

SON 5 YILIN PCNET ARŞİVİ HERKESE HEDİYE

NASIL YAPILIR? ● PC'nizin elektrik tüketimini azaltın ● Bedava site kurun ● Yeni bir bilgisayara taşının

PCnet

ŞİFRELEME ARAÇLARI

Buluttaki dosyalardan e-postalara, sosyal ağ mesajlarından kablosuz ağ bağlantısına kadar her şeyi şifreleyerek casusların kâbusu olun.

İLK YARDIM USB'Sİ

Her işinizi görecektir, USB belleğe sığan yazılımlar

Teknolojiyi seviyoruz Ocak 2014 Sayı 196 Fiyat 7,90 TL

SANAL PARA BITCOIN

YENİ BİR EKONOMİ

AYLARDIR GÜNDEMDE DÜŞMÜYOR...
BU SANAL PARA BİRİMİ NASIL
ÇALIŞIYOR, NASIL PARA KAZANDIRIYOR,
KİMLER TARAFINDAN KULLANILIYOR?

DONANIM

MAC'IN DÖNÜŞÜ

PC'DEKİ OYUN KEYFİ APPLE'IN
BİLGİSAYARLARINA DA TAŞINIYOR

AYRICA
LITECOIN
MADENCİLİĞİ
YENİ BİR SANAL PARA
BİRİMİYLE İLK
KAZANAN SİZ
OLUN

AYIN DOSYA KONULARI TAM 40 SAYFA

TEKNOLOJİ UZAYDAN TWEET

+ Uzay İstasyonu'ndan
nasıl tweet atılıyor?

İNTERNET BÜYÜK PAYLAŞIM

+ E-postaya sığmayan dev
dosyaları paylaşmanın 10 yolu

TEKNOLOJİ BEYİNİ HACK'LEMEK

+ Zihin gücüyle bilgisayar
kontrolüne doğru

HER SAYIDA

+ YENİ ÜRÜNLER + YAZILIMLAR + MOBİL UYGULAMALAR + WEB SİTELERİ

selim@PCnet.com.tr

@maxcoder

Yaşasın bu yaman, bu cesur yeni dünya

Bedenimizin ve üzerimizde taşıdıklarımızın kontrolü tamamen elimizde olmazsa nasıl sıkıntılarla karşılaşırız, hiç düşündünüz mü? İlerleyen sayfalarda, yıllarca kör kaldıktan sonra bir beyin-bilgisayar arabirimiyle yeniden kısmi görme duyusuna kavuşan Jens Naumann'ın öyküsünü okuyacaksınız. Ancak Naumann'ın doktoru bu deneysel teknolojiyi yeterince geliştirmeden öldü ve ne yazık ki Naumann'ın görme duyusu giderek azaldı ve yeniden kayboldu. Elbette Naumann'ın sorunu tamamen istem dışı olarak yaşandı ama bir gün acaba abonelik bedelini yatırmadığımız için görmemizi engelleyen bu tip gözlüklerle, son taksitini ödemediği için sahibini yolun ortasında bırakan robotik bacaklarla karşılaşacak mıyız?

Bu varsayımlar ütöpik olsa da, içinde yaşadığımız çağın "Büyük Birader'in çağı" olduğu su götürmez bir gerçek. Bedenimiz henüz kontrol edilemeye de sürekli olarak izleniyor. Pek çok kişi, henüz piyasaya çıkmamış olsa da Google Glass'ın kişisel gizlilik (mahremiyet) ihlali son nokta olduğunu düşünüyor. Herhangi bir yerde cep telefonunuzu çıkarıp tanımadığınız birinin yüzüne doğrultarak hiçbir şey söylemeden fotoğraf çekemezsiniz, ama Glass'la bunu yapmak çok daha kolay olacak. Öte yandan, Glass'ın gözümlüğün ucuna kadar getireceği bilgi ve servislerden vazgeçmek de kolay değil. Gizlilik bir yana, gördüğümüz her şeyi gören, yani vücudumuzun parçası olmaya yaklaşan bir cihazın kontrolünü Google'a vermiş olacağız. Ya cihaz hack'lenirse ve gözümlüğün önünde hiç görmek istemediğimiz görüntüler oynamaya başlarsa? "Gözlüğü çıkarıp atarım!" diye düşünmeyin çünkü numaralı gözlük lensi taşıyan Google Glass'lar da yolda ve bunları çıkarmak, görme duyunuzu kısmen kaybetmek demek olacak.

Stop The Cyborgs adlı bir topluk (<http://stopthecyborgs.org>), Google Glass gibi giyilebilir teknolojilere dair toplumsal normları belirlemeye çalışıyor ve Google Glass'ın belli mekânlarda yasaklanmasını öneriyor. Zaten Google'dan Eric Schmidt bile "Glass'ın takılmasının uygunsuz olduğu bazı yerler var elbette." diyor. Bir kontak lens kullanıcısı olarak, bir sonraki aşamanın o olacağını düşünmeden edemiyorum. Çok yakından bakmadıkça bir kişinin kontak lens taktığını anlamak neredeyse imkânsız. Google Glass özelliklerine sahip bir kontak lens ise resmen gizliliğin sonu demek. Google Glass'a ne kadar hayranlık duysam da teoride tüm hayatımı Google'la paylaşabilecek ve etrafımdakilerin gizliliğini hiçe sayabilecek bir teknoloji fikri beni rahatsız ediyor. Sanıyorum ki teknoloji o noktaya ulaşsa bile toplumsal değerler ve yasalar bu tür cihazların sağlık nedenleri dışında kullanılmasına çok uzun bir süre boyunca izin vermeyecek.

Gizlilikten bahsederken genellikle -benim de bu yazıda yaptığım gibi- Büyük Birader'den ve dolayısıyla George Orwell'in Bin Dokuz Yüz Seksen Dört'ünden bahsediyoruz ama Google Glass benzeri teknolojilerle birlikte Aldous Huxley'in Cesur Yeni Dünya'sı daha fazla kulaklarımıza çalınacak. Eleştirmen Neil Postman, iki romanı şöyle karşılaştırıyor: "Orwell'i bir gün kitapları yasaklayacak adamlar korkutuyordu. Huxley ise kitapları yasaklamak için neden kalmamasından, çünkü hiç kimsenin zaten kitap okumak istemeyeceğinden korkuyordu. Orwell'i bizi bilgisiz ve habersiz bırakacak adamlar korkutuyordu. Huxley ise bize bilgiye boğarak tepkisizliğe ve bencilliğe yol açacak kimselerden korkuyordu. Orwell gerçeklerin saklanacağından, Huxley ise gerçeklerin alakasız bilgiler denizine yok olup gideceğinden korkuyordu. (...) Cesur Yeni Dünya'da insanlar zevk verme yoluyla kontrol ediliyor. Kısaca Orwell, korkunun bizi mahvedeceğinden, Huxley ise bizi mahvedenin arzularımız olacağından korkmuştu."

Google Glass'ı kullanmanın çok zevkli olacağı kesin. Üstelik Cesur Yeni Dünya'yı bize sesli kitap olarak okuyabilecek.

Selim Şumlu

Yazı İşleri Müdürü

USB BELLEKTE ACIL DURUM KITI

Doğru programlarla
dolu bir USB bellek,
bilgisayarınızın
derdine deva olabilir.

s82

s6

Keşfet

- 06 Uzayı masanızdan kalkmadan keşfedin
- 08 Geleceğin telefonları
- 12 Sensör çağı
- 16 Görev listesi
- 18 Güvenlik gündemi
- 20 İnfografikler

Yazarlar

- 03 Selim Şumlu
- 08 Erdal Kaplanseren
- 10 Kıvanç Tanrıku
- 17 Ömür İklim Demir

Her ay

- 95 Eğlence
- 112 Sistem sihirbazı
- 118 Ayın siteleri
- 128 DVD'de bu ay
- 130 Gelecek ay

Bizi takip edin...

facebook

www.facebook.com/PCnet

twitter

www.twitter.com/PCnetDergisi

Sanal para: BITCOIN

Manşetlerden inmeyen Bitcoin nedir? Kimler tarafından kullanılır? Mahallenin marketinde geçer mi? Etrafıca yanıtıyoruz.

s22

UZAYDAN GELEN TWEET

Chris Hadfield'ın uzaydan nasıl tweet atabildiğini açıklıyor, Uluslararası Uzay İstasyonu'ndaki diğer teknolojilere de göz atıyoruz.

s32

s86

Müşterileri izleyen izleyene

Şirketler alışverişlerimizi nasıl takip ediyor? Bu bilgiyle ne yapıyorlar ve bu bizim için sorun mu? Yanıtı bulmak için alışverişe çıkıyoruz.

Dosya

68 Monitöre renk ayarı

74 Mac'in dönüşü

Alışveriş

96 Samsung ATIV Book 7

98 Sony VAIO Pro 13

100 Ürün inceleme

106 Wi-Fi fotoğraf makineleri

108 F1 2013

110 Assassin's Creed IV: Black Flag

114 Ayın yazılımları

116 Mobil uygulamalar

Nasıl yapılır?

42 Dosyalarınızı Google Drive'da depolayın

46 İnternette her şeyinizi şifreleyin

48 Litecoin madenciliği

50 PC'nizin güç tüketimini azaltın

52 Windows Kolay Aktarım'ı kullanın

54 Bilgisayarınız ve aygıtlarınızla yeni şeyler yapın

58 Bilgisayarınızı bedava koruyun

60 Bedava web sitesi kurun

64 Müzik kütüphanenizi organize edin

Beyni hack'lemek

Beyin-bilgisayar arabirimleri yaygınlaşıp karmaşıklılaşırken bunun faydalarını ve içerdiği riskleri açıklıyoruz.

s36

En kötü 21 teknolojik alışkanlık

Kötü alışkanlıklar sadece çevrimdışı hayatınızı değil, dijital hayatınızı da karartabilir. İşte en büyük suçlular ve üstesinden gelme yöntemleri...

s120

Büyük paylaşım

E-postaya sığmayacak kadar büyük dosyaları bu harika hizmetlerle yollayın. 10 ayrı hizmeti tanıtıyoruz.

s92

Keşfet

► YAPILACAK YENİ ŞEYLER ► HARİKA WEB SİTELERİ ► İLGİNÇ BİLGİLER

DÜŞLER ÜLKESİ Nereye bakacağınızı bilerseniz,
internet, astronomi konusunda en büyük bilgi kaynağı.

Son sınıra doğru Uzayı masanızdan kalkmadan keşfedin

Yeni teknolojiler sayesinde uzayı hiç olmadığı kadar yakından görebiliyoruz. Keşfe çıkmak için internet yeterli.

İnsanoğlu binlerce yıl boyunca gökyüzünün gizemlerini çözmeye çalıştı. Eski Mısırlılar takımyıldızları temel alan dev anıtlar inşa ettiler, denizciler GPS'ten çok daha uzun zaman önce denizlerde yol almak için gök cisimlerinin konumlarından yararlandılar. O zamandan bu yana evren hakkında pek çok şey öğrendik ama evren, bir o kadar fazla gizemi de hâlâ saklı tutuyor.

İnternet, evrenin harikalarıyla ilgili bilgilerle dolu.

NASA'nın sitesi (www.nasa.gov) başlangıç için harika bir yer. Hem güncel haberlere yer veriyor hem de galaksimiz ve uzay görevleriyle ilgili ilginç makaleler içeriyor.

NASA, her gün yeni bir astronomi olayının veya gök cisminin fotoğrafını görebileceğiniz "günün fotoğrafı" sitesini (<http://apod.nasa.gov>) de işletiyor. Sitenin tasarımı çok basit olsa da fotoğraflar çok etkileyici ve altlarında ayrıntılı açıklamalar yer alıyor. Siteyi her gün ziyaret ederek evrenin bir parçasını keşfetmek çok keyifli

olabilir.

Konuyla ilgili kayda değer Türkçe siteler arasındaysa www.astronomi.org, www.astronomidiyari.com, ve gokbilim.com adresindeki Gök bilim Forum sayılabilir.

Google Sky (www.google.com/sky) ile Google da haritalama hizmetini gökyüzüne çevirmiş durumda. Sitede, gökyüzünün gece görüntüsü içinde Google Haritalar'a benzer şekilde gezilebiliyor. Evrende gördüklerimizin zaman içinde nasıl

değiştiğini anlamak için sağ üstteki "Tarihi" düğmesine tıklayarak 1792'de Giovanni Maria Cassini'nin çizdiği

haritalara erişebilirsiniz. Sol üstte Ay (Moon) ve Mars'a ulaşabileceğiniz linkleri de göreceksiniz.

Google'daki fotoğrafların çoğu Hubble Uzay Teleskopu'ndan geliyor. Onun resmi sitesi olan www.hubblesite.org adresinde de uzayın derinliklerinden şahane fotoğraflara ulaşabilirsiniz. Galeride biraz gezindikten sonra kendinizi çok ama çok küçük hissedebilirsiniz.

"Fotoğraflara baktığınızda kendinizi çok küçük hissedeceksiniz."

GÖKLERE BAKIN İstasyonu takip edin

Şu anda Dünya'nın 420 km yukarısında asılı duran altı insan var. Araştırma laboratuvarı ve gözlem platformu olarak kurulan Uluslararası Uzay İstasyonu (UUI) 2000'den beri insanlara ev sahipliği yapıyor. Yörüngedeki en büyük yapay cisim olan UUI, bazen geceleri çıplak gözle görülebiliyor. Spot the Station uygulamasıyla UUI üzerinizden geçerken uyarı alabilir, gökyüzü açıksa ne zaman nereye bakmanız gerektiğini öğrenebilirsiniz.

KONUM SEÇİN Sonraki sayfada ülkenizi ve şehrinizi seçip "Next'e" tıklayın.

KAYDOLUN <http://spotthestation.nasa.gov> adresine girip "Sign up" düğmesine tıklayın.

UYARI ALIN E-posta adresinizi girdikten sonra uyarıları ne zaman almak istediğinizi seçin.

Bilgilik

NVIDIA Battlebox

Savaş oyunu mu, ne bu?

Savaşla ilgisi yok ama NVIDIA ürünü "ordu düzeyinde oyun deneyimi" olarak tanımlıyor. GeForce grafik kartlarıyla ünlü NVIDIA, Ultra HD (4K) ekranlarda bile oyun oynatabilecek üst düzey bilgisayarlar üretmek için sistem toplayıcılarıyla birlikte çalışıyor.

Ultra HD (4K) monitör de neymiş?

Kaliteli görüntü fanatiklerinin yeni oyuncu. Normal boyutlu bu ekranlar, standart bir HD ekranın iki katı piksel içeriyor ve böylece çok net görüntüler sunabiliyor. Tabii böyle bir ekranda oyun oynamak için çok güçlü donanımlara ihtiyacınız var.

Örneğin?

NVIDIA'nın Titan grafik kartları işinizi görecektir. Battlebox'ların temelini oluşturan bu kartlardan iki üç tane birlikte kullanılıyor ki standart bir oyun bilgisayarının gücü ikiye katlanılsın. Battlebox'larda son model Intel işlemciler, SSD'ler ve bolca RAM de bulunacak.

Oynaması keyifli mi?

Bir Battlebox'ı test etme fırsatı bulduk ve oyunların kesinlikle inanılmaz görüldüğünü söyleyebiliriz. Üstelik sinema kalitesindeki Ultra HD filmleri de oynatabiliyor. Muhtemelen oyun dünyasını sarsan bir sonraki yenilik bu olacak. Sony ve Microsoft'un PlayStation 4 ve Xbox One konsolları bu çözünürlükteki oyunları desteklemediği için bu bilgisayarlar öne çıkacak, ama...

Ama?

Battlebox'ların fiyatları çok uçuk. Sadece bilgisayarların ABD fiyatı 2.400 ile 6.500 \$ arasında değişiyor. Buna bir de 4K monitör eklemeniz gerekiyor ve o da 3.000 \$ civarında. Sonuçta dünyanın en iyi oyun deneyimine kavuşuyorsunuz ama böyle bir bilgisayar almak için arabanızı satmanız gerekebilir.

Herkes bunu konuşuyor...

GELECEĞİN TELEFONLARI

Microsoft'un Nokia ile ortaklığı meyvelerini vermeye başladı ama mobil pazara hükmetmeye giden yol çok uzun.

Pazara sallantılı bir giriş yapan Microsoft'un Windows Phone işletim sistemi nihayet canlılık kazanmaya başladı. Tüketici araştırmaları şirketi Kantar'ın açıklamasına göre 2013'ün son çeyreğine ait sonuçlar Microsoft'un İngiltere'deki pazar payının arttığını, İtalya'da ise iPhone satışlarını geçtiğini gösteriyor.

Bu dönemde Microsoft'un İngiltere'deki Pazar payı %11,4 olmuş ki bu, geçen yılki %4,2'ye göre büyük bir artış. Google'ın Android'ine (%58,4) ve Apple'ın iPhone'u-na (%27) kafa tutacak düzeyde değil ama yükselişini sürdürüyor. İtalya'da ise satılan telefonların %13,7'si Microsoft'un sistemini kullanırken sadece %10,2'si Apple üretimi.

Bu satış rakamları, geçen yılki rakamlara göre önemli bir gelişme. Windows Phone'lu cihazlar ilk kez 2010'da Windows Phone 7 işletim sistemiyle birlikte çıkmıştı. Basının ilgisine ve olumlu yorumlarına rağmen ilk gün sadece 40.000 telefon satılabiliyordu. Oysa o sıralarda her gün 200.000 Android ve 270.000 Apple cihazı satılıyordu.

Microsoft'un 2011'de duyurduğu Nokia ile iş ortaklığı de analistleri endişelendirmişti. Nokia, Symbian işletim sistemini terk edip Android'e geçmemekte ısrar ettiği için mobil pazarda sürekli geriliyor-

du. Ancak bu ortaklık, Microsoft'un henüz yeni yakalamaya başladığı başarının da temel sebeplerinden. Android ve Apple cihazlara karşı koymak zorunda olan Nokia, yeni telefonlarında tüm gücünü ortaya koydu. Windows Phone işletim sistemine özel Lumia serisi, 41 megapiksel kamera ve 4G şebeke desteği gibi özelliklerle dikkat çekmeyi başardı. Donanım harika ama yazılım, Microsoft'un hâlâ Apple ve Google'la tam olarak rekabet etmesini engelliyor. Microsoft'un Windows Mağazası henüz yeterli

büyüklüğe ulaşamadı ve Instagram, Vine, Flipboard gibi en popüler uygulamalar bile Windows Phone'a girmek için uzun süre direndi, hâlâ diğer sistemlerdeki özellikleri tam olarak sunmuyorlar. Bu,

tam bir tavuk-yumurta senaryosu: Geliştiriciler büyük bir pazar payı olmayan sistem için uygulama geliştirmek istemiyor ama en popüler uygulamalar olmadıkça Microsoft'un pazar payını artırması mümkün değil. Bu yüzden Microsoft, gerektiğinde geliştiricilere maddi destekte de bulunuyor.

Microsoft'un işleri yoluna koymaya başladığı ortada. Microsoft ve yeni satın aldığı Nokia, Windows Phone'u biraz daha geliştirmeyi başarırsa iki büyük rakibiyle daha rahat rekabet edebilecekler.

YAZARIN GÖRÜŞÜ

Erdal KAPLANSEREN

@kaplanseren

2014'te en çok konuşulacak 4 ürün

Çoğunlukla tatsız konularla hatırladığımız 2013, teknoloji konusunda bereketli bir yıl oldu. Benim 2014 teknoloji falımda 4 ürünün adı yazıyor. Kişisel kanaatime göre, önümüzdeki yıl en çok konuşulan ürünler bunlar olacak: 1. Google Glass: Giyilebilir teknolojinin en gerçekçi örneklerinden biri olarak sunulan Google Glass, mobil yaşam tarzımızda önemli bir değişimi müdeleyecek. Google Glass'ın gözümüzün önüne açtığı ekrandan e-postalarımızı kontrol edebilir, haritada yol bulabilir, fotoğraf ve video çekebilir, fotoğrafını çektiğimiz bir afişteki etkinlikle ilgili detaylı bilgiler alabiliriz. Google Glass hazır ve kullanılıyor fakat geliştiricilerin yeni uygulamalar sunması için 2014 yılında satışa çıkacak.

2. Apple iWatch: Akıllı saatler tamamladığımız yılın ana teknoloji konularından biriydi. Sony ve Samsung dışında adı sanı duyulmamış bazı üreticiler de akıllı saat işine Apple'dan önce girmeye teşebbüs ettiler. Ne yazık ki çoğunlukla hüsrarla sonuçlandı bu maceralar. Apple'ın yılan hikâyesine dönen iWatch'ı için nefesler tutuldu. Cep telefonuyla senkronize çalışacak iWatch üzerinden bazı uygulamaları kullanmak, arama yapmak ve güncellemeleri kontrol etmek mümkün olacak.

3. Samsung Galaxy S5: 2014'ün bahar aylarında satışa sunulması beklenen Samsung Galaxy S5'te tasarımla ilgili de bazı yenilikler bekleniyor. Seride yoğun olarak metal kullanımı, S5'te değişebilir. Konuşulanlara göre, Galaxy S5'in metal ve plastik çerçeve olmak üzere iki farklı modeli birden sunulacak. Kavisli ekran da bir başka farklı beklenti. İşlemci, bellek ve kameranın yanı sıra Galaxy S5'in pilinin de daha güçlü olması bekleniyor.

4. Apple iPhone 6: Her yeni model büyük merak konusu olan ve medyada geniş yer bulan iPhone'un 2014 sonbaharında 6'sı çıkacak. Parmak izi okuyucusu Touch ID yeni modelde de olacak. İşlemcinin ve pilin de daha güçlü olacağını söyleyebiliriz, fakat asıl büyük değişim tasarımında olacak. Apple'ın yeni tableti iPad Air'dekine benzer bir tasarım değişikliğini iPhone 6'da sunması olası. Bir başka önemli beklenti de ekran boyutunun daha büyük ve hatta kavisli olması yönünde.

60 SANİYELİK TEST

1 Çalınan Adobe şifrelerinin analizine göre en çok kullanılan şifre hangisiydi?

- A) photoshop
- B) password
- C) 123456

2 Google Sokak Görünümü, son olarak hangi ordu aracının haritasını çıkardı?

- A) Denizaltı
- B) Uçak gemisi
- C) Kurtarma botu

3 Toyota'nın FV2 adlı konsept aracı ne yapıyor?

- A) Renk değiştiriyor
- B) Uçuyor
- C) Kendi kendini şarj ediyor

4 Hangi sosyal ağ, geçen ay mobil uygulamalarıyla birlikte Türkçe oldu?

- A) Badoo
- B) Pinterest
- C) VK

5 2014'te fırlatılacak ve uydudan internet

hizmetini ucuzlatacak uydudan hangisi?

- A) TÜRKSAT-4A
- B) TÜRKSAT-4B
- C) TÜRKSAT-5A

6 Microsoft, bir veri merkezi için hangisinden elektrik satın alacak?

- A) Rüzgâr çiftliği
- B) Güneş paneli sistemi
- C) Nükleer santral

Yanıtlar 1 C, 2 A, 3 A, 4 B, 5 B, 6 A

Deezer'da en çok ne dinledik?

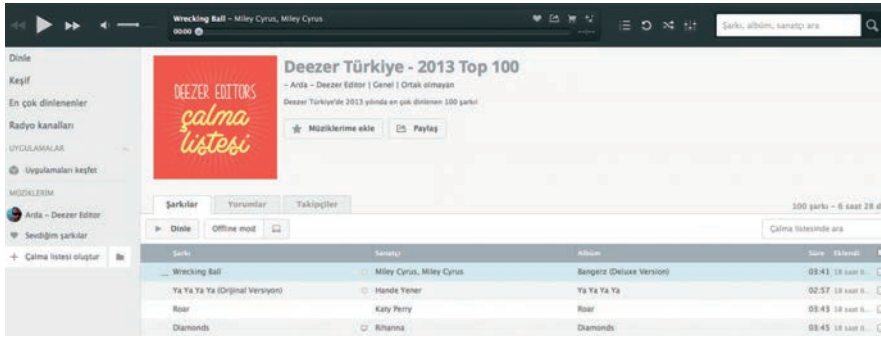
Deezer, bu yıl Türkiye'de en çok dinlenen şarkıları açıkladı.

Aylık 12 milyon aktif kullanıcıya hizmet veren dijital müzik platformu Deezer'da Türk müzikseverlerin en çok dinlediği şarkı Miley Cyrus'ın "Wrecking Ball"u oldu. Deezer'ın En Çok Dinlenenler listesinde Miley Cyrus'ı "Ya Ya Ya Ya" şarkısıyla Hande Yener takip etti.

Deezer Türkiye 2013 Top 20 listesinde Soner Sarıkabadayı "Kutsal Toprak"la 5.,

"Senden Daha Güzel"le Duman 11. sırada yer aldı. Sıla ise "Aslan Gibi", "Zor Sevdüğimden" ve "Çocuk" parçalarıyla 11, 15 ve 20. sıralarda yer alarak dikkat çekti. Listenin öne çıkanları arasında üç şarkısıyla Rihanna ve iki şarkısıyla Selena Gomez de yer alıyor.

Tüm listeyi görmek için: git.pcnet.com.tr/dz2013

Brother'dan yeni mobil yazıcı

Brother'ın yeni PocketJet 522 mobil yazıcısı Türkiye'de.

Brother Türkiye, yoğun bir tempoda çalışan ve sıkça ofis dışında bulunan mobil kullanıcılara özel yeni Mobil PocketJet 622 modelini satışa sundu. Kompakt tasarımıyla daima yanınızda taşınabilen PocketJet 622, kontratlar veya servis raporları gibi detaylı doküman baskıları kolayca yapılabilir. Önemli belgelerin müşterilerinize hızlıca sunulabilmesi, müşterilerinizin size karşı olan güvenini arttırırken müşterilerinizle iyi ilişkiler geliştirilmesine de katkıda bulunuyor. PocketJet serisi özgürlük ve mobilite anlayışını değiştirirken, düşük yönetim giderleri ile de bir adım önde olmayı başarıyor.

PocketJet 622, gelişmiş termal direkt teknolojisini kullanıyor, bu da profesyonel kullanıcılara ekstra toner, kartuş maliyetinden kurtarıyor ve mobil kullanımlarda sıkça rastlanan mürekkep dökülmesi, bulaşması gibi riskleri engelliyor. Ürünün tavsiye edilen fiyatı 400 USD + KDV.

NX Serisi Avrupa'ya uçuşuyor

Samsung NX Serisi fotoğraf makinesi alanlar uçak bileti kazanıyor.

Samsung tarafından geliştirilen NX Serisi akıllı fotoğraf makinelerini tercih eden herkes, Avrupa şehirlerine tek kişilik

gidiş-dönüş uçak bileti kazanıyor. Kampanya ile Samsung, NX kullanıcılarına; Paris, Londra ve Milano başta olmak üzere Amsterdam, Budapeşte, Brüksel, Viyana, Münih, Berlin, Roma ve Atina'ya uçak bileti kazanma fırsatı sunuyor.

31 Mart 2014'e kadar Samsung SMART Camera 2.0 teknolojili NX serisi ürünlerden birini alarak kampanyadan faydalanmak isteyenler www.nxileavrupaya.com adresindeki formu doldurarak uçak bileti için başvurularını gerçekleştirebiliyor.

YAZARIN GÖRÜŞÜ

Kıvanç TANRIKULU

@kivancco

Bilgisayarı kim ne yapsın?

Bilgisayar satışları düşmeye devam ediyor. Aslında geleneksel, "eski tip" bilgisayarlardan bahsediyorum tabii; masaüstü ve dizüstü bilgisayarlar diye andığımız ürünlerden. Yanımızda kolayca taşıyabildiğimiz, kocaman dokunmatik ekranları sayesinde her işimizi, her yerde kolayca halletmemize olanak tanıyan mobil bilgisayarların satışları artarak sürüyor.

Eskiden dergimizin kapağında, logonun hemen altında "bilgisayar ve internet dergisi" yazırdı. Şimdiyse "teknolojiyi seviyoruz" yazıyor. Yukarıdaki de PCnet'te atılmış en ilginç başlıklardan biri olmalı. Elbette bu başlığın bir miktar şakası var. Örneğin güçlü masaüstü bilgisayarlar halen oyun konsollarının ciddi bir rakibi durumunda. PlayStation mı alsak, Xbox mı, yoksa canavar gibi bir bilgisayar mı toptasak? Bu soru gayet güncel.

Yine üç boyutlu modelleme gibi yoğun işlem performansı gerektiren işler için masaüstü bilgisayarlar halen vazgeçilmez. Fakat Facebook'a göz atmak, eş dostla yazışmak için cebinizdeki cihaz yetiyor da artıyor bile. İnanın bu teknolojinin gelişimindeki çok önemli bir ayrıntı. Çok değil, 5-6 yıl önce "internette gazete okumak" için hatırı sayılır miktarda para verip bir bilgisayar almak durumundaydınız. Şimdi küçücük bir bütçeyle cebinize sokabileceğiniz bir cihaz bu işi görebiliyor. Akıllı telefonlarla tanışan orta yaş ve üzeri kullanıcıların önemli bir kısmı geleneksel bilgisayarlarla ilişkisini kesti. İş için kullanma zorunluluğu yoksa onlar için masaüstü ya da dizüstü bilgisayara ihtiyaç da yok demek oluyor.

Sürecin gidişi hepimiz için iyi. Her geçen gün ihtiyacımız olmayan özelliklere para ödeme zorunluluğundan biraz daha kurtuluyoruz. Neye ihtiyacımız olduğunu da iyi belirlememiz gerekiyor. Bu anlamda olanakları göz önüne sermek, seçenekleri karşılaştırmak ve seçim yapmanıza yardımcı olmak için PCnet hep yanınızda.

Sensör çağı

Telefonunuzdaki sensörler neler yapabiliyor, gelecekte bizi hangi teknolojiler bekliyor?

Akıllı telefonunuz nerede olduğunu ve onu ne şekilde tuttuğunuzu biliyor, ona ne söylediğinizi anlıyor ve hareket hızınızın da farkında. Ancak taşınabilir sensör teknolojilerinde çok büyük yenilikler de bir adım ötemizde. Zaman, kendi hakkında bilgi sahibi ve sürekli veri toplayan aygıtların zamanı. Çok daha akıllı aygıtlar bizi bekliyor.

Elektronik duyargalar

Telefonların ve tabletlerin ne şekilde tutulduklarını bilmelerine ve ekranı buna göre çevirmelerine alıştık, ancak bu bile sadece son 3-4 yıldır yaygın kullanımda olan bir yenilik. Bu sensörleri kullanan ilk tüketici ürünlerinden biri aslında telefon da değildi: Nintendo Wii oyun konsoluydu.

Alıştığımız ve bugün piyasadaki neredeyse tüm ürünlerde görebileceğiniz sensörler arasında hareket ve konumu belirlemek için kullanılan ivmeölçer (akselerometre) ve üç eksenli açılabilir dönümleri ölçüp ivmeölçerden gelen veriyle beraber daha anlamlı bilgiler oluşturmak için kullanılan jiroskop.

Manyetik kuzey kutbuna göre çalışan manyetometre ve konumunuzu haritada bulabilecek bir GPS yongası ya da benzeriyle de konum hizmetleri yönetiliyor.

Bunlara ek olarak, telefonunuzu arama sırasında yüzünüze yaklaştırdığınızı anlayan ve karanlık ortamlarda ekran parlaklığını düzenleyen yakınlık (proximity) sensörü de var.

Tüm elektronik bileşenler gibi bu

sensörler de gittikçe küçülüyor, güçleniyor ve fiyatları ucuzluyor. Yeni cep telefonunuzun içindeki sensörlerin tamamının toplam tutarı büyük olasılıkla birkaç doları geçmiyor. Tabii tüm diğer donanım ürünleri gibi bütçeye daha uygun ya da daha pahalı ekstra seçenekler de var.

Örneğin yeni bir iPhone'daki ivmeölçerin maliyeti sadece 1 dolar. Sensörler, maliyetleri ne olursa olsun, taşınabilir cihaz kullanım alışkanlıklarımızın bir parçası haline gelmiş durumda. Döndürdüğünüzde ekrandaki görüntünün dönmediği bir tablet veya evinizin yönünü gösteremeyen bir telefon düşünün. Alır mıydınız?

Son teknoloji

2013 yılı sonuna yaklaşırken daha fazla sensör çeşidi kendini belli etmeye başladı bile. Apple iPhone 5S ve iPad Air, M7 adlı yardımcı işlemciyle birlikte geliyor ve bu işlemci, aygıtlara daha

gelişmiş hareket algılama yetenekleri kazandırıyor. Yürüme, koşma, uyuma, araç kullanma gibi farkları anlayabilir hale gelen aygıt, uzun süre yerinizden ayrılmadıysanız bu duruma uygun olarak belli kararlar alabiliyor (örneğin Wi-Fi bağlantısını kapatmak gibi).

Örneğin otobüsteyken, M7 yongası, yerel kablosuz ağların yanından hızla geçip giderken telefonunuzu onlara bağlanmaya çalışmaktan alıkoymak için kullanılabilir. Aynı şekilde, formunuzu korumak için kullandığınız uygulamalarda, ayrıca bir takip bilekliği takmaya gerek kalmadan hareketleriniz hakkında doğru verilere erişebilirsiniz.

Samsung da aygıtlara ekleyebileceği bir şey olduğunda hiç çekinmeden onları sonuna kadar kullanıyor.

Günümüzün en gelişmiş akıllı telefonlarından iPhone 5S, çok sayıda sensör içeriyor.

Galaxy S4 de sensör konusunda cömert davranan telefonlardan biri.

Sensörler söz konusu olduğunda firmanın en son ve en önemli cihazı Galaxy S4 kesinlikle bu konuda geride kalmıyor.

S4, sıcaklık ve nem ölçebilen alıcılar içeriyor. Bu bilgilere cihazdaki S Health uygulamasıyla erişilebiliyor ve telefonunuzu çevrenizdeki durumdan haberdar olacak hale getirebiliyorsunuz. Telefonun içinde atmosfer basıncını ölçebileceğiniz barometre ve kızılötesi ışınlar yardımıyla el hareketlerinizi algılayabilen sensörler de mevcut.

Hemen şu anda kullanılabilecekler şimdilik bunlar. Peki ya önümüzdeki aylar veya yıllar bize neler sunacak? Kısaca, daha fazla alıcı ve daha iyi doğruluk oranları.

Amerikan mobil sektöründeki devlerden AT&T'nin teknik ekibinde ileri derecede yönetici olarak çalışan Emiliano Miluzzo'ya akıllı telefonlarda bir sonraki aşamada nelerin olabileceğini konuştuk. AT&T Araştırma Laboratuvarları'ndaki rolünün bir kısmını da mobil algılama sistemleri ve büyük verinin analizleri konusundaki uzmanlığı oluşturuyor. Miluzzo şöyle diyor: "Hava ve suyun kalitesini ölçebilen algılayıcıların olması, bazı tıbbi algılayıcıların bulunması, 3B/ stereo fotoğraf makineleri, hatta radar ve sonar harika olurdu... Sensörlerin daha da küçültülmesi işlemlerinin ne kadar hızlı ilerleyebileceğini anlayabilirsek, kesinlikle istediklerimizin listesi büyüyecektir."

Her yerde sensör

Kalp atışlarınızın ritmini ve duygusal durumunuzu izleyen bir telefona ne derdiniz? Belki heyecanlanmaya başladığınız anda duruma uygun bir müziği çalmaya başlayabilirdi. Freescale Semiconductor yöneticisi Kaivan Karimi'ye göre sadece küçük bir maliyet gerektiren sensörlere bunu yapmak mümkün. Ekim ayında GigaOM Mobilize Konferansı'nda Karimi şunu söyledi: "Aygıtınız duygularınızı okuyabilecek. Yani insanların duygularını uzaktan izleyebileceğiz... Cihazınız sizi sizden çok daha iyi bilecek."

Telefonlarımızın içindeki mikro elektromekanik sistemler (MEMS) silikondan yapılıyor, ancak şu anda bilim adamları insan vücuduna eklenmesi daha uygun, üzerlerinde MEMS'in çalışabildiği organik polimerler üzerinde çalışmayı sürdürüyor.

Bu bileşenlerin maliyetleri ve üretim süreleri düşmeye başladığında kendi vücudumuzun içinden sağlığını ve hareketlerimizi izleyebilir hale geleceğiz, hatta biyonik uzuvlarımızı kontrol etmek için bu sensörleri kullanacağız. (Bkz. "İçimizdeki teknoloji", PCnet Aralık 2013)

ROHM'un da aralarında bulunduğu üretici firmalar, UV ışık algılayıcıları üzerinde ilk testleri yapmaya başladılar. Böylece, ne kadar güneş kremine ihtiyacınız olduğunu veya ellerinizin aslında ne kadar temiz olduğunu ya da ne kadar içmeniz gerektiğini telefonunuzun sayesinde öğreneceksiniz.

Doktora kontrole gittiğinizde,

elinizde 2 aylık bilgilerinizi içeren bir dosyaya güvenmek yerine, 5 dakikalık konuşmada anlatabileceğiniz kendi bilgilerinize güvenmenin nasıl bir farklılık yaratacağını bir düşünsenize. Daha geniş bir çerçevede düşünersek, hastalık ve sağlık durumları ülkeler ve kıtalar arasında daha doğru bir biçimde izlenebilecek.

California Üniversitesi'ndeki araştırmacılar, cep telefonlarının içine sığabilecek boyutta, hava kirliliğini ölçebilen bir prototip üretti ve bu sayede hükümetlere ve sağlık yetkilerine şehirlerdeki duman ölçümleri ve tehlikeli kimyasalların ölçümlerini yapabilmeye fırsatını vermiş oldu. (Aynı zamanda siz de ne zaman maske takmanız gerektiği konusunda uyarı alabileceksiniz.) Aynı şekilde, Amerikan Çevre Koruma Örgütü tarafından da taşınabilir hava izleme algılayıcıları geliştirilmekte (git.pcnet.com.tr/ou).

Bu esnada İtalya'da Ulusal Jeofizik ve Volkan Bilimi Enstitüsü'ndeki sismologlar Antonio D'Alessandro ve Giuseppe D'Anna da iPhone 4 ve 5 kullanarak, akıllı telefonların depremleri fark etmede nasıl kullanılabileceği üzerinde denemeler yapıyor.

Cihazlarımızdaki algılayıcıların geliştirilmeleri gerekiyor, fakat eninde sonunda erken uyarı sistemleri ve hızla yardıma ihtiyacı olanlara yardım sağlama konularında rol alacaklar.

"Yeni kuşak algılayıcılar, yerel ve küresel ölçüde fark yaratacak." diyor Emiliano Miluzzo ve ekliyor: "Bir akıllı telefonu İsviçre çıkısına dönüştürerek hem yüksek teknoloji ülkelerde hem de gelişen ülkelerde hayatı değiştirebiliriz, çünkü insanlar ihtiyaç duydukları şeylerin her an her yerde ellerinde olmasını ister. Sadece kullanıcılar problemlerine anında yanıt almakla kalmayacak, devletler de altyapı işleyişlerini daha verimli şekilde yürütebilecek."

Miluzzo "Tıbbi veriler bulut

Telefonlarımız hava kalitesini ölçtükten sonra istersek devlet görevlilerine bildirebilecek.

sistemlerine durmaksızın yüklenebilecek" diye devam ediyor. "Eğer bir şeylerin ters gittiği yönünde uyarı alınırsa, bu durum tıbbi müdahale gerekliliği konusundaki alarmı tetikleyecek. Devletler hava kirliliği konusunda vatandaşlar tarafından 7/24 elde edilen ölçümleri izleyebilecek, gelişmekte olan ülkeler hızlı şekilde kendi sularının kalitesini kontrol edebilecek, EEG cihazları insanların aygıtları düşünceleri yardımıyla kontrol etmelerini sağlayabilecek ve radar ve sonar algılaması insanların çevreleri hakkında daha çok bilgi sahibi hale getirebilecek."

Daha akıllı evler

Algılayıcılar daha akıllı hale geldikçe evlerimizdeki diğer aygıt ve donanımlar da akıllanacaktır. Geleceğin sensörlerle donanmış akıllı telefonları tek başlarına çalışmayacak; kendi minyatür izleme donanımları bulunan evdeki termostat veya Wi-Fi uyumlu sokak lambası gibi diğer aygıtlardan oluşan bir ağı parçası olacaklar.

STMicronics, sensör geliştirme konusunda liderliği elinde bulunduran

firmalardan biri. Firma şu anda ivmeölçerlerden, manyetik alan ölçerlerden, basınç algılayıcılarından ve Wi-Fi tarayıcılarından gelen bilgileri bir araya getirerek kapalı alanlarda yerinizi tam olarak algılayabilen bir teknoloji üzerinde çalışıyor. Bu teknoloji, GPS'iniz çalışmadığında bile alışveriş merkezinde bir kitapçıyı veya otele bir restoranı aradığınızda onu bulmanızı sağlayarak hayatınızı çok daha kolay bir hale getirecek.

Bu sırada Samsung, Londra'nın ünlü alışveriş merkezi Harrod's'taki "Evde Yenileşim Alanı" içinde internete bağlanabilen çamaşır makineleri, buzdolapları ve diğer elektrikli aletleriyle çalışmalarını sergiliyor.

Telefonunuz işyerinizde veya otelede hangi katta olduğunuzu anlayabildiği anda bir daha hiç asansör panosunu gözlemeniz gerekemeyebilir. Daha da fazlası, telefonda izlenebilen, internete bağlanabilen buzdolabınız, önceden yemiş olduğunuz yiyeceklerin beslenme değerlerini göz önünde bulundurarak size sıradaki yemeğiniz konusunda öneride bulunabilir.

Spor salonunda geçirdiğiniz vakti de

unutmayalım: Somaxis firmasının geliştirdiği MyoLink kas sensörleri çalışmanızın ne kadar verimli sürdüğünü incelerken, Cardio (www.cardio.com) uygulaması da iPhone kamerası yardımıyla kalp atış ritminizi ölçebilir.

Anlattığımız teknolojiler şimdilik geliştirme aşamalarının ilk basamaklarında ama salonlardaki spor aletlerinin sizden hiçbir girdi almadan, otomatik olarak form seviyenize göre ayarlanması çok da fazla zaman almayacak.

Oyunları da unutmayalım: Samsung Galaxy S4 şimdiden ne zaman ekrandan başka bir yere baktığınızı söyleyebiliyor. Kameralar sizin içinde olduğunuz duygusal durumu anlayabilecek kadar zeki olduklarında oyunlar da sizin için hayatı biraz kolaylaştırmaya veya sizi zorlayarak yavaşlatmaya daha çabuk uyum sağlayacak.

3B ve stereo kameralar varsayılan donanımlar haline geldiklerinde ise vücut hareketleri ve yüz tanıma işlevleri de gelişecek. ■

Ücretsiz cardio uygulamasını iPhone'unuza yükleyerek kalp ritminizi hemen ölçebilirsiniz.

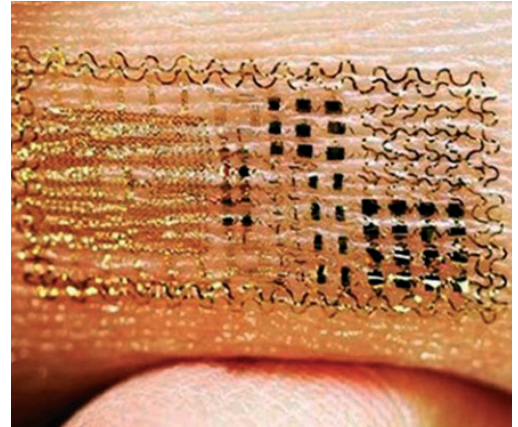
Cesur yeni dünyalar

Emiliano Miluzzo'dan son bir yorum da: "Asıl heyecan verici olan, akıllı telefon ve tabletlerin çevremizdekileri algılayabilen ve bizim adımıza çeşitli işlemleri gerçekleştirebilen kişisel asistanlarımıza dönüşüyor oluşu. Bunu başarmak için gittikçe daha yeni ve daha gelişmiş algılayıcı yetenekleri gerekecek: donanımların küçülmesiyle desteklenen bir gelişme. Araştırmacıların ve geliştiricilerin mevcut sensörlerin yeteneklerini kullanarak sürekli daha akıllı olmaz uygulamalar ve fikirler icat etmesi de muhteşem. Bunları 'akıllı telefon algı

araştırması' adı verilen çok geniş kapsamlı bir toplum araştırması ile ölçülebiliyoruz."

Telefon sensörleri; taşınabilirlik ve hesaplama gücünü en uzaktan noktalardan veri aktarabilme yeteneğiyle birleştiriyor. Kan şekerinizi kontrol altında tutmak da yaklaşan bir çığdan önceden haberdar olmak da gelecekteki yenilikler sayesinde mümkün olacak.

Akıllı telefonlar hayatımızın birçok yönüne devrim niteliği taşıyan değişiklikler getirdi ve bu aslında sadece başlangıç.

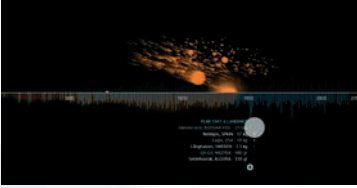
Görev listesi

Bu ay internette yapmanızı önerdiğimiz 10 görevi sıralıyoruz.

GÖKTAŞLARINI İZLEYİN

<http://bolid.es>

M.Ö. 861'ten bu yana Dünya'ya 45.716 göktaşı (meteorit) düştüğü tahmin ediliyor. Bunlardan 1.107 tanesi gözle görüldü. Bu sitedeki görselleştirme, M.Ö. 861'den bu yana gezegenimize düşen göktaşlarını gözler önüne seriyor. Göktaşının büyüklüğünü gösteren sarı dairelerin altındaki linkleri kullanarak göktaşının düştüğü yeri harita üzerinde görebilir veya Meteorotical Society'nin derlediği ayrıntılı bilgilere ulaşabilirsiniz. Çizelge, geçen yıl Rusya'da Çelyabinsk'e düşen göktaşıyla sonlanıyor. Düşüş videosunu git.pcnet.com.tr/meteor adresinden izleyebilirsiniz.

YOUTUBE ZIRVALARINDAN KURTULUN

youtube.adblockplus.me

En sevdiğimiz tarayıcı eklentilerinden biri olan web sitelerindeki reklamları ortadan kaldıran Adblock Plus, bu kez YouTube'un gereksiz kısımlarına el atıyor. Adblock Plus için geliştirilen YouTube Customizer, YouTube'un genelde "rahatsız edici" bulunan 10 özelliğini kapatabiliyor. Bunlar arasında yorumları, önerilen videoları ve kanalları, paylaşım sekmesini, video içi ek açıklamaları kapatmak gibi işlevler var. Tabii siz bunların hepsini rahatsız edici bulmayabilirsiniz, o yüzden

youtube.adblockplus.me adresinde neleri kapatacağınızı seçmeniz için birkaç farklı seçenek var. engelleme listelerini kullanmak için tarayıcınızda Adblock Plus eklentisinin yüklü olması gerekiyor. Adblock Plus'ın daha önce yayımladığı bir Facebook rahatsızlıklarını giderici (facebook.adblockplus.me) de var.

SULARIN ÜZERİNDE YÜKSELEN ŞEHİRİ KEŞFEDİN

git.pcnet.com.tr/venedik

Google Sokak Görünümü kameraları, bu sefer de gondola atlayıp büyüklü Venedik şehrinin dar köprülerinden geçerken harika görüntüler yakalamış. Bu sayfa, Avrupa'nın gezerek kaydedilmesi en zorlu şehirlerinden birinin Google tarafından nasıl Sokak Görünümü Gezisi'ne dönüştürüldüğünü anlatıyor.

"Görünümler'de keşfedin"e tıklayarak ünlü mekânları ve birçok Venedik manzarasını da keşfedebilirsiniz.

DR. WHO İLE TARDIS TURU

git.pcnet.com.tr/tardis

Ünlü İngiliz bilimkurgu dizisi Dr. Who, geçen ay 50. yılını kutladı. 50 yıldır dünyanın pek çok ülkesinde yayımlanan ve ülkemizde de hayranları bulunan TV dizisinin orijinal yayıncısı BBC, Doktor'un 50. doğum gününe özel bir site hazırlamış. Zaman Lordu'muzun neredeyse tüm maceralarında yer edinen TARDIS'e daha yakından bakabilecek, eski bölümlerden video ve fotoğraflara göz atabileceksiniz.

KENDİ TWITTER ZAMAN AKIŞLARINI OLUŞTURUN

dev.twitter.com/docs/custom-timelines

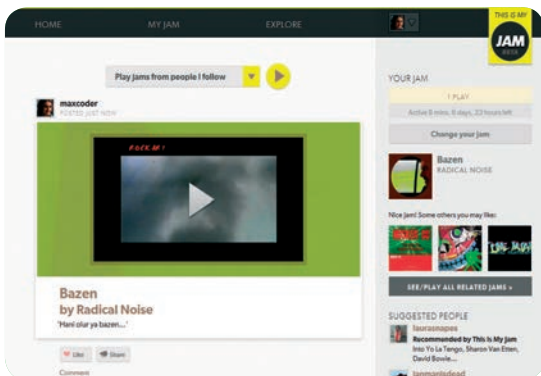
Twitter'da artık belli bir konuyla ilgili, kendi seçtiğimiz tweet'lerden oluşan özel zaman akışları oluşturup paylaşabileceğiz. [Storify.com](http://storify.com) sitesine benzer şekilde çalışan bu özellik sayesinde, örneğin bir etkinlik ile ilgili tüm tweet'leri tek noktada toplamak veya gündemdeki bir konuyla ilgili ünlülerin tweet'lerini bir araya getirmek mümkün olacak. Üstelik bu zaman akışları web sitelerine de

AKLINIZDAN ÇIKMAYAN ŞARKILARI PAYLAŞIN

www.thisismyjam.com

Hepimize olur; bazen tek bir şarkıyı günlerce, bıkmadan usanmadan dinleriz. This Is My Jam, işte bu çok özel şarkıları paylaşmanızı kolaylaştırıyor. Siteye kaydolduktan sonra en sevdiğiniz şarkıyı (jam) arayıp buluyor, kapak görselini vb. özelleştirerek paylaşıyorsunuz. Hesabınızda aynı anda tek bir şarkı paylaşabilirsiniz. Bu şarkı 7 gün boyunca hesabınızda kalıyor ama

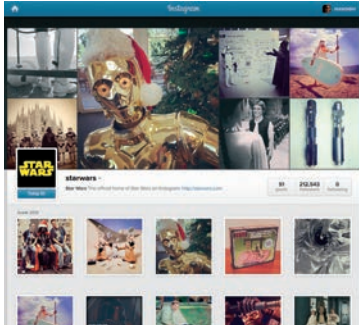
isterseniz daha erken değiştirebilirsiniz. Böyle bir servis elbette arkadaşlarınızla birlikte kullanılırsa daha keyifli oluyor. Facebook ve Twitter hesaplarınızı bağlayarak jam'lerinizi sosyal ağlarda paylaşabili ve arkadaşlarınızı da takip ederek en sevdikleri şarkıları keşfedebilirsiniz.

YILDIZ SAVAŞLARI'NI INSTAGRAM'DA TAKİP EDİN

instagram.com/starwars

Muhtemelen dünyanın en sevilen bilimkurgu serisi olan Yıldız Savaşları (Star Wars)'nın son filmi "Yıldız Savaşları: Bölüm VII", Aralık 2015'te gösterime girecek. Henüz epey vakit var ama Yıldız Savaşları evreninde paylaşılacak o kadar çok şey var ki resmi bir Instagram hesabı açmak için geç bile kalınmıştı. Hesaba gönderilen ilk fotoğraf, Darth Vader'ın "selfie"si (kendi kendine çektiği fotoğraf) oldu. Hesap kısa sürede 200.000 takipçiyi geçti. Her gün eski filmlerden kamera arkası görüntüler, Yıldız Savaşları ürünleri ve ilginç bilgiler paylaşılıyor.

YAZARIN GÖRÜŞÜ

Ömür İklim DEMİR

@TimeStain

Modern bir ayıp, dijital bir günah

Aç değilim sanırım, hiçbir şey yemiyor olsam gerek. Hatta içmiyorum bile. Oysaki hava soğuk. Hani bir çay, bir kahve, olmadı bir ıhlamur iyi gider. Bir de hiç gezmez olmuşum, belki de kane-penin sol köşesinde, cama doğru otu- yorum bir aydır. Gerçi cam tarafı eser, sağ tarafta da oturuyor olabilirim. Tuhaf düşüncelerim olmalı boy boy. Kafa desen, pek karışık. Cümleler kafiyeli kafiyeli, süslü püslü, ciciili bicili diziliyorlar içimde ama konuşamıyo- rum. Sessizlik olmalı bunun adı.

Müzik de mi dinlemiyorum peki? Şöyle akşamüstleri uzaklara dalmıyor muyum mesela? Ya da ne bileyim, bir şeyler düşünmüyor muyum? Gözlerimi kısmıyor muyum? Komik cümleler falan gelmiyor mu aklıma? Kimseyle konuşmuyor muyum? Markette kasaya geldiğimde, hiç konuşmadan, indirim kartlarına başvurmadan, promosyon bardaklarından bile almadan paramı uzatıyorum böylece? Öyle olsa gerek, çünkü sessizim. Öyle dediler.

İnternetsiz geçirdiğim birkaç hafta, arkadaşlarımla böyle bir sonuca varmasına neden oldu. Hayırdır, sesim soluğum çıkmıyordu. Çünkü o süre boyunca sosyal medyada yoktum. Gezdiğim yerlere ait fotoğraflar paylaşmamış, Twitter'da ya da Facebook'ta gündem hakkında fikrimi belirtmemiş ve Instagram'da güzel kareler yakalamamıştım. Mutlaka başıma bir iş gelmiş olmalıydı. Onlar böyle düşünürken ben muhtemelen bir odun sobasının üstünde kestone patlatıyor ya da şehirlerarası otobüsler dışında ziyaretçisi olmayan bir lokantada zift gibi çaya şeker atıyordum. İnce belli bardakta tüten çayı, arkada birkaç kamyonla birlikte paylaşmış olsaydım eğer, bunların hiçbirini başıma gelmeyecekti. Ve ben hiçbir zaman "Demek ki hayat bir yerlerde hâlâ doksanlardan kalma Zeki Demirkubuz filmleri gibi yaşanabiliyor- muş." demeyecektim. O dediğim cümleyi, belki loş ışığın altında çorbasını kaşıklayan adamların siyah beyaz fotoğrafıyla birlikte Twitter'da paylaşıyordum, kimse hakkımda böyle düşünmeyecekti. Oluyor bazen, hayat orada burada belgelenmeden yaşıyor; uzak diyarlarda böyle küçük dijital günahlar işleniyor. Günah demişken... Bir de ettiğim küfürler vardı, onları da yazmadım. Yazsaydım belki...

gömülebiliyor (embed) veya linkleri yine Twitter'da paylaşılabilir. Şimdilik özel zaman çizelgeleri yalnızca ücretsiz TweetDeck (www.tweetdeck.com) yazılımı üzerinden oluşturulabilir. Örnek olarak Twitter'ın oluşturduğu müzik süper starları zaman akışını inceleyin: git.pcn.net.com.tr/oq

CHROME AYARLARINIZI SIFIRLAYIN

<http://git.pcn.net.com.tr/ot>

Firefox'ta uzun zamandır bulunan "tarayıcıyı sıfırla" özelliği nihayet Google'ın Chrome web tarayıcısına da eklendi. Kötü amaçlı yazılımların birçoğu veya dikkat etmezseniz yeni kurduğunuz yazılımda seçili gelen bir ayar, tarayıcınızın açılış sayfası ve arama motoru gibi sık kullandığınız ayarlarını değiştirebiliyor. Bunlardan kurtulmanın en kolay yolu tarayıcınızı tamamen sıfırlamak. Chrome'da bunu yapmak için Ayarlar'a girin, "Gelişmiş ayarları göster"e tıklayın ve sayfanın en altında beliren "Tarayıcı ayarlarını sıfırlayın"a tıklayın. Bu işlem ana sayfanızı, yeni sekme sayfanızı ve arama motorunuzu sıfırlayacak, uzantılarınızı devre dışı bırakacak ve tüm sekmelerinizin sabitlemesini kaldıracaktır. Firefox'ta benzer işlemi yapmak için Firefox menüsünden "Yardım > sorun giderme bilgileri"ne girip "Firefox tarayıcısını sıfırla" demek gerekiyor.

EN İYİ VİDEOLARI DİGG'DE İZLEYİN

digg.com/video

Digg, web'in en iyi ve en ilginç videolarının derlendiği yeni video

sayfasını duyurdu. Digg Video da tıpkı Digg gibi çalışıyor: En çok dikkat çeken içerikler Digg editörlerinin ve okurlarının katkılarıyla seçilerek özenle bir araya getiriliyor. Digg Video'da komik, ciddi, eğitici veya konuya özel çok sayıda video bulacaksınız. Digg Video özelliği Digg'in iOS uygulamasına eklendi ve çok yakında Android uygulamasına da eklenecek.

KENDİ GOOGLE EARTH TURLARINIZI HAZIRLAYIN

tourbuilder.withgoogle.com

Google'ın Google Earth yazılımı, dünyayı bilgisayar başında dolaşmak isteyenlere yıllardır büyük kolaylık sağlıyor. Google'ın yeni Tour Builder servisi ise kullanıcıların artık kendi sanal turlarını hazırlamalarına, böylece tarihi olayları harita üzerinde yeniden canlandırmalarına olanak tanıyor. Google Earth eklentisi tarayıcınızda yüklü değilse yükledikten sonra "Create a tour" diyerek işe girişin. Ardından turunuz için bir ad ve turu oluşturanın adını girmeniz gerekecek. Öykünüzün başladığı ilk noktayı aratıp bularak yer işareti ekleyin. Ardından yeni yerler ekleyerek bunları fotoğraf ve videolarla destekleyin. İlham almak için "Gallery" sayfasındaki Google'ın önerdiği turları inceleyebilirsiniz. Örneğin 2010 Haiti depreminden sonra bir acil yardım ekibinin macerasını anlatan tur (git.pcn.net.com.tr/or) oldukça ilgi çekici.

GÜVENLİK GÜNDEMİ

UZMANLARDAN İPUÇLARI VE GÜNCEL TEHDİTLER

SORU-CEVAP

Güvenlik uzmanları sorularınızı yanıtlıyor.

Bu ayki sorularımızı Norton Avrupa, Orta Doğu ve Afrika Ürün Pazarlama Kıdemli Müdürü Homayoun Sarkechik yanıtladı.

Microsoft bu yıl Windows XP desteğini kesince güvenlik riskleri artacak mı?
Evet. Güvenlik güncelleştirmeleri duracağından dolandırıcılar yeni zafiyetler bulmak için Windows'un bu eski sürümünü hedefleyebilir. Kullanıcılar yeni bir Windows sürümüne en kısa zamanda geçmeli ve güvenilir bir internet güvenliği çözümünü de beraberinde kullanmalı.

İnternet bankacılığına SMS

doğrulamasıyla giriyorum. Kendimi güvende hissetmeli miyim?

SMS doğrulamasında mesaj kullanıcının daha önce kaydettiği cep telefonu numarasına geleceği için bu uygulama, finansal kurumlar açısından bakıldığında, işlemi yapan kişinin doğru kişi olduğunu anlamakta bir kanıttır. Ancak "tuş kaydedici" gibi kötü amaçlı yazılımlar bilgisayara sızmışsa siz klavyenizden yazarken online bankacılık bilgilerinizi, şifrenizi veya kredi kartı numaranızı ele geçirebilir ya da "phishing" yöntemiyle bankanızın sayfasını taklit eden bir sayfaya şifrenizi ve hesap bilgilerinizi giriyor olabilirsiniz. Bu sebeplerle bilgisayarınızı, tabletinizi ve cep telefonunuzu güvenli internet ve mobil güvenlik çözümleriyle korumalısınız.

CyberLocker gibi fidyeci yazılımlar ne kadar tehlikeli?

Fidyeci yazılımlar (ransomware) bilgisayarınızı kilitler ve açmak için sizden para ister. Genellikle polis veya istihbarat ajansları tarafından kilitlenmiş gibi sahte bir uyarı ekranı çıkar. Fidyeciler anonim para transferi siteleri veya ön ödemeli kredi kartları aracılığıyla parayı toplar. Talep edilen miktarın kişi başı 50-400 \$ arasında olduğu görülmekte. Pek çok olayda parayı ödeseniz dahi bilgisayarınızı geri açamazsınız. Symantec'in takip ettiği yeni bir örnekte fidyeci yazılım 5.300 bilgisayara sızmış, mağdurlardan sadece %3'ü fidyeyi ödemesine rağmen fidyeciler bu saldırıdan 30.000 kazanç elde etmişti.

GÜVENLİK UYARISI

Uygulamalar açıklarla dolu

HP'nin araştırmasına göre mobil uygulamaların %90'ı en az bir güvenlik açığı içeriyor. 2.107 uygulamayı test eden şirket, bunların %75'inin parola gibi önemli verileri şifrelemediğini tespit etti. Ayrıca uygulamaların %18'i kablosuz ağlar üzerinden şifrelenmemiş veri gönderdi. HP sadece iOS uygulamalarını test etti ama Android uygulamalarının benzer sorunları paylaştığını düşünüyor.

Cupid parolaları çalındı

Çeşitli çöpçatanlık siteleri işleten Cupid Media hack'lendi, 42 milyon şifrelenmemiş parola ve kişisel bilgiler internete yayımlandı. Kullanıcılardan 32 milyonu Gmail, Hotmail ve Yahoo adreslerini kullanıyordu. Yaklaşık 2 milyon parolanın "123456", 1,2 milyon parolanın "111111" ve 91 bin parolanın "iloveyou" olduğu ortaya çıktı.

Televizyonunuz sizi mi izliyor?

İngiliz bir blog yazarı, LG Smart TV'sinin ailesini izlediğini iddia ediyor. DoctorBeet rumuzlu (doctorbeet.blogspot.com) kullanıcı, TV'nin, çalışmayan bir web adresine şifrelenmemiş veriler gönderdiğini fark etti. Verileri incelediğinde çocuklarının adları ve TV'ye bağlı USB bellekteki dosya adlarının gönderildiğini keşfetti. LG konuyu araştırdığını açıkladı.

Brezilya da izleniyor

NSA skandalını ortaya çıkardığı için artık ABD'de dönemeyecek olan Edward Snowden, Brezilya'ya açık mektup yazarak, NSA'nın Brezilya vatandaşlarını nasıl izlediğini açıklamak karşılığında sığınma hakkı talep etti. Snowden, NSA'nın tüm vatandaşların konumların cep telefonlarından takip ettiğini, girilen web sitelerini kaydettiğini, hatta kimlerin gayrimuşru ilişki yaşadığını ve porno izlediğini bile bildiğini iddia ediyor.

SÖZLÜK

Güvenlik terimlerini açıklıyoruz

Antivirus Security Pro

Virüslere geçit açan, son model bir sahte antivirüs yazılımı

Adı sizi yanıltmasın: Antivirus Security Pro, bilgisayarınızı korumak yerine ona bulaşan yeni bir sahte antivirüs türü. Tüm sahte antivirüsler gibi o da sisteminizde virüs olduğunu iddia ederek temizlik parası istiyor. Bitdefender'ın açıklamasına göre, dijital olarak imzalanmamış programları engelleyen gerçek güvenlik yazılımlarını çalıntı bir dijital sertifika kullanarak

atlatabiliyor. Üstelik Antivirus Security Pro, çalıntı dijital sertifika zafiyetinden yararlanan tek zararlı değil. Bu nedenle bilgisayarınıza kuracağınız yazılımları daima ve sadece güvendiğiniz kaynaklardan indirmekte fayda var.

İNGOGRAFİKLER

Gerçekler ve rakamlar

Dikkat çekici bilgiler ve istatistikler

AVUSTRALYALILAR BANKACILIĞI SEVİYOR

Roy Morgan Research'ün araştırmasına göre Avustralya nüfusunun yarısından fazlası bankacılık uygulamalarını ve sitelerini kullanılıyor. Tüketicilerin yaklaşık %91'i bankalarının online hizmetlerinden memnun. Güvenli internet bankacılığının yükselişi, şube ziyaretlerini azaltmış. Müşterilerin üçte biri artık şubeye gitmiyor.

BİR MİLYAR KULLANICI

Dünyanın en çok ziyaret edilen web sitesi acaba hangisi? Yanıtın Google olması herhalde kimseyi şaşırtmaz, ama Oxford Üniversitesi'nde yapılan yeni bir araştırma, arama devinin ne kadar büyüdüğünü daha iyi ortaya koyuyor. Kuzey Amerika, Avrupa, Okyanusya ve Hindistan'da en çok ziyaret edilen site olan Google, bu kıta ve ülkelerden 1 milyar kullanıcıyı ağırlıyor. İkinci sıradaki Facebook ise Latin Amerika, Afrika ve Orta Doğu'da en popüler.

İNGİLTERE'NİN EN KÖTÜ TEKNOLOJİ ALIŞKANLIKLARI

5 Konserleri
adamakıllı izlemek
yerine kaydetmeye
çalışmak

4 Yemek fotoğraf-
larını internete

paylaşmak

3 İnsanları telefon
modellerine göre
yargılamak

2 Eski sevgilileri

Facebook'ta vb. göz
altında tutmak

1 Etraftakileri hiçe
sayarak akıllı
telefonuyla
uğraşmak

HUFFINGTON POST HAKKINDA BİLMEDİKLERİNİZ

Haber sitesi Huffington Post, **9 Mayıs 2005**'te açıldı.

Arianna Huffington tarafından kurulan site, dünyanın en ünlü haber kaynaklarından biri oldu.

2008 ve 2009 yıllarında sitenin Chicago, New York, Denver ve Los Angeles için yerel sürümleri açıldı.

Kurucu Arianna Huffington, **2009'da Forbes'un** medyadaki **en güçlü kadınlar** listesinde **12. sırada** yer aldı.

Siteye yazan ünlüler arasında oyuncu Harry Shearer ve medya danışmanı Jeff Pollack gibi isimler var.

Site, **2011'de** Kanada, Fransa ve **İngiltere'ye** açılarak ABD dışına çıktı.

Amerikalı internet servis sağlayıcısı AOL, siteyi **2011'de 213 milyon dolara** satın aldı.

David Wood'un 10 bölümlük yazı dizisi *Beyond the Battlefield*, Huffington Post'un basılı sürümünde yayımlandı ve **2012'de saygın Pulitzer Ödülünü** kazandı.

The Observer, siteyi "**dünyanın en güçlü blogu**" olarak tanımlıyor.

Ziyaretçilerinin çoğunluğu kadın olan site, şu anda ABD'nin en çok ziyaret edilen **20. sitesi**.

İNTERNET KULLANICILARININ %56'SI...

...kendilerini Google'da aramış. Pew Araştırma Merkezi'ne göre bu ciddi bir artış. 2001'de internet kullanıcılarının sadece %22'si isimlerini bir arama motoruna yazdığını itiraf ediyordu. Bugünse erkeklerin %58'i, kadınların %54'ü internette kendileri hakkında nelerin bulunduğunu araştırdığını söylüyor.

10 OFİS ÇALIŞANLARININ %10'U...

...tuvalette akıllı telefonlarını kullanıyor, %5'i ise tuvalette basılı bir şeyler okuyor. Hijyen şirketi Cuticura tarafından yaptırılan araştırma, aslında el yıkama alışkanlıklarını belirlemek üzere yapılmış. Şirket, mikropların yayılmasını engellemek için ellerin en az 20 saniye boyunca yıkanmasını öneriyor.

EV YAPIMI PARA: BITCOIN

Sanal para birimi Bitcoin aylardır manşetlerden inmiyor.
Peki ama Bitcoin nedir? Kimler tarafından kullanılır?
Mahallenin marketinde geçer mi? Etraflıca yanıtlıyoruz.

Bitcoin'i muhtemelen duymuşsunuzdur ama ne olduğuna ilişkin kafanızda bir şeyler oturmamış olabilir. Hiç kuşkusuz Bitcoin'le ilgili bir sürü haber görmüşsünüzdür, ne de olsa Bitcoin'in yaygınlaşmasından daha çok haber yapılan bir şey varsa o da Bitcoin fiyatlarındaki artış. Bununla birlikte çok az haberde bu teknoloji açıklanıyor. Peki, Bitcoin nedir ve sorunun yanıtı bizim için neden önemli?

Bu para biriminin tarihi dosdoğru "siberpunk" kurgudan alınma ve pekâlâ William Gibson'ın Neuromancer'ından ya da Neal Stephenson'un Cryptonomicon'undan çıkmış olabilir. Gerçek kimliği bilinmeyen ama kendini 37 yaşındaki Japon kriptoloji uzmanı Satoşi Nakamoto olarak tanıtan bir kişi, yeni bir para birimi fikri ortaya attı. Altın gibi somut bir standarda ya da dolar gibi ekonomik güce değil, 21. yüzyıla çok daha uygun bir şeye, saf hesaplama gücüne endeksli bir para birimiydi bu.

Bitcoin'in tüm işlem tarihçesi karmaşık matematik sorunlarının sürekli çözülmesiyle korunuyor. Bu yoğun hesaplama işlemleri dünyanın dört bir yanından binlerce bilgisayarın oluşturduğu dağınık bir ağ ve BitTorrent dosyalarını dağıtana çok benzeyen bir peer-to-peer (eşler arası) sistemi tarafından yürütülüyor.

Bu, pratikte şu anlama geliyor: Dünyanın her yanında Bitcoin yazılımı çalıştıran her bilgisayarda bir blok zinciri (blockchain), yani tüm Bitcoin işlemlerinin bir tarihi ve olanaklı maksimum sayı olan 21 milyon Bitcoin'in her birinin geçmişi yer alıyor. Bitcoin yazılımı çalıştıran her bir bilgisayar (Bunlara "Bitcoin madencisi" deniyor.) karmaşık kriptografi yöntemleriyle bu işlem listesini geliştirerek güncel tutuyor.

Bazen bu kriptografik işlemlerin bir yan ürünü olarak, işlemleri yapan bilgisayarları ödüllendirmek için yeni Bitcoin'ler veriliyor. Bu da yeteri kadar hesaplama gücünün blok zincirini sürdürmeye gönüllü olmasını, böylece hiç kimsenin daha üstün bir hesaplama gücüyle hile yapamamasını sağlıyor. Birisi bunu başarsa bile elinde o kadar Bitcoin olurdu ki piyasayı tepetaklak edip zarar ederdi.

Bitcoin ürettikten ya da elinde Bitcoin bulunan birinden internet üzerinden satın aldıktan sonra (Döviz almak ya da PayPal kullanmak kadar kolay.) her şekilde harcayabiliyorsunuz. Yurtdışında örneklerini gördüğümüz bazı kafelerde bir uygulama aracılığıyla içecek satın alabiliyor ya da sadece web tarayıcınızı kullanarak yasadışı ilaçların kapınıza kadar getirilmesini sağlayabiliyorsunuz.

Eski para

Tıpkı iyi bir siberpunk romanı kahramanı gibi Satoşi Nakamoto da hiç var olmamış gibi gözüküyor.

Günümüzün en güncel özel donanımları olan ASIC madencileri Bitcoin'in programlama problemlerini her şeyden ucuza çözebiliyor.

► Japonya'da bu yaşta ve bu isimde hiç kimse yok. New Yorker'ın ve Fast Company'nin yaptığı araştırmalar Nakamoto olabilecek şüphelileri ortaya çıkardıysa da tüm kanıtlar ikinci dereceden. Nakamoto'nun düpedüz bu para birimini çıkarıp sırada kadem bastığı söylenebilir. Nakamoto, projesini aralarında Bitcoin'in şimdiki başkanı Gavin Andersen'in da bulunduğu birkaç kriptograf dostuna teslim ettikten sonra adeta ortadan kayboldu. Komplo teorisyenleri, Nakamoto'nun elinde ilk zamanlarda oluşturulmuş milyonlarca dolarlık Bitcoin bulunduğunu da iddia ediyor.

Ne kriptografinin ne de sanal para birimi kavramının yeni olduğunu hemen belirtelim. Kriptografinin öncüsü David Chaum ilk anonim kriptografik ödeme sistemini 1982'de tarif etmiş, daha sonra 1990'da ecash'i duyurmuştu. Bit altın (bit gold) ve Reusable Proofs of Work (RPOW) gibi para birimleri, Bitcoin'in daha sonra kullanacağı sistemin takipçileriydi. Yani fikir, fantastik Nakamoto'nun zihninde bir anda belirivermemişti, yaklaşık 20 yıldır aralıklarla tartışılan bir şeydi.

Bununla birlikte Bitcoin kavranması kolay bir teknoloji değil. Gerçekten bir para birimi mi? Dr. Eyjolfur Gudmundsson, kendi dahili para birimi olan ISK'i kullanan EVE Online adlı çevrimiçi oyunun (www.eveonline.com) baş ekonomisti. O, bu soruyu saçma buluyor. "Sanal para birimi zaten para birimidir. Tüm gerçek para birimleri de aslında sanaldır çünkü bir para biriminin değeri, o para birimini kullananların zihnindedir." diyor. "O yüzden elektronik paraya karşı nakit hakkında konuşmayı tercih ederim." diye sözünü sürdürüyor. "Şu anda yapılan elektronik ticaret, gerçek hayatta nakit parayla yapılandan daha fazla. O yüzden nakit para bile bir elektronik para birimine dönüştü. Aslında sanal ya

da gerçek para birimleri arasında bir fark yok. Soru aslında şöyle sorulmalı: Acaba bir sanal para birimi ne zaman tüketicinin zihninde gerçek hayattaki para birimi kadar önemli ve değerli olacak? Bu şu anda gerçekleşiyor ve önümüzdeki beş yıl içinde daha da artacak."

Küresel bir takas sistemi (www.community-exchange.org) işleten Dr. Stuart Jeanne Bramhall da buna katılıyor: "Dünyada dolaşımda olan ABD dolarının %97'si sanal. Sadece %3'lük kısmı banknot ve madeni para halinde bulunuyor. Bankaya 100 dolar yatırdığınızda kimse o parayı alıp kasaya koymuyor. Sadece bilgisayar sistemlerine size 100 dolar borçlu olduklarını yazıyorlar."

Yeni para

Vitalik Buterin, Bitcoin Magazine'de yazıyor. "Bitcoin ilk dijital para birimi değildi ama sadece internet üzerinde var olan ilk merkezsiz dijital para birimi." diyor. "Bu ekstra özellikler çok önemli. Bitcoin'in geleneksel bankacılık sisteminden ve tüm fiziksel materyallerden (mesela altın) soyutlanmış olması, bu para birimine geçiş ve sürdürme maliyetinin çok daha düşük olmasına, işlem masrafinin neredeyse sıfıra inmesine, böylece teknoloji firmalarının daha önce mümkün görünmeyen yaratıcı teknolojiler tasarlamasına izin veriyor. Bir merkezden yönetilmemesi özellikle de kanuni kısımda kolaylık sağlıyor. Sergey Brin bir seferinde Google'da "Google Bucks" adlı kendi dijital para birimlerini tanıtmaktan söz etmiş, ancak yasal bakımdan çok güçlük çıkaracağı için vazgeçmişti." Bitcoin sayesinde kontrol ve sahiplik internet üzerine yayılıyor, o yüzden ulus devletlerin buna karşı önlem alması olanaksız değilse bile çok güç görünüyor.

İpek Yolu'nda yürümek

Kapanmadan önce uzun süre boyunca Silk Road'u kullanan Meyer (takma adı) ile anonim yasadışı alışverişleri hakkında konuştuk.

Silk Road'u nereden duyduunuz?

Galiba Wired dergisinde okumuştum. Erişmek için birçok dahili anonimleştirme özelliği bulunan Tor tarayıcısı kullanmanız gerekiyor. IP'leri falan gizliyor. Teknik konuları pek sevmem ama nasıl yapacağımı öğrenirken hepsini anladım. Adres sürekli değişiyor.

Kullanımı nasıl?

Uyuşturucu madde satın almanın en iyi yolu. Daha önce de iyi ve kötü satıcılardan mal aldığım oldu ama hiç bu düzeyde hizmet görmedim. Her iş için sahte ad, mesaj göndermek içinse PGP şifrelemesi kullanıyorsunuz, o yüzden mesaj ele geçirilse bile sadece yollamak istediğiniz kişi okuyabiliyor. Site çok yalın görünüyor, 1990'ların sonundan kalma e-ticaret siteleri gibi. Arama motoru çok basit ve satın alabileceğiniz kategorilere ayrılmış.

Kurması zor mu oldu?

Bitcoin'i kurmak çok uzun sürdü. Blok zincirini indirmek dört beş günümü aldı ve aşırı sistem

kaynağı kullandığından bilgisayarım sürekli takılıp duruyordu. Yıllar geçtikçe maden çıkarmak zorlaşıyor çünkü blok zinciri gitgide büyüyor. Pek kafa yormamaya çalışıyorum, çünkü şimdi anlıyor gibiyim. Ne kadar kafa yorarsam aslında o kadar az anladığımı fark ediyorum. Biraz fazla karışık.

Bitcoin'lerini nereden alıyorsun?

Eskiden Blockchain'den alırdım ama bankalar İngiliz banka transferlerini kullanmamıza yasak getirdiler. "Bu yasadışı, karanlık şeylerden uzak durmalıyız." diye mi düşündüler bilemiyorum çünkü bankacılara engel olmaz bu. Daha çok kendi kendilerine "Bu tüm finansal sistemimizle doğrudan rekabet içinde. Bitcoin sistemini desteklemek istiyor muyuz?" diye sormuşlardı. Artık Local Bitcoins'i kullanıyorum. Buradan yaşadığınız bölgede Bitcoin alıp satanlarla yüz yüze görüşebilirsiniz ama internetten de yapabilirsiniz. Ben hep internetten yapıyorum. Sadece bilgisayarımdaki standart Bitcoin istemcisini çalıştırıyorum.

Sistem ne kadar güvenilir?

Kesinlikle düzgün işliyor. İlk duyduğumda gerçek olamayacak kadar iyi diye düşüncümş-tüm. Size insanların kaç alışveriş yaptığını, bunların kaçının iyi olduğunu ve iyi geribildirim aldığını söylüyor. Herkes paketin ne kadar iyi kapatıldığı ya da içinden beklediği şeylerin çıkıp çıkmadığı konusunda yorum bırakabiliyor. Satıcılar ileride para kazanma potansiyelini baltalamasın diye sattıklarını en iyi şekilde tarif ediyor ve iyi kalitede ürün sunuyor. Hatta kimse şikâyet etmesin diye genelde söylediklerinden biraz fazlasını yolluyorlar. Ben ucuz mal aldım ama onu da açık açık söylüyorlar. Bu sayede başka zaman olsa almaktan çekineceğim şeyleri bile rahatça alabildim.

Hiç kötü deneyimin oldu mu?

En kötüsü Meksika'daki bir adamdan bir ons (28 gram) esrar aldım. Fiyatı 25 sterlindi, yani İngiltere'dekinden 7-8 kat ucuzdu. Satın aldım, varmasının bir ayı bulabileceğini yazdı. Geribildirimleri %80 civarı olumluydu, geri

FPGA'ler (alanda programlanabilir geçit dizileri) özel görevler için programlanabildiği ve çok fazlası USB ile birbirine bağlanabildiğinden Bitcoin madenciliği için biçilmiş kaftan.

İşlemler son derecede güvende. "Bitcoin sistemi gerçekten çok güvenli." diyor Buterin. "Ağın hack'lenmeye yaklaştığı tek bir an oldu, o da 2010'da bir tamsayı taşıması açığını kullanan bir saldırgan 183 milyar Bitcoin yarattığında. Ancak işlem hemen iptal edildi ve hata giderildi."

Bitcoin'in kriptografi unsurları insanın başını ağrıttıyor. (Bizimkini gerçekten ağrıttı.) Sistem tüm Bitcoin hesaplama ağının belli bir süre içinde (genellikle 10 dakika) çözeceğini tahmin ettiği zor bir hesaplama problemi üretiyor. Bitcoin madenciliğine yönelik hesaplama gücü artırıldıkça problemim karmaşıklığı da kendiliğinden artıyor. Problemi çözen bilgisayar bir miktar Bitcoin'le ödüllendiriliyor (Bu rakam şu an 25 ama her dört yılda bir yarıya iniyor.) ve döngü baştan başlıyor.

Bu sürece madencilik deniyor zira etkili jeolojik araştırmalardan önceki günlerde madencilik de bir kaba güç meselesiydi. Bir şey çıkarana kadar var gücünüzle kazıyordunuz. Çözölmekte olan problem aynı zamanda

Address Book		
Your addresses	Sending addresses	
(unlabeled)	1KNB RpaA YY7E wbVU YEk1 CHae mh7c eh59 eMl	Beer with Lisa 1564 aAG1 VbM s4Me 2sRD EUm MiTWmjv5 Y2
4/16/2013		
My address	1KGe NiDw zH5N rdwN ETj3 hQEx wr5H MN9e Fw	Burger @ room77 1Eyu 2Nr JHJP LSJa vZw3 GF6 fFRP kluw 5H
(unlabeled)	169E nuJg Jf3L 31c5 sMLB m5Hh vk42 s8Q1 4C	Donation 1EBE QXPK LNB ftQ2 4LAM Vvd BkTG Ntrq 7K
9/4/2013		
		Sarah 1K3G VZHY eNs NJST QtAt Dba GqkZ wFAA tL
		Tim 1B6o hedK MhU 3RgQ 9To8 fVt uJMr jzTa Zj

"blok zinciri"ni oluşturuyor. Daha önce belirttiğimiz gibi bu, son güncellemeden bu yana tüm Bitcoin işlemlerinin bir tarihçesi ve bütün madencilik bilgisayarlarında bir kopyası bulunuyor.

Bitcoin istemcisi çalıştıran sıradan bir PC'nin problemi zamanında çözme ihtimali çok düşük. Sıradan bir PC'nin ilk Bitcoin'ini çalışmaya başladıktan yaklaşık 10 yıl sonra kazanacağını tahmin ediyoruz. Pahalı ve aşırı güç tüketen paralel donanımlar, özellikle de GPU donanımları bu işe daha uygun. Dahası, Bitcoin madenciliğine yönelik ilk özel donanımlar da yeni piyasaya sürüldü ve bunlar çok daha etkili çalışıyor.

Çoğu kullanıcı, madencilğe ayırdıkları zamanın karşılığını daha küçük ama daha düzenli biçimde aldıkları havuzlara katılıyor ya da birçok kişinin istemciyi aynı anda çalıştırdığı bilgisayarlardan oluşan kendi Bitcoin çiftliklerini kuruyor. Ancak bu iş için özel donanımınız yoksa harcadığınız elektriğin parasını çıkarma ihtimaliniz çok düşük.

Paradan haber ver

Peki, niye madencilik yapalım ki? Popülerlik kazanmanın da bir tür başarı olduğunu düşünen Bitcoin, desteklendiği için diğer para birimlerinin

kalanları ise paketlerinin gelmediğini söylüyordu. İki ay bekledim, gelen giden olmadı. Bir gün gümrük memurlarından gayet dostça bir mektup geldi: "Size ait olan bir pakete uyuşturucu içerdiği için el koyduk. Eğer itiraz etmek istiyorsanız bizimle şu şekilde temasa geçebilirsiniz..." Başka bir şey yapmayacaklarını ima ediyorlardı. Pakette adım bile yoktu, sadece adres vardı. O yüzden aynı kişiden bir daha alışveriş yapmadım. Fakat 15-20 alışverişim arasından gelmeyen tek paket de bu oldu. O yüzden, oradakilere sokak torbacılarından daha yüksek puan veririm. %80 değeri yüzünden hep bir risk olduğunu biliyordum. Sanırım satıcı her şeyi torbanın içine öylece koyup yollamış. Zaten amacı koca torba esrarı ucuza satmak olsaydı bu kadar düşük kâr marjıyla çalışmazdı. Vakumlanmış ambalaj olsa iki katını öderdim.

Artık uluslararası alışveriş yapmıyor musun?

Sitede malların nereden gönderileceği yazıyor. İngiltere'dekilerden içim daha rahat alışveriş ediyorum çünkü paketin sınırdan geçmesi gerekmiyor. Bana öylesi daha güvenli geliyor. Yakalanırsam ne diyeceğimi de biliyorum: "Ben almadım, evime yollamışlar." Üstünde başkasının adı yazılan paketi açmak kanuna aykırı mı ki? Büyük bir suç bile değil.

Sadece uyuşturucu mu satın aldın?

Evet, başka şey almayaya çalıştım. Uyuşturucu imalat malzemeleri, aletler, sahte kimlikler, sahte belgeler de alabiliyorsunuz. Ben oradan satın aldığım reçeteli ilaçları da kullandım. İlk defa kaydolduğumda sitede neden artık ateşli silah satmayacaklarını anlatan bir blog yazısı vardı. Rahatlatıcıydı doğrusu. Otomatik silah satmamaları bence de daha iyi.

Kaç kullanıcı var?

Ne kadar popüler olduğunu kestirmek güç. Büyük satıcıların hepsinin yüzlerce satış geçmişi var. Bazılarının bin, iki bin satışı gerçekleşmiş; fakat yüz binlerce işlem yapmış kimse yok. Bazıları paralarını ve geri bildirim-nizi mal size ulaşmadan istiyor. "Başka ülkelerden müşteri gelsin diye yapmam lazım." diyor. Bazıları da "Eğer öyle yaparsan fazladan mal veririm." diyor. Ama sana kalmış. Genelde pek iyi bir fikir değil.

Başka güçlükler var mı?

Sahte isim kullanmak en mantıklısı. Ancak postacı kapıya gelirse ve evde olmadığınız için paketi alamazsanız paket postaneye geri dönüyor, oradan teslim almak için de sizden kimlik istiyorlar. Bu yüzden ne zaman paket beklesem kapıyı her çalışında açıyorum.

Çünkü oraya gidip de onları ikna etmek zorunda kalmayı istemiyorum. Paketlerin bazıları vakumlu olsa bile uyuşturucu kokusu geliyor.

Yakalanmaktan korkmuyor musun?

Bitcoin güvenliğinde bir açık olmadığı sürece yakalanacağımı sanmıyorum. O olursa, bu işi yapan yüz binlerce kişi zarar görür. Bir şekilde telafisi yapılır. Herkesi de tutuklayamazlar ya.

ABD'nin Bitcoin'i yasaklayacağı söyleniyor.

Sıkıysa yasaklasınlar. Nasıl yasaklayacaklar ki? Kullanımını yasadışı ilan edebilirler ama insanları kullanmaktan nasıl caydıracaklarını aklım almıyor. İnsanların e-posta göndermesi-ne engel olamazsınız.

Anonimleştiricileri yasaklamaları gerekir ki bu da sakladığınız her şeyin yasadışı olduğu, özgürlükleri kısıtlayıcı bir devlete doğru atılmış büyük bir adım demektir. İşin politik yanında değilim, kendimi özgürlükçü de saymam. Ama ekonomik sistemlerin hükümet denetiminde olmayan bir para birimi sayesinde iyileştirilebileceği savını anlayabiliyorum. Mantıklı geliyor. Yine de İngiliz strelininin yerini alacağını düşünmüyorum.

► başarısız olduğu yerde kazandı. Özellikle WikiLeaks gibi özgürlükçü örgütlenmeler ve artık ortadan kalkmış LulzSec hacker'ları gibi anarşist örgütler buna örnek. Tüm dünyada ulusal bankalar yasallığı tartışmalı bu örgütlere bağış yapma olanağını kaldırınca örgütler de farklı bağış yöntemleri aramaya giriştiler.

Bu yöntemlerden biri Bitcoin'di. Bitcoin'i bu kurum ve kuruluşlar ünlü etmedi, biraz sonra değineceğimiz Silk Road sayesinde gerçekleşti bu. Ancak Bitcoin'i kamuoyuna duyurdular ve artık WordPress, OkCupid ve reddit gibi deneysel teknolojiye açık şirketler Bitcoin'i de ödeme yöntemi olarak kabul ediyor. Hatta dünyanın teknoloji seven köşelerindeki birkaç kafe bile Bitcoin'le ödeme kabul ediyor Bitcoin'lerinize bira içebiliyorsunuz.

Bitcoin'in karanlık yüzü ise biradan daha sert bir şeyler satın alabileceğiniz internet mağazaları. Bu mağazaların en ünlüsü ise Bitcoin'i Bitcoin yapan Silk Road. 2 Ekim'de FBI tarafından kapatılan Silk Road (İpek Yolu), kullanıcıların her türden yasadışı nesneyi satın alabildiği bir internet mağazasıydı. Yasaklı kitaplar, sadece reçeteye satılan ilaçlar, yasadışı maddeler ve hatta (sonradan yasaklanmış olsa da) ciddi ateşli silahlar.

Silk Road'a Google'dan erişmeniz olanaksızdı. Mağaza, Derin Web (Deep Web, yani internetin arama motorlarının dokunamadığı kısım) ile Karanlık Ağ (Dark Net, yani web'in sadece anonim P2P bağlantılardan oluştuğu, toplumun suçla ve politikayla ilgili kurallarından kaçmak isteyenlerin sığındığı kısmı) arasında bir yerde bulunuyordu. Bunlara erişmek için anonimleştirici Tor tarayıcısını kullanmalı ve adresini bilmeliydiniz. Böyle bir pazar elbette fazla kapalı kalamazdı:

Kimliği bilinmeyen yeni kişiler Silk Road 2.0'i işletmeye başladı bile.

Silk Road kullanıcıları (örn. Aşağıdaki kutuda okuyacağınız Meyer) Bitcoin'i internetten yaptığı alışverişlerde isimlerinin geçmemesi için kullanıyor. Teknoloji onlara, paralarını güvenilir satıcılara devlet müdahalesi olmadan alışveriş olanağı sunuyor.

Amazon'un ilk çıktığında ne kadar şüpheli görüldüğünü, birçok müşterinin paralarının kaybolmasından ya da banka hesaplarının boşaltılmasından korktuğunu unutmamalı. Silk Road'daki Bitcoin işlemleri bu belirsizliği tümüyle ortadan kaldırıyor. Birçok bakımdan geleneksel bankacılık modelinden daha güvenli, kredi kartı kullanmaktan daha güvenli olduğu ise şu götürmez.

Bit-bot ağ

Bitcoin'lerinizi harcamak bir güvenlik problemi olmayabilir ama bu para birimine dayalı yeni yeni suçlar ortaya çıkıyor. Elinde binlerce virüslü bilgisayar bulunan kötü niyetli bir hacker'sanız bot ağınızı adınıza madencilik yapması için kullanabilirsiniz. Hatta ESEA eSports ağından yüzünüzü programcının yaptığını yapabilir, bunu bir oyun yazılımının içine ekleyebilir ve dünyanın her yanından oyuncuların bilgisayarlarını tam kapasite kullanarak, hatta bazen yakarak kendinize Bitcoin çıkarabilirsiniz.

Richard Henderson, ağ güvenliği firması Fortinet'in güvenlik stratejisi uzmanı. "Bitcoin istemcisi ESEA hile önleme yazılımının içine gömmek, oyun yazılımlarında Bitcoin temelli 'zararlı kodların' ilk örneği." diyor. "Bu olayın asıl ilginç yanı oyun severlerin istemciyi bilgisayarlarına

kurup otomatik güncellemeye izin vermiş olması. Bu yüzden de Bitcoin madencilik istemcisinin kurulumunu engellemeleri mümkün değildi."

Antivirüs firması Kaspersky Lab'da çalışan uzman Dimitri Bestuzhev bilgisayarların para amaçlı ele geçirilmesinde hızlı bir artış görüyor. "Giderek daha fazla siber suçlu Bitcoin kazabilen, cüzdanlardan çalabilen ya da 'vekil sunucu otomatik yapılandırması' diye bir yöntemle kurbanı virüslü bilgisayarın tarayıcısındaki sahte bir siteye yönlendiren zararlılar yazıyor." diyor.

Elbette Henderson'ın dediği gibi, bot ağlarının hacker'a maliyeti, bu iş için özel donanımların yanında neredeyse sıfır sayılır. "Bitcoin madenciliği için özel olarak yapılmış donanımların iki sorunu var. Birincisi donanımın maliyeti, ikincisi donanımı çalışır halde tutmanın maliyeti. Bitcoin madenciliği yapan bot ağlarının bu faktörleri göz önünde bulundurması

Dr. Eyjolfur Gudmundsson popüler EVE Online oyununun baş ekonomisti. Görevi, oyunun sanal ekonomisinin oyuncuların hoşuna gidecek şekilde işlemesi.

“Dolaşımdaki ABD dolarının büyük kısmı sanal. Paranın sadece %3'ü banknot ve madeni para halinde, yani fiziksel olarak dolaşımda.”

► gerekmiyor çünkü hepsinin maliyeti kurbanın cebinden çıkıyor. Bunun üstüne, bir de on binlerce ve hatta daha fazla üyesi olan bot ağlarından söz ettiğimizde iş tamamen bir sayı tahmin oyununa dönüşüyor. Yeni Bitcoin uğruna soru çözmek aslında doğru yanıt bulmak için rastgele sonuçları denemeye benziyor. Daha fazla sistemin sizin adınıza 'tahmin yürütüyor' olması, yanıt bulma olasılığını elinde bu iş için özel donanım olan birininki kadar yükseltiyor."

Neyse ki bilgisayarınızın "bitbot" denilen bu ağlara katılıp katılmadığını anlamak çok kolay. Böyle bilgisayarların işlemcileri tam yükte çalışıyor." diyor Bestuzhev. "En büyük risk de bilgisayarlarını bütün gün açık bırakan, sonra evden çıkan ya da yatan kullanıcılar için geçerli. Bu tarz başında kimsenin olmadığı bilgisayarlara siber suçluların Bitcoin kazdırması daha kolay."

Bestuzhev'in sözünü ettiği gibi, Bitcoin'in sahiplik kavramı çok ucuca bir şey. Sonuçta söz konusu olan, bilgisayarın sabit diskinde bir kod dizesi. "İnternet bankacılığı hesabımız varsa, hesabın kendisi ve sayıları içeren veri tabanı sunucu tarafında, yani banka tarafındadır. Bitcoin'de ise durum farklı. Cüzdan, kullanıcının sabit diskinde tutuluyor ki bu çok büyük bir risk." Birçok kullanıcı Bitcoin'lerini bilgisayarda değil de USB bellekte saklamayı tercih ediyor ve standart güvenli USB cüzdanlar şu anda geliştiriliyor.

Bit balonu

Son zamanlarda gördüğümüz en büyük kullanım patlamasının nedeni mali suçlular değil, saygın bankalar ve özel yatırımcılar. Bunların bazıları da altının yükselişi yüzünden piyasalardan ardına bakmadan kaçan, paniklemiş yatırımcılar olabilir. Fakat Bitcoin'e geçişin bir nedeni de elektronik para birimlerinin kâğıt para birimlerine kıyasla gerçekten bazı avantajlarının olması. Mahremiyet, sıfır işlem masrafı ve güvenlik gibi.

Bitcoin'in başarısı ABD hükümetinin ödünü patlatıyor. Hükümet Bitcoin sağlayıcılarının gözünü korkutmaya başladı ve Bitcoin'i destekleyen firmalara karşı olumsuz yorumlarda bulunuyor. Söz gelimi yola Magic: The Gathering oyun kartları takas sitesi olarak çıkan Mt.Gox artık Bitcoin ticaretinin %80'ini elinde tutuyor ve hükümetlerle zaman zaman sorun yaşıyor.

Ne var ki Vitalik Buterin bunu önemsemiyor. "Müşteri fonlarındaki yüz binlerce dolarlık Bitcoin'in bir anda kaybolabileceği günler çok geride kaldı. Bitcoin ticareti yapan firmalardan ayakta kalanların hepsi de son iki yıldır güvenilir olduklarını ispatladılar ve güvenlik söz konusu olduğunda kendi politikalarına sahipler. (Sözelimi fonların %90'ını çevrimdışı, yani "soğuk" depolamada tutmak.)

"Yasalığa gelince, ABD hükümetinin Mart 2013 tarihli FINCEN tavsiye kararı Bitcoin hizmetlerinin yasal olup olmadığıyla ilgili birçok endişeyi netliğe kavuşturdu. Bitcoin borsası olmadığımız sürece kafanızı

takmanız gereken hiçbir şey yok ve borsalar da yasalara ayak uydurmak için var güçleriyle çalışıyor." Birçok Bitcoin borsası, resmen bankacılık kurumu sayılmalarını sağlayacak "para aktarımcısı" lisansı almak için devlete başvuruyor. Ancak Türkiye'deki Bitcoin, Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun kapsamında elektronik para olarak değerlendirilmiyor ve denetlenmiyor.

Fakat piyasayı ilgili tek sorun bu değil. Mt.Gox son aylarda sürekli DDoS saldırılarına hedef oluyor. Derken bu yılın 10 Nisan'ında Bitcoin'in birim fiyatı 266 dolardan 76 dolara düştü ve tekrar 160 dolara fırladı. Ekim'de ise iyice fırlamaya başladı ve Aralık'ta 1200

Sophos's security expert **Graham Cluley** worries that security theatre is exaggerating the threat of terrorism, which is being used by governments to justify greater monitoring

doları görüp 800 dolar civarına düştü. Fortinet'ten Henderson'a göre bunlar büyük olasılıkla piyasadaki kararsızlıktan kâr sağlayan biri ya da birileri tarafından manipüle edildi: "Hisse ve tahvil senetlerinin gerçek dünyasında kullanılan piyasa manipülasyon yöntemleri, çok daha küçük ölçekli de olsa burada karşımıza çıkıyor. Ahlakdışı uygulamaları benimseyen yatırımcıların hileleri olması muhtemel. Bitcoin fiyatındaki müthiş yükselişin de medyanın ilgisini ve dolayısıyla yeni yatırımcıları Bitcoin'e çekmek için yaratılmış yapay bir 'mükemmel fırtına' olduğuna ilişkin spekülasyonlar dolaşıyor... Elbette bu da fiyatların başını alıp gitmesine yol açıyor."

EVE Online'dan Dr. Gudmundsson da aynı fikirde. "Kısa vadeli tüccar için fiyatlardaki dalgalanma kısa vadede yüksek kazanç demektir, o yüzden kısa vadeli yatırımcılar bir para biriminin değerinin olması gerekenden düşük olduğuna inanırsa, tüm fonlarını o birime yönlendirir, sonra da çöküşten önce kaçar. Benim asıl merak ettiğim ne zaman tekrar satmaya başlayacakları."

Çoğunluk raporu

Bitcoin'in, para birimi büyüdükçe önemini yitiren potansiyel bir sorunu da "%51 sorunu" olarak biliniyor. Daha önce blok zincirinden, yani tüm Bitcoin

kullanıcıları arasında paylaşılan işlem geçmişinden ve bunun tüm madenciler arasında bir tür karşılıklı anlaşma olduğundan söz etmiştik. Eğer sistemde birbirinden farklı birden çok geçmiş varsa o zaman daha çok kullanıcıya olan doğru kabul ediliyor. Yani birisinin tarihi değiştirmek ve tüm Bitcoin'lerin sahibi olmak için tek yapması gereken, işlem gücünün %51'ini elde etmesi.

Richard Henderson bunun pek olası olmadığı görüşünde. "Kim koca sistemi kapatmak için madencilerin %51'ini kontrol etmek ister ki? Bitcoin madenciliği yapan bot ağlarının sahipleri sistem kapasını istemiyor, çünkü bu işten para kazanıyorlar. Hepsi bir yana, bunu ancak Bitcoin deneyinin başarısızlıkla sonuçlanmasını ve satın

Adım adım Bitcoin kazanma yolları

1 İlk yapmanız gereken bir Bitcoin istemcisi kurmak. www.bitcoin.org adresine giderseniz önerilen istemcileri göreceksiniz. Biz burada ana Bitcoin istemcisini kullandığınızı varsayacağız. Sabit diskinizde en az 10 GB boş yer olmalı çünkü Bitcoin blok zincirini burada depoluyor.

2 Şimdi blok zincirinin indirilmesini bekleyeceksiniz. Zincirin o anki boyutuna bağlı olarak birkaç gün gibi uzun bir zaman alabiliyor. İsterseniz blok

zincirini DVD üzerinde de sipariş edebilirsiniz ama beklemenizi öneriyoruz.

3 Blok zincirini indirdikten sonra bilgisayarınız Bitcoin çıkarmaya başlayacak. Şimdi bir "cüzdan" (istemcinin Bitcoin'lerini depolayacağı klasör) oluşturmanız gerekiyor. Wallet.dat dosyasının bir kopyasını bir USB bellekte saklayın. Bu dosyayı kaybederseniz tüm Bitcoin'leriniz gidiyor.

4 Bitcoin madenciliğiyle ilgileniyorsanız (Elektrik faturanız elde ettiğiniz

Bitcoin'in değerinden yüksek olacak.) bir "havuz"a katılabilirsiniz. Bu havuzlarda işlem gücü ve ödül bölüşülüyor. Yine de şimdilik sadece para istediğinizi varsayalım. "Receive Money"e tıkladığınızda o cüzdan için gerekli kodu alacaksınız.

5 Mt.Gox dünyanın en büyük Bitcoin borsası ama Türkiye'deki bankalarla çalışmıyor. Türkiye'den Bitcoin alışverişi için btcturk.com ve koinim.com adreslerine göz atabilirsiniz.

alan herkesin büyük zarar etmesini amaçlayan bir devlet ya da finansal kurum yapabilir. Benim tahminim, iki taraftan da bir sürü akıllı insanın olayı çok yakından takip ettiği."

Görünen o ki Bitcoin'in karşısındaki tek gerçek tehdit ABD hükümeti. Kısa ömürlü Liberty Dollar gibi diğer ikincil para birimleri zaten ABD'de yasaklanmıştı. Hatta Dr. Eyjolfur Gudmundsson'a göre bu yasaklama, Liberty Dollar birçok indirim kuponu ve puan sisteminden farksız olduğu halde yapıldı.

Daha büyük bir sorunsu bilinmezlik. Dedğimiz gibi, maksimum Bitcoin sayısı 21 milyon olabiliyor. O noktada hiç kimse, hatta Bitcoin'in yaratıcıları bile piyasanın ne tepki vereceğini bilemiyor. Dr. Gudmundsson bunun iyi bir fikir olmadığı görüşünde. "Para arzını kesin biçimde kısıtlamak hiçbir para birimi için iyi değildir. Daha fazla deflasyon, daha az ekonomik etkinlik ve uzun vadede ekonomik değer düşmesi demektir." İşte çığır açan sosyal deney ile saf bilimin bulunduğu nokta da bu: atom bombası araştırmacısı Carl Sagan'ı ve diğer naif bilim araştırmacılarını şoke eden "şu şeyi de yapalım, bakalım ne olacak" mantığı.

Bununla birlikte, birçok uzman Bitcoin'e güveniyor. Vitalik Buterin bunlardan biri. "Fonlarımın büyük bir kısmını kriptolu para birimlerine yatırıyorum. Biraz Bitcoin, onun üçte bir kadar da Ripple (yeni bir sanal kripto para birimi)." diyor. "Biraz çalkantılı ama iyi bir yatırım. Çalkılma riski %95 bile olsa 100 kat büyüme ihtimali %5 demektir, bunun da bana ortalama getirisi 5 kat olur. Umursamıyorum. Ayıracak zamanım da yok. Bu günlerde yanımda Single ya da Avalon (özel Bitcoin madencilik aygıtları) gezdiremeyecek kadar

hareketliyim."

Elbette Bitcoin'e yatırım yapan birinin, onun hakkında olumsuz konuşmasını beklemezsiniz. Biz de beklemiyoruz, ama risk almayı seviyorsanız paranızın küçük bir kısmıyla bir iki Bitcoin satın alıp riske girmek isteyebilirsiniz. Ne de olsa en tuhaf bilimkurgu öyküleri bile artık gerçeğe dönüşüyor. ■

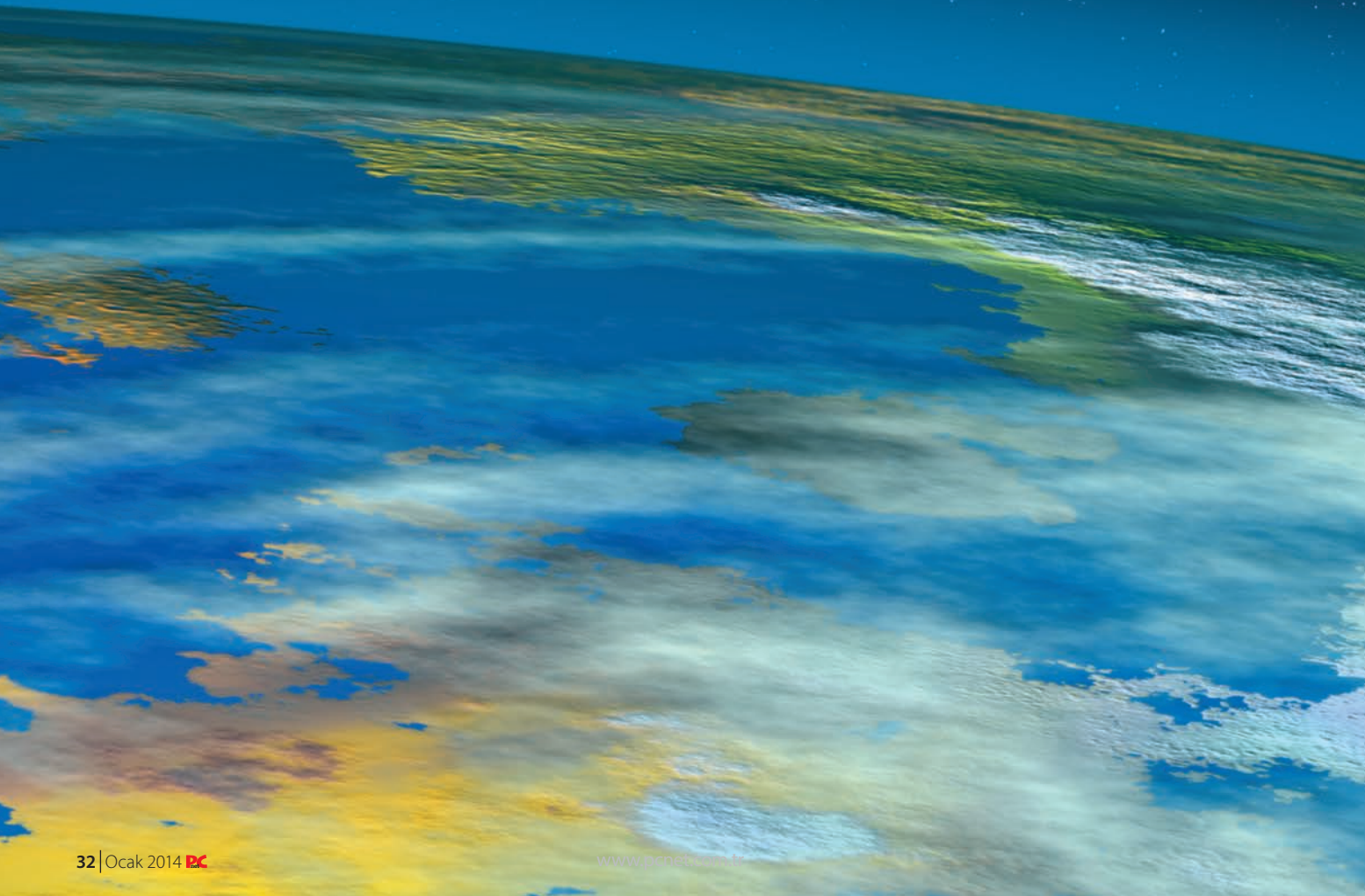

ABD doları - Bitcoin paritesi: Bitcoin'in fiyatı son zamanlarda çok yükseldi. Üç yıl önce 10.000 Bitcoin eden bir pizzanın bugünkü değeri 7 milyon dolar.

Bitcoin üretim miktarı: Fiyat yükseldikçe doğrulama oranı, yani Bitcoin kazan insanlar da artıyor.

UZAYDAN GELEN TWEET

Chris Hadfield'ın uzaydan nasıl tweet atabildiğini açıklıyor, Uluslararası Uzay İstasyonu'ndaki diğer teknolojilere de bir göz atıyoruz.

Chris Hadfield ünlü bir oyuncu ya da şarkıcı değil ama Twitter'da bir milyondan fazla takipçiye sahip. Bir astranot olan ve uzayda yürüten ilk Kanadalı olmayı başaran Hadfield özel biri olmayı hak ediyor. Sosyal medya yıldızı olmasını sağlayansa Dünya'dan 400 km mesafedeyken göndermeye devam ettiği günlük bildirimler. Komutan Hadfield, uzaydan tweet atan adam.

Hadfield, Uluslararası Uzay İstasyonu'nda (UUI) bulunduğu süre içinde geleneksel sosyal ağ servislerinden faydalanarak günlük yaşamıyla ilgili deneyimlerini paylaştı, Google+ Hangout'larına katıldı ve alçak yörüngeden çekilmiş eşsiz Dünya görüntülerini paylaştı. Bunu yaparken kendini ön plana çıkarıp görevini abartmaya çalışmadı. Tüm bunları, UUI'deki görevine, gerçekleştirdiği araştırmaya, gelecek üzerindeki olası etkilere inandığı için yaptı. Hadfield şöyle diyor: "Uzay istasyonu, keşif teknolojilerinin tasarlandığı ve test edildiği ortam. Uzayda ilerlememizi UUI'deki başarısı kanıtlanmış donanımlara borçlu olacağız."

UUI'DEN TWEET GÖNDERMEK

UUI Keşif 34'te yer alan altı kişiden biri olan Hadfield, iki NASA astronotu Kevin Ford ve uçuş mühendisi Tom Marshburn dışında Oleg Novitskiy, Evgeny Tarelkin ve Roman Romanenko adlı üç Rus kozmonotla çalıştı. Ford'un dünyaya dönüşünden sonra Keşif 35'te Hadfield komutan oldu.

Hadfield'in tweet atmasına olanak veren sistem, istasyonla NASA Görev Kontrol Merkezi (Houston, Teksas'taki Johnson Uzay Merkezi'nde) arasındaki veri bağlantısı. reddit'te gerçekleşen AMA (Bana İstediklerinizi Sorun) seansı sırasında sorulan soruya Hadfield'in verdiği cevap şöyle: "Buradaki dizüstü bilgisayarım uydu bağlantısı aracılığıyla Houston'daki sunucuya bağlanıyor. Yeryüzündeki sunucuysa bir bilgisayarla internete erişiyor. Veri akışı çok yavaş ve video izlemek için yeterli değil ama reddit ve Twitter gibi uygulamalar için yeterli. Zamanımızın yarısı boyunca veri bağlantısına sahibiz."

Hadfield, Twitter hesabı üzerinden (@Cmdr_Hadfield) uzay istasyonunda gerçekleşen yangın alarmından ("alarmlar çaldı, eğitimdeki gibi hareket ettik, şüpheli paneli alıcıyla kokladık, yanlış alarm...") kahvaltıya ("Dünya yörüngesinden günaydın! Kahvaltıda sulu mısır gevreği, kuru süt, şeftali ve siyah kahve var. İşbaşı zamanı.") kadar her şeyi paylaştı. Daha da önemlisi, UUI'deki yaşamı, deneyleri, operasyonları ve özellikle de yukarıdan Dünya'yı gösteren nefes kesici fotoğraflarla takipçileri büyüledi. Etna Yanardağı lav püskürtürken, Avustralya'daki büyük kayalıkların yoğun renkleri belirirken, İngiltere'deki Dorset sahilindeki oluşumlar görünürken Hadfield'dan gelen

fotoğraflı tweet'ler insanların dünyaya bakışını değiştirdi.

Fotoğraf çekimlerinde 12,4 MP alıcılı Nikon D2X ve 12,1 MP tam çerçeve alıcılı Nikon D3S dijital SRL fotoğraf makineleri, bakiçgözünden 400 mm telefotoya kadar çok farklı lensler kullanıldı. Hadfield her gün 20-30 arası fotoğraf çekti ve genelde günde sekiz fotoğraf paylaştı. Bunların dizüstü bilgisayarından Houston'daki sunucuya ulaşması ve Twitter'a gönderilmesi gerekiyordu. Arada belirli bir gecikme olduğundan fotoğrafların paylaşılmasındaki gecikme üç dört günü buluyordu. Etna Yanardağı'nın lav püskürtmesi gibi acil fotoğraflarsa birkaç saat içinde sunuldu.

Hadfield'in fotoğrafçılık ve sosyal medya aktiviteleri NASA'nın ya da Kanada Uzay Ajansı'nın bir isteği değil. Hadfield gün içinde deneyler yapıyor, UUI işlerini yürütüyor ya da bakım gerçekleştiriyor. Tweet atmak içinse boş zamanlarını kullanıyordu. 54 yaşındaki astronotun Twitter ve reddit gibi servisleri kullanmasını isteyen, babalarının sosyal ağ hesaplarını idare etmesine yardımcı olan oğulları Evan ve Kyle oldu.

Reddit AMA sırasında "Her astronotun kariyerlerinin parçası olan kişisel hedefleri vardır. Benimkilerden biri eğitim ve uzay keşfi sırasında yaptıklarımızı halka anlatmak. Devam etmekte olan beş aylık göreve ek olarak sosyal medya sayesinde bu hedef hiç olmadığı kadar mümkün hale geldi." açıklamasını yaptı.

Şubat ayındaki bir röportaj sırasında devamını getirdi: "Uzay istasyonunda yaptıklarımız temel anlamda büyüleyici. Yaptığımız keşifler, deneyler, Dünya'ya olan bakışımız ve tarih içindeki yerimiz, sürekli olarak Dünya'yı terk eden insanlar... Yeni teknolojiler ve iletişim sayesinde insancıl tarafı doğrudan aktarma şansını elde ediyoruz."

UUI'DEKİ BİLGİSAYARLAR

Sanmayın ki UUI'de yer alan bilgisayarlar teknolojik anlamda en iyi cihazlar. UUI, iki ana bölümden oluşuyor: Rus Yörünge Segmenti ve ABD Yörünge Segmenti. ABD segmentinde yer alan çekirdek sistemlerde çekirdek frekansı 33 MHz'e çıkabilen Intel 80386SX-20 işlemcili 44 antika bilgisayarlar yer alıyor ve bunlar bile görev için yeterli oluyor.

Gerçek zamanlı işletim sistemleri dahil olmak üzere yazılımlar Wind River üretimi VxWorks ve açık kaynak kodlu eCos ise EEPROM yongalarında saklanıyor ve düzenli olarak güncelleniyor. Sadece üst seviye komut bilgisayarları ve yük kontrolcülerinde sabit diskler var ve genelde kapasite 1,5 GB civarında. Tüm bu bilgisayarlar askeri standart olan 1553B veri bağlantısıyla iletişim kuruyor. Sonuç olarak dayanıklı, hata oranı çok düşük, kararlılığı yüksek ama veri akış hızı düşük olan bir bağlantı gerçekleştiriyor.

Bunlar dışında UUI'de yer alan çift Wi-Fi erişim noktasına sahip daha modern bir ağ bulunuyor. Bu sistem, istasyondaki dizüstü bilgisayarlara hizmet ediyor. İstasyonda tercih edilen dizüstü bilgisayarlar Lenovo ThinkPad A31 ve T61p modelleri. İlkinde Pentium 4 işlemci, 512 MB RAM, diğerinde Core 2 Duo işlemci ve 2 GB RAM var. ThinkPad'lerden biri dosya sunucusu olarak işliyor ve araştırma, bakım, destek

“Astronotu Twitter kullanmaya oğulları teşvik etmiş.”

Uluslararası Uzak İstasyonu'nun geliştirilmesinde en büyük paylar ABD, Rusya, Avrupa, Japonya ve Kanada'ya ait.

prosedürlerini içeriyor. Diğerleri astronotların araştırmalarına yardım ediyor, UUI'ye özgü işlemleri gerçekleştiriyor ve Dünya'yla bağlantı sağlıyor.

Genelde UUI'de yer alan bir dizüstü bilgisayar, kurumsal kullanıma kıyasla çok daha uzun süre hizmet veriyor ve 7-8 yıl kullanımda kalıyor. Dizüstü bilgisayarların salınımlara ve ısı sorunlarına karşı test edilmesi, istasyonda yer alan 28 V DC güç kaynağıyla çalışabilmesi şart. Bunun dışında ThinkPad'lerde özelleştirilmiş soğutucu yer alıyor. Uzayda yer çekimi olmadığından konveksiyonla ısı uzaklaşmıyor. Bu yüzden radyatör ve fanlar ısıyı verimli olarak uzaklaştıramıyor. NASA'nın ThinkPad'lerinde kasadaki ısıyı uzaklaştıran hayli aktif soğutma sistemleri var. Bu nedenle uzayda kullanım sertifikası olan tek dizüstü bilgisayar serisi ThinkPad. Öte yandan, NASA mühendisleri çoğu standart dizüstü bilgisayarın da sorunsuz kullanılabileceğini söylüyor.

UUI'deki radyasyon seviyesi Dünya'dan yüksek olsa da bilgisayarlar radyasyona karşı önlem alınmasını gerektirecek düzeyde değil. Sonuç olarak UUI'deki ThinkPad'lerde özel tasarımı yonga kullanılmıyor, standart Intel işlemciler yetiyor.

BAKIM VE DESTEK

Bu ekipman, UUI'deki ekip tarafından, Johnson Uzay Merkezi'nde 24 saat görev başında bulunan özel bir ekibin de desteğiyle yönetiliyor, güncelleniyor ve bakımları yapılıyor. Teknik destek sunan yer ekibi istasyondaki verilerin, ses ve video bağlantılarının korunmasına yardım ediyor. Ekipte kiler UUI'nin ABD segmentindeki tüm işlemleri idare edecek şekilde eğitilmiş. Bilgisayar sistemleriyle kanalizasyon ya da elektrik şebekedeki arasında ciddi farklar yok.

Hadfield'ın reddit AMA'daki bir cevabı şöyle: "İstasyondaki tüm işlemler için eğitilmiş durumdayız. Bundan başka seçenek yok ve bu eğitim yıllar sürüyor. Bunlar arasında Windows XP sorunlarını aşma, dosya sunucusundan tüm verileri geri yükleme de var ama astronotlar herhangi bir sorunla karşılaşırsa JUM bağlantı kurup uzaktan masaüstü erişimiyle aynı ayarlara ulaşabiliyor.

Hadfield, UUI'deki "yatak odası"nda internete eriştiği aletlerle birlikte poz veriyor.

Bazen işler sarpa sarabilir. 2008 yılında istasyondaki dizüstü bilgisayarların çoğu W32.Gammima.AG adlı bir virüsten etkilendi. NASA sözcüsü Kelly Humphires'a göre bu sık yaşanan bir durum değil ama ilk kez başlarına gelmedi. Dizüstü bilgisayarlarda güvenlik yazılımı kurulu ve yeni virüs tanımları için haftada bir güncelleme yapılıyor ama virüsten etkilenme durumu hayati derecede önem teşkil etmiyor. Virüsler, ThinkPad'lerde yüklü Windows işletim sistemini etkileyebilir ama görevler için kritik fonksiyonları kontrol eden gerçek zamanlı işletim sistemlerine zarar vermiyorlar.

Bunlar, farklı türden sebeplerden dolayı etkilenebilir. Örneğin 2007 yılının Haziran ayında bilgisayarlardan birinde çıkan arızadan dolayı atmosfer kontrol sistemleri dondu ve birleşim anında istasyonu dengede tutan ateşleme sisteminin otomatik pilotu riskli duruma geçti. Arıza ekip tarafından bulundu ve güç takip cihazındaki bağlantılarda yer alan sorunu aşmak için kısa devre kablosu eklendi, ardından yenileriyle değişim yapıldı.

Geçen yılın Şubat ayında istasyon ekibinin, JUM'da yer alan takımın yardımıyla istasyondaki kontrol ve komut yazılımını güncellemesi gerekti. Türkiye saatiyle 8.45'te Komutan Hadfield'dan şu tweet geldi: "Günaydın Dünya! Bugün uzay istasyonunun ana bilgisayarlarına yeni bir yazılım yüklüyoruz. Yanlışlık yaşanması imkânsız."

“2008’de istasyondaki dizüstü bilgisayarlara virüs bulaştı.”

Maalesef bunu söyledikten sonra bir sorun çıktı. 11.45'te UUI ile Görev Kontrol Merkezi arasındaki bağlantı kesildi. Neyse ki 13.00 dolaylarında UUI'nin Rus yer istasyonuna yaklaşıp gerçekleşti ve bağlantı kurulabildi. Görev Kontrol Merkezi ile bağlantı kuran astronotlar güncellenmenin yarısından önce rölelerden birinin arızalandığını öğrendi. Sonuç olarak kritik istasyon fonksiyonlarını kontrol eden bilgisayarın yedek sisteme geçmesi gerekti. JUM desteğiyle ekip sorunu aştı ve 22.45 dolaylarında bağlantı kuruldu. Tüm sistemler çalışır hale geldi ve yedeklendi. Hadfield ise "Bilgisayarlar bugün başımızı ağrıttı. İletişim gelip gitti ama süper Görev Kontrol takımı sayesinde her şey düzeldi ve güncellendi." tweet'ini gönderdi.

UZAY TEKNOLOJİSİNİ TEST ETMEK

UUI'deki bilgisayar ekipmanı son teknoloji ürünü olmayabilir ama istasyonun son teknolojik yeniliklerden yoksun kaldığı düşünülmesin. İşlerin büyük kısmı yaşam ve fizik odaklı bilimleri içeriyor, uzayın insan vücudu üstündeki etkileri araştırılıyor ve dünyadaki yaşama yardım edecek yenilikler ortaya çıkarılmaya çalışılıyor. İstasyonun bir diğer görevi, gelecekteki uzay keşiflerine güç verecek yeni nesil teknolojileri araştırmak ve test etmek.

Hadfield'ın özel projesi olan Canadarm2, yani Kanada üretimi robot kolu tam olarak açıldığında 18 metre uzunluğa ulaşıyor ve sekiz tane motorlu eklem içeriyor. Bu kol istasyonda önemli bir rol oynamakta. Sadece uzay istasyonuna bağlandıklarında ağır yükleri taşımakla kalmıyor, aynı zamanda UUI'nin sürmekte olan inşaatına yardımcı oluyor. Platforma sürekli yeni modüller ekleniyor. Bu kol, 116 tona kadar ağırlık taşıyabiliyor ve istasyonun bir ucundan diğer ucuna kadar uzanıp sabit bağlantı kurabiliyor. Otomatik olarak

UZAYDA GENİŞ BANT

UUL, NASA'da yer alan bir sunucuya bağlanmak için Ku bandında işlem görev bir uyduyu kısmen kullanıyor. Bu sayede istasyondan internete bağlanmak mümkün oluyor. Aslında veri aktarım hızları şaşırtıcı derecede yüksek. 10 Mbps indirme ve 3 Mbps gönderme hızları Türkiye ortalamasının üstünde.

Ancak bu demek değil ki astronotlar internet üzerinden film izleyebilir ya da Call of Duty oynayabilir. Gün boyunca bağlantı gidip geliyor. UUL sadece yer istasyonlarının üstündeyken, yani günün yaklaşık yarısında bağlantı var ve Dünya ile istasyon arasındaki ping süresi berbat. UUL'nin dünyaya en yakın olduğu anda bile ping süresi yarım saniye civarında. İyi bir süre bundan beş kat düşük olmalı. E-posta sistemleri anında güncelleme almıyor. Sadece günde üç veya dört kez yerdeki sunucularla bağlantı

gerçekleşiyor ve gelen kutusu güncelleniyor.

Gelecekte UUL'ye özel fiber bağlantı gerçek olabilir. Lazerli İletişim Bilimi için Optik Yük adı verilen projeye UUL ile Dünya arasındaki veri akışı değiştirilmeye çalışılıyor. Şu anda kullanılan bağlantı radyo sinyallerini esas alıyor ama yeni projede hedef istasyonla Kaliforniya'daki merkez arasında veri alışverişi için lazer sinyallerini esas almak. Yerdeki teleskopta yer alan lazer tabancası ışını UUL'ye gönderecek ve bu ışın bütünleşik bir kamerayla takip edilecek. Karmaşık bir yazılım sayesinde iki sistem birlikte çalışabilecek ve sürekli olarak dünyadan gelen sinyali hedef alıp 30-50 Mbps bağlantıyı mümkün kılacak. Maalesef bu teknoloji Dünya'da herhangi bir yerde internet dağıtımı için kullanılmayacak.

ya da astronot kontrolünde çalışabilecek biçimde geliştirildi. Geçtiğimiz Mart ayında, ikinci kez erzak taşıma görevine çıkmış insansız araç SpaceX Dragon'u tutup istasyona sabitlemeyi başardı. İnsanlı Dragon uçuşunun 2015 yılında UUL'ye gerçekleşmesi planlanıyor.

Uzay istasyonundaki diğer projeler arasında kristal esaslı akıllı malzemeler ve erimiş metal kalıplar, bir gün yeni bir soğutma sistemi olarak karımıza çıkabilecek mikro yerçekiminde kaynama gibi araştırmalar var. Muhtemelen teknolojik anlamda en heyecan verici gelişimse robotik kollar ve UUL'de yer alan nano uydular. 34. Keşif dahilinde Hadfield ve Komutan Ford, uzaydaki ilk insansız robot olan Robonaut 2 üzerinde çalıştılar.

JUM tarafından tasarlanan ve üretilen, 2012'de UUL'ye gönderilen Robonaut 2, insansız bir robotun uzay aracında nasıl iş görebileceğini, mikro yerçekiminde kontrolleri ve mekanizmaları idaresini, önemli görevlerdeki yardım başarısını ve ekiple olan iletişimini gösterdi. Robonaut 2'nin bacakları yok ama dönen bir bele, uzanabilen kollara, parmaklara ve yüksek kapsama alanlı çift kamera içeren başa sahip. Bir gün insansız robotlar otomatik olarak çalışabilecek ama şimdilik kontrol merkezinden yönetiliyorlar.

Ekip aynı zamanda SPHERES (Senkronize Edilmiş Konumlamalı, Birleşimli ve Hizalamalı Deneysel Uydular) projesi üzerinde de çalışıyordu. Bowling topu büyüklüğünde üç küresel nano uydı, dizüstü bilgisayarlar kontrol edilerek uzay istasyonu etrafında uçabiliyor ya da bir aşamadan sonra otomatik olarak çalışabiliyor. NASA, SPHERES sayesinde hizalı uçuş yapabilen uyduları ve ekip halinde çalışıp uzay mekiği gibi büyük yükleri taşıyabilecek uydı takımlarını araştırıyor. Gelecekteki tehlikeli bakım görevlerinde de yardımcı olabilirler. SPHERES, UUL'de bazı diğer deneyler için de kullanılmakta. SPHERES VERTIGO deneyinde bir veya iki SPHERES modülü uzayda üç boyutlu modeller oluşturalabiliyor. Deneylerin tümü devrimsel olmayacak ve dünyayı değiştirmeyecek ama bu şekilde elde edilecek keşiflerin gelecek nesil keşiflere ön ayak olması umut ediliyor. reddit AMA sırasında Hadfield şunu da ekledi: "İnsanoğlu olarak daima teknolojiye en iyi ilerlemeleri alıyor, bunları bilgimizi en uç seviyeye taşımak için kullanıyoruz. Bir gün Ay'da ve ötesinde kalıcı bir üssümüz olacak ama zamanlamaya dair netlik kazandıracak keşifler henüz ortaya çıkmadı."

Hadfield'in umudu, araştırmaları ve sosyal ağ paylaşımlarıyla daha fazla insana ilham vermek. Aynı zamanda bu sayede ailesiyle de bağlantıda kalmış oluyor. Oğlu Evan'a babasının tweet'leri ve reddit AMA sayesinde bu ilhamı verip veremediği sorulduğunda "Vermiş olmaz mı hiç?" diyor. "Babam gerçekten de böyle bir hayran grubuna sahip olmaktan gurur ve tevazu duyuyor." ■

EN BEĞENİLEN TWEET'LER

"Yörüngeden mutlu 2013'ler! Twitter'ı kullanarak hiç olmadığı gibi bağlantı kuralım, yeni yılı ve dünyayı birbirimizin gözünden görelim." 1 Ocak

"Günaydın Dünya! Bu sabah idrar toplayan hidrolikleri, tüm boruları ve kapakçıkları elden geçiriyorum. Uzay tesisatçısı iş başında." 9 Ocak

"Bugünün finali: uzay çağından lazer silahlar! Evet, bunlar gerçekte tuvaletteki basınç alıcıları." 11 Ocak

"NHL hayranlarının dikkatine: Yarın bana gönderilene kadar uzay üssünde Leafs-Habs maçını göremeyeceğim. Skoru gizli tutabilir misiniz?" 19 Ocak

"Günaydın Dünya! Az önce kan verdim, şimdi göz kontrolü var. Ardından uzay yürüyüşü gıysısında ısıtıcı değişecek: hassas iş." 22 Ocak

"Bu gerçekten de harika bir ortam. Ben çalışan bir yetişkinim ama içindeki küçük çocuk bağırıp etrafta koşuyor ve gülüyor." 13 Şubat

"Uzay istasyonundaki bilgisayarlarda gerçekleşen geçiş sırasında Houston CAPCOM'un adının Hal olduğunu fark ettim! Hayatın bir cilvesi işte." 19 Şubat

"Taze yeşil elmamı yiyorum. Uzayda bulunması zor mücevherlerden biri. Acaba kim, nerede seçti ve burada yeneceğini bilebilir miydi?" 23 Şubat

Chris Hadfield, uzaydan çektiği eşsiz dünya fotoğraflarıyla Twitter'da bir milyona yakın takipçiye ulaştı.

BEYİNİ HACK'LEMEK

Beyin-bilgisayar arabirimleri yaygınlaşıp karmaşıklarırken bunun faydalarını ve içerdiği riskleri açıklıyoruz.

Chicago şehir merkezinin hemen dışındaki bir laboratuvar da anestezi altındaki bir hasta, kendisi farkında olmasa da çok tuhaf bir deneyde rol alıyordu. Uyandığında her şey bir acayipti. Bir ışık gördü ve ona doğru gitmeye çalıştı ama hareketleri, içinde yol aldığı ortam ve geri kalan her şey yanılttı. Aslında buna çok da şaşımamak gerekiyordu çünkü beyni bedeninde değildi artık. Kafatasından çıkarılmış, tuz çözeltisi içeren bir kaba konmuş ve bir robota bağlanmıştı.

Sözünü ettiğimiz şey Alacakaranlık Kuşağı'ndan fırlama bir bölüm falan değil. Bundan 10 yıl önce, Evanston'daki Northwestern Üniversitesi Tıp Fakültesi'nin Fizyoloji Bölümü'nde aynen gerçekleşmişti. Siz telefona sarılıp polisi aramadan hemen belirtmeliyiz ki deneyin öznesi Kuzey Atlantik'te yaşayan, sülüğe benzer bir canlı olan bofa balığıydı.

Northwestern Üniversitesi bilim insanları nöroplastisiteyi, yani beyin dış dünyayla etkileşiminde meydana gelen değişiklikler karşısında davranışlarını uyarlama becerisini araştırıyordu. Bu vakada normalde bofa balığının yukarı yüzmesini sağlayan nöronlar ışık

sensörlerine bağlanmıştı. Deney işe yaradı ve balığın beyni, dikey konum almak yerine robotu ışığa yöneltti.

Zihin kontrolü

Makineleri sadece beyinle kullanma sandığınız kadar yeni değil. İlk başarılı beyin-bilgisayar arabirimi (brain-computer interface, kısaca BCI) 1964 yılında gösterilmişti. Nörofizyolog Dr. William Grey Walter açık beyin ameliyatı geçirmekte olan bir hastanın beyin motor bölgelerine bir slayt projeksiyon aygıtı bağlamıştı. Grey Walter beyin etkinliğini gözlemleyip eğitirken, denek slaytları sırf beyin gücüyle değiştirebiliyordu. Birkaç yıl geçmeden başka araştırmacılar da BCI'lar üzerinde çalışmaya başladılar. 1967'de Cambridge Araştırma Laboratuvarı'ndan Edmund Dewan kendi kendine, doğrudan zihnini kullanarak mesaj göndermeyi öğretti. Kendini, beyin etkinliğini kafa derisine tuzlu su çözeltisi ve macunla yapıştırılmış elektrotlarla ölçen bir elektroensefalografi (EEG) aletine bağladı. EEG'nin çıktısı ise alfa dalga desenlerindeki tepe ve çukurları noktalar ve çizgiler olarak

yorumlayan bir bilgisayar programına girildi. Bu sayede Dewan, bilgisayara bağlı bir yazıcıya Mors koduyla mesaj gönderebildi.

Dewan Massachusetts'te çalışadursun, Seattle'daki Washington Tıp Fakültesi'nden Dr. Eberhard Fetz, rhesus maymunlarını şartlandırarak ödül alma durumunda nöronların tetiklenişini artırmaya çalışıyordu. Bir elektrik ölçer beyin etkinliğindeki artışı saptıyordu. Yani aslında maymunların yaptığı, beyinlerinden gönderdikleri komutlarla ölçüm aygıtının ibresini oynatmaktı.

BCI üzerindeki araştırmalar 1970'lerde ve 80'lerde devam etti. En çok da internetin prototipini hazırlamasıyla bilinen DARPA (Savunma Bakanlığı İleri Araştırma Projeleri Ajansı) beyin geliştirme teknoloji üstünde çalışmaya çoktan başlamıştı. Ajansın araştırmacıları büyük stres altındaki askeri personelin beyinsel işlevlerini geliştirmeye çalışıyordu ancak sonuç tam bir hayal kırıklığıydı.

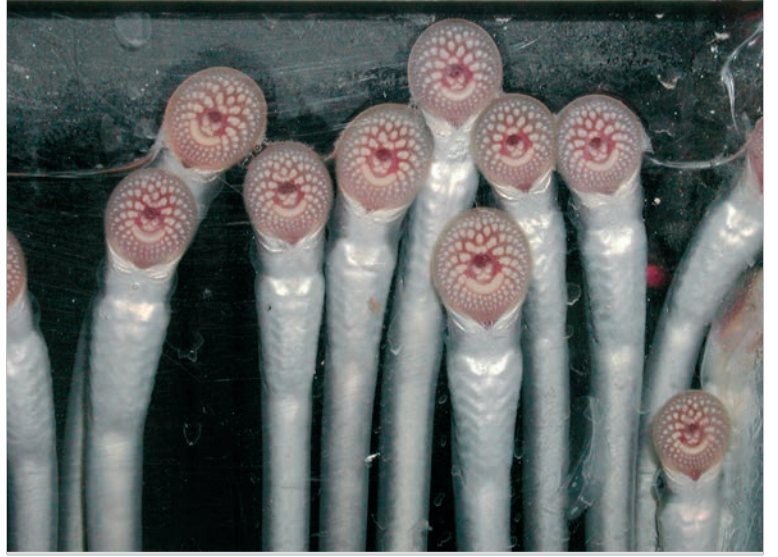
Ajans UCLA'da akademisyen olan

“Çoğu BCI'ı kullanmak için bir zihinsel strateji ve eğitim dönemi gerekiyor.”

ve beyin-bilgisayar arabirimi terimini türeten Jacques Vidal'dan yardım istedi. Dewan gibi Vidal da beyin etkinliğini gözlemlemek için EEG'den yararlanıyordu. “Uyarılmış” beyin etkinliğini arka plan gürültüsünden ayırmayı başarmıştı ve bunu kullanarak denekleri, bir imleci ekrandaki bir labirentte dolaştırmaları için eğitmişti.

1980'lerde Güney Florida Üniversitesi'nden Lawrence Farwell ve Emanuel Donchin adına P300

Pittsburgh deneyinde beyinleri kullanılan türden kan emici bofa balıkları.

Speller (Heceleyici) dedikleri EEG esaslı başka bir BCI geliştirdi. P300, beyin etkinliğinde tanımayla ilgili bir yükselişin adı. Beyin, gereksiz ayrıntılar arasında ilgisini çeken bir uyarı bulduğu zaman P300 durumu meydana geliyor. P300 Speller sayesinde denekler heceleme istedikleri sözcüğü akıllarına getiriyor ve harflerin ekranda belirmesini seyrediyorlardı. Sözcükteki bir sonraki harf belirlediğinde, bilgisayar da beyinlerinde meydana gelen tanıma işlemini saptıyordu. Böylece gönüllüler sözcükleri ekrana yazdırabiliyorlardı. Hatta dakikada sekiz karakter civarı bir ortalama yazma hızına erişmişlerdi.

Zihin bükme

BCI araştırmalarının asıl yükselişi 1990'ların sonunda, 2000'lerin başında gerçekleşti. Sinyal işlemedeki gelişmeler araştırmacıların beyin etkinliğini daha duyarlı biçimde gürültüden ayırmasını sağladı. Minyatürleşme,

beyne yerleştirilebilen mikro tellerin ve elektrotların önünü açtı. Telemetri, yani uzaktan veri toplama ve ölçümünde meydana gelen yenilikler beyne yerleştirilen implantların düzgün çalışıp çalışmadığını uzaktan belirlemeyi mümkün kıldı. Bir yandan da bilgisayar teknolojisindeki ilerleme, mühendislerin bu sinyalleri yorumlayıp işe yarar bir şeyler yapmasını sağlayacak yazılımlar geliştirmesine izin verdi. Uygulamalı BCI'larda arka arkaya birçok devrim yaşandı.

Emory Üniversitesi'nden Dr. Philip Kennedy nörotrofik elektrotun patentini aldı. Atalarından farklı olarak, beyinde uzun süreli (günler değil de yıllar boyu) kalabilen bu algılayıcı, beyin etkinliğinin çok daha hassas ve güvenilir biçimde okunmasını sağladı. 1998'de Kennedy'nin ikinci gönüllü denegisi olan John Ray adlı bir adam (Sürgüleme sendromundan mustarıptı.) kendini birkaç ay boyu eğiterek, fare imlecini sırf düşünce gücüyle yönlendirmeyi öğrendi.

Çoğu BCI'ı kullanabilmek için bir zihinsel strateji ve eğitim dönemi gerekiyor. Örneğin, denek sol kolunu hareket ettirmeyi düşünüyor ve teknisyen beyin etkinliğinde bu düşünceyle ilgili artışı saptayıp BCI'ı bilgisayar imlecini sola hareket ettirecek biçimde programlıyor. John Ray de böyle başlamıştı, ancak Ray zaman içinde zihinsel stratejiyi bırakıp isteğiyle imleci oynatabilir hale geldi. Nöronları birbirlerine yeni bir biçimde bağlanmış ve imlece vücudun bir uzantısı olarak davranmaya başlamıştı.

1999'da UC Berkeley'den Dr. Yang Dan liderliğinde bir ekip bir kedinin gözünden beyin görme merkezine, yani lateral genikulat

Bir gönüllü, zihin gücüyle Pong oynuyor.

çekirdeğe (LGN) iletilen veriyi kaydetti. Kaydedilen beyin etkinliği bir bilgisayara gönderilerek kedinin gördüklerini video görüntüsüne dönüştürüldü. Ekip böylelikle dünyaya kedinin gözünden bakabildi.

Gelişmeler 2000'lerin başında devam etti. 2002'de Dobell Enstitüsü, Jens Naumann adlı bir deneğe yerleştirdiği yapay görüş sistemiyle manşetlere taşındı. Sistem bir güneş gözlüğüne bağlanmış bir video kameradan oluşuyordu. Kamera da doğrudan Naumann'ın beyindeki görme merkezlerine bağlı bir bilgisayara sinyal iletliyordu.

Matthew Nagle 2005 yılında BCI aracılığıyla bir protez uzuv kullanan ilk kişi oldu. Boynundan bıçaklandıktan sonra felçli kalan Nagel, Brown Üniversitesi'nden Dr. John Donoghue ile çalışıyordu.

Donoghue'nun ekibi BrainGate (Beyin Kapısı) adlı bir BCI geliştirmişti. 100 elektrot içeren küçük algılayıcılar Nagle'ın beyin yüzeyinde, uzuv hareketlerinden sorumlu bölgeye yerleştirildi. Bir eğitim sürecinin ardından Nagle, BrainGate'e bağlı bir protez kolu sırf kendi kolunu kaldırdığını hayal ederek oynamaya başladı. Bu, insanların kendi uzuvları üstündeki bilinçsiz ve doğal kontrole doğru atılmış önemli bir adım.

Zihin zenginliği

Aşağı yukarı aynı sıralarda BCI'lar laboratuvarlardan çıkıp dünyaya açılmaya başladı. ABD, Avrupa, Japonya, Çin ve hatta İran, invazif olmayan (yani vücuda operasyon gerektirmeden bağlanan) EEG temelli BCI'ları daha hassas, aynı anda daha çok sinyali işleyebilen, hataya daha az açık ve daha yüksek bilgi aktarım hızına sahip hale getirmeye çalışıyor.

Bu ilerlemeler sayesinde normal tüketici ve ticari müşteri için BCI

JENS NAUMANN'IN YAPAY GÖRÜŞÜ

BCI gelişim tarihinin en dokunaklı öykülerinden biri, iki yıl aralıklı iki farklı kaza yüzünden görme yetisini yitiren Jens Naumann'ın. Yetenekli ve motivasyon sahibi olan Naumann piyano çalmayı öğrendi, piyano akortçusu olarak başarılı bir iş kurdu, kendi çiftliğini satın alıp işletti, hatta kendi arazisinde otomobil sürmesini sağlayan bir de kılavuz tel sistemi geliştirdi, ancak Naumann tekrar görmeye de kararlıydı.

2002 yılında yapay görmenin öncüsü Dr. William Dobelle'e 66.000 dolar ödeyerek beyninin görme merkezine elektrotlar bağlattı. ABD'de bu operasyona izin verilmediğinden işlem Portekiz'de gerçekleştirildi. Lizbon'a vardığı zaman, daha önce söylenenlerin aksine, bunun lokal anesteziyle yapılacak küçük bir operasyon değil, kafatasının açılmasını ve bir hafta hastanede yatmasını gerektirecek bir işlem olduğunu öğrendi. Naumann, ilk şüphelerine rağmen operasyona evet dedi. Uyandığında, başına kablolar giriyor, bu kabloların etrafından beyin sıvısı sızıyordu. Dahası, ne Dobelle Enstitüsü'nün ne de beyin cerrahının açıklama getirebildiği korkunç bir baş ağrısı vardı. Bu olumsuz başlangıca rağmen elektrotlar bir taşınabilir bilgisayara, bilgisayara da bir güneş gözlüğüne monte edilmiş video kameraya bağlandı. Naumann tekrar görmeye başladı. Sistem normal görüşü yaratamasa da nesnelerin ana hatlarını negatif olarak ve farklı keskinlik derecelerinde görmeye izin veriyordu. 15 yıldan beri ilk defa Naumann elinde beyaz bastonu olmadan sokakta dolaşabili, büyük yazıları okuyabili ve yılbaşı

ağacının etrafındaki çocuklarını (siluetten ibaret de olsa) görebildi.

Sonra işler kötüye gitti. Sistem çalışmaz hale geldi ve Naumann görme yetisini azar azar kaybetti. Dr. Dobelle, Naumann'ı sorunun giderilebileceği konusunda temin ettiyse de kendisi de şeker hastalığına bağlı komplikasyonlardan öldü. Naumann ve Dobelle'in diğer hastaları bir başkasının projesi devralmasını ve bir çözüm geliştirmesini umuyor. Naumann'ın kimi noktalarda şoke edici öyküsünü, anılarını yazdığı Search for Paradise: A Patient's Account of the Artificial Vision Experiment (Cennet Arayışı: Bir hastanın ağzından yapay görme deneyi) kitapta okuyabilirsiniz.

Naumann'ın beynine PC'den gelen iki metrelik bir kablo bağlı.

üretimi makul hale geldi. 2003 yılında Emotiv adlı firma Avustralya'da, tüketiciye yönelik bir BCI tasarlayıp üretmek için kuruldu. Bir yıl sonra Silikon Vadisi'nde aynı amacı güden NeuroSky adında bir rakip firma ortaya çıktı. İki firma da artık eğlence amaçlı EEG bazlı BCI geliştirip satıyor. Kullanıcılar bu başlıkları takıp matematikten zihinsel odaklanmaya kadar farklı noktaları geliştirmek için zihin jimnastiği yapabiliyor ya da sanal bir fantezi dünyasında ekrandaki robotu yönetebiliyor.

Tabii herkes BCI'ları eğlence ve oyun amaçlı kullanmak istemiyor. ABD ordusu beyin-bilgisayar arabirim projelerine büyük yatırım yapıyor. DARPA, adına Bilişsel Teknoloji Tehdit uyarı Sistemi dediği bir şey üzerinde çalışıyor. Bu sistem uçayak üstünde duran bir video kameradan, bir EEG başlığından ve bir de taşınabilir bilgisayardan oluşuyor ve insan beyninin beklenmedik şeyleri saptamada bilgisayar sistemine göre çok daha başarılı olmasından faydalaniyor.

EEG başlığını giyen kullanıcı çevrenin video görüntülerini izlerken, bir yazılım da beyin etkinliğini gözlemliyor. Görüntüde beklenmedik bir şey belirince, kullanıcı bilinçli olarak bunu fark etmese bile beyin hemen fark ediyor ve bir P300 beyin dalgasını tetikliyor. Sistem de kullanıcıyı olası bir tehdiye karşı uyarıyor. Testlerde aletini başarı oranı %91'di.

Askeri BCI projelerinin belki de en ilginç sentetik telepati geliştirmeye yönelik. Ordu, 2008 yılında California Irvine Üniversitesi'nden

Emotiv EPOC EEG başlığının fiyatı 300 dolardan başlıyor. Böyle ucuz aygıtlar BCI teknolojisinin potansiyel kullanım alanını genişletiyor.

Profesör Michael D'Zmura'ya 4 milyon dolar fon sağladı. Hedef, bilinçli şekilde düzenlenen düşünceleri anlayabilmek, mesaja dönüştürebilmek ve kullanıcının isteğiyle bir başkasına yollayabilmek.

D'Zmura'nın ekibi iki yıl içinde EEG verilerinden bazı sesleri (mesela "o" ya da "i" harfi) %70 ila 90 başarıyla tanımayı başardı. Bir yandan de New York'taki Wadsworth Merkezi'nden Dr. Gerwin Schalk, zihinde canlandırılan sesli ve sessiz harfleri kaydedilen beyin etkinliğinden deşifre etmenin mümkün olduğunu gösterdi. DARPA'nın fon sağladığı benzer bir projede ise araştırmacılar, deneklerin önceden seçilmiş bir çift sözcükten hangisini düşündüğünü %80 olasılıkla saptayabildi.

Beyin okuma

Beyin okuyan makine düşüncesi biraz korkutucu. İnternetin bu fikirde olduğu şüphe götürmez. CIA'nın düşüncelerimizi öğrenmek için teknolojiler geliştirdiğini, hatta bazı durumlarda CIA'nın halihazırda beyinlerini denetlediğini düşünenlere rastlamak için Google'da çok dolanmanıza gerek yok.

Sakin paniklemeyin, uzmanlar

Bir denek, Warwick Üniversitesi'nden Profesör Christopher James'le beyinden beyne iletişim testine katılıyor.

yakın zamanda beyin okuyan gerçek makinelerin ortaya çıkmasını beklemiyor. Warwick Üniversitesi'nde Sağlık Teknolojileri bölümünde öğretim elemanı olan Christopher James, beyin-bilgisayar arabirimleri konusunda uzman ve kendisi de beyinden beyine iletişim üzerine deneyler yürütüyor. 2009'da yaptığı bir deneyde EEG başlığı giyen bir denek uzuvlarını (kol ya da bacak) hareket ettirdiğini düşünerek 1 ve 0'lardan oluşan bir değer üretti. Bu değer bilgisayar ağı

aracılığıyla bir LED lambaya aktarıldı ve lamba iki frekansta yanarak 1 ve 0'ların değerini tekrarladı.

Başına yine EEG başlığı giymiş bir başka denek ise bu yanıp sönen ışığı seyretti. Bu başlık da beyin etkinliğini gözlemlemek için yapılandırılmış bir bilgisayara bağlıydı. Işığın yanıp sönmeyeceği kadar hızlıydı fakat bilgisayar, ikinci denek beyin dalgalarından ilk denek gönderdiği değeri anlayabiliyordu. Bunun sebebi, ikinci denek beyin bilinçaltının LED'lerin hareketini kaydetmesiydi. Beyinden beyne iletişim gerçekleşmişti ama alıcı denek, iletilen değerin içeriğinden habersizdi.

Bu başarısına rağmen Profesör James zihin okuyan makinelere daha çok olduğunu düşünüyor. "Karmaşık düşünceler beynin birçok bölgesinde ve çok girift bir sırayla oluşuyor." diyor. "Bunu dinleyebiliyoruz ama hayal edilen bir sözcük kadar karmaşık bir şeye ait anlamlı sinyalleri ayırt etmek çok zor. Yüksek sesle konuşan bir kalabalığın bulunduğu koca toplantı salonunun iki metre dışına mikrofona koyup içeride fısıldaşan iki kişinin söylediğini anlamaya benziyor bu."

Gerçekten de CIA mevcut ileri teknolojiyle "düşünceleri" okumaya çalışıyordu, çoktan kafatasımızı kırıp açar, beynimize elektrotlar bağlar ve farklı sesli harflere denk düşen beyin desenlerini birbirinden ayırt etmek için günler boyu uğraşırdı. Birilerini sorguya çekmek bundan daha hızlı ve daha kolay.

Elbette bu, BCI'lar konusunda etik ve uygulamaya yönelik kaygılar olmadığı anlamına gelmiyor. 2012'nin Ağustos ayında bir grup ABD'li, İngiliz ve İsviçreli akademisyen, EEG BCI giyen birinden kişisel bilgilerin üçüncü

şahıslar tarafından ahlaksızca çalınmasının teorik olarak mümkün olduğunu ortaya koydu.

Simüle edilmiş bu saldırıda BCI yoluyla denneğin beynine yasadışı biçimde erişmek yoktu. Onun yerine, ahlaksız bir uygulama satıcısının (Tüketici BCI'larının da tıpkı akıllı telefonlar gibi kendi uygulama mağazaları var.) kullanıcıyı manipüle ederek özel bilgileri elde edebileceğini gösterdiler.

Araştırmacılar, Emotiv EPOC EEG başlığı takmış kullanıcılara tanıdıkları ve tanımadıkları bir dizi yüz, PIN kodu ve diğer bilgi gösterdi. EEG verilerinde P300 hareketliliği arayan bilim insanları, deneklerin tanıdık bir yüz ya da doğru PIN'i görüp görmediğini sırf tahmine kıyasla %15 ile %40 daha isabetli biçimde söyleyebildi.

Düşünce suçu

Emotiv, aygıtlarını kullanarak kişilerin beyninden doğrudan detaylı bilgi (örneğin PIN) elde etmenin mümkün olmadığını açıklamakta gecikmedi. "Tüm iletişim sistemlerinde güvenliğin önemini vurgulamak için iyi bir fırsat," diyor şirketin teknik müdürü Geoff Mackellar. "Ne var ki mevcut ya da yakın gelecekteki EEG BCI teknolojisiyle karmaşık parolaları ve bağlamlarını doğrudan beyinden okumak mümkün gözüküyor. İsbet oranı çok düşük ve yöntemler o kadar zahmetli ki önemli bir bilgi alınana kadar karşı taraf bunu zaten fark eder. Bu kanalla tam bir güvenlik saldırısı düzenlemek pek mantıklı değil."

Bu, makalede geçen beyin etkinliğinin gözlemlenerek teoride kişinin ekrandaki karmaşık verilerle ilişkisinin daha iyi anlaşılabilceği iddiasına yanıt değil. Araştırma, özel bir uygulama içeriği kullanan kötü niyetli satıcının, kullanıcının beyin etkinliğini de okuyarak hassas kişisel verileri elde etme olasılığı olduğunu söylüyor.

Bu bilgi PIN ya da kullandığınız banka olmak zorunda değil. EEG BCI'lar hassaslaştıkça kişilerin gizli önyargıları, cinsel tercihleri ve kendilerine saklamak isteyebilecekleri ya da farkında bile olmadıkları bilgiler açığa çıkabilir.

Bilgileri ele geçirenler hacker olmak zorunda da değil. Söz konusu verilere ulaşmak isteyebilecek diğer örgütleri bir düşünün. Suç ve terör şüphelileri için EEG esaslı yalan makinesi geliştirme teklifleri daha şimdiden mevcut. Polisin elindeki, suçlu çıkmayan kişilere ait DNA profillerini yok etmenin ne kadar güç olduğunu düşününce, sorgulama

sırasında beyin etkinliğini gözlemleyip elde edecekleri bilgiyi onlara emanet edebilecek miyiz?

Şunu da bir hayal edin: Reklamcılar ve pazarlama firmaları bu teknolojiyle neler yapabilir? Bir firma daha şimdiden kendi BCI aygıtına sahip ve geleneksel veri toplama yöntemlerinin yanı sıra tüketicilerin ürünlere verdiği tepkiyi ölçüp müşterisi olan firmalara ulaştırıyor.

Kendi rızasıyla katılan gönüllüler için sorun yok. Peki ya ileride, BCI'lar çoğaldığında ne olacak? Hepimiz bir yere üye olurken "Verilerimi üçüncü kişilerle paylaşmayı kabul ediyorum," kutularını görüyoruz. Şu anda verilerinizi takip çerezleriyle toplayan şirketler internet alışkanlıklarınızı ve buna denk düşen beyin etkinliğini hangi fiyatı biçerler, siz düşünün.

Tüm bunlar koca bir kâbus değilmiş gibi, iş görüşmelerinde çoktan seçmeli soruları yanıtlarken başınıza bir BCI geçirseler nasıl hissedersiniz? "Kusura bakmayın, bizimle aynı kafada değilsiniz ve elimizde bunu ispatlayan beyin taramaları var."

Uzuvlar

Aralık 2012'de Pittsburgh Üniversitesi'nden araştırmacılar Jan Scheuermann'ı dünyayla tanıştırdı. Geçirdiği bir inmenin ardından 10 yıldır felçli olan kadına robot kola bağlı bir BCI giydirildi. Yeni araştırmalar sayesinde bu BCI doğrudan kol hareketinden sorumlu nöronlara ve nöron gruplarına bağlıydı.

Bir denek beyin-bilgisayar arabirimiyle tekerlekli iskemlesini hareket ettiriyor.

Scheuermann'ın robot kolu hareket ettirmesi için tek gereken, hedefini düşünmek. Örneğin "Şu şişeyi almak istiyorum," dediğinde robot kol uzanıp şişeyi getiriyor ve görevi tamamlıyor. Bu, bir insanın bir protezi kendi uzvuymuşçasına ilk kontrol edişi.

Tüketiciye yönelik BCI'lar yaygınlaştıkça kanun koyucuların bu ilginç teknolojinin faydalarını vatandaşlara nasıl ulaştıracağını düşünmesi gerekecek. Yoksa yarının beyin-bilgisayar aygıtlarına uygun olmayan mevcut yasalarla boğuşmak zorunda kalabiliriz, tıpkı 1988 tarihli Zararlı İletişim Yasası'nın ABD'de Twitter ve Facebook'a zorluk çıkarması gibi.

Zorluklar, BCI teknolojisinin en ağır özüllere sahip insanların hayat kalitesini yükseltmede büyük bir umut olduğu gerçeğine gölge düşürmemeli. Belki de bir gün gelecek, BCI'lar hasar görmüş omurluğun yerini alıp felçli uzuvları hareket ettirecek. Hâlâ gözleri görmeyen ve birilerinin Dr. Dobelle'in araştırmasının kaldığı yerden devam etmesini uman Jens Naumann, beyin-bilgisayar iletişimi araştırmalarının sürdürülmesinin önemini vurguluyor. "BCI'ın faydalarını anlatmakla bitiremem," diyor. "Engelli yaşayanlar için hareketliliğin artışı, çevrenin farkında olma, psikolojik sağlık ve sosyal etkileşim sağlayarak yaşam kalitesini yükseltebilir. Gelecekte daha birçok insanın, Dr. Dobelle'in yapay görüş sistemini kullandığım zaman benim yaşadığım türden faydalar sağlamasını umuyorum." ■

Dosyalarınızı Google Drive'da depolayın

Dosyalarınızı buluta kaydederek, internet bağlantısı olan her yerden onlara ulaşabilirsiniz.

Bir bakışta...

BECERİ SEVİYESİ

► Herkes yapabilir
Anlaşılır
Karmaşık yerler var

GEREKEN SÜRE

► 30 dakika

UYUMLU SİSTEMLER

Windows 8
Windows 7
Windows Vista
Windows XP

Google Drive, bulut tabanlı bir depolama sistemidir ve dosyalarınızı internet üzerine yüklemenizi sağlar. Bu sayede internet bağlantınızın oldu her an, her yerden dosyalarınıza ulaşabilirsiniz. Uygulama, günlük kullanımınızın büyük bir kısmını idare edebilmeniz için yeterli olacak 15 GB alanı ücretsiz olarak veriyor ama isterseniz bu alanı ayda 5 \$ veya 10 \$ maliyetle 100 veya 200 GB'ye yükseltebilirsiniz.

Google Dokümanlar servisi Google Drive'la bütünleştiği için, bir belge, sunum veya e-tablo oluşturmak istediğinizde bu işlemi çevrimiçi olarak yapabileceksiniz.

Google Drive aynı zamanda masaüstü uygulaması olarak da sunuluyor. Bilgisayarınıza kurduğunuzda, dosyalarınızı internete yüklemek için onları Google Drive klasörüne sürükleyip bırakmanız yeterli. Süreç gerçekten de kolay ve dosyalarınız hızlıca kopyalanabiliyor.

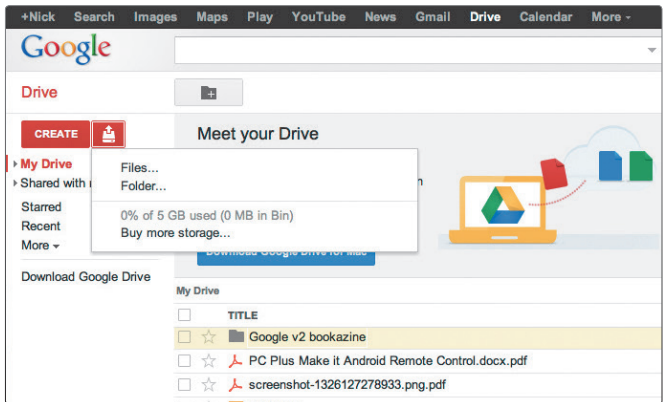
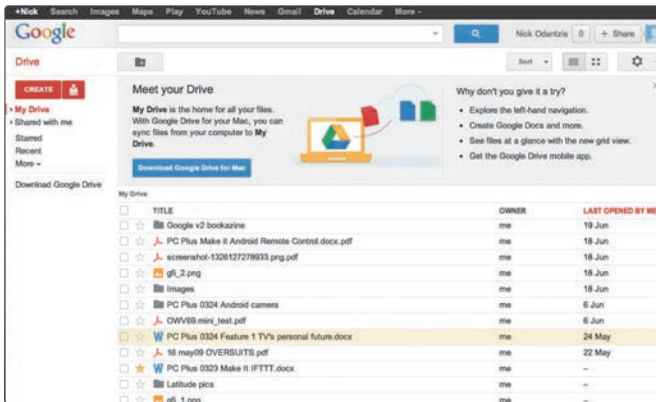
ANA MENÜ

Drive ekranının sol tarafındaki menü, doküman oluşturmanıza, dosyaları internete yüklemenize ve gördüğünüz dosyaları nasıl filtreleyeceğinizi belirlemenize yarıyor.

DOSYA VE KLASÖRLER

Drive'a eklediğiniz veya oluşturduğunuz dosya ve klasörleri bu ana alanda görebilirsiniz. Dosyaları seçerek onları taşıyabilir veya bilgisayarınıza indirebilirsiniz.

Adım adım: Google Drive'da ustalaşın

1 Bağlanın

Google Drive'ı web tarayıcısı üzerinden kullanmak için <http://drive.google.com> adresini ziyaret ederek normal Google kullanıcı adınız ve şifrenizle oturum açın. Ana ekranda, internete yüklediğiniz dosyaların bir listesini göreceksiniz. Ayrıca soldaki ve en üstteki menü yardımıyla, burada bulunan dosyalar üzerinde birçok değişikliği de yapabilirsiniz.

2 Dosya ekleyin

Sabit diskinizden Google Drive'a dosya eklemenin en hızlı yolu, sol taraftaki menüde bulunan "Oluştur" düğmesinin yanındaki "Yükle" komutunu (yukarıyı gösteren ok simgesi) kullanmaktır. Açılır menünün ortaya çıkmasının ardından yüklemek istediğiniz dosya veya klasörleri seçin ve onları eklemek için "Aç" deyin.

ARAMA

Bildiğiniz Google aramaları gibi, Google Drive içinde de istediğiniz şeyleri arayabilirsiniz. Tıklayıp bulmak istediğiniz dosyanın adını yazın.

Sözlük

► Bulut

İnternet üzerine depolama işlemine verilen ad. Dosyaları veya bilgisayarınıza yüklediğiniz programları bilgisayarınızın sabit diskine depolamak ve oradan kullanmak yerine, bulut sistemlerinin hepsi internet üzerinde çalışır. Bu kullanım dosyalara ulaşımı daha kolay hale getirir fakat çalışması için internet bağlantısı şarttır.

► Eşitleme

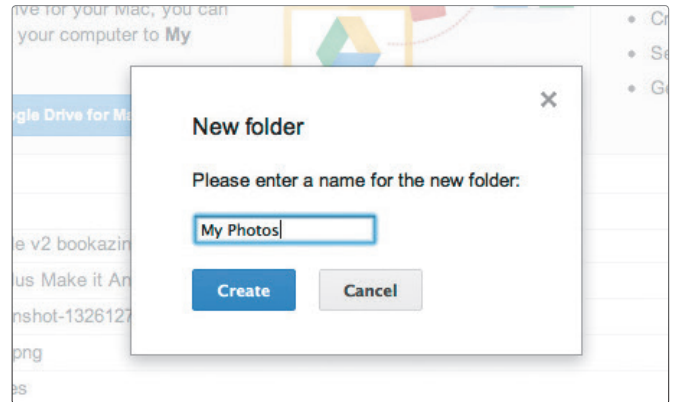
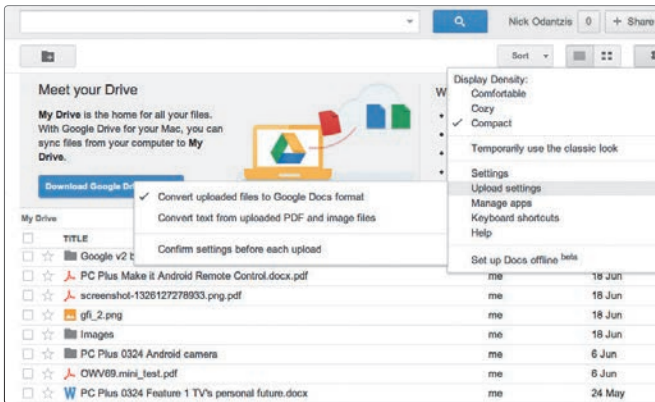
Dosyaların bilgisayarlar arasında paylaşılmasıyla iki ayrı yerde de dosyanın son halinin bulunabilmesi işlemini anlatır. Eşitleme (senkronizasyon), hayati önem taşıyan dosyalarınıza hiçbir zaman uzak kalmayacağınız güvencesini hissedebileceğiniz harika bir yöntemdir.

MASAÜSTÜ

Masaüstü aracını yüklediyseniz, masaüstünüzde Google Drive ile dosyalarınızı eşitlemenize yarayan özellikleri kullanmanızı sağlayacak bir simge belirecektir.

DİĞER SEÇENEKLER

Bu alanı kullanarak dosyaların sayfada görünümünün liste veya izgara şeklinde olmasını ayarlayabilir, bu sayede dosyalarınızı görsel olarak yerleştirebileceğiniz bir yol izleyebilirsiniz. Ayrıca ana alanda dosyaların görünümünün nasıl olacağını da seçebilirsiniz.

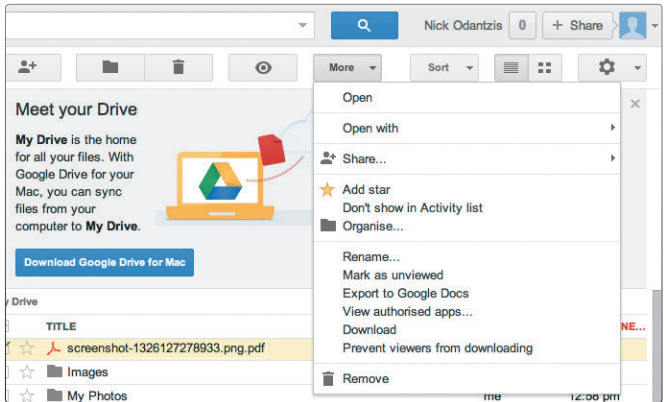

3 Dosyalarınızı dönüştürün

Google Drive'a fazlaca dosya yükleyecekseniz, onları Google Dokümanlar biçimine çevirmenize yardım eden bir özellik var. Bu sayede o dosyaları daha sonra başkalarıyla paylaşmak kolaylaşıyor. Ayarlar simgesine (çark) tıklayın, ardından "Yükleme ayarları > Yüklenen dokümanları Google Dokümanlar biçimine dönüştür" diyerek dosyaların yüklenirken dönüştürülmesini sağlayabilirsiniz.

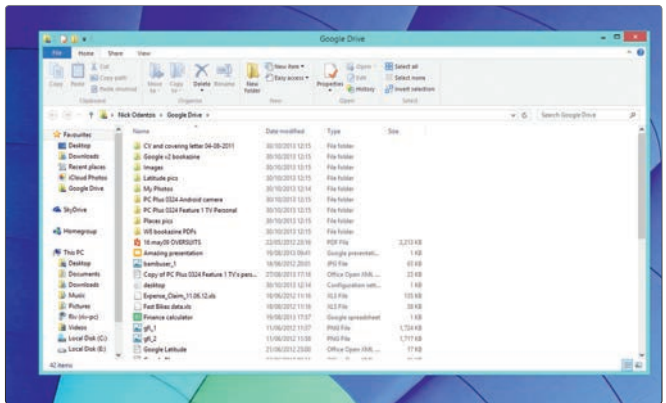
4 Ayrıştırın

Google Drive'daki dosyalarınızı düzenli tutmak ve istediğiniz dosyaları kolayca bulabilmek adına klasörleri kullanabilirsiniz. Örneğin fotoğrafları belgelerden ayrı bir klasörde tutmak yararlı olacaktır. "Drive ile Tanışın" yazısı üzerindeki yeni klasör simgesine tıklayın, ardından klasöre bir isim verin. Artık Drive'ınızda bulunan bir dosyayı sürükleyip bırakarak bu klasöre taşıyabilirsiniz.

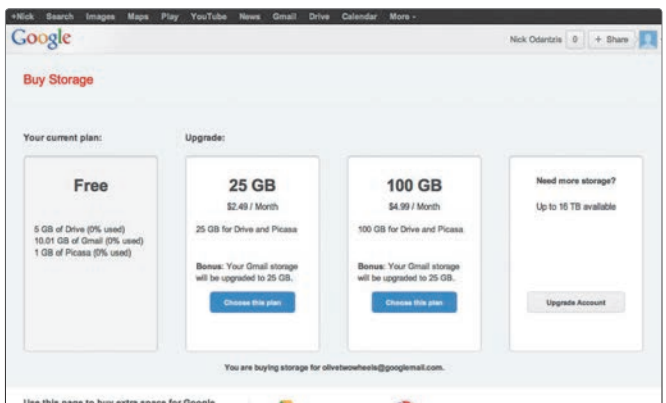
5 Drive'nizdaki bir dosya üzerinde daha fazla işlem yapmak istiyorsanız, o dosyanın başlığına sağ tıkladığınızda, yapılabileceklerin listesini gösteren bir menü açılacaktır. Sadece dosyaya bakmak istiyorsanız, onu bilgisayarınıza indirerek istediğiniz zaman açıp bakabilir veya Drive içinden "Birlikte aç > Google Drive Görüntüleyici" yoluyla hemen internet üzerinden göz atabilirsiniz.

En çok kullandığınız dosyaları hemen bulabilmek için kullanabileceğiniz en kolay yöntem onlara “yıldız” eklemektir. Bu yöntem, Gmail’de e-postalarınızı işaretlemeye benzer şekilde çalışıyor. Bir şeye hızlıca ihtiyacınız olduğunda, sol taraftaki menüden “Yıldızlı”ya tıklayarak daha önce yıldız eklediğiniz dokümanlara hızlıca ulaşabilir, diğer dosyaları göz önünden kaldırabilirsiniz.

Bir süre internet erişiminiz olmayacaksa Google Drive çevrimdışı olarak dokümanlarınıza bakmanıza (ama düzenleme yapamazsınız) olanak sağlıyor. Bu özellikten sadece Google Chrome ile yararlanabilirsiniz. Drive'da sol taraftaki menüden "Çevrimdışı"nı seçtiğinizde karşınıza gelen adlımları izleyerek Drive Chrome uygulamasını indirin ve çevrimdışı erişimi etkinleştirin.

Google Drive'ın tarayıcı sürümünün çalışma şekline alıştıktan sonra masaüstü uygulamasını da deneyebilirsiniz. Masaüstü uygulamasıyla çalışmaya başlamak için sol taraftaki menünün en altından "Drive'i masaüstünüze bağlayın" seçeneğine tıklayın ve açılan küçük ekranda "PC için Drive'i indirin" düğmesine tıklayarak işlemi başlatın.

Google Drive'ı akıllı telefon ve tabletlerde kullanmak için de ücretsiz mobil uygulamalar mevcut. Google Play'de Android kullanan cihazlar için, App Store'da da Apple aygıtları için uygulamanın uygun sürümleri var. Bu mobil sürüm, tarayıcıda olduğu gibi dosyalara ulaşmanızı sağlıyor. Telefonunuzu kullanarak dosyalarınızı internete yükleyebilir veya onları indirebilirsiniz.

10 Artık Google Drive'ı nasıl kullanacağınızı öğrendiniz. Tüm dosyalarınızı güvende olabilecekleri bulutta saklayabilirsiniz ve internet bağlantınız olduğu sürece de onlara her an ulaşabilirsiniz. Daha fazla depolama alanı iserseniz çark simgesine tıklayarak "Ayarlar"a girin ve "Daha fazla depolama alanı satın al" bağlantısından size uyacağını düşündüğünüz planlardan birini seçin. ■

NASIL YAPILIR?

İnternette her şeyinizi nasıl şifrelersiniz?

Şifreleme araçları siber casusların, hacker'ların ve meraklı gözlerin hevesini kursağında bırakıyor. İnternetteki tüm etkinliğinizi gizli tutmak için sekiz basit ve ücretsiz ipucu veriyoruz.

VPNBook ile güvensiz Wi-Fi ağlarında korunun

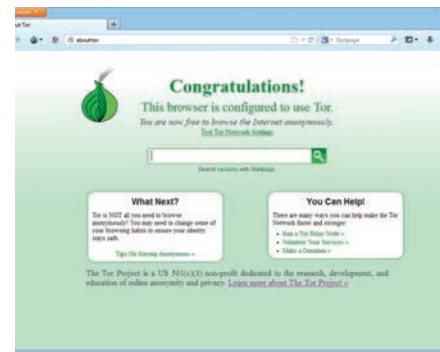
Halka açık Wi-Fi bağlantı noktaları genellikle güvensizdir, o yüzden de bağlantıyı kendiniz şifrelemediğiniz sürece bu ağları kullanırken savunmasız kalırsınız. Güvenliği sağlamanın bir yolu sadece bağlantınızı şifrelemekle kalmayıp hareketlerinizi takip edilmesini zorlaştıracak biçimde yeniden yönlendiren bir sanal özel ağ (VPN) kullanmak. Çoğu VPN hizmeti üyelik gerektiriyor fakat muhteşem VPNBook (www.vpnbook.com) tüm tarayıcılarda ve aygıtlarda çalışan iki ücretsiz seçenek sunuyor. VPNBook'un kullanımı aşırı basit olan PPTP (Point-to-Point Tunneling Protocol) sürümünü herhangi bir ek yazılım gerektirmiyor. Windows'un "Ağ ve Paylaşım Merkezi"ni açın (Denetim Masası'nda "Ağ ve İnternet" kısmından), sonra "Yeni bağlantı veya ağ kurun"a tıklayıp "Çalışma alanına bağlan"ı seçin. Şimdi bağlantıyı VPNBook'un IP adresini ve www.vpnbook.com/#pricing

sayfasından bulacağınız oturum bilgilerini girerek yapılandırın. Ancak bazı servis sağlayıcılar veya büyük şirketler PPTP'yi engellediği için bağlantı çalışmayabilir. Bu durumda karşılırsanız OpenVPN'ün ücretsiz OpenVPN istemcisini indirip engelleri atlatabilirsiniz.

Tor ile ekstra şifreleme katmanı

Eğer mahremiyetiniz konusunda gerçekten kaygılanıyorsanız VPN'den bir adım ileri gidip adına "soğan yönlendirme" denen bir yöntemle başvurabilirsiniz. Aslında ABD Deniz Kuvvetleri tarafından temeli atılan Tor (www.torproject.org) bağlantınızı dünyanın dört bir

yanındaki onlarca sunucudan gelişigüzel geçiren ve çok katmanlı şifreleme sağlayan ücretsiz bir hizmet. Bu, internetteki etkinliğinizi neredeyse takip edilemez hale getiriyor. Tor'u kullanmanın en iyi yolu özel bir tarayıcıyı indirip kurmak. Ana sayfadan "Download Tor" bağlantısına tıklayın, sonra indirilen dosyayı fareyle çift tıklayarak açın. Bilgisayarınızda bir Tor Browser klasörü oluşacak. "Start Tor Browser" simgesine çift tıklayarak başlatın. Tarayıcınızın artık Tor'u kullanacak biçimde yapılandırıldığını söyleyen bir mesajla karşılaşacaksınız. Artık web'de anonim gezintiye çıkabilirsiniz.

Ziyaret ettiğiniz her web sitesini şifreleyin

Belli bir web sitesini güvenli biçimde gezmenin hızlı ve kolay yolu, Hide My Ass gibi (www.hidemypass.com) bir vekil sunucu (proxy) hizmeti kullanmaktan geçiyor. Hide My Ass sizinle internet arasında durup kişisel IP adresinizi gizliyor. Hesap açtırmanıza, Windows ayarlarını değiştirmenize ya da yazılım yüklemenize gerek yok. Yalnızca web sitesine gidiyor, ziyaret etmek istediğiniz sitenin adresini Web Proxy kutusuna giriyor ve Hide My Ass düğmesine tıklıyorsunuz. İsterseniz güvenliği bir kat daha artırmak için SSLi (Secure Socket Layer: Güvenli Soket Katmanı) devreye sokabilirsiniz. Gelişmiş seçeneklerde erişmek istediğiniz siteyi saklayan kullanıcı bir araç da var. İsterseniz sunucuyu kullanıp IP adresinizi ABD'de ya da Hollanda'da gösterebilirsiniz. Tek dezavantajı internette gezinti hızınızın normale kıyasla epey bir düşmesi.

Sosyal medyadaki gönderilerinizi şifreleyin

Tweet'lerinizi ya da Facebook iletilerinizi istemediğiniz kişilerin de okumasından kaygılanıyor musunuz? O zaman scrambls (<https://scrambls.com>) tam size göre. Firefox, Chrome ve Safari eklentisi olarak çalışan scrambls (Internet Explorer desteklenmiyor.) gönderilerinizi ancak başka scrambls kullanıcılarının okuyabileceği şekilde şifreliyor. Başka herkes saçma sapan simgeler görüyor. Deşifre işlemini belli gruplarla ya da kişilerle sınırlamak olanaklı, böylece tanımadığınız scrambls kullanıcıları

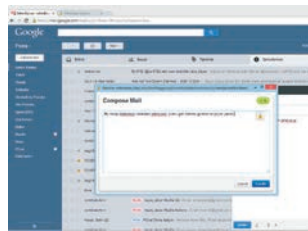

mesajlarınızı okuyamıyor.

Scrambls ücretsiz, ancak kullanmak için kaydolmalısınız. Ana sayfadan "Sign up free now" bağlantısına tıklayın, e-posta ya da sosyal medya hesabınızı kullanarak kaydolun ve tarayıcı eklentisini kurun. Bir scrambls mesajı göndermek için araç çubuğu düğmesine basıp "scrambl all text"i seçin ya da "scrambl marked text"i seçip şifrenmesini istediğiniz mesajın başına ve sonuna "@@" koyun. Örnek: "@@ Bu cümleyi şifreliyorum@@"

Web e-postanızı Mailvelope ile şifreleyin

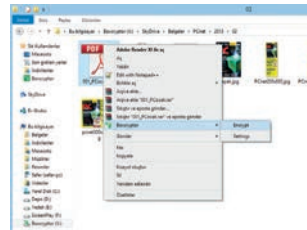
E-posta, güvenli olmayışıyla bilinen iletişim yöntemlerinden biri ama şifreleme eklentisi Mailvelope (www.mailvelope.com) e-postayı daha güvenli kılabilir. Şu anda yalnızca Chrome üstünde çalışsa da (Firefox eklentisi geliştirme aşamasında ama denenebilir.) Mailvelope neredeyse bütün web e-posta hizmetlerini (Gmail, Outlook.com ve Yahoo! Mail dahil) destekliyor. İletilerinizi şifrelemek için önce eklenti kurun, tarayıcı araç çubuğundaki asma kilit simgesine tıklayın, "Options"ı seçip bir şifreleme anahtarı üretin. Bu anahtarı özel mesaj gönderdiğiniz kişiye tercihen SMS ya da telefon yoluyla ulaştırmanız gerekiyor. Mesajı normal yazmak yerine, mesaj kutusunda beliren kâğıt kalem simgesine tıklayıp özel ve şifrenmiş Mailvelope Compose penceresini açıyorsunuz. Tüm talimatları www.mailvelope.com/help adresinde bulabilirsiniz.

Bulut depolama hizmetlerinin dosyalarınıza erişimini engelleyin

Amazon Cloud Drive'in kullanıcı sözleşmesini okuduğunuzda rahatsız edici bir ibareyle karşılaşıyorsunuz: "Size hizmet sunabilmek için dosyalarınızı kullanabilir, onlara erişebilir ve

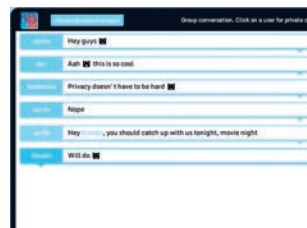
saklayabiliriz ve siz de bunun için gerekli tüm izinleri vermiş sayılırsınız." Aralarında Google Drive, SkyDrive ve Dropbox'ın bulunduğu diğer çevrimiçi depolama hizmetleri de dosyalarınız üzerinde benzer haklara sahip. Dosyalarınızı hem bulutta tutup hem de gizliliğinizi korumanın tek yolu, dosyaları yüklemeyen önce şifrelemek. Bunun kolay ve ücretsiz yolu da BoxCryptor kullanmak (www.boxcryptor.com).

Ücretsiz programı (iOS ve Android sürümleri de mevcut.) indirin ve istediğiniz internet depolama sürücüsünde bir BoxCryptor klasörü oluşturun. Buraya yüklediğiniz her şey şifrelenecek.

Çevrimiçi sohbetlerinizi şifreleyerek davetsiz misafirleri uzak tutun

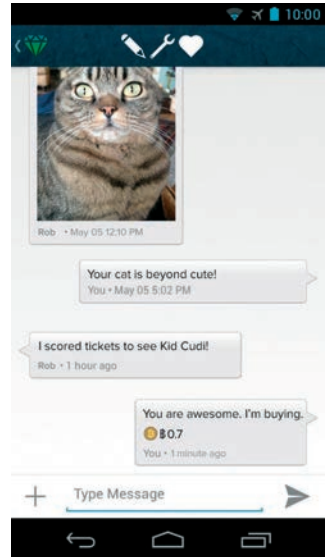
İnternette yapılan sohbetlerin ve gönderilen anında iletilerin büyük kısmı doğası itibarıyla özeldir; ancak bu, kayıtları bir tek sizin okuyabildiğiniz anlamına gelmiyor. Cryptocat (<https://crypto.cat>) başkalarını sizi dinlemesini önlemek için Off-the-Record Messaging (kayıt dışı mesajlaşma ya da OTR) yöntemini kullanan basit ve ücretsiz bir web uygulaması. Yazılım tarayıcıdan çalışıyor (Firefox, Chrome ve Safari destekleniyor.) ama önce küçük bir eklenti indirmeniz gerekiyor. Skype kadar gelişkin özelliklerine sahip olmayan yalın bir sohbet istemcisi olsa da sizden hiçbir kişisel bilgi istemiyor ve her sohbette yeni şifreleme anahtarı üretiyor. (Karşı tarafın da aynı eklenti kurması gerekli.) Unutmayın

ki Cryptocat IP adresinizi gizlemiyor ve geliştiriciler de hizmeti Tor'la birlikte kurmanızı tavsiye ediyor.

E-posta adresinizi Glyph'le gizleyin

Glyph (<http://gli.ph>), Chrome ve Firefox için tarayıcı eklentisi, iPhone ve Android içinse bir dizi iyi düşünülmüş özelliğe sahip bir uygulama olarak çalışıyor. Bu özelliklerin başta geleni, kimliğinizi sayı ve harflerden oluşan bir kullanıcı adıyla değil, bir dizi simgeyle saklıyor olması. Glyph'in çok yararlı bir diğer yönü de e-posta adresinizi "gizleyebilmesi." Bu, gerçek adresinizi şifrelemenizi ve hizmetlere başvururken geçici bir e-posta adresi kullanmanızı olanaklı kılıyor. Kendinize özgü bir

simge kümesi seçip hizmeti kurduktan sonra "Cloak"a basarak asıl e-posta adresinizi gizleyin, sonra "Create New Cloak"a tıklayıp istediğiniz web sitelerine ya da internet hizmetlerine üye olmak için Glyph e-posta adresinizi kullanın. Eğer çevrimiçi kimliğiniz şifreli ismin altında sizin olduğunuzu tahmin eden birisi tarafından açıklanırsa bile gerçek e-posta adresiniz güvende olacak. ■

Litecoin madenciliği

Bitcoin'ler el değmeyecek kadar pahalı ama Litecoin'ler uğruna maden kazmaya değer.

PROJE HEDEFİ

Litecoin madenciliği

Oyun oynamadığınız zaman bilgisayarınız biraz para kazansın. Bitcoin madenciliği kadar kârlı olmasa da para paradır.

GEREKİMLER

AMD GPU

Sanal para madenciliği AMD grafik kartı olanlar için daha mantıklı. Eğer GPU'nuz NVIDIA ise yine madencilik yapabilirsiniz ama diğer takımın dörtte biri hızında.

Bu yazı yazıldığı sırada Bitcoin'in değeri bir ay gibi kısa bir sürede beşe katlanarak en yüksek seviyesine erişmiş ve tek bir Bitcoin 120 dolar olmuş, ardından da 700 dolara kadar düşmüştü. Evet, tek bir Bitcoin. Bu çok para. Hatta gelecek garantisiz olmayan bir para birimi için akıl almaz bir rakam. Ne var ki bu, Bitcoin'in algılanan değerini düşürmüyor, sonuçta hepsi potansiyele bakıyor.

Ne var ki Bitcoin'e olan ilginin artışına eşlik eden bir de kötü haber var: Artık bilgisayarınızda Bitcoin madenciliği yapmak hiç akıl kârı değil. Grafik donanımınız ne derece iyi olursa olsun, madencilikle kazandığınızdan fazla elektrik harcıyorsunuz.

Rakamlarla örnekleyecek olursak, bundan altı ay önce bir Radeon HD7990 sürekli çalışarak bir ayda bir Bitcoin kazanabiliyordu. Günümüzdeyse aynı kartın tek bir Bitcoin elde etmesi beş yıla yakın sürüyor, o da zorluk düzeyi artmazsa ki artacak. ASIC madenciliği GPU ile madenciliği gözden düşürdü ve hatta

İPUCU

GPU DEĞERLERİ

CGMiner grafik kartınız için en iyi ayarı kullanmada başarılı ancak kartınızı git.pcnet.com.tr/os adresinden aratıp en uygun değerleri kontrol edebilirsiniz.

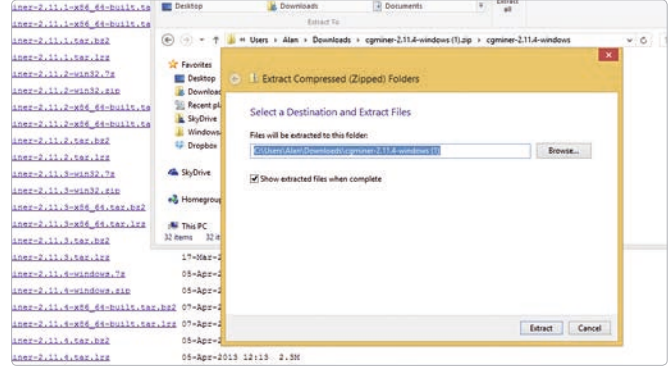
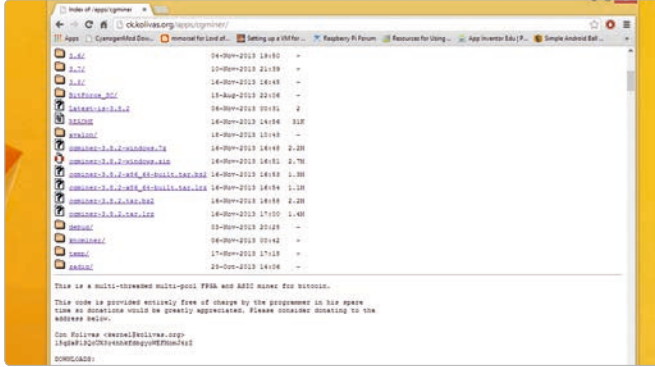
Bitcoin'lerin değerini arttırdı. Artık klasik PC donanımı üzerinde elektrik masrafını amorti edecek bir hızda Bitcoin üretmeniz olanaksız.

Bununla birlikte iyi haberler de yok değil. Artık Bitcoin'in Litecoin adında bir rakibi var ve Litecoin madenciliği hâlâ kolay. Litecoin'in değeri Bitcoin'e endekslili ve o yüzden bir hayli yüksek. Tek bir Litecoin 30 dolar civarı, ancak aynı

Radeon HD7990'u birkaç gece çalıştırarak tek bir Litecoin elde edebiliyorsunuz. Elbette Litecoin madenciliği için çift GPU'lu kartlara ihtiyacınız olduğunu söyleyebiliriz; herhangi bir modern GPU, mantıklı bir hızda Litecoin elde etmenize yetecek kadar güçlü. Tıpkı Bitcoin madenciliğinde olduğu gibi tek başınıza uğraşmanın bir anlamı yok. Anormallikleri gidermek ve kârı bölüşmek üzere büyük bir ekibin parçası olarak çalışmalısınız. Böylece diğer bilgisayarlarla aynı şeyi yapmadığınızdan da emin olabilirsiniz. En akıllıca şey bu ve seçim bunu yapabileceğiniz bir sürü havuz var.

Adım adım: Madene iniyoruz

Oyun bilgisayarınızı Litecoin madenlerinde çalıştırın

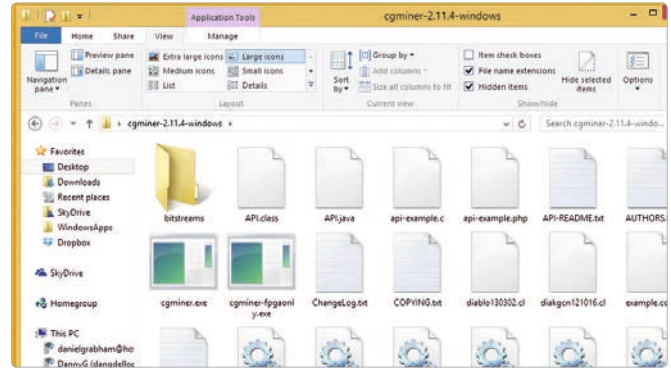
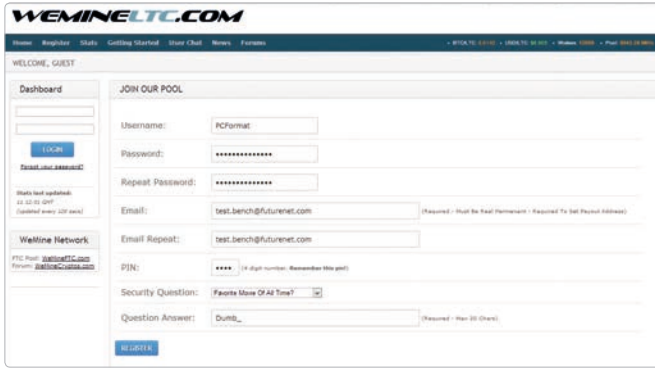

1 Paranın yüzü

CGMiner hemen her donanım platformunda her türden para birimi için tercih edilen araç ve Litecoin için de bunu öneriyoruz. En son sürüm FPGA ve ASIC madenciligi düşünülerek tasarlanmış, o yüzden Litecoin elde etmek için bazı eski anahtarlar artık çalışmıyor. Eski bir sürüme ihtiyacınız var. 2.11.4 sürümü kesinlikle çalışıyor ve <http://ck.kolivas.org/apps/cgminer> adresinden doğrudan indirebiliyorsunuz.

2 Bir araya getirin

cgminer-2.11.4-windows.zip dosyasını indirip masaüstünüze açın. CGMiner'i hemen çalıştırabilir, gereken değerleri elle girebilirsiniz. Ama programın arabirimi çok kolay değil, o yüzden üye olacağınız havuzda bu işi sizin yerinize yapan bir yığın (batch) dosyası olup olmadığına bakın. WeMineLTC'ye kaydolmanın faydalarından biri de bu. Burası, hesabınız için özel bir yığın dosyası indirmenize olanak tanıyor.

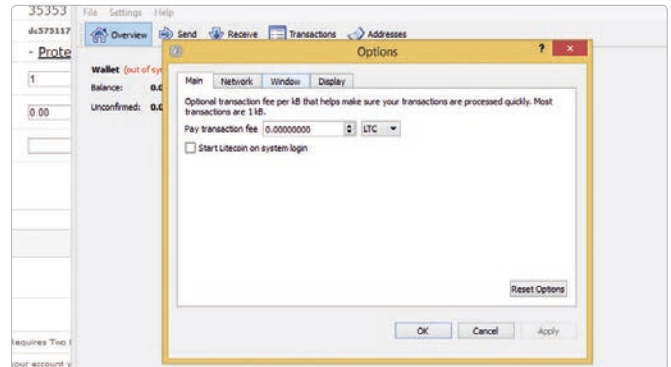
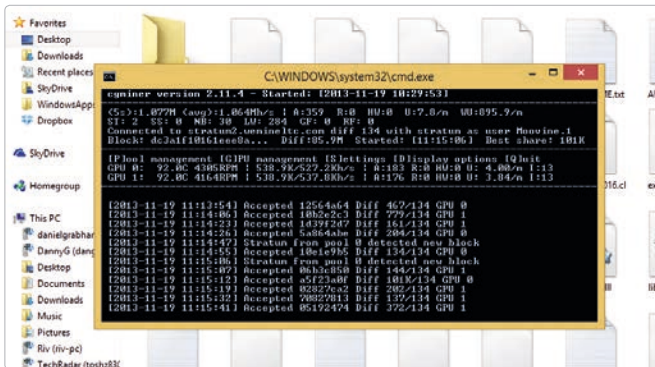

3 Birlikte çalışın

Şimdi www.wemine LTC.com adresine gidip "Register"a tıklayarak hesap açın. Hesap için verdiğiniz kullanıcı adı ve parolayı oturum açmak için kullanacaksınız. Bu iş bitince "My Account" menüsünden "My Workers"a tıklayın ve işçi hesabı sayfasına gidin. Madencilerinizi, yani işi gören hesapları buradan oluşturuyorsunuz. Tek yapmanız gereken "Generate.bat" bağlantısına tıklayıp CGMiner klasörünüzü indirmek.

4 Kazmaya başlayın

Artık Litecoin'leri kazıp çıkarmak için her şeye sahipsiniz. Az önce indirdiğiniz dosyayı çalıştırdığınızda CGMiner doğru parametrelerle başlatılacak. Her şey yolundaysa hashrate'nizin yükselmeye başladığını ve havuzunuzun web sitesinde aynı şekilde bile benzer bir hashrate'in güncellendiğini göreceksiniz. Sorununuz varsa bilgisayarınızı yeniden başlatıp yığın dosyasını yönetici yetkileriyle çalıştırabilirsiniz.

5 En iyi ayarlar

CGMiner bir kez çalıştıktan sonra yapabileceğiniz bir şey yok sanıyorsanız yanılıyorsunuz. Arabirim kesinlikle basit görünüyör, ancak GPU'nun çalışma frekansından çok önemli Intensity değerine kadar birçok şeyi değiştirebiliyorsunuz (Bu değer için önce [G]'ye sonra [I]ye basın.) Sorun yaşıyorsanız GPU'nuzu yeniden başlatabilirsiniz de. Çıkamak isterseniz [Q] tuşuna basın.

6 Kazançları Litecoin'e dönüştürmek

Öğrenmeniz gereken son şey, biriken Litecoin'leri nasıl alacağınız. En iyisi, her beş Litecoin kazancınızda bunların otomatikman Litecoin cüzdanınıza aktarılmasını sağlamak. Cüzdan arıyorsanız www.litecoin.org adresinden indirin ve havuzunuzdaki My Account kısmındaki ödeme adresi alanına girin. Bundan sonra Litecoin harcaabileceğiniz veya nakde dönüştürebileceğiniz siteleri bulmak size kalıyor.

PC'nizin güç tüketimini azaltın

Bilgisayarınızın güç ayarlarını, bilgisayar kullanılmadığında hemen kapanacak ve çalışmaya döndüğünüzde kaldığınız yerden hemen devam edecek şekilde değiştirin.

Bir bakışta...

BECERİ SEVİYESİ

- Herkes yapabilir
- Anlaşılır
- Karmaşık yerler var

GEREKEN SÜRE

15 dakika

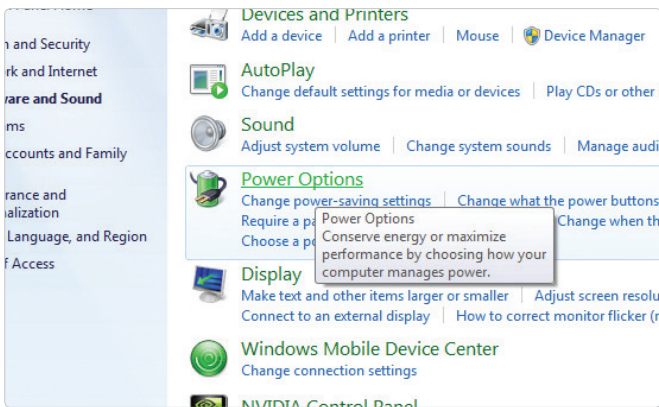
UYUMLU SİSTEMLER

- Windows 8
- Windows 7
- Windows Vista
- Windows XP

Elektrik faturaları giderek kabarıyor ve hepimiz evimizdeki aygıtların güç tüketimi konusunda daha bilinçliyiz artık. Bilgisayarınızın kullanım tarzını değiştirmeden harcadığı gücü düşürmek, sadece faturanızı hafifletmekle kalmıyor, doğada bıraktığınız karbon izini de azaltıyor. Neyse ki bilgisayarınızın sadece güç harcamasını sağlayacak bir sürü yöntem var. Bu yazıda size Windows işletim sisteminde bilgisayarınızın güç ihtiyaçlarını belirlemenize yarayan ancak akıcılığını olumsuz etkilemeyen farklı güç profillerini tanıtacağız.

Adım adım Elektrik faturanızı düşürün

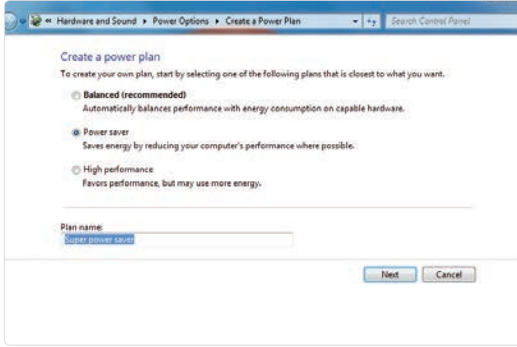

1 Güç planları

Windows, evinizdeki bilgisayarın potansiyelini değerlendirmeniz için üç farklı güç planı sunar. Bunlara Dengeli, Yüksek Performans ve Güç Tasarrufu adları verilmiş. Ayrıca bilgisayar üreticinizin eklediği ek planlar da olabilir. Güç planlarına erişmek için "Başlat > Denetim Masası > Donanım ve Ses"i seçerek Güç Seçenekleri'ne tıklayın.

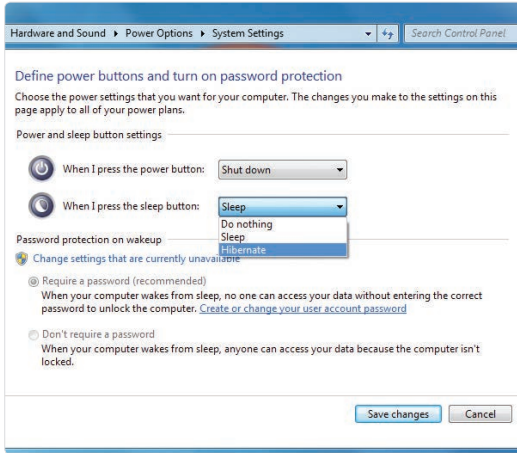
2 Tasarruf edin

Normalde performansla güç tüketiminin orta noktasında olan (ve en çok önerilen) "Dengeli" seçeneği işaretlidir. "Güç Tasarrufu" planı hız düşürme ve kapatma konusunda biraz daha agresif davranarak bilgisayarınızın elektrik tüketimini azaltıyor. "Yüksek Performans" seçeneği ise tutumluluğu bir yana bırakıp bilgisayarınıza maksimum performans sağlıyor.

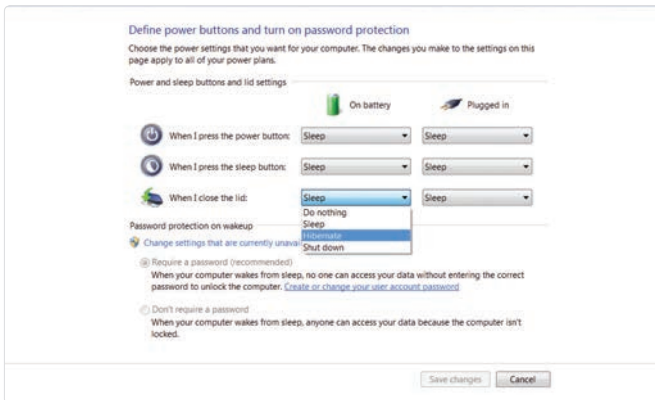
3 Kendiniz yapın

Bu ayarlar başlangıç için iyi ama güç tüketimi-
niz üstünde gerçekten söz sahibi olmak istiyorsanız
en iyisi kendi planınızı yaratmanız. Soldaki bölme-
den "Güç planı oluşturun" a tıklayın, "Güç tasarrufu"nu
başlama noktası olarak kullanın ve yeni planınıza
"Süper güç tasarrufu" adını verip "İleri"ye tıklayın.

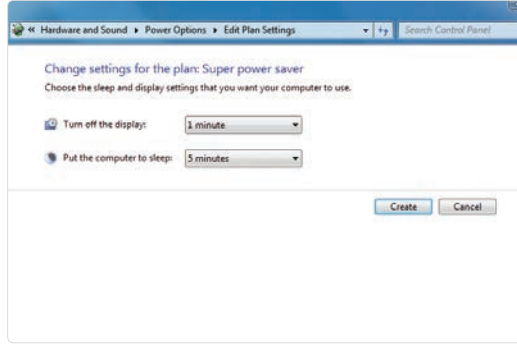
5 Hazırda bekletme

Hazırda bekletme, bilgisayarın gücünü
neredeyse tümüyle kesen özel bir tasarruf modudur.
Bilgisayarınızı uyku yerine bu moda geçirek daha
fazla tasarruf sağlayabilirsiniz. Soldaki bölmeden
"Güç düğmelerinin yapacaklarını seçin" e tıklayın,
sonra "Güç düğmesine bastığımda" seçeneğini
"Hazırda Beklet" olarak belirleyin.

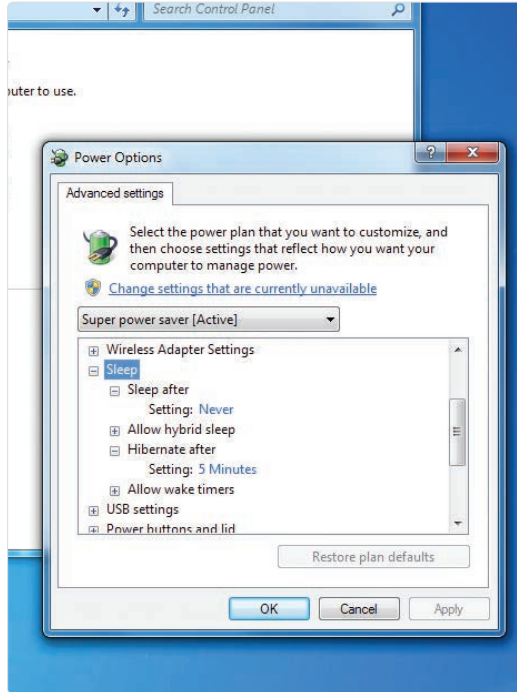
7 Dizüstü ayarları

Dizüstü bilgisayar kullanıyorsanız kapak kapandığında ne
olacağını da belirleyebilirsiniz. Pencerenin solundaki "Kapak
kapatıldığında yapılacakları seçin" bağlantısına tıklayın. Burada
biri pille çalışırken, diğeri ise şebeke elektriğine bağlıyken
yapılacaklarla ilgili iki seçenek var. "Prize takılı" seçeneği "Uyku"da
kalsın, "Pilde" kısmını "Hazırda Beklet" olarak değiştirin.

4 Gözünüzü kırk kez açıp kapayın

Bu ekrandan bilgisayarınızın ne kadar
bekledikten sonra uykuya geçeceğini belirleyebilir-
siniz. Tavsiyemiz "Ekranı kapat" seçeneğini "1 dakika",
"Bilgisayarı uyku moduna geçir" seçeneğini ise "5
dakika" olarak ayarlamamız. Tamamlayınca "Oluştur"
düğmesine tıklayın.

Sözlük

► Uyku modu

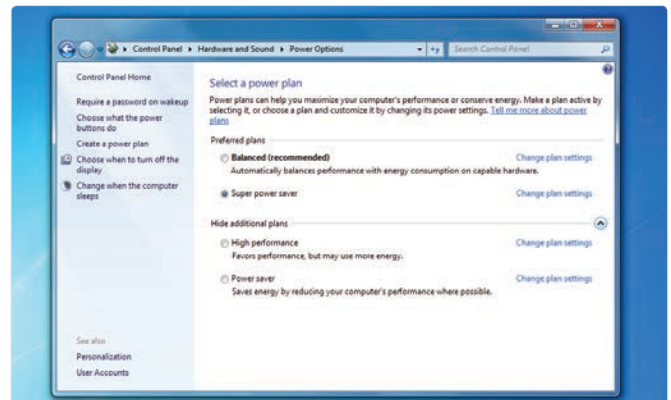
Bilgisayarı, Windows
normal şekilde
çalışırken
harcadığından daha
az elektrik harcayan
bir düşük güç
durumuna sokar.
Bilgisayarı
kullanmaya devam
etmek için
uyandırmanız
gerekir.

► Uyku düğmesi

Bazı dizüstü
bilgisayarlarda
bilgisayarı kapatmak
yerine doğrudan
uykuya
gönderebileceğiniz
ek bir düğme
bulunur.

6 Ekstra tutumluluk için

Şimdi "Süper güç
tasarrufu" planınızın
sağındaki "Plan ayarlarını
değiştir" bağlantısına ve
ardından ekranın alt
kısmındaki "Gelişmiş güç
ayarlarını değiştir" e
tıklayın. "Sabit disk"
satırını genişletin ve sabit
diski 10 dakikada
kapatılacak şekilde
ayarlayın. Ardından
"Uyku" seçeneğini
genişletin, "Uykudan
Önce Bekleme" kısmın-
daki dakikaları silin,
"Hazırda beklemeden
önce geçecek süre"yi 5
dakika yapın. Ardından
"Tamam" a basın.

8 Güçten tasarruf sağlandı

Elinize sağlık! Artık kendi güç planınızı oluşturmayı
biliyorsunuz ve bilgisayarınızı atıl durumdayken güç harcamasını
önleyecek hale getirdiniz. Hazırda Beklet modunun yanı sıra güç
düğmelerinin ne yapacağını ve dizüstünüzün kapak
kapatıldığında neler olacağını öğrendiniz. Bilgisayar başınd sık sık
dalıp gidiyorsanız süreleri biraz daha artırabilirsiniz. ■

Dosyaları yeni bilgisayara nasıl taşıyacağınızı öğrenin

Eski bilgisayardan yenisine dosya taşırken zaman tasarrufu sağlamak için Windows Kolay Aktarım'ı kullanın.

Bir bakışta...

BECERİ SEVİYESİ

► Herkes yapabilir
Anlaşılır
Karmaşık yerler var

GEREKEN SÜRE

► 1 saat

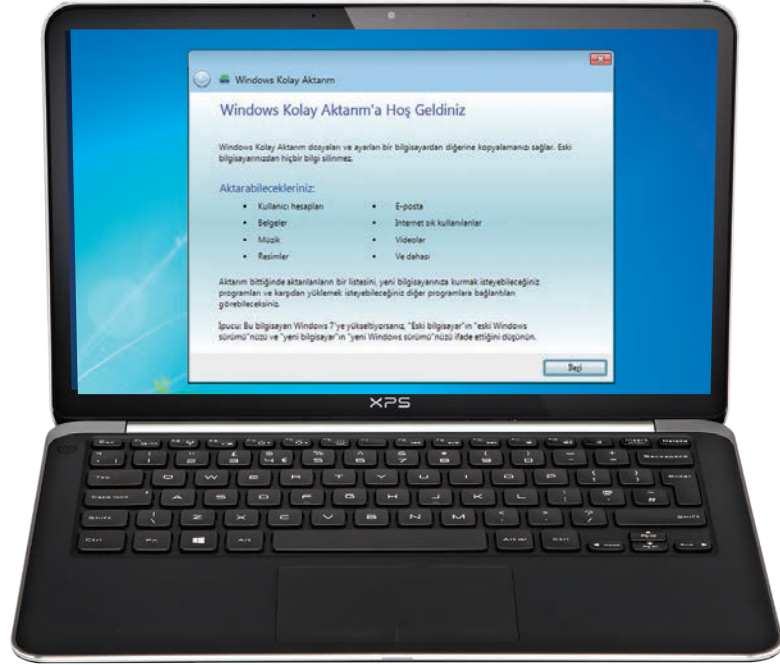
UYUMLU SİSTEMLER

- Windows 8
- Windows 7
- Windows Vista
- Windows XP

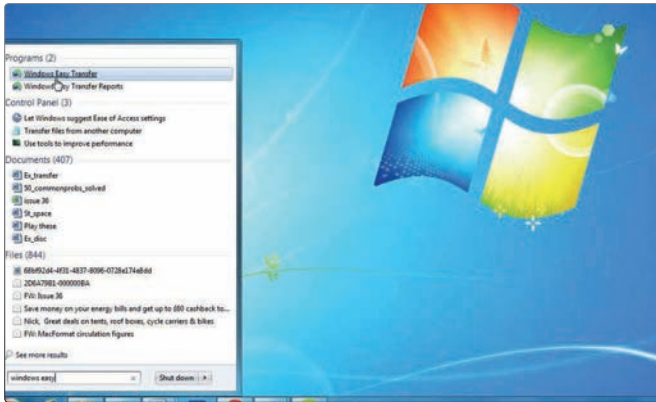
insanlar çoğu zaman hayatı kendileri için güçleştiriyor. Önce yeni bilgisayar alıyor, sonra eski bilgisayarındaki dosyaları klasör klasör taşıyor, masaüstünü eski bilgisayardakine benzetmek için uğraşıyor, sonra tüm kısayolları menülere ekliyor.

Bazen böyle durumlarda müdahale edip arkadaşlarınıza yardımcı olmanız gerekiyor. Biz de birçok kişiye bu işi Windows Kolay Aktarım'la yapmalarını öneriyoruz. Bu program dosyaların ve ayarların, örneğin fotoğrafların, kişilerin ve sık kullanılanların bir bilgisayardan yeni bir bilgisayara taşınmasını kolaylaştırıyor. Böylece her şey tıpkı eski bilgisayarınızdaki gibi kullanıma hazır oluyor.

Windows Kolay Aktarım, Windows 7 ve 8'de yüklü olarak geliyor. Vista veya XP kullanıyorsanız da üzülmemeniz çünkü programı ücretsiz olarak indirip bilgisayarınıza kurabilirsiniz.

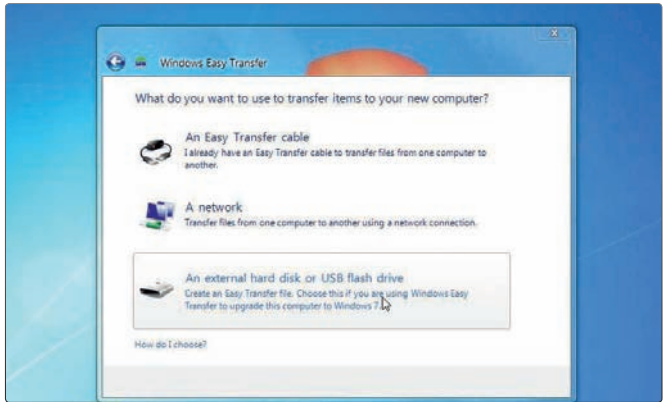

Adım adım Bir bilgisayardan diğerine veri aktarın

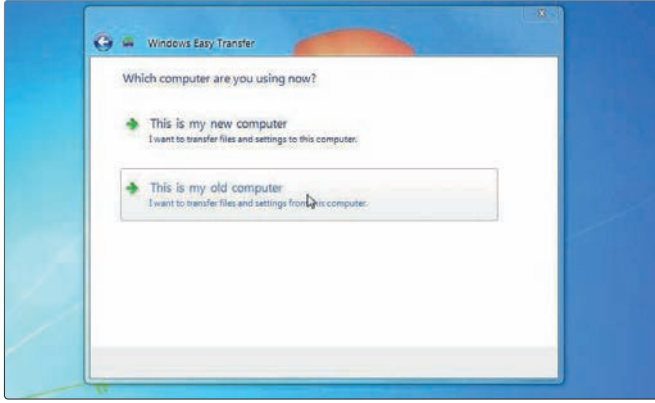
1 Kolay Aktarım'ı bulun

Windows 7'li bir bilgisayardan diğerine dosya aktarımına başlamak için arama çubuğuna (Windows 8'de Başlangıç ekranına) Windows Kolay Aktarım yazıp [Enter]'a basarak programı çalıştırın. Yeni bilgisayarınıza Windows Vista veya XP'den dosya aktaracaksanız önce Windows Kolay Aktarım'ın sisteminize uygun sürümünü git.pcnet.com.tr/wka adresinden indirip kurun.

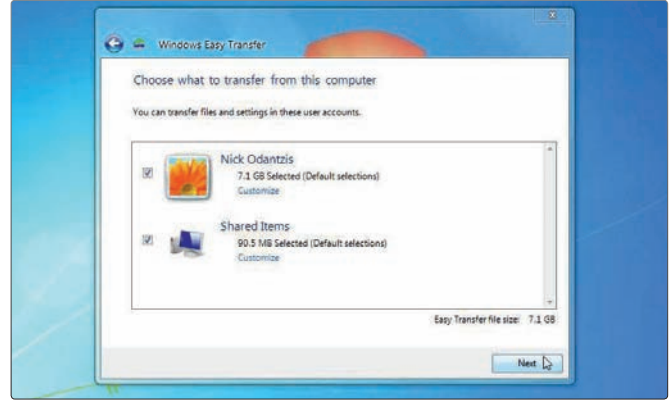
2 Nasıl aktaracağınızı seçin

Windows Kolay Aktarım'ı çalıştırdıktan sonra, açılan iletişim kutusunda "İleri"ye tıklayın. Bu ekranda yeni bilgisayarınıza aktarımı nasıl yapacağınızı soruluyor. Kolay Aktarım kablunuz olsaydı işiniz kolaylaşacaktı ama Türkiye'de bu kabloyu bulmanız zor. O nedenle dış bir sabit disk veya USB flash sürücü kullanmayı ya da yerel ağ üstünden aktarmayı seçin. Önerimiz harici disk.

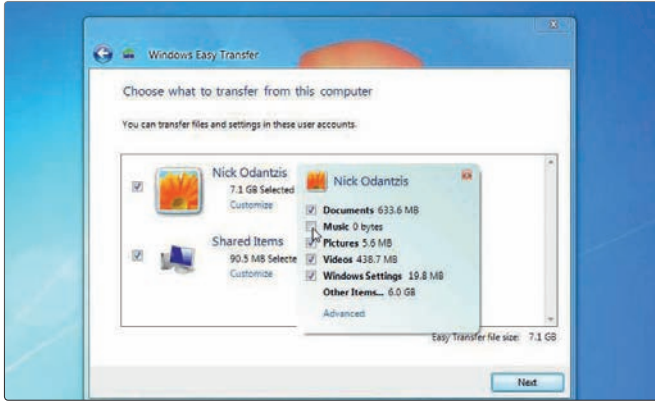
3 Hangi bilgisayar?

İlk olarak eski bilgisayarınızdaki dosyaları kaydedeceksiniz, o yüzden Kolay Aktarım'ı eski bilgisayarınızda çalıştırın ve çıkan iki seçenekten "Bu eski bilgisayarımı" seçin. Windows şimdi sabit disklerinizi ayrıntılı biçimde tarayıp yeni bilgisayarınıza aktarılacak neler olduğuna bakacak. Bu işlem birkaç dakika sürebilir, o yüzden sabırlı olun ve işlemi bölmeyin.

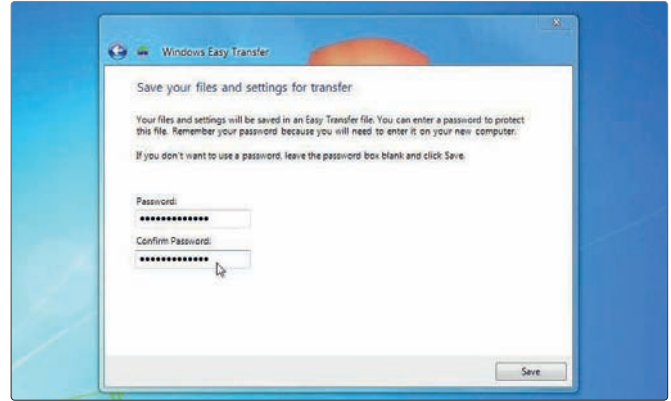
4 Ne aktaracağınızı seçin

Eğer Windows'un aktarım için bulduklarından memnunsanız "İleri"ye tıklayın. Windows Kolay Aktarım, aktaracağınız dosyaların büyüklüğünü sağ alt kısımda gösterecek. O yüzden, şayet harici bir sürücü kullanacaksanız yeteri kadar boş alan olmalı. Sürücü yeteri kadar büyük değilse bazı dosya veya klasörleri seçmeden çıkarak yedeğinizin sürücüye sığmasını sağlayabilirsiniz.

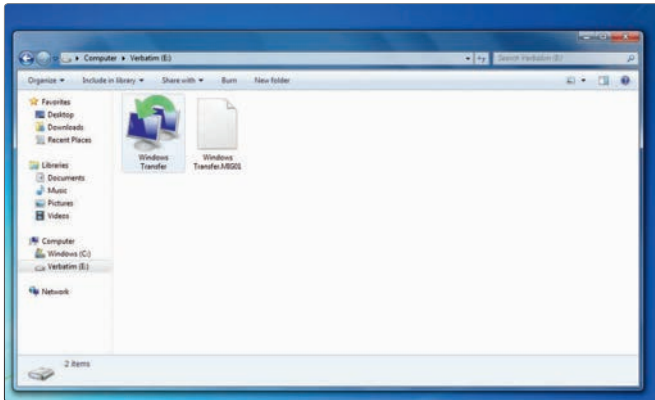
5 Daha azını seçin

Windows'un hangi dosyaları ya da ayarları yeni bilgisayarınıza aktaracağını özelleştirmek istiyorsanız, eski bilgisayarınızın adının altındaki "Özelleştir"e basın, klasörleri seçip bırakarak kopyalamak istediklerinizi belirleyin. Daha derine inip taşıyacaklarınızı daha da özelleştirmek isterseniz "Özelleştir > Gelişmiş"e basın, başka klasörleri de seçin ve "Kaydet"e tıklayın.

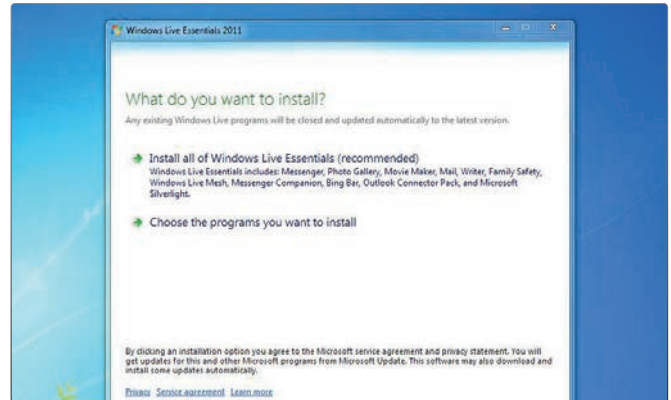
6 Koru ve kaydet

Tüm dosya ve ayarlarınız, parolayla koruyabileceğiniz tek bir dosyada toplanacak. Bu, yeni bilgisayara taşınmadan önce başkalarının dosyaları değiştirmesini önüyor. Şimdi dosyayı nereye kaydedeceğinizi seçin. Biz taşınabilir harici sürücüye kaydettik. Dosyanın büyüklüğüne bağlı olarak kayıt biraz uzun sürebilir, o yüzden beklerken başka şeyler yapın.

7 Aktarın

Dosya kaydedildikten sonra "İleri"ye iki defa tıklayın, sonra "Kapat"a basın. Şimdi yeni bilgisayarınızı açın, Windows Kolay Aktarım dosyasını kopyaladığınız harici disk sürücüyü bağlayın, dosyayı bulup üstüne çift tıklayın. Sorulduğu zaman parolayı girin ve bir sonraki ekranda "Aktar"a basın. Eski dosyalarınız yeni yerlerine taşınacak.

8 Taşınma tamamlandı

Yeni bilgisayarınız artık tıpkı eskisine benziyor ve tüm dosyalarınız sabit diske aktarıldığı için eski programları yeniden kurmak dışında yapacak bir şey kalmadı. "Yeni bilgisayarınıza yüklemek isteyebileceğiniz programların listesine bakın"a tıklayıp eski bilgisayarınızda kullandığınız dosyalara bağlı olarak, kurmanız gereken programların bir listesini görebilirsiniz. ■

BİLGİSAYARINIZ VE AYGITLARINIZLA YENİ ŞEYLER YAPIN

Her gün kullandığınız cihazların gizli yeteneklerini ve saklı özelliklerini keşfedin.

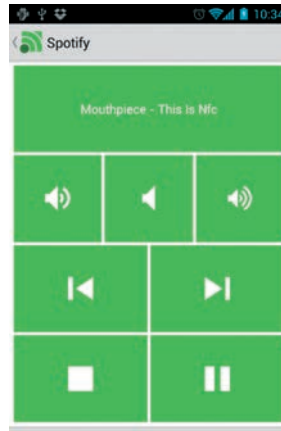
Teknolojiyle sarmalı sarmalı olmuş durumdayız ama her şeyi tam anlamıyla kullanabiliyor muyuz? Teknolojinin birçoğumuzun bilmediği gizli kullanım alanları da var. Bu gizli yeteneklerin bazıları keşfettiğinizde elinizdeki aygıtları ve bilgisayarları daha önce aklınıza hiç gelmeyen şekillerde kullanmaya başlayacaksınız. Elinizde mevcut bulunan teknolojik cihazları yeni ve ilginç şekillerde kullanmanız için bir sürü parlak fikir topladık. Üstelik çoğu size tek kuruş bile harcatmayacak.

Cihazlarınızı televizyondan şarj edin

Geniş ekran LCD veya plazma televizyonunuzun arkasına baktığınızda büyük olasılıkla en az bir USB girişi göreceksiniz. Bu girişler dijital fotoğrafları ve video dosyalarını göstermek için. Belki bunu bile daha önce hiç yapmadınız, ama bu USB girişlerinin gizli bir özelliği de neredeyse tüm modern taşınabilir aygıt şarj edebilmeleri. Televizyonunuzun arkasına bir USB kablosu takın ve film izlemek için karşısına geçtiğinizde akıllı telefon veya tabletinizi de şarj edilmek üzere takılı bırakın. Unutmayın ki televizyon uykudayken şarj özelliği çalışmayacaktır ve televizyonun ayarlar menüsünden USB girişlerini devreye almanız gerekebilir.

Dizüstünüzü ikinci ekran yapın

Bir dizüstü bilgisayarınız ya da tabletiniz varsa bu cihazınızı masaüstü bilgisayarınız için ikinci ekran olarak kullanabilirsiniz. Eski ya da artık sık kullanılmayan bir dizüstü bilgisayar için harika bir kullanım alanı. www.zoneos.com adresinden ZoneScreen uygulamasını indirerek her iki bilgisayara da kurun. Dizüstü bilgisayarınızı ana bilgisayarla aynı ağa bağlamanız da gerekiyor. ZoneOS ZoneScreen Windows 7 ve 8'de biraz sıkıntılı

Unified Remote ile Windows'unuzu Android telefonunuzdan yönetin.

çalışıyor ve çökebiliyor. Bir diğer seçenek de MaxiVista (www.maxivista.com). Bu uygulama ücreti (39,95 \$) ama Windows 7'de sorunsuz kullanılabiliyor (8'i desteklemiyor). Ücretsiz deneme sürümü de var. Bilgisayarınıza ikinci bir monitör takmak isterseniz ek bir yazılıma ihtiyacınız yok, Windows 7 veya 8 görüntüyü çoklayacaktır.

Bilgisayarınızı akıllı telefonla yönetin

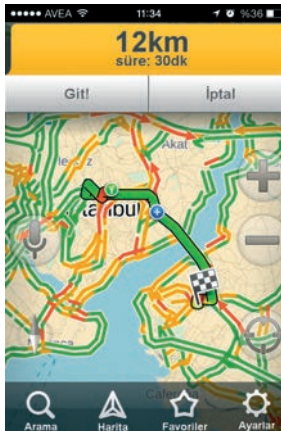
Bir bilgisayarı yönetmek için akıllı telefonunuzu kullanmayı hiç düşündünüz mü? Garip bir fikir gibi gelebilir ama ücretsiz Unified Remote (www.unifiedremote.com) uygulaması Windows yüklü bir

bilgisayarın birçok özelliğinin Android cihazınız üzerinden yönetmenizi sağlar. (iOS sürümü de yakında çıkıyor.) Örneğin Windows Media Player'daki çalma özelliğini ya da Spotify (www.spotify.com) müziklerini kumanda edebilirsiniz. Uygulama Bluetooth ya da kablosuz ağ üzerinden bağlanabilir.

Bedava sesli navigasyon

GPS alıcısı olan bir akıllı telefonunuz varsa uydu

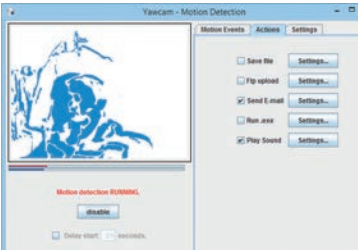
navigasyon cihazı almanıza veya fiyatları 100 liraya yaklaşan navigasyon uygulamalarına yatırım yapmanıza gerek yok. Android ve iOS için Yandex. Navigasyon ile telefonunuzu tüm özellikleriyle bir navigasyon cihazına dönüştürebilirsiniz, sesli komutlar ve güncel haritalar da dahil. Uygulamanın cihazınıza uygun sürümünü navi.yandex.com.tr adresinden indirin. Mikrofon simgesine dokununuz ve gitmek istediğiniz yeri söyleyin. "Arama" düğmesine bastıktan sonra yazarak arama da yapabilirsiniz. Artık telefonunuz içindeki GPS'i ve internet bağlantısını kullanarak sizi yönlendirecek, ancak unutmayın ki bu şekilde çalışan telefonunuzun pili çabucak bitebilir.

Yandex.Haritalar uygulamasıyla akıllı telefonunuzu navigasyon cihazına dönüştürün.

Dizüstü veya tabletinizi televizyona bağlayın

Birçok modern televizyonun en az bir HDMI bağlantı noktası vardır. HDMI yaygın olarak uydu alıcıları, Blu-ray oynatıcılar ve oyun konsolları için kullanılır ama çoğu dizüstü bilgisayar ve tabletin de HDMI ya da mini HDMI çıkışları vardır. Kolayca satın alabileceğiniz bir HDMI kablosuyla bilgisayarınızı ya da tabletinizi televizyona bağlayabilirsiniz. Bağladığınız bir Android tablet ya da masaüstü bilgisayar otomatik olarak görüntüyü çoklar, böylece tvyo'daki ya da YouTube'daki videoları doğrudan televizyon ekranında izleyebilirsiniz. Aynı işlemi iPad, iPhone ya da iPod touch ile yapmak için Apple Dijital AV Adaptörü (129 TL) almanız gerekecek (git.pcnet.com.tr/oi).

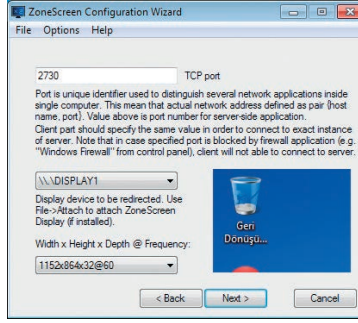
Webcam ile güvenlik sistemi kurun

Basit bir web kamerası (webcam) evinizde güvenlik kamerası olarak yeniden hayat bulabilir. Ücretsiz Yawcam uygulamasını (www.yawcam.com) indirin ve webcam'ini bilgisayarınıza bağlayın. Uygulama kamerası otomatik olarak tanıyacaktır. Yawcam, webcam önünde bir hareket olduğu zaman kaydedilen görüntülere tarih ve saat ekleyip bu görüntüleri e-posta adresinize gönderebilir. Webcam'i bir kapı veya pencereye doğru kurun, Motion seçeneğinin yanındaki "enable" a tıklayın, ardından Window > Motion detection > Actions sekmesinden "Send E-mail" i işaretleyip ayarları yapın. Artık evde olmadığınız zamanlarda bile eve göz kulak olabilirsiniz.

Telefonunuzu kablosuz erişim noktasına dönüştürün

Türkiye'deki tüm mobil operatörler veri bağlantınızı diğer cihazlarla paylaşmanıza (tethering) ücretsiz olarak izin veriyor. Dolayısıyla akıllı telefonunuzu diğer aygıtlarınız için bir kablosuz erişim noktası (hotspot) olarak kullanabilirsiniz. Android kullanıcıları "Ayarlar > Kablosuz özelliği ve ağlar > Mobil Ağ Paylaşımı"na girerek "Taşınabilir Wi-Fi hotspot" ayarlarını yönetebilir ve diğer kablosuz aygıtların internete bağlanmasını sağlayabilir.

Dizüstü bilgisayarınızı ikinci bir monitöre dönüştürmek için ZoneScreen'i kullanın.

iPhone ve iPad'de Ayarlar'a girerek "Kişisel Erişim Noktası"nı açabilir ve ekrandaki şifreyi kullanarak diğer aygıtlarınızı internete bağlayabilirsiniz. Telefonunuzu fenere dönüştürün

Yeni akıllı telefonların çoğunda her ortamda fotoğraf çekebilmeniz için flaş bulunuyor. Peki bu ufak ışığı sürekli kullanabileceğiniz parlak bir el fenerine dönüştürebileceğinizi biliyor muydunuz? Tek yapmanız gereken ücretsiz bir uygulama kurmak. iOS 7 kullanan iPhone kullanıcıları, parmaklarını ekranın altından yukarı doğru sürükleyerek açacakları Denetim Merkezi'den feneri açabilir. iOS 6 ve daha eski sürümler için Light - LED Flashlight uygulamasını (git.pcnet.com.tr/oj) öneriyoruz. Android kullanıcıları ise El Feneri - Tiny Flashlight uygulamasını (git.pcnet.com.tr/ok) kurabilir. Artık ihtiyacınız olan her yerde her zaman feneriniz hazır.

Televizyonunuzda YouTube'u telefonunuz ya da tabletiniz ile yönetin

Televizyon ve oyun konsollarının çoğu "TV'de YouTube" özelliğine sahiptir. Bu özellik, video paylaşım sitesinin büyük ekranda kullanımını için yapılandırılmış halidir.

Televizyonunuzdaki YouTube'u akıllı telefon ya da tabletle yönetin.

Destekleyen cihazların listesi için www.youtube.com/yt/devices adresini ziyaret edebilirsiniz. TV'de YouTube neredeyse tüm akıllı telefon ve tabletlerle yönetilebilir. Televizyonunuzda, Blu-ray oynatıcınızda ya da konsolunuzda YouTube'u açın ve ayarlardan "cihaz eşle"yi seçin. Ekrandaki eşleştirme kodunu not edin. Akıllı telefonunuzda ya da tabletinizde m.youtube.com adresine giderek sayfanın üstündeki menü düğmesine (üç yatay çizgi) basın. Ayarlar ve ardından "TV'ye bağlan"ı seçerek televizyonda gösterilen kodu girin. Artık mobil cihazınızla televizyondaki (veya bilgisayar ekranındaki) YouTube'u yönetebilirsiniz. Kullanımını öğrenmek için git.pcnet.com.tr/ol adresine göz atın.

Elektrik prizleriyle ev ağı kurun

HomePlug teknolojisiyle kablosuz ağ sinyalinizin alanını genişletebilirsiniz.

İPUCU

Google Maps ve iOS Harita uygulamalarıyla arkadaşlarınıza yerinizi bildirebilirsiniz. Android cihazınızda bulunduğunuz yere dokunup "Konumum"a girin ve "Konum diğerlerine gönder" deyin. iOS'teki Harita uygulamasında ekranın altındaki ok çıkan kutu simgesin dokunup paylaşmak istediğiniz konumu seçin.

Akıllı telefon ve tablet sırları

iPhone ya da iPad'ini sallayan birini gördünüz mü hiç? Bu eylem "geri almak için salla" adında bir işlem yapar. Cihazın hızlıca sallanması yanlışlıkla yazılan bir sözcüğü geri alma seçeneği sunar.

Android ve iOS'te bir diğer kullanışlı hile de uygulamalarınız için klasörler oluşturmak. Bir uygulama simgesine basılı tutun ve sürükleyerek bir başka simgenin üzerine bırakın.

Android kullanıcıları, örneğin web'de gezinme gibi eylemler için kullandıkları varsayılan uygulamaları değiştirebilir. "Ayarlar > Uygulamalar"a girin ve Android'in bazı sürümleri için "Uygulamaları yönet" menüsüne dokunun. İlgili varsayılan uygulamayı seçerek "Varsayılanı kaldır" deyin.

iPhone ve iPad'de yazmayı

hızlandırmak için "Kestirmeler" özelliğini kullanabilirsiniz. "Ayarlar > Genel > Klavye"ye girin ve "Kestirmeler" bölümüne gidin. "Yeni Kestirme Ekle"ye dokunun. Sıklıkla kullandığınız bir mesaj yazın (örn. "Toplantıya geç kalacağım") ve bir kestirme belirleyerek kaydedin. Artık kestirmeyi yazdığınızda bu cümle belirecek.

iOS yüklü bir cihazınız varsa Ana ekran düğmesine basılı tutarak, Apple'ın sesle kontrol edilen kişisel asistanı Siri'yi devreye alabileceğinizi biliyorsunuzdur, ancak Siri'yi bir hareketle de devreye alabilirsiniz. "Ayarlar > Genel > Siri"ye girin. "Konuşmak İçin Yaklaştı"r" ayarını açın. Artık Siri'yi çalıştırmak için telefonu ağzınıza yaklaştırmanız yeterli.

Motor sorunlarını başlamadan keşfedin

Arabanız 10 yaşından gençse büyük olasılıkla bir yerde saklı bir OBD-II (onboard diagnostics: araç üstü tanılama) girişi vardır. Bu kısaltma anlamına gelir. OBD-II girişine bir dizüstü bilgisayar bağlayarak aracınızda ki hata ve sorun bilgilerini görebilirsiniz.

OBD-II standardı Avrupa'da benzinli araçlarda 2001, dizel araçlarda 2004'ten beri zorunlu. Yönetmeliklere göre direksiyondan en fazla 1 metre uzakta olabilir ve araç kullanılmadan erişilebilir olmalıdır. Çeşitli plastik kapakların altını ve kıvrımları kontrol edin ya da aracınızın kullanıcı kılavuzuna bakın.

OBD-II girişi tamirhanelere pahalı ziyaretler yapmaktan daha anlamlı bir çözüm olabilir. Örneğin aracınızdaki "motoru kontrol edin" ya da "motor uyarısı" veya "hata göstergesi" ışığının yandığını gördüyseniz bu uyarı emisyon kontrol sistemini etkileyen bir hata olması durumunda ortaya çıkar. Depo kapağınızın

açık olmasından bozuk oksijen sensörüne kadar çok geniş olasılıkları olabilir.

Aracınızdaki hata tanıma sisteminin raporlarını yorumlayabilmek için hazır bir set satın alabilirsiniz. www.scantool.net/obdlink-sx.html adresinde bulabileceğiniz OBDLink SX seti ihtiyacınız olan her şeye sahip ve fiyatı 50 \$ ama Türkiye'de bulmanız zor olabilir.

Fiat, eco:Drive sistemiyle kendi kendine tanılama işlemini bir adım daha öteye götürüyor (www.fiat.com/ecodrive). Aracınızdaki seyahatlerinizdeki verileri konsola takabileceğiniz bir USB belleğe aktarabiliyor ve bilgisayarınızda görüntüleyebiliyorsunuz. EcoDrive yazılımı kullanım alışkanlıklarınızı analiz ediyor ve ekonomik kullanım için ipuçları sunuyor. Yukarıda belirttiğimiz setler de veri kaydedebiliyor ama bu veriler oldukça teknik detaylar.

Elektrik prizlerinizin sadece elektrik aktarmanın haricinde, evinizdeki her yere hızlı internet bağlantısı da sağlayabilir. Kablosuz ağına evinizdeki belli noktalara ulaşamıyorsa ve Ethernet kablosu döşemeye üşeniyorsanız, HomePlug teknolojisi, elektrik şebekesi üzerinden ağ kurmanızı sağlar. Başlangıç için iki adaptöre ihtiyacınız olacak, fiyatlarsa bir çift adaptör için 100-250 TL arasında. (Örneğin şu TP-Link setine bakabilirsiniz: git.pcnet.com.tr/ov) Modeminizi bu adaptörle bir prize bağladıktan sonra evdeki istediğiniz diğer bir prizle internete erişebilirsiniz.

Eski bilgisayarını medya sunucusuna dönüştürün

Normal bilgisayar çalışmaları için çok eski ve yavaş kalan bir bilgisayar ideal bir medya sunucusu olabilir. Bu bilgisayarda bir ses ve video çıkışı (en azından VGA çıkışı ve 3,5 mm kulaklık çıkışı) ihtiyacınız var. Bu kablolarla eski bilgisayarınızı televizyonunuza bağlayın. En iyisi temiz bir Windows kurulumu kullanmak ama o da şart da değil. Bir diğer seçenek olarak Linux tabanlı ücretsiz işletim sistemi Ubuntu'yu da kurabilirsiniz (www.ubuntu.com). Ardından güçlü ama kullanımı kolay bir medya sunucusu olan Plex'i (www.plexapp.com) indirip kurun. Plex'e bilgisayardaki bir video ya da müzik dosyasını gösterin, arkanıza yaslanın ve keyfini çıkarın.

Akıllı telefonunuzu ya da tabletinizi istediğiniz müzik setine bağlayın

Yeni müzik sistemlerinin çoğunda

Sözlük

Beta

Uygulamanın tamamlanmaya yakın, ama henüz bitmemiş hali. Beta sürümler genellikle test için yayınlanır.

Bluetooth

Cihazların kısa mesafelerde kablosuz iletişim kurmalarını sağlayan bir teknoloji.

GPS

Global Positioning System (Küresel Konumlama Sistemi). Bir cihazın yerini belirlemek için uyduları kullanır. Sürüş desteği için uyduları navigasyon cihazlarında GPS yongası yer alır.

HDMI

High-Definition Media Interface (yüksek çözünürlüklü ortam arayüzü). Yüksek çözünürlüklü ses ve video aktarımı için kullanılan bir bağlantı şekli. Birçok yeni televizyonda, bilgisayarda, Blu-ray oynatıcılarda, PlayStation 3 ve Xbox 360 oyun konsolu gibi yüksek çözünürlüklü cihazlarda bulunur.

Linux

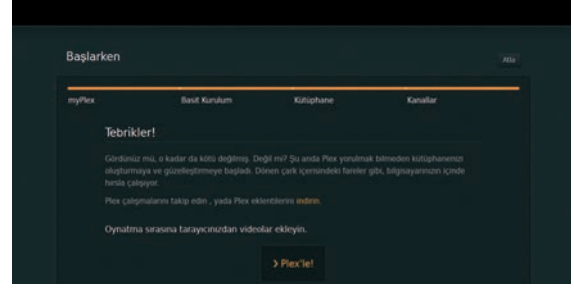
Kullanıcılar tarafından özgürce kullanılabilen, dağıtılabilen ve değiştirilebilen bir işletim sistemi.

Sunucu

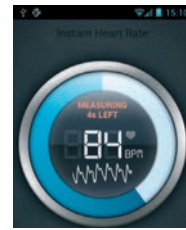
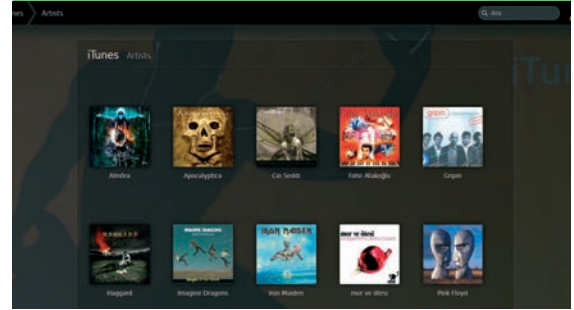
İnternet gibi bir ağda barınan ve diğer bilgisayarlarla veri sağlayan bilgisayar.

Tethering

Bazı telefonların internet bağlantılarını USB kablosu, Bluetooth, hatta WiFi yoluyla diğer cihazlarla paylaşabilme özelliği.

Eski bilgisayarınızı medya sunucusuna dönüştürerek ona yeniden hayat verin. Ubuntu kurup medya sunucusu uygulaması Plex'i yüklemeniz yeterli.

Instant Heart Rate uygulaması telefonunuzun kamerasını kullanarak nabzınızı ölçüyor.

iPhone bağlayabileceğiniz bir istasyon da bulunuyor. Başka bir model akıllı telefonunuz varsa ya da aygıtınızı eski bir müzik sistemine bağlamak istiyorsanız akıllı telefon ya da tabletinizin kulaklık çıkışı kullanabilirsiniz. Uygun bir kablo (genellikle 3,5mm kulaklık ucunu fono ya da RCA'ye dönüştüren bir kablo) almanız yeterli. Akıllı telefonun ya da tabletin sesini kısararak başlamanızı ve sesi yavaş yavaş açmanızı öneririz. Tüm hafıza kartlarını okuyun Birçok yazıcının hafıza kartı okuyucuları bulunur ve bunlar fotoğrafları doğrudan karttan yazdırmak için kullanılır. Bu okuyucular neredeyse tüm formatlarda hafıza kartlarını okuyabilir. Bir diğer deyişle, istediğiniz kartı takabilir ve Windows Gezgini ile kartın içeriğini görebilirsiniz. Hatta bu yöntem fotoğraf makinesinin dosya sisteminde gezinmekten çok daha hızlı.

Nabzınızı akıllı telefonunuzla ölçün

Akıllı telefon uygulamaları hiç aklınıza gelmeyen şeyler yapabilir. Akıllı telefon kamerasıyla nabız ölçülebileceğini öğrendiğimizde hayranlığımızı düşünün. Android ve iOS için ücretsiz Instant Heart Rate uygulaması akıllı telefonunuzun flaşıyla parmağınızı aydınlatıyor, kamera da nabzınızı ölçüyor. Android sürümünü git.pcnet.com.tr/om adresinden, iOS sürümünü git.pcnet.com.tr/on adresinden indirebilirsiniz. Uygulama karanlıkta kullanılmıyor ve kamerasında flaş olan telefonlar en başarılı sonuçları veriyor. ■

Bilgisayarınızı bedava koruyun

Avira Free Antivirus gerçek zamanlı temel antivirüs koruması sağlıyor ve ihtiyacınıza göre tarama da yapabiliyor.

DVD'de

Avira Free Antivirus yazılımını DVD'nizde bulabilirsiniz.

Bir bakışta...

BECERİ SEVİYESİ

- Herkes yapabilir
- Anlaşılır
- Karmaşık yerler var

GEREKEN SÜRE

20 dakika

UYUMLU SİSTEMLER

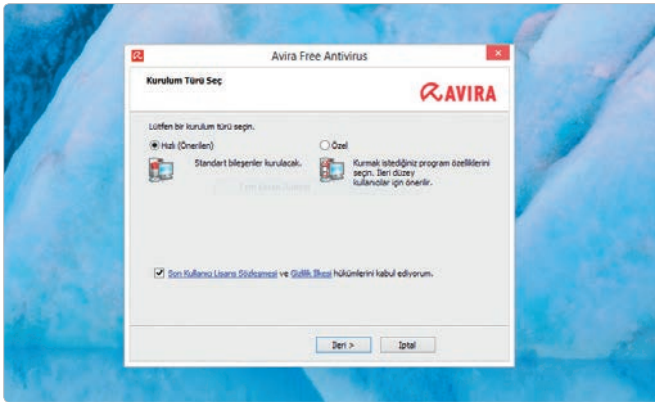
- Windows 8
- Windows 7
- Windows Vista
- Windows XP

Windows güncelleştirmeleri bilgisayarınızı internetten gelen tehditlere karşı korumak için şarttır ama ek bir antivirüs yazılımı kurmanız da mantıklı olacaktır. Piyasada birçok başarılı antivirüs yazılımı var. Bu seçeneklerden biri, temel düzeyde de olsa kaliteli korumayı ücretsiz olarak sunuyor. Avira Free Antivirus, gerçek zamanlı tehdit algılama işleviyle bilgisayarınızın hep güvende kalmasını sağlıyor. Bu araç kesinlikle tam bir güvenlik paketi değil ama yalın bir antivirüs olarak düşünüldüğünde işini tam anlamıyla yapıyor.

Bilgisayarınızı Avira Free Antivirus ile ilk defa taradığınızda karşınıza "Durum" ekranı gelecektir. Buradaki yeşil işaretler bilgisayarınızın güvende ve korumalı olup olmadığını gösterir. Daha önce bir antivirüs yazılımı kullandıysanız görüntü size tanıdık gelecektir. Avira'da kafa karıştıran parlantılı grafikler de yok. Avira, işlemciye çok fazla yük bindirmez, böylece performansa etkisi de en düşük seviyede olacaktır.

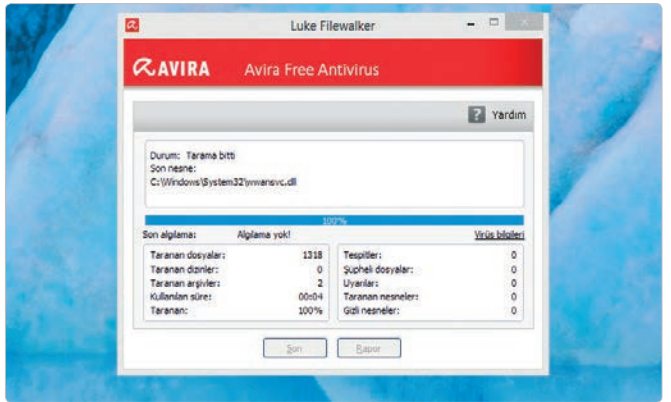

Adım adım Avira'yı kullanmaya başlayın

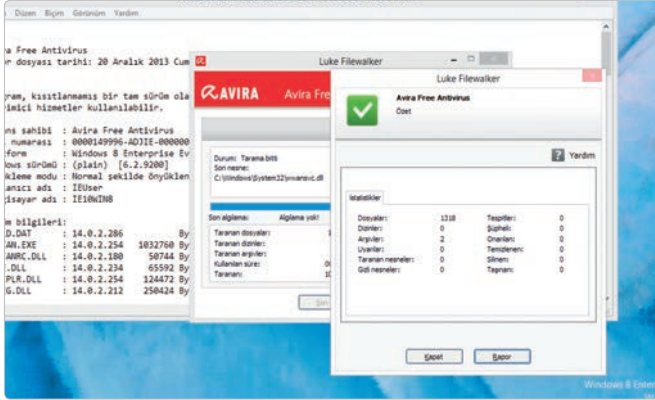
1 Avira'yı kurun

Avira'yı git.pcnet.com.tr/avira adresinden veya DVD'nizden yükleyin. Yükleme başlayınca karşınıza iki seçenek çıkacak. Programı özel bir klasöre kurmak istemiyorsanız "Hızlı" kurulum yeterli olacaktır. Belli bir konuma kurmayı tercih ediyorsanız "Özel"i seçin. Bilgisayarınıza önceden yüklenmiş bir antivirüs varsa Avira bunu uyumsuzluk olarak görerek o programın kaldırılmasını isteyecektir.

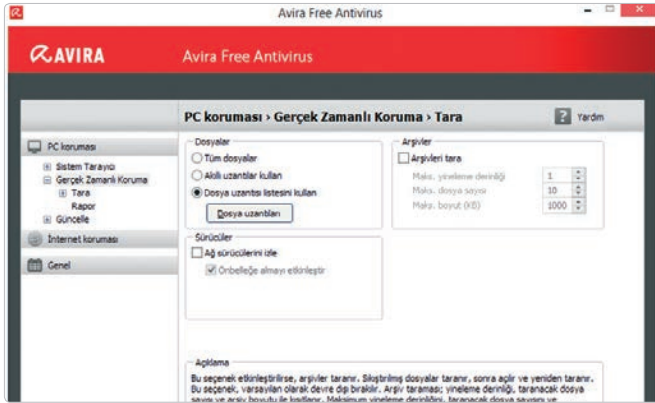
2 Başlangıç taraması yapın

Program yüklendiğinde bilgisayarda virüsler ve kötü amaçlı yazılımların olmadığından emin olmak adına bir ilk tarama yapmak isteyecektir. Bu taramayı durdurabilirsiniz ama biz işlem bitene kadar beklemenizi öneriyoruz. İşlem süreci mavi çubukla gösterilecek ve Avira şüpheli bir şey bulursa sorunlu olduğunu düşündüğü dosyayı karantına olarak size haber verecektir.

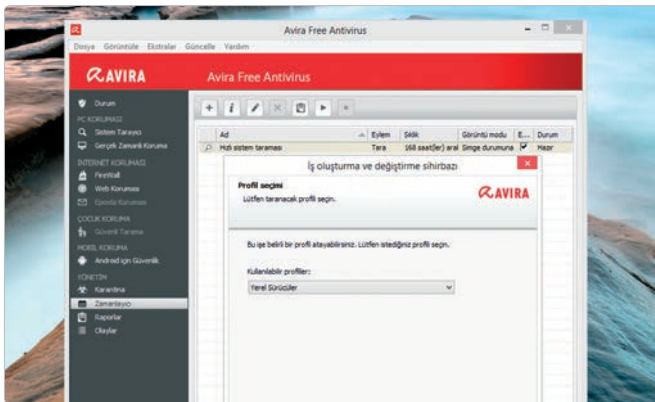
3 Tarama raporlarını inceleyin

Avira Free Antivirus ile her tarama yaptığınızda, tarama bitince ortaya çıkan "Rapor" düğmesine tıklayarak metin halinde bir tarama raporu oluşturabilirsiniz. Başlangıç taramasının hemen ardından da tarama raporu oluşturabilirsiniz. Raporlar birçok açıdan çok kullanışlıdır. Ayrıca, Avira'ya virüs nedeniyle karşılaştığınız düşündüğünüz bir durumla ilgili raporu yollayabilirsiniz.

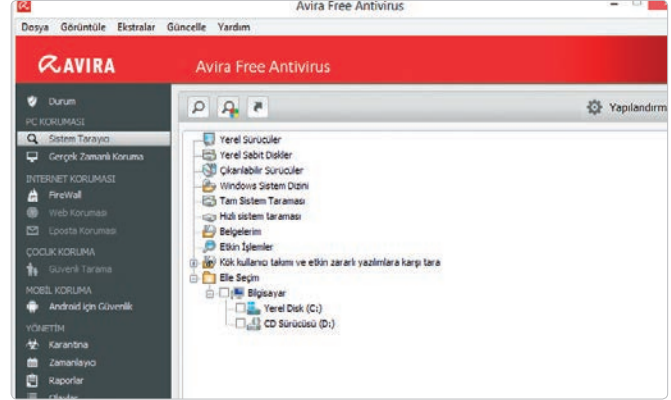
5 Gerçek zamanlı koruma

Menüdeki "Gerçek Zaman Koruma", bilgisayarınızdaki dosyalar değiştiği anda onları tarar. Sağ üstteki "Yapılandırma" düğmesiyle bu işlevin nasıl çalışacağını ayarlayabilirsiniz. Hangi dosya uzantısına sahip dosyaların taranacağını, arşivlerin taranıp taranmayacağını seçebilirsiniz. Avira düzenli olarak kendini güncelleyerek yeni virüslerin ve diğer tehditlerin otomatik algılanmasını sağlar.

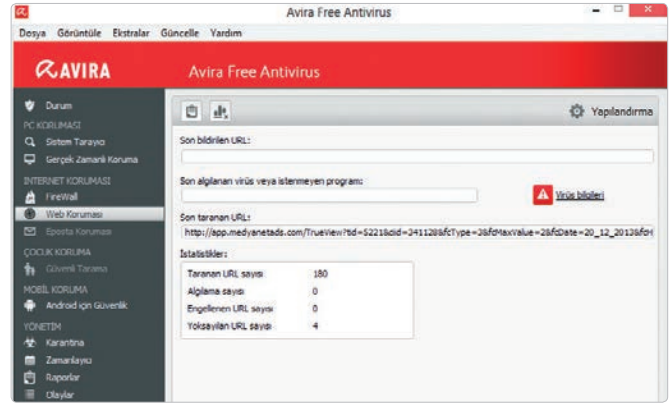
7 Taramalarınızı zamanlayın

Otomatik taramaların ne zaman yapılacağını ayarlamak, bilgisayarınızı yoğun kullanmadığınız zamanlarda tarama yapılmasını sağlamak adına iyi bir fikir. "Zamanlayıcı" bölümüne girince önceden planlanmış bir hızlı taramayı göreceksiniz. "+" düğmesine tıkladıktan sonra taramanıza bir isim verin, "iş türü" olarak "tarama"yı ve ardından nerenin taranacağını seçin.

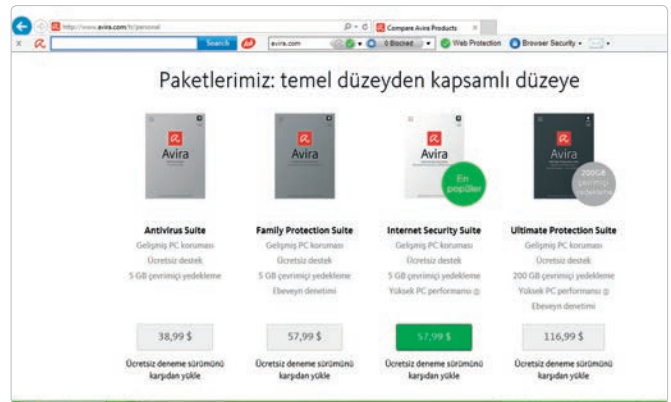
4 İstedığınız bölümü tarayın

Soldaki menüde bulunan "Sistem Tarayıcı"yı kullanarak yerel sabit diskler, harici sürücüler, sistem dizini, etkin işlemler gibi belli konumlarda veya sisteminin tamamında tarama yapabilirsiniz. Tarama yapmak istediğiniz kaynağı seçip büyüteç şeklindeki tarama düğmesine tıklamanız olacaktır. Belli bir taramayı sık sık yapacaksa- nız kısayol düğmesiyle masaüstünde kısayol oluşturabilirsiniz.

6 İnternette de güvende kalın

Siz internette dolaşırken "Web Koruması" arka planda tarama yapmayı sürdürecektir, fakat bu özelliğin yararlanmak için tarayıcınıza bir araç çubuğu eklenmesine göz yummanız gerekiyor. Taranan adresleri "Web Koruması" bölümünden takip edebilir, "Yapılandırma" düğmesini kullanarak taranmasını istemediğiniz veya doğrudan engellenmesini istediğiniz adres ve dosya türlerini belirleyebilirsiniz.

8 Daha fazla özellik edinin

Avira'nın ücretsiz sürümü, buraya kadar anlattığımız özellikleri sunuyor. Avira'nın tam kapsamlı Internet Security yazılımı ise 50 \$. Bu sürümde daha gelişmiş koruma, sistem hızlandırma araçları ve ücretsiz teknik destek var. Bulut tabanlı güvenlik motoru daha yüksek koruma sağlarken, tarama aracını da seçtiğiniz dosya veya klasörleri tek tek taramak için kullanabiliyorsunuz. ■

Bedava web sitesi kurun

Kendi web sitenizi kolayca ve çabucak oluşturabilirsiniz. Üstelik başlarken tek kuruş harcamayacaksınız!

Bir bakışta...

BECERİ SEVİYESİ

- Herkes yapabilir
- Anlaşılır
- Karmaşık yerler var

GEREKEN SÜRE

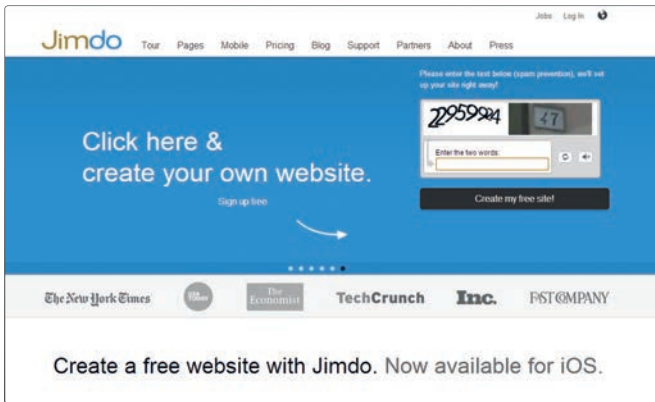
► 50 Dakika

UYUMLU SİSTEMLER

- Windows 8
- Windows 7
- Windows Vista
- Windows XP

Jimdo sayesinde, gerçekten de birkaç dakika içinde bir web sitesini çalışır hale getirebilirsiniz. Jimdo'yu çalıştıran teknoloji, işyerleri için içerik yönetimini yapmak adına geliştirilmiş ki bu da uygulamanın kesinlikle sağlam olduğunu gösteriyor. Üstelik blog, resim ve video galerisi, çevrimiçi alışveriş bölümü ve sosyal medya entegrasyonu içeren bir site oluşturmak için çok fazla teknik bilgiye ihtiyacınız yok. Jimdo, sürükleyip bırakarak kullanabildiğiniz basit düzenleme kutularıyla çalışan bir WYSIWYG arayüzüne sahip. Kullanmaya başladığınız anda kendinizi rahat hissedeceksiniz ve dakikalar içinde güzel bir sayfa oluşturabileceksiniz ama daha ileri seviye özellikleri kullanmak için biraz daha zaman harcamanız gerekecek. Daha güçlü seçeneklere ihtiyacınız olursa servisin ücretli sürümüne geçmek de oldukça kolay.

Adım adım | Jimdo ile ilk sitenizi kurun

1 Alan adınız alın

www.jimdo.com adresine girip ücretsiz kayıt formunu doldurarak kendi web sayfanızı oluşturmaya başlayın. Sağ tarafta "jimdo.com" ile bitecek olan alan adınızı da seçerek (Seçtiğiniz alan adı önceden alındıysa size bildirilecek.) bilgilerinizi girin. Bu işlemin ardından size bir güvenlik kodunu verilecek ve bu kodu girerek işleme devam edebileceksiniz.

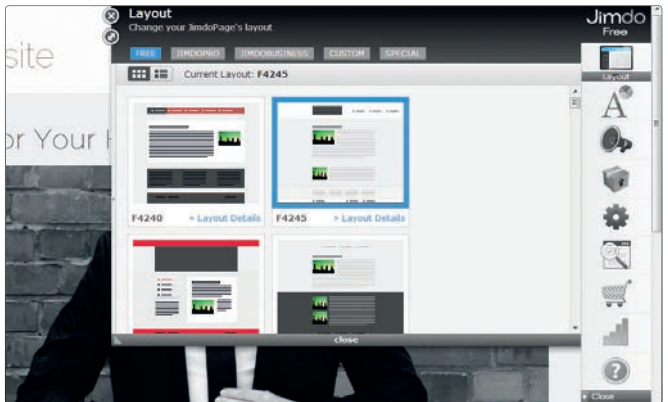
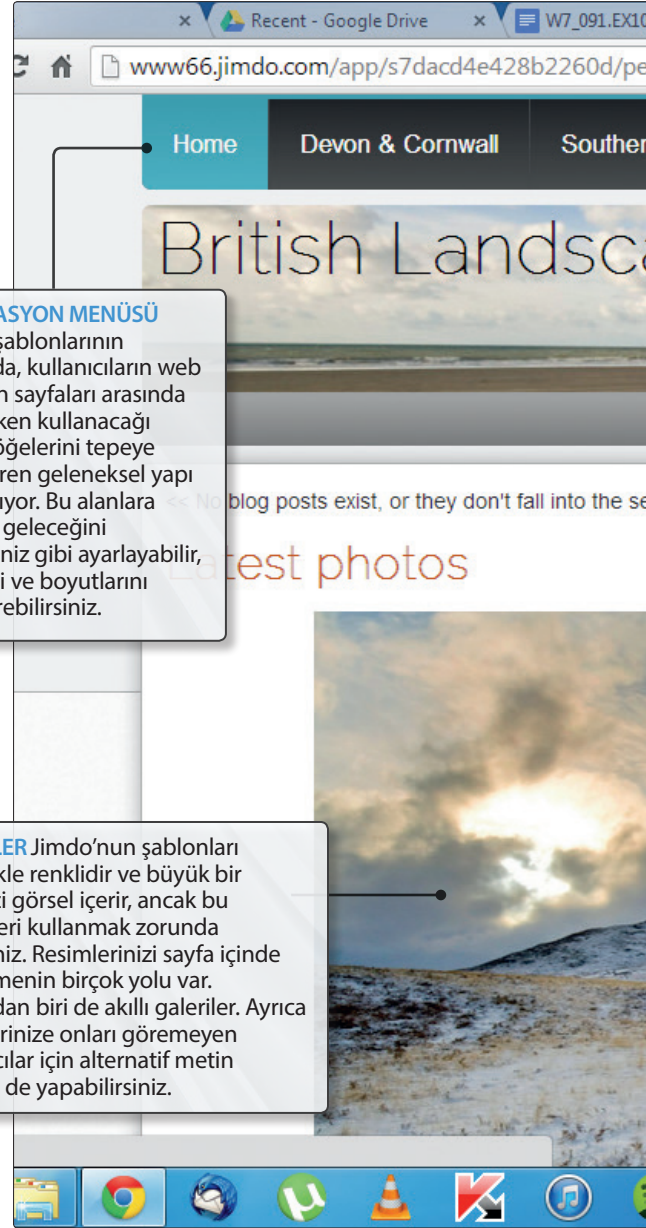
2 Bir tasarım seçin

Jimdo'da oturum açınca hazır bir sayfanın sizin için oluşturulduğunu göreceksiniz. Tasarım isterseniz daha sonra da değiştirebilirsiniz ama en iyisi bunu başlarken yapmak. Dolayısıyla şimdi diğer tasarımlara bakmanın tam zamanı. Hazır şablonların olduğu listeyi görmek için sağ taraftaki menüden "Şablon" bölümünü seçebilirsiniz. Uygulamak istediğiniz şablonun üzerine tıklayın.

NAVİGASYON MENÜSÜ

Jimdo şablonlarının çoğunda, kullanıcıların web sitesinin sayfaları arasında gezinirken kullanacağı menü öğelerini tepeye yerleştiren geleneksel yapı kullanılıyor. Bu alanlara nelerin geleceğini istediğiniz gibi ayarlayabilir, stillerini ve boyutlarını değiştirebilirsiniz.

RESİMLER Jimdo'nun şablonları genellikle renklidir ve büyük bir merkezi görsel içerir, ancak bu özellikleri kullanmak zorunda değilsiniz. Resimlerinizi sayfa içinde göstermenin birçok yolu var. Bunlardan biri de akıllı galeriler. Ayrıca resimlerinize onları göremeyen kullanıcılar için alternatif metin girişleri de yapabilirsiniz.

DÜZENLEME DÜĞMELERİ
Farenizi herhangi bir sayfa öğesinin üzerine getirdiğinizde düzenleme işlemine başlayabileceğiniz bir seçenekle karşılaşacaksınız. (Karşılaşacağınız mesaj, üzerinde olduğunuz öğeye göre değişir.) Bu örnekte sayfanın başlığını değiştirmemize yarayan seçenekler sunulmuş.

ŞABLON Bu düğmeyle web sayfanızda kullanabileceğiniz sayfa düzeni şablonlarına ulaşabilirsiniz. Kullandığınız sayfa düzenini istediğiniz anda buradan değiştirebilirsiniz, ancak sadece küçük değişiklikler yapmak istiyorsanız buradaki özellikler yerine "Şablon" düğmesinin altındaki "Stil" düğmesini kullanabilirsiniz.

AYARLAR Daha ileri düzeydeki seçeneklere ulaşmak için buraya tıklayın. Jimdo içinde düzenleme yaptığınız her an Ayarlar başlığı kullanıma açık olacaktır. Buradaki bazı özellikler ücretli sürümü gerektirse de başlık etiketi ve sayfa altlığı gibi birçok özellik ücretsiz sürümde de yer alıyor.

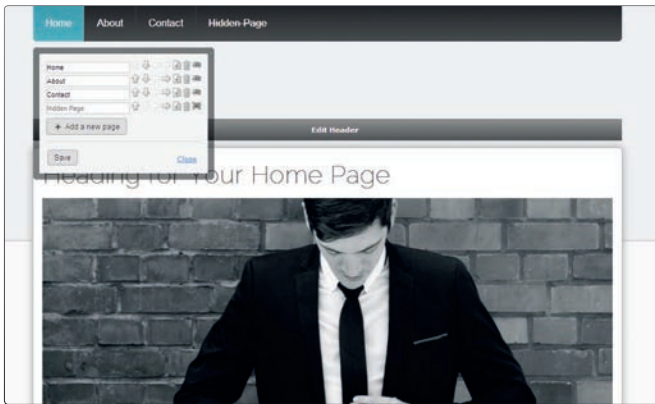
İSTATİSTİKLER Bu bölümü kullanabilmek için ücretli sürüm geçiş yapmanız gerekiyor. Buradan zaman içerisinde kaç ziyaretçinin olduğunu ve site içerisinde ne yaptıklarını görebilirsiniz. Bu özelliğe alternatif olarak Google Analytics (www.google.com/analytics) servisini kullanarak aşağı yukarı aynı bilgilere ücretsiz ulaşabilirsiniz.

Sözlük

► **Alternatif metin**
Web sayfasındaki bir görselin açıklaması veya kısa tanımıdır. Bir görseli gördüğünüzde zihinde oluşabilecek algılamaları nakletmek için kullanılır. Görme engelliler için erişilebilirlik açısından oldukça kullanışlıdır ve sörf yaparken görselleri kapatma alışkanlığı olan kullanıcılar için de idealdir.

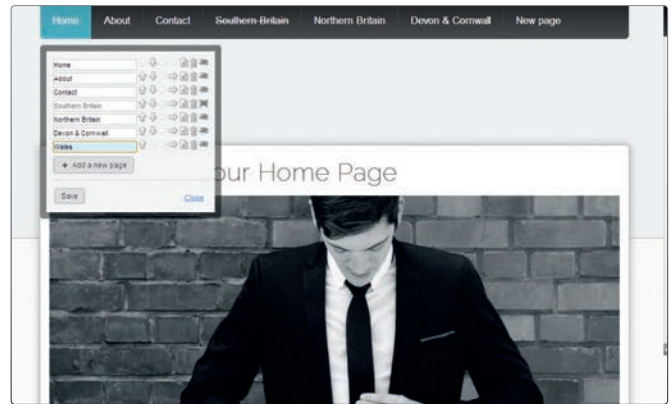
► **WYSIWYG**
Jimdo'nun düzenleme arayüzü "What You See is What You Get" (ne görüyorsan onu elde edersin) tarzındadır. WY-SIWYG terimi, özellikle ekran üzerinde yazılar ve görseller üzerinde yapılan düzenlemeler sonucu oluşan sayfa görüntüsünün; sitenin bitmiş haline bakan ziyaretçilerin de aynı şekilde göreceğini anlatır.

► **SEO**
SEO (Search Engine Optimisation: Arama Motoru Optimizasyonu) kısaltması, arama motorlarında web sayfasının "doğal" olarak ve ücret ödenmeden arama listelerinde üst kısımlara taşıma tekniklerini ifade eder.

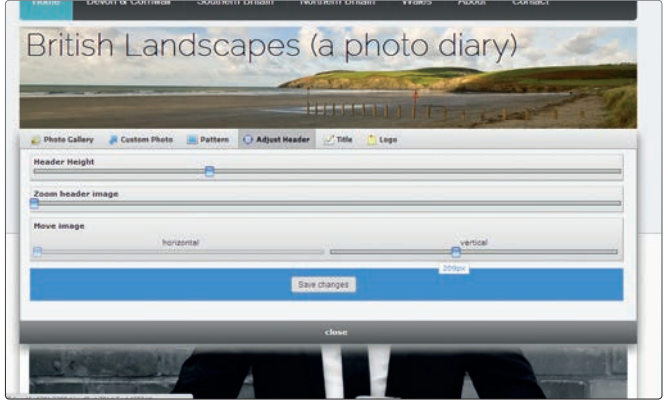
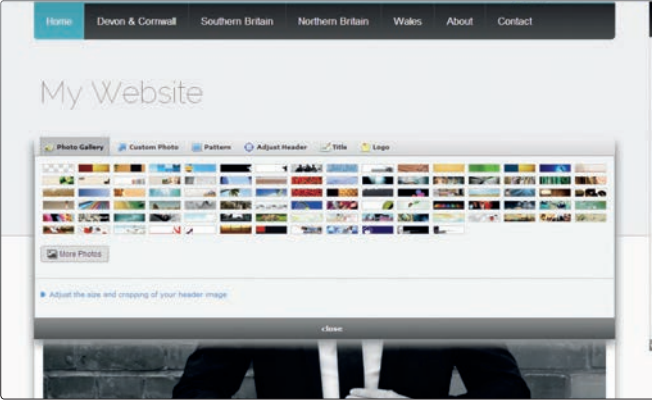
3 Site içi dolaşım ayarlarını yapın

Bu görüntünün "önizleme" olduğunu belirten bir mesaj göreceksiniz. "Evet"e tıkladığınızda sayfanızı düzenlemeye hazırsınız demektir. Menü çubuğunun üzerine gelerseniz "Site Navigasyonunu Düzenleyin" komutunu göreceksiniz. Buna tıklayarak kendi menü öğelerinizi girmeye başlayabilirsiniz. Navigasyon, sayfanın kullanılabilirliği açısından çok önemli rol oynar.

4 Yeni bir sayfa eklemek

Uygun alana tıklayıp yeni bir isim yazarak bir menü öğesinin adını değiştirebilirsiniz. "Yeni bir sayfa ekle" düğmesiyle sitenize yeni sayfalar da ekleyebilirsiniz. Ardından yukarı ve aşağı okları kullanarak buradaki sayfaların siteniz içinde hangi düzen ve sıralamada duracağını ayarlayabilirsiniz. Bir sayfayı silebilir veya menüden bir bağlantıyla ulaşılmasını istemiyorsanız onu gizleyebilirsiniz.

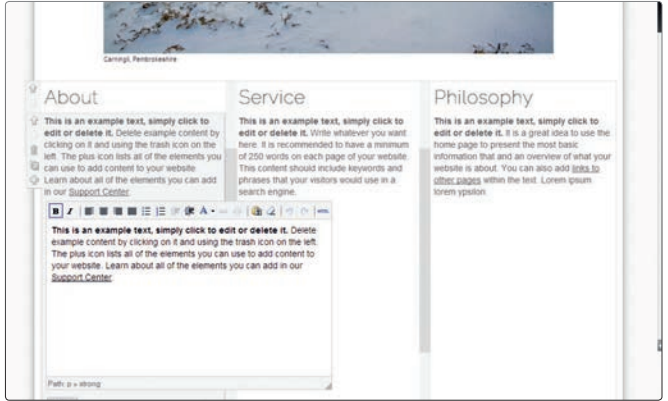
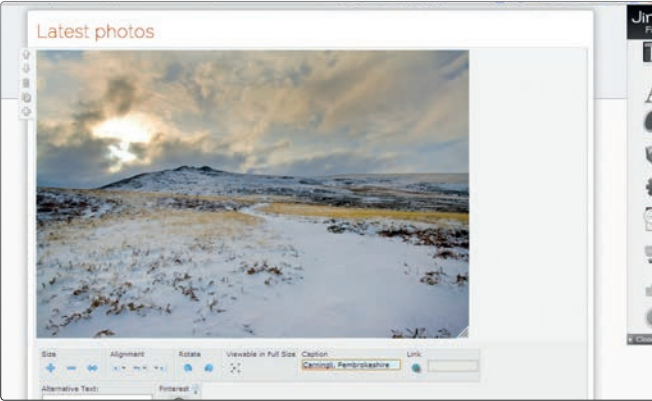

5 Başlığı düzenleyin

Sitenin başlığını değiştirerek işe başlayabiliriz. Başlık/kapak fotoğrafı alanına doğru fareyi götürün. Beliren "Kapak Fotoğrafını Düzenleyin" çubuğuna tıkladığınızda bu alanın tasarımını değiştirip başlığınızı yazmanızı sağlayan bir pencere açılacak. "Özel Fotoğraf" sekmesinden kendi görsellerinizi yükleyebilir, "Başlık" sekmesini kullanarak sitenin tepesinde görünecek yazıyı girebilirsiniz.

6 Sayfa başlığını ayarların

Başlık sekmesindeyken "Konum" bölümündeki kaydırma çubuklarını kullanarak, başlığı okunması kolay bir yere yerleştirilebilirsiniz. Başlığın rengini belirlemek için pencerenin sağ tarafındaki renk paletini kullanın. Ayrıca üst kısımdaki menüleri kullanarak yazı tipini ve kalınlığını değiştirebilir, "Yazı tipi boyutu" sürgüsünü kullanarak başlığın boyutunu değiştirebilirsiniz.

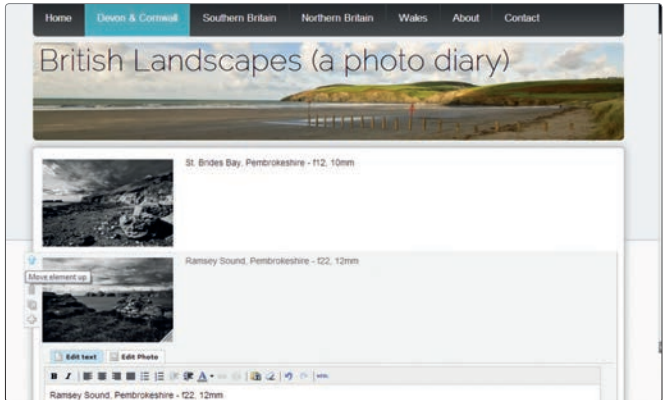
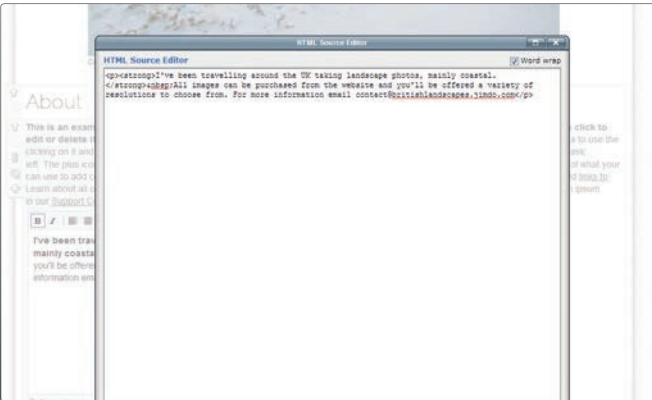

7 İlk resminizi ekleyin

Şablondaki varsayılan resmin üzerine tıkladığınızda, resmin alt tarafında bir menü açılacaktır. "Gözet" düğmesiyle kendi seçtiğiniz resmi yükleyebilirsiniz. Resminizi yükledikten sonra +, - ve ok düğmelerini kullanarak onu boyutlandırabilir, sayfadaki yerleşimini ayarlayabilirsiniz. İsterseniz resme onu anlatan bir başlık veya bağlantı (link) da ekleyebilirsiniz.

8 Sayfadaki diğer öğeleri ayarlayın

Örnek şablonumuz Hakkında, Servisler ve Vizyon/Misyon için 3 farklı metin alanı bulunduruyor. Kendi içeriğinize uyacak şekilde bu yapıyı değiştirebilir veya tamamen kaldırabilirsiniz. Örneğimizde Hakkında bölümünü baştan yazarak ana sayfada bırakacağız. Metin kutusunun üzerine tıkladığınızda yazmaya hemen başlayabileceğiniz bir düzenleme alanı karşınıza çıkacaktır.

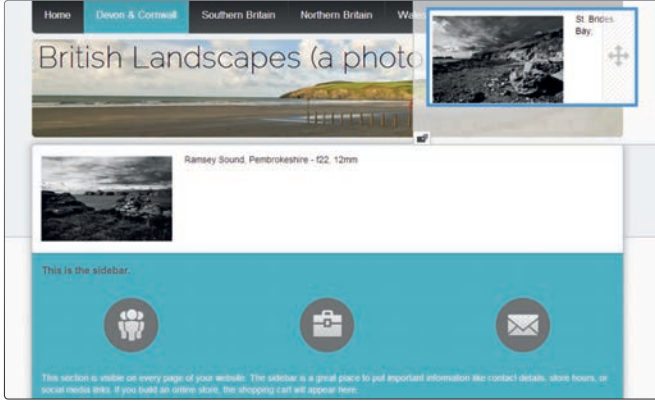

9 HTML kullanarak düzenleme

İsterseniz sayfanızı HTML kullanarak da düzenleyebilirsiniz. Bu özellik, başka yazılımlarla kodlama yaparak hazırladığınız sayfalardan kod kopyalamak istediğinizde kolaylık sağlar. Metin düzenleme alanının sağ üstündeki HTML düğmesine tıklayarak istediğiniz değişimleri yapabileceğiniz alana ulaşabilirsiniz. www.htmldersleri.org adresindeki HTML derslerine de göz atabilirsiniz.

10 Sonraki sayfayı düzenleyin

Bu adımda, çektiğimiz fotoğraflardan bir seriyi tek tek sayfaya ekleyerek devam edeceğiz. Resim eklemek için herhangi bir öğenin üstüne geldiğinizde solda beliren "+" düğmesine tıklayın ve açılan menüden "Resimli Metin" seçeneğine tıklayın. Mevcut öğelerden birini kopyalamanız gerekirse o öğenin üzerine geldiğinizde beliren "Öğeyi kopyala" (üst üste 2 kâğıt) komutuyla bunu yapabilirsiniz.

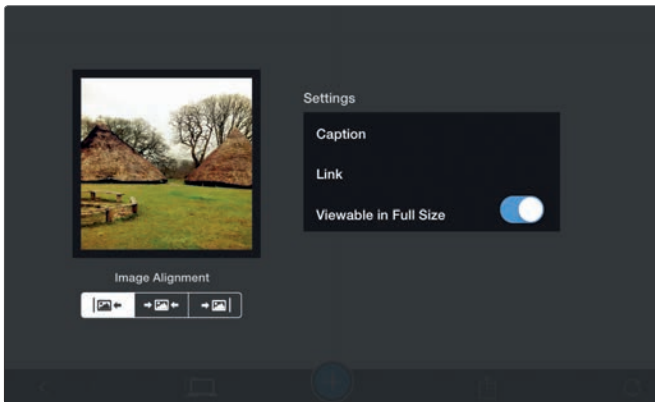
11 Sayfadaki öğeleri düzenleyin

Jimdo sayfadaki öğeleri sıralamaya yarayan bir özelliğe sahip. "Pano"ya çok benzeyen bir kullanımı var ama özellikle web sayfaları düşünülerek hazırlanmış. Herhangi bir öğeyi fareyle sağ tarafındaki dört yönlü oktan tutun ve hareket ettirin. Sayfanın sağ üstünde bir bölme ortaya çıkacak. Taşdığınız öğeyi geçici olarak saklamak için bu bölmeye bırakabilir, istediğiniz öğeleri alıp kullanabilirsiniz.

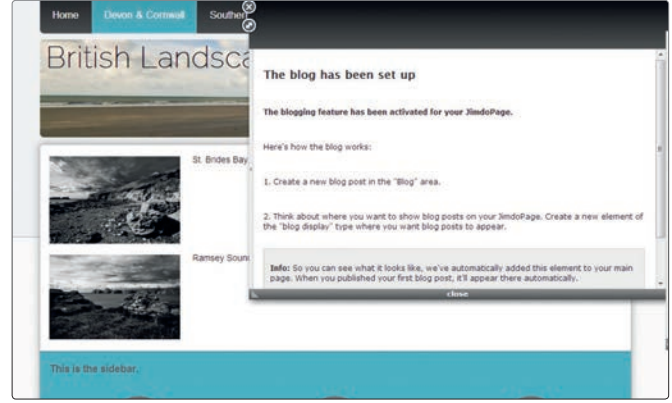
13 Hızlı stilleri uygulayın

Web sayfanızı oluştururken tüm sayfalarınızın aynı stilde olmalı ki hepsi tek bir projenin parçasıymış gibi görünsün. Sağdaki araç çubuğundan "Stil" düğmesini tıklayarak bir seçenek belirleyin ve "Kaydet"e tıklayın. Bu bölümden sitenizin zemin resmini veya desenini de belirleyebilirsiniz. Ön izlemeyi inceleyin ve değişikliklerden memnun kalırsanız stilleri onaylayarak uygulayın.

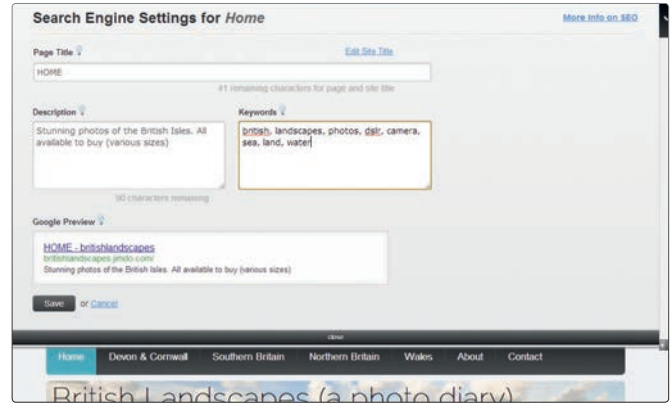
15 iOS için Jimdo'yu da deneyin

Dışarıda veya yoldayken sayfanızda hızlıca bir değişiklik yapmanız gerekirse Jimdo'nun ücretsiz iPad veya iPhone uygulamalarından yararlanabilirsiniz. Uygulamayı App Store'dan indirip oturum açın. Jimdo arayüzünü kullanarak web sayfası üzerinde yapabildiğiniz tüm değişiklikleri buradan da yapabilir, ayrıca cihazınızla çektiğiniz fotoğrafları sitenize yükleyebilirsiniz.

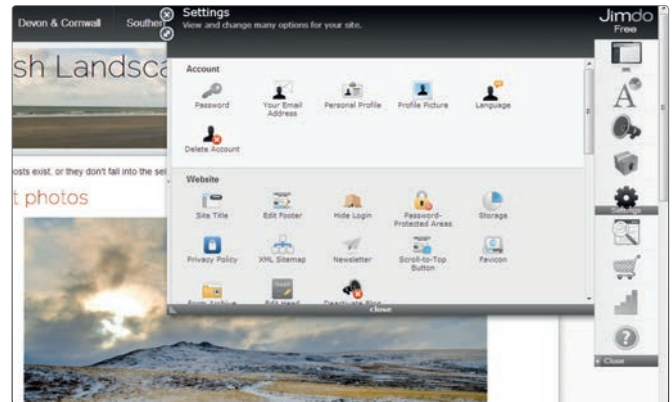
12 Blog kurun

Jimdo sitenizde kolayca blog sayfası oluşturmak için yazılımda bütünleşik olarak sunulan "Blog" öğesini kullanabilirsiniz. Sağ taraftaki araç kutusundan "Blog" seçeneğini tıkladığınızda, kullandığınız şablonun özelliklerine bağlı olarak, ana sayfanıza bir blog eklenecektir. Öğe eklendikten sonra "Blog"a tekrar tıklayarak yazı ve/veya resim içeren girdinizi düzenlemeye başlayabilirsiniz.

14 Temel SEO kullanımı

Jimdo'nun kendi içinde temel SEO uygulaması da var. Google gibi arama motorlarında web sitenizin bulunabilmesi için sayfanızı anlatan anahtar kelimeleri girmeniz yeterli olacak. Hatta sayfanın altında, siz yazı girdikçe değişen, kullanışlı bir Google ön izleme penceresi de göreceksiniz. Buraya ne girmeniz gerektiğinden emin değilseniz sayfanın üst tarafındaki linke tıklayarak bilgi alabilirsiniz.

16 Diğer düzenleme seçenekleri

Web sitesi kurmak ve düzenlemek için gereken tüm yetenek ve araçlara artık sahipsiniz. Sağdaki araç çubuğundan "Ayarlar" bölümüne girerek Jimdo'nun daha derin bölümlerini araştırabilir, sayfanızın çalışma akışını değiştirebilirsiniz. Temel araçlar ücretsiz olsa da site haritası veya haber bültenleri gibi araçlar için ücretli sürüme geçmeniz gerekecektir. ■

Müzik kitaplığınızı organize edin

Müzik koleksiyonunuz karmakarışık bir haldeyse, TuneUp onları tekrar hızlıca ve kolayca düzene sokmanıza yardımcı olabilir.

Bir bakışta...

BECERİ SEVİYESİ

- Herkes yapabilir
- Anlaşılır
- Karmaşık yerler var

GEREKEN SÜRE

- 1 saat

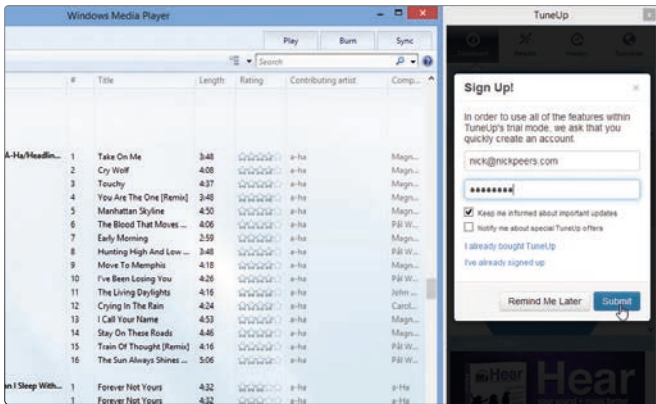
UYUMLU SİSTEMLER

- Windows 8
- Windows 7
- Windows Vista
- Windows XP

Artık iTunes ve Windows Media Player müzik kitaplığınıza eklediğiniz parçalar hakkında doğru bilgileri bulup eklemek konusunda iyi iş çıkarıyor. Bu hallerinde bile her ne kadar "Track 2", "Bilinmeyen Sanatçı" gibi girdilerle dolu olmasalar da birden fazla kopyası kitaplığa eklenmiş veya albüm resmi olmayan parçalarla karşılaşabilir, sizin eklemek istediğiniz ek bilgilere yer verilmediğini görebilirsiniz.

Zor da olsa kitaplığınız içinde el yordamıyla dolaşabilirsiniz ama sizin için işin ağır kısmını üstlenen TuneUp çok daha iyi bir çözüm. Program, Gracenote'u kullanarak müzik kitaplığınızı tarayacak; bulduğu eksik veya yanlış sanatçı, şarkı adı, albüm, kapak resmi, besteci, yayıncı gibi sorunları size bildirecek; tek tıklamayla istediklerinizi seçmenizi ve düzeltmenizi sağlayacak. Programın deneme sürümüyle 100 parçanın düzeltmesini ücretsiz olarak yapabilir, böylece programın size yardımcı olup olamayacağına karar verebilirsiniz.

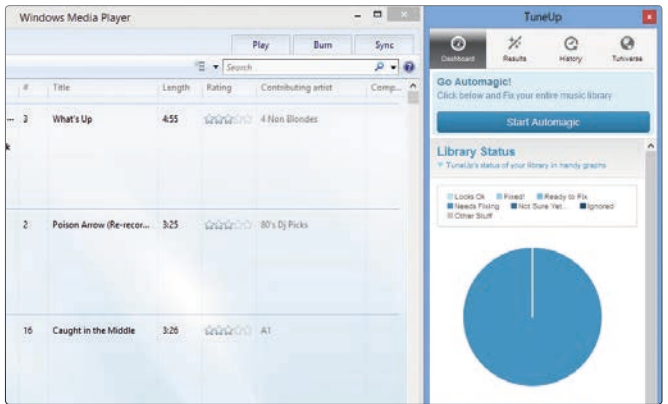
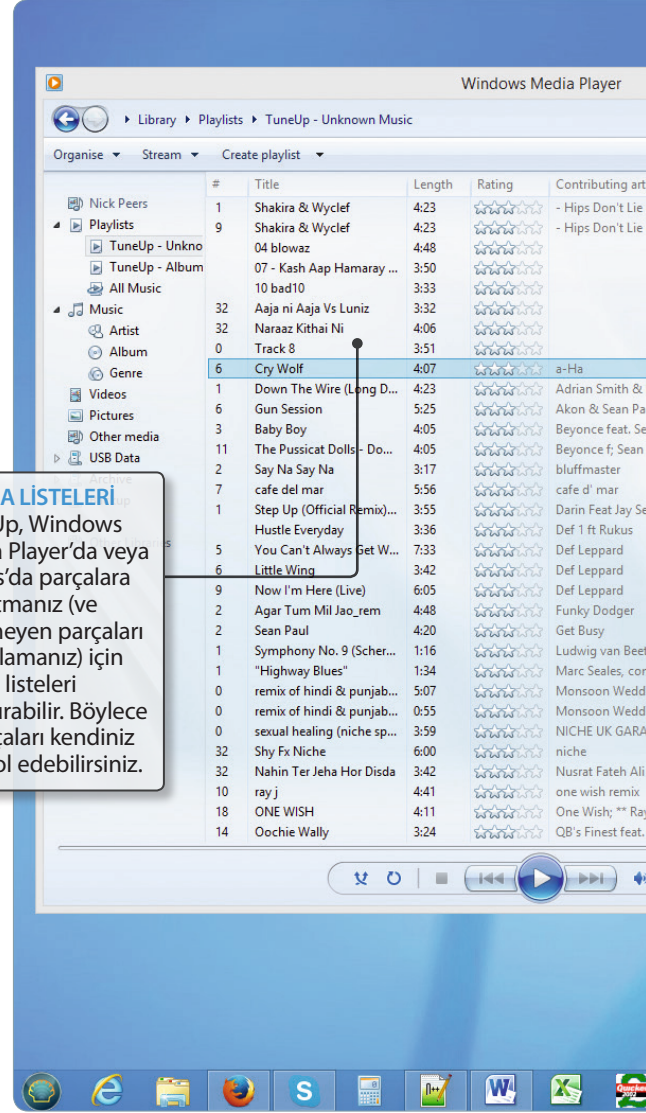
Adım adım Müzik kitaplığınızı düzene sokun

1 İlk adımlar

www.tuneupmedia.com adresinden TuneUp'ı yükleyin. Yükleme sırasında ek yazılımları reddedin. TuneUp, kurulumun ardından Windows Media Player veya iTunes'un yanında açılacak. Program ilk açıldığında, kitaplığınızla eşitlenene kadar biraz beklemeniz gerekecek. İşlem bittikten sonra deneme hesabıyla veya önceden satın aldığınız lisans koduyla açarak devam edebilirsiniz.

ÇALMA LİSTELERİ
TuneUp, Windows Media Player'da veya iTunes'da parçalara göz atmanız (ve bilinmeyen parçaları tanımlamanız) için çalma listeleri oluşturabilir. Böylece o parçaları kendiniz kontrol edebilirsiniz.

2 Automagic'i başlatın

Kısa süre içinde kitaplığınızın durumu bir grafik şeklinde size gösterilecek. "Start Automagic" düğmesine tıklayarak uygulamanın kitaplığınızdaki sorunları taramasını ve çözümlerini bulmasını bekleyin. İşlem bittikten sonra sonuçları sanatçılara, onların albümlerine ve albümlerin de parçalarını içeren listelere ayrılmış halde sıralanmış olduğunu göreceksiniz.

Sözlük

► Gracenote

TuneUp tarafından müzik parçalarını tanımlamak için kullanılan çevrimiçi veritabanı. Dijital ve fiziksel biçimdeki 8 milyondan fazla albümün parça bilgisini içerir ve birçok müzik servisi tarafından kullanılır.

► Meta verileri

Bir müzik dosyasının parça adı, albümü, sanatçısı, çıkış tarihi ve bestecisi gibi ek bilgiler dosyalara meta verisi olarak eklenir.

► Other Stuff

TuneUp'ın üzerinde işlem yapamadığı dosyalar. 4 başlık altında toplanır: iTunes Match gibi sadece bulutta olanlar, desteklenmeyen dosya biçimleri, hataya neden olan dosyalar ve TuneUp'ın tanımlamadığı dosyalar.

DVD'de

TuneUp'ın deneme sürümünü derginizle gelen DVD'de bulabilirsiniz.

İYİ FİKİR!

TuneUp'ta sanatçı adlarının yanındaki dünya şeklindeki Tuniverse düğmesine basarak sanatçı hakkında daha fazla bilgiye ulaşabilirsiniz.

FİLTRE GÖRÜNÜMÜ

Aynı parçanın birden fazla kopyasını içeren albümleri, eksik veya tam albümleri, düzeltilmesi için Windows Media Player'den sürükleyip getirdiğiniz öğeleri görebilmek için "sonuçları filtrele" düğmesine tıklayabilirsiniz.

TANIMLAMA

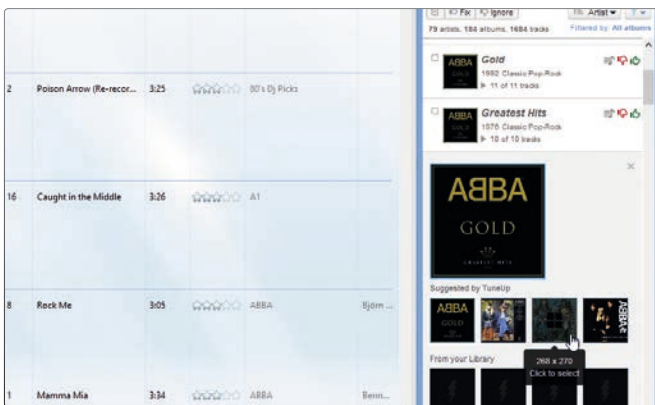
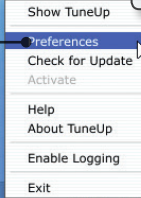
Bir parçanın ne olduğundan emin olmadığınız mı? Parçayı dinlemek için oynatma simgesine veya Windows Gezini'ni açarak ek bilgileri görebilmek için klasör ek simgesine tıklayın.

HIZLI ONAY

Albümlerin yan taraflarındaki el simgelerini kullanarak TuneUp'ın seçilen düzeltmeleri kütüphanınızda yapıp yapmayacağına hızlıca karar verebilirsiniz.

TERCİHLER

Bildirim alanındaki TuneUp simgesine tıklayıp "Preferences"ı seçtiğinizde açılan pencerede "Advanced" sekmesine geçip, arşivinizdeki parçaların belli bilgilerinin (örn. bestecinin) görmezden gelinmesini isteyebilirsiniz.

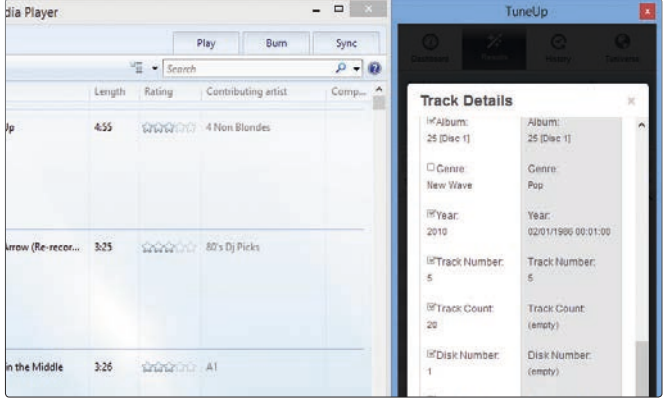
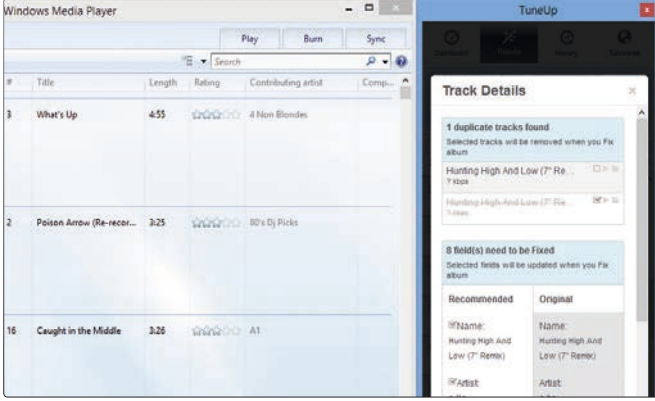

3 Kapak resimlerini değiştirmek

TuneUp kütüphanınızdaki parçaları tanımladıkça sanatçılar sonuç listesinde belirtmeye başlayacak. Tespit edilen albümleri sanatçı adının altındaki ">" işaretine tıklayarak -varsa- kapak resimleriyle beraber görüntüleyebilirsiniz. Eğer albüm kapak resmi beklediğiniz resim değilse üzerine tıkladığınızda açılan alternatif resimlerin olduğu listeden başka birini seçebilirsiniz.

4 Parçanın bilgilerine göz atın

Bir parça hakkında TuneUp'ın hangi değişiklikler önerdiğini görebilmek için albüm girdisini genişletin. Burada her albümü parçalarıyla birlikte görebilirsiniz. Kütüphanınızda iki kez bulunan aynı parçaların yanında bu durumu fark etmeniz için vurgulama yapıldığını fark edeceksiniz. Her parçada TuneUp'ın ne gibi değişiklikler önerdiğini görmek için üstüne tıklamanız yeterli.

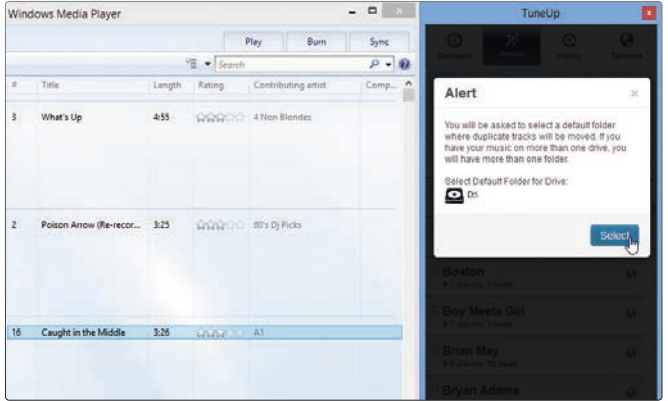
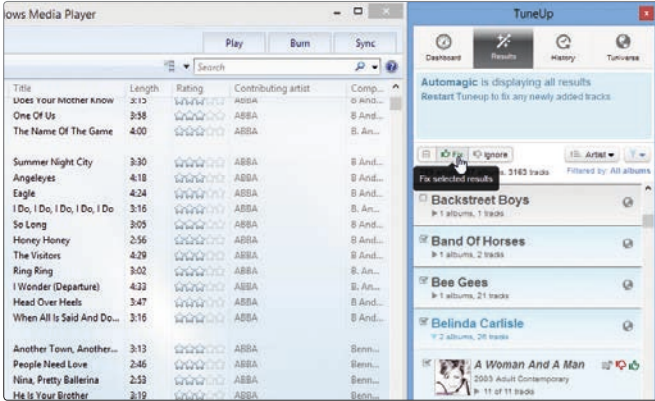

5 Önerilen değişiklikleri inceleyin

Parçanın iki kez kopyalandığından şüpheleniliyorsa en üstte tüm kopyaların listesi gösterilecek, bir tanesi de kaldırılmak üzere seçilmiş olacaktır. Hangi dosyaların kaldırılacağını görmek isterseniz parçanın yanındaki klasör simgesine tıklayarak dosyaları Windows Gezgin'i'nde görüntüleyebilirsiniz. Tüm parçaları korumak için bütün kutulardaki işaretleri kaldırmanız gerekir.

6 Parça bilgilerini düzenleyin

Parçaların meta verilerinde önerilen değişiklikleri inceleyin. TuneUp'ın önerileri solda, mevcut veriler sağda görüntülenir. Olduğu gibi bırakmak istediğiniz bilgilerin yanındaki işaretleri kaldırın. Değişiklikleri tüm albümde tutarlı şekilde yapmak en iyi fikir olacaktır. Bunun için "Apply field settings to whole album when you click Fix" kutusunu işaretleyin ve "Apply settings" deyin.

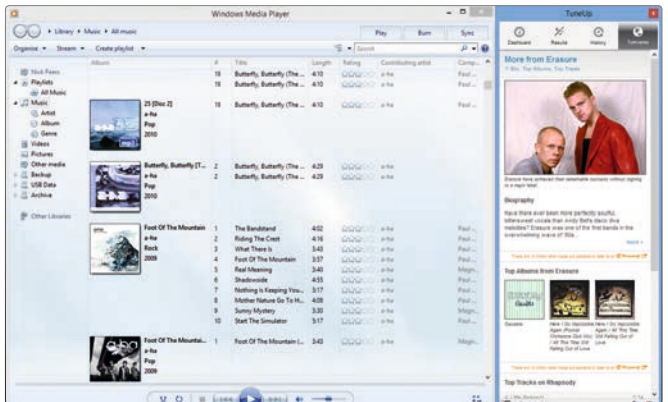
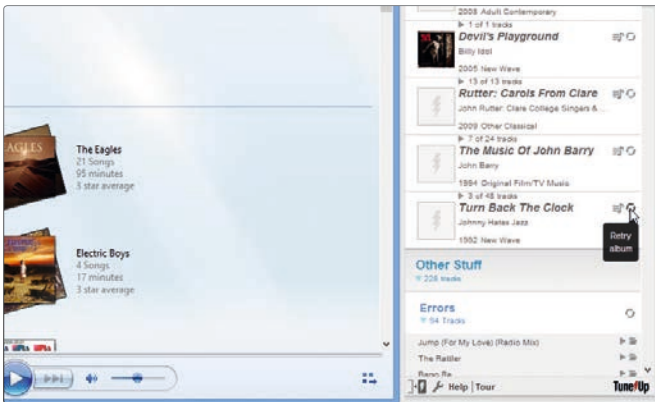

7 Neyin düzeltileceğini seçin

Automatic taraması bitince değişiklikleri uygulamak için her albümün yanındaki aşağı veya yukarı bakan el düğmelerine tıklayıp değişiklikleri onaylayın veya reddedin. Değişiklikler anında gerçekleştirilecek. Alternatif olarak, her albümün solundaki kutuyu işaretleyerek birden fazla albümü ve sanatçıyı seçtikten sonra "All results" kutusunu da işaretleyip "Fix" diyebilirsiniz.

8 Değişiklik süreci

Bu adımda TuneUp tüm değişiklikleri uygulamaya başlayacak. Programın deneme sürümü sadece 100 parçanın düzeltme işlemini yapar. Büyük bir müzik kitaplığına sahipseniz uygulamayı satın almanız (yıllık 40 \$ veya sınırsız olarak 50 \$) gerekir. İşlem birkaç dakika sürebilir. TuneUp fazladan kopyalanmış bir dosyayla karşılaşır o dosyayı taşımak için bir klasör seçmenizi isteyecektir.

9 Kontrol edin ve hataları düzeltin

Değişiklikler yapılırken "Reviews" sekmesine geçin. Buradan yapılan değişiklikleri geri alabilir, yanlış düzeltmeleri ve hataları görebilir, "Try again" ile işlemi yeniden deneyebilir, TuneUp'ın tanımlayamadığı parçalara ("Other Stuff") göz atabilirsiniz. Bunları incelemek isterseniz "Unknown Tracks"ın yanındaki düğmeye tıklayarak Windows Media Player'da çalma listesi oluşturun.

10 İşte düzeltilmiş müzik kitaplığınız!

TuneUp, elle yapmış olsaydınız saatler sürebilecek bu görevi oldukça kolaylaştırdı. Alternatif olarak, parçaları Windows Gezgin'i'ni üzerinde bulundukları klasörlerden tek tek TuneUp'ın içine sürükleyip bırakırsanız, onları hızlıca analiz edip düzeltebilirsiniz. Artık arşivinizin önceki halinden daha iyi bir durumda olduğunu bilerek müziklerin keyfini çıkarabilirsiniz. ■

MONİTÖRE RENK AYARI

KÖTÜ AYARLANMIŞ BİR MONİTÖRÜN OYUN VE FİLM ZEVKİNİZİ KAÇIRMASINA GÖZ YUMMAYIN. AYARLARI DOĞRU DÜRÜST YAPILMAMIŞ EKRANLARA GÜNLERİNİ GÖSTERELİM.

Zavallı, emektar monitörler... Teknik gelişmeler bakımından işlemcilerin ve grafik kartlarının dijital tozunu yuttuklarını rahatça söyleyebiliriz. 4K ekran çözünürlüğünü herkes dört gözle bekliyor ama bir HTC One akıllı telefonun piksel yoğunluğunu 27 inçlik bir monitöre taşırsanız 11K çözünürlüğe denk düştüğünü görüyorsunuz. Bir başka deyişle bu 68,4 megapiksel ediyor ve bu çözünürlükteki oyunların hızını herhalde kare/saniye değil de kare/gün hızıyla ölçebiliriz, ama orasını şimdilik geçelim.

Öyle ya da böyle, eski monitörünüzle daha uzun süre birlikte olacağınız kesin; o yüzden potansiyelini son damlasına kadar kullanmak en iyisi. Doğru konumlandırma iyi bir başlangıç ve muhtemelen parlaklık ve kontrast ayarlarıyla oynayarak iyi görülebilirlikte baş ağrısı arasında ideal dengeyi tutturmanız gerekecek. Fakat asıl eğlence, renklerin doğru görüntülenmesini istediğinizde başlıyor. Acaba monitörünüzün kafasından geçen yeşil ya da kırmızı fikri, önceden belirlenmiş bir kıstasla, mesela sRGB renk uzayıyla örtüşüyor mu?

Şimdi bu sayfaları atlayıp bu tarz ince eleyip sık dokumanın Photoshop kurtlarının işi olduğunu düşünüyorsanız, işe bir de şu yanından bakın. Monitör, bilgisayarınızla etkileşim kurmanın birincil yolu. Tamam, farenin ve klavyenin de yardımı oluyor ama bir şey göremedikten sonra pek de anlamı yo. İyi kalibre edilmiş bir monitör fotoğraf düzenlemede kesinlikle iyidir ama ekranınızı ayarlamak size oyunlarda ve filmlerde de en iyi deneyimi sunabilir. Gölgelerde duran ama her ne hikmetse sizden başka herkesin gördüğü düşmanların insafına kalmaktan sıkılmadınız mı? Ekranı ayarlayın. Matrix filminin Blu-ray'inde her sahne neden kameramanın Ray-Ban gözlüğüyle çekilmiş gibi duruyor diye merak ediyorsanız, Shrek'in cildinin tonu Şirine'ninkiyle Kurabiye Canavarı'nın arasında bir yerdeyse, ne yapmanız gerektiğini biliyorsunuz. Doğruca göz doktoruna gitmelisiniz.

O yüzden, CPU'nuzu 100 MHz daha hızlandırmak için uğraşmayın. Eğri oturup doğru konuşalım, o 100 MHz farkı zaten hissetmeyeceksiniz. Onun yerine gelin, değişiklik olsun diye bu sefer monitörünüzle ilgilenin.

İnsan tüm monitörlerin performanslarını en iyi şekilde ortaya koymak için önceden ayarlandığını (kalibrasyon) düşünebilir. Sonuçta bu televizyon değil, monitör. Size grafik kartınızdan çıkanların tarafsız, tümüyle doğru bir görüntüsünü sunması gerekir. Sorun şu ki, bir teknoloji mağazasının vitrinine şöyle bir bakarak da anlayabileceğiniz gibi, her LCD üreticisinin kafasındaki en iyi görüntü kalitesi kavramı farklı. Tek istediğiniz siyah beyaz klasikleri izlemekse sorun yok, ancak sağlam bir izleme deneyimi isteyenlerin monitörlerinden talepleri de haliyle fazla oluyor.

Monitör kalibrasyonunu, monitörünüzün renk çıktısının fabrikadan çıktığı haliyle değil de, önceden belirlenmiş bir standarda uygun olmasını sağlıyor. Kalibrasyon süreci monitörde parlaklık ve kontrast gibi dahili ayarlar dışında herhangi bir değişiklik yapmıyor. Kalibrasyon, ekranınızın oluşturduğu renkleri saptayıp Windows'a ve grafik sürücülerinize renk farklarını nasıl telafi etmesi gerektiğini söyleyen bir yazılımsal profil oluşturuyor. Grafik kartınız da çıktıları değiştirerek bunların sRGB ya da Adobe RGB renk uzayı gibi önceden tanımlanmış renk kısıtlarına uymasını sağlıyor.

Tüm bu işlemler genelde görüntü düzenleme ve baskı işlemleri için kusursuz bir tutarlılık arayan dijital görüntüleme fanatiklerinin işi sanılırdı ancak bizim gibi oyun ve video tutkunları da ayarları yapılmış bir monitörden fayda sağlayabilir. Hem zaten, kötü kontrastlık veya gama ayarı yüzünden oyunu kaynakçı maskesiyle izlediğiniz hissine kapılıyorsanız maksimum kare hızını elde edecek ince ayarların da özel makroların da farenin DPI değerini

Soğuk monitör aydınlatması, doğal renk üretimi için her zaman iyi seçim değil.

mükemmel şekilde tutturmanın da bir faydası olmaz. Aynı şekilde, Fez gibi oyunların görsel albenisi büyük oranda özenle seçilmiş renk paletinden kaynaklanıyor ve bu yüzden de monitörünüzün renk anlayışına bir dur demek, o dijital manzaraları tasarımcıların istediği şekilde görmek en mantıklısı.

AYAR ÖNCESİ KONTROL

Ekranınızı hazırlamak sandığınızdan da kolay. Tabii ki cebinizdeki tüm parayı boşaltıp profesyonel

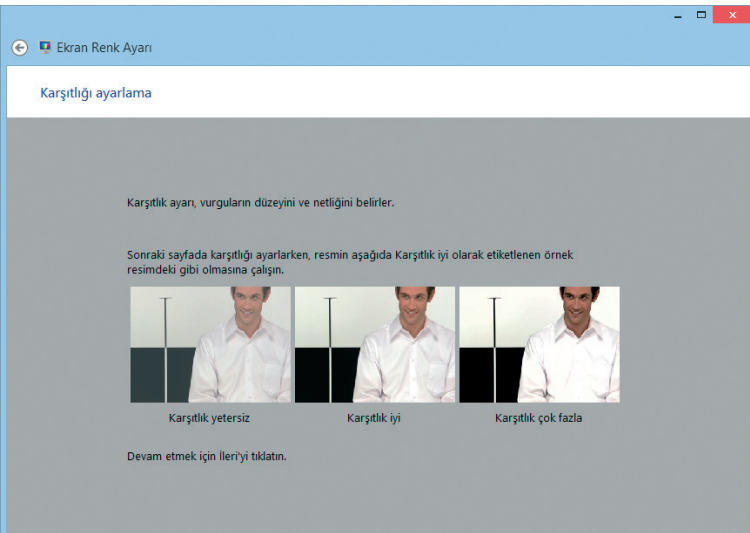
kalibrasyon donanımları satın alabilirsiniz ama o paraya çok daha ilginç bir sürü alet varken yaptığınız boşuna olur. Belki sizi şaşırtacak ama işin temeli için elinizi cebinize atmanız bile gerekmiyor.

Öncelikle monitörün doğru biçimde konumlandırılması lazım. Genellikle ekranın üst kısmının, karşıya düz olarak baktığınızda gözünüzle aynı hizada olması gerekir. TN esaslı bazı paneller bu şekilde konumlandırıldığında renkler biraz soluk görünebilir. O durumda ekranın üst ve alt yarısının olabildiğince net görünmesini sağlayacak şekilde ekranı yukarı kaldırmalısınız.

Ortam aydınlatması da monitörün görülebilirliğinde büyük rol oynar. O yüzden, ekrandaki yansımaları en aza indirmeye ve renk ayarı testlerinizi bilgisayar her zaman kullandığınız koşullarda yapmaya özen gösterin.

Belki malumu ilan etmiş olacağız ama monitörünüz elbette desteklediği en yüksek doğal çözünürlükte olmalı. Eski hantal CRT monitörler farklı çözünürlüklerde net görünürdü fakat LCD monitörleri maksimum çözünürlükten daha düşük bir değere getirirseniz, monitör grafik kartından gelen beklenmedik derecede az pikseli,

Windows'un renk ayarı aracı basit ama iş görüyor.

Hangi donanım?

DOĞRU AYAR ARACI SEÇİMİ

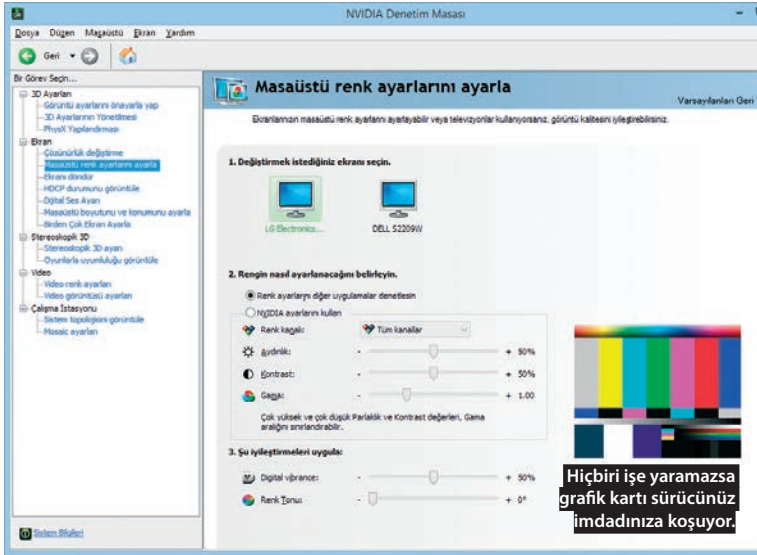
Windows'u ve diğer yazılımsal renk ayar araçlarını kullanmak göze batan görüntü kalitesi sorunlarını kesinlikle gideriyor ve oyun sırasında bir şeylerin gözünüzden kaçmasını önüyor. Ne var ki monitörünüzün renk çıktısının kusursuz olması için donanım biraz yatırım şart.

Renk ayarı piyasasını iki marka elinde tutuyor desek yalan olmaz. Bunlar X-Rite Pantone ve Datacolor. İlk firma ColorMunki Smile adındaki çok ucuz renkölçerleri üretiyor ama bu komik isme aldanmayın; alet, kendi 250 TL'lik fiyatından kat kat daha pahalı aygıtlar kadar ayar hassasiyetine sahip.

Smile giriş seviyesi bir aygıt olduğundan, renk ayarı işleminin tamamlanması için beş dakika boyunca beklemeniz gerekiyor. Fakat aygıt ayarlamayı bitirip yeni renk ayarlarınızı Windows'a kaydedince, artık Windows'un her açılışında ayarlar kendiliğinden yükleniyor. Ayar yazılımı, diğer masaüstü bilgisayarlarınızı ya da dizüstü bilgisayarlarınızı ayarlamak isterseniz birden çok bilgisayara kurulabiliyor.

ColorMunki Smile'in iki dezavantajından söz edebiliriz: çoklu monitör düzeneğinde ayar yapamaması ve ortam aydınlığını ölçemediğinden monitörünüzün parlaklığını ayarlayamaması. Bu tür bir kontrol için Datacolor'ın ürettiği Spyder4PRO tarzı bir alet lazım. Yurtdışı fiyatı 125 euro olan ve Türkiye'de kolayca bulunamayan bu alet çok daha ciddi ve monitörünüzün performansını sonuna kadar değerlendirmenize olanak tanıyor.

Elbette isterseniz daha fazla para harcaabilirsiniz ama o takdirde sadece monitörü taramakla kalmayıp basılı materyallerle renk eşleştirmesi yapan ayar kitlerinin alanına giriyorsunuz. Hayatını profesyonel fotoğrafçılığa ve matbaacılığa vermiş biri değilseniz bu parayı ölçüm aletlerine değil de fabrika çıkışı renk ayarı iyi bir monitöre harcamak daha mantıklı.

mevcut alanı kaplayacak kadar genişletecek. Bu yüzden de bulanık bir anti-alias (yumuşatma) etkisiyle karşılaşacaksınız.

Şimdi monitörünüzün kendi görüntü ayarlarına girin. Bazılarının dahili özellikleri diğerlerinden daha fazla oluyor ama şu an aradığınız şey renk sıcaklığı (color temperature) ayarı. Bu, her bir pikselin yaydığı renk tonunu (sıcaklığını) ayarlıyor. 2.500k sıcaklık geleneksel tungsten ampullerdeki turuncuya çalan renge denk düşerken, çoğu monitör maviye çalan 9.300k (veya D93) değerine ayarlıdır. Word kullandığınızda yazılar keskin gözükabilir ama oyunlar ve filmler için gün ışığına yakın, 6.500K (veya D65) gibi bir renk sıcaklığı idealdir. 9.300'den 6.500'e ilk inişinizde renklerin hafifçe sarardığını düşünebilirsiniz ama biraz zaman tanırsanız renklerin daha doğal görüldüğünü göreceksiniz.

Kalibrasyona neredeyse hazırız. Ancak monitörünüzü daha yeni açtıysanız, panelin arka aydınlatmasının en iyi parlaklık derecesine ulaşması ve tutarlı bir renk sıcaklığı üretebilmesi için en aşağı 20 dakika "ısınması" gerektiğini unutmayın.

WINDOWS AYARI

Windows'un da bir renk ayarı aracı var ama iyi saklanmış. Bulmak için Windows 7'de Başlat menüsündeki arama kutusuna veya Windows

Kara Şimşek'in siyah beyaz halini andırıyor mu?

8'deki Başlangıç ekranına "görüntü rengi" yazın, sonra "Görüntü rengini ayarla"yı seçin.

Değiştirebileceğiniz ilk değer, birçok oyunun görüntü seçeneklerinde karşınıza çıkan gama ayarı. Gamma ayarı bulanık, gölgeli alanları aydınlatıp sinsice bekleyenleri gözler önüne serebilir ya da aşırı doygun gökyüzündeki detayları geri getirebilir. Gamayı ve gama düzeltmesini tanımlamak aslında o kadar zor ki "göreceli parlaklık" ve "doğrusal olmayan algısal tepki" gibi terimlere başvurmak gerekiyor. Ama önemli olan şey, gama ayarının aynı anda hem parlaklığı hem karşıtlığı (kontrast) ayarlamaya benzemesi. Windows gama düzeltmesi için karşınıza üç örnek koyuyor. Bunlar aşırı fazla gama, aşırı düşük gama ve ideal gama. Tek yapmanız gereken kaydırma çubuğuyla tercih edilen orta değeri yakalamaya çalışmak.

Ardından çok önemli parlaklık ve karşıtlık ayarları geliyor. Bunları da yine monitörünüzün kendi menüsü üzerinden yapıyor, karşıtlık oluşturacak bir arka planın önünde duran beyaz gömlekli adam gibi korkunç Windows fotoğraflarıyla uğraşıyorsunuz (Ballmer Microsoft'tan ayrılmadan şu fotoğrafları değiştirtseydi bari! Zooey Deschanel'a veya Mila Kunis'e itirazımız yok ama cinsiyet eşitliği adına George Clooney'ye de razıyız.) Neyse, hayallere kapılmayı bir yana bırakalım, örnek görüntüler bu iş için pek de uygun değil. O yüzden bir sonraki bölümde doğru parlaklık ve karşıtlık ayarlarını tutturup tutturamadığınıza bir bakın.

İşlem, Windows'un size ekranınız için uygun renk dengesini ayarlamaya yardım etmesiyle sürüyor. Karşınıza kırmızı, yeşil ve mavi renk kanallarını ayarlamak için üç kaydırma çubuğu çıkıyor. Yardımı

Düzgün bir renk ayarı için böyle bir zamazingo şart.

ayarlamının şöyle bir dezavantajı var: Tüm işlem, monitörünüzün dahili parlaklık ve kontrast ayarları olduğu varsayımı üstüne kurulu. Genelde vardır ama eğer yoksa o zaman grafik sürücü yazılımınız bu değerleri ve daha fazlasını kendi ayarlayabilir. Sözgelimi, NVIDIA Denetim Masası'nda "digital vibrance" adında bir seçenek var ve renk doygunluğunu geleneksel bir doygunluk kaydırma çubuğundan çok daha ince ayarlamayı sağlıyor. Böylece Far Cry 3 gibi bir oyunu görsel ziyafete dönüştürebiliyorsunuz ama bu etkinin tümüyle sahte olduğunu, monitör renk ayarıyla hiçbir ilişkisi bulunmadığını unutmayın.

Parlaklık ve kontrast ayarına dönecek olursak, neyi nasıl ayarlayacağınızı bilmek için bir tür örnek görsele ihtiyacınız var ve dürüst olmamı gerekirse yarı çıplak ünlülerin bu konuda pek faydası olmuyor. Onun yerine, çok da çekici olmayan gri renk skalasına dönmek en iyisi. Bu görsel kıstaslar eskiden yazıcı renk ayarı için kullanılırdı ama monitör ayarlarken de iş görüyor. Google'da "grey scale chart" şeklinde bir arama yapmanız yeterli, ama saf beyazdan saf siyaha kadar en az 20 farklı gri tonunun yer aldığı bir görüntü indirmeniz şart. Şimdiki hedefiniz bembeyazdan zifri karaya kadar, bu skaladaki her ton adınının açık seçik görünmesini sağlamak. Siyahla beyaza özellikle dikkat edin çünkü parlaklık sonuna kadar açıksa en açık griler beyaza, kısıkça da siyaha karışıyor. Vasatın üstündeki

olsun diye bir de gri ton skalası konmuş. Aslında gayet kolay ama çok da isabetli olduğu söylenemez. Çok bariz renk kaymalarını bu şekilde giderebilirsiniz; ne var ki daha iyisini istiyorsanız donanımsal renk ayarı, önünüzdeki tek yol.

Hepsi bu kadar! Göz açıp kapayana kadar oyun sırasında size engel olabilecek ya da sinirinizi

bozacak sorunlardan kurtuldunuz. Elbette Windows'un yazılımsal renk ayarı duyarlığında son nokta olduğunu söyleyemeyiz. O yüzden, kendi ayar testlerinizi yaparken yine elinizi cebinize atmanız gerekmeden bir adım ileri gidebilirsiniz.

AYARI KENDİNİZ YAPIN

Kendi ekran panelinizi Windows'la

Farklı ekran teknolojileri

Nasıl ki Grinin Elli Tonu'ndaki dilbilgisi hatalarını gidermekle kitabı edebiyat başyapıtına dönüştürmek mümkün değilse,

monitörünüz kötüyse dünyanın en havalı ayar kiti bile işe yaramaz.

Neyse ki artık pek de fena olmayan görüntü kalitesine sahip büyük ekran monitörler için çok para ödememiz gerekmiyor. Akıllı telefon ve tablet devrimi sayesinde IPS (In-plane switching) LCD teknolojisinin üstün izleme açısından ve renk tutarlılığından haberdarız. Masaüstü monitör üreticileri artık IPS'in fiyatını aşağı çekmeye ve TN (twisted nematic) kullanan eski monitörlere kıyasla nasıl görüntü kalitesinin arttığıyla

övünüp duruyor.

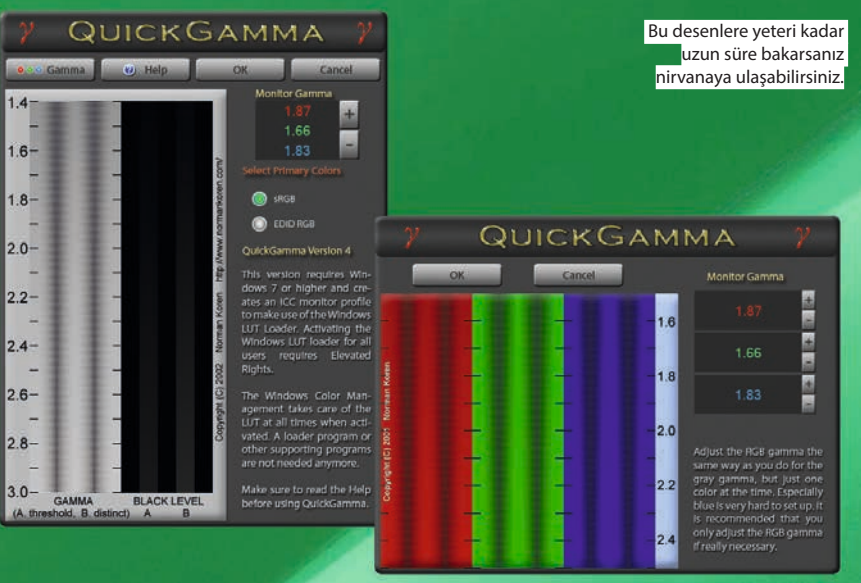
Elbette IPS ekranların nispeten yüksek fiyatlı olmalarının yanı sıra, TN panellerle kıyaslandığında geride kaldığı bir konu daha var, o da tepki süresi. IPS hâlâ en hızlı TN ekranların 1-2 ms hızına erişemedi fakat erişilebilen 6 ms değeri, en hareketli sahnelerde bile göze çarpan hayalet görüntü oluşmasını önüyor.

IPS ekranlar TN ekranlardan hâlâ daha pahalı ama aradaki fark giderek kapanıyor. Bu da LCD ekran teknolojisi üçlüsünün son üyesi olan VA (vertical alignment) panellerin ortadan kalkmasına yol açıyor. Gayet üzücü çünkü VA temelli monitörler renk doğruluğu, tepki süresi ve uygun maliyet arasında iyi bir denge sunuyor.

23 inçlik, 1.920 x 1.080 IPS bir ekran 200 kùsur dolara bulunabiliyor. Tabii bütçeniz daha genişse 27 inçlik 2.560 x 1.440 IPS ekranlar da var.

Renk ayarı araçları faydalı olsa da kötü bir monitörü adam edemezler.

monitörlerin birçoğunun bu kadar gri tonunu ayrı ayrı gösterebilmesi gerekse de, sizinki gösteremiyorsa mümkün olduğunca fazla tonun ayırt edileceği bir denge tutturmaya çalışın.

Şimdi dikkatinizi gama ayarına verin. Ücretsiz QuickGamma aracı Windows'unkinden çok daha iyi test desenleri sunuyor (<http://quickgamma.de/indexen.html>). İncecik açık ve koyu gri çizgilerden oluşan, insanın başını ağrıtan bir görüntü karşınıza çıkacak. Arkanıza yaslanıp gözünüzü kısın ve satırların iki sütun gibi görünmesini sağlayın. Normalde skalanın ortasında, 2,2 yazan yerde arka plan rengi görünmeli ve çizgilerden oluşan sütunlar aynı tonda olmalı. Eğer öyleyse gama ayarınız tam demektir. Eğer tonlar skalanın daha aşağısında ya da yukarısında eşleşiyorsa sağdaki artı ve eksi düğmeleriyle gama değerini değiştirerek 2,2'ye dengeleyin.

Gamayı kırmızı, yeşil ve mavi kanallar için ayrı ayrı belirleme seçenekleri de var. Bu da hafif renk kaymalarında işe yarıyor. Ancak unutmayın ki bu ayarlar çözdüklerinden daha fazla soruna yol açabilir. Çünkü insan bir anda dengeli renk algısını yitirip, tüm ayarı iptal etmemek için çaresizce uğraşır.

DONANIMSAL AYAR

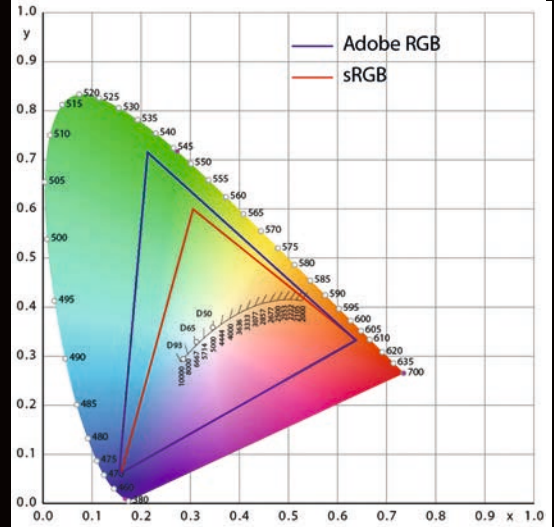
Yazılımsal renk ayarı sürecini ne denli ciddiye alırsanız alın, bu zincirin bir halkası daima zayıf kalıyor ve bu da Windows ayarında seksi ünlü fotoğrafları olmaması değil. Güvenilmemesi gereken şey, insan gözü. Gözünüz kusursuz görse de renk dengesini ve tutarlılığını tarafsız olarak ölçemiyor. Örneğin, yandaki klasik satranç tahtasına düşen gölge optik illüzyonuna bir

bakın. Bir Photoshop renk seçiciyle iki kareye baktığınızda ikisinin de tıpatıp aynı tonda olduğunu göreceksiniz. Oysa zavallı gözlerimiz öyle demiyor. Sorunun üstesinden gelip ekranı doğru düzgün ayarlamak için robot göz kullanmaktan başka alternatif yok. Fakat korkmayın, bu robot gözleri 200 dolar civarına bulabiliyorsunuz. Ne yazık ki Terminator filmindekilere benzemiyorlar.

Renkölçer (colorimetre) denen bu aygıt, otomobil servislerinin parçaları yeniden boyarken renkleri eşleştirmek için kullandıkları türden bir şey. Bu küçük alet genellikle bir fare boyutunda oluyor ve sadece USB bağlantısı gerektiriyor. Ekranın üstünden sarkıtıp monitörün parlaklığının en iyi olduğu yere, yani orta noktaya değmesini sağlıyorsunuz. Ardından aletle gelen yazılım birkaç dakika boyunca gözün görmesi için farklı renkler gösteriyor. Tüm bu renk verileri tekrar yazılıma gönderiliyor ve monitörünüze uygun bir Windows renk profili oluşturuluyor. Daha ileri renkölçerler en ideal izleme koşullarını size bildirmek için ortam aydınlığını da ölçebiliyor.

Renkölçer, monitör ayarında kullanılan tek aygıt değil. Spektrofotometre de ona benziyor

A ve B kareleri aynı renk. Hâlâ kalibrasyon için gözlerinizi güveneriyor musunuz?

Renk teorisi

RENK AYARI ARAÇLARI NASIL ÇALIŞIYOR?

Renk ayarını anlamak için gariptir ki dijital dünyanın siyah beyaz olduğu 1931 yılına gitmek gerekiyor. İnsan gözünün görebildiği renk aralığını tanımlamak için ilk matematiksel şema bu yıl oluşturulmuş ve CIE 1931 Renk Uzaı adını almıştı. Bu türden bir şemanın iyi yani, her rengin koordinatlarının belirlenebilmesi. Bu, ayar işi için çok yararlı.

İdeal bir dünyada tüm monitörler gözlerimizin saptayabileceği aynı renk tayfını gösterebilecek şekilde üretilebilir. Ama böyle bir ekranın fiyatı yanında Titan SLI düzeneği bile ucuz kalıyor. Daha gerçekçi bir standart oluşturmak için daha az alan kaplayan sRGB ve Adobe RGB geliştirildi. Şu anki monitörlerin büyük kısmı sRGB renk tayfını görüntüleyebiliyor. Profesyonel IPS monitörler ise Adobe RGB renk uzayının getirdiği ekstra renkleri kapsıyor.

Renk ayarı yazılımları bu tayf içinde kalan bir dizi renk görüntülüyor. Ardından renkölçer monitörün saptadığı her bir rengi saptayarak sRGB şemasındaki renk koordinatlarıyla karşılaştırıyor ve monitörün yorumunu, rengin sRGB renk uzayındaki konumuyla eşleştirmek için gereken doğrulamayı hesaplıyor. Yazılım bunun ardından tüm düzeltim değerlerini tek bir tabloda toplayan bir renk profili oluşturuyor. Bu tablo da grafik kartının kendi renk çıkışı renk ayarı profilindeki miktara uydurması için ne kadar değiştirmesi gerektiğini söylüyor.

ve hemen hemen aynı işi yapıyor ama sadece monitörden yayılan ışığı değil, basılı renklerden yansıyan ışığı da ölçebildiklerinden yazıcı renk ayarında da kullanılıyor. Spektrofotometrelerin tek dezavantajı, sırf monitör ayarı için tasarlanmış donanımlardan bir hayli daha pahalı olması. Ayarlama sona erdikten ve Windows, monitörünüze uygun renk profile kavuştuktan sonra işiniz neredeyse bitti sayılır. Unutmayın ki monitörlerin renk üretimi ve parlaklığı zaman içinde değişir, o yüzden ayar işlemini birkaç ayda bir tekrarlayarak tutarlılığı sağlamalısınız. ■

MAC'İN DÖNÜŞÜ

APPLE DÜNYASINDA OYUNDAN UZAK GEÇEN YILLARIN ARDINDAN, BİR KEZ DAHA MAC BİLGİSAYARLARIN DONANIMINA BAKIYORUZ.

Y

ıllardan beri Mac'lerde oyun demek şaka gibi bir şeydi. Eğer Football Manager'in ötesinde bir şeylerle

ilgileniyorsanız dişle dokunur pek bir şey yoktu, fakat işler değişiyor... Artık büyük oyunlar Mac'e üç yıl sonra falan değil, giderek daha hızlı gelir oldu. Daha da heyecan verici olanı, geliştirilmiş motor desteği sayesinde bağımsız oyunlar PC'lerle aynı anda Mac'lerde de yayınlanıyor. Birçok Apple kullanıcısı Humble Bundle satın alıyor ve Steam Erken Erişim oyunlarına heves ediyor.

Bunun da ötesinde, bilgisayarların donanımı giderek oyun için daha uygun hale geliyor. Masanızda azıcık yer kaplamakla birlikte dört çekirdekli işlemci ve sağlam NVIDIA GPU içeren iMac'ler var. MacBook

Pro serisi ise düşük düzeye Intel Iris grafikleriyle başlıyor ve üst modellere çıktıkça ayrı, güçlü GPU'lara kavuşuyor. Birçok modelin parlak, süper yüksek çözünürlüklü ekranlarıyla caka sattığını da unutmamalı.

Bir de 25 cm yüksekliğindeki neredeyse sessiz kasasına Xeon işlemci ve çift GPU sığdırılmış olan Mac Pro var. Tamam, oyun için olmayabilir ama harika görünüyor. On iki saat pil ömrü sunan MacBook Air bile yepyeni işlemcileri ve Intel'in pek de fena olmayan HD 5000 grafik yongasını bir araya getirerek Haswell'in potansiyelini kullanıyor. Donanım elbette hâlâ el yakıyor (özellikle de yeni Mac Pro) ama bazı şeyler asla değişmez.

İşin doğrusu, Mac, piyasadaki diğer bilgisayarların hepsinden daha

kaliteli ve aynı ağırlık, özellik ve boyut kategorisinde Apple'ın dizüstülerine meydan okuyan bir şey bulmak neredeyse olanaksız. Bu da harika bir şey çünkü Steam Play'de bir oyunu Steam'den sadece bir defa satın alıyor, sonra iki platformda birden oynayabiliyorsunuz. Bulut genellikle iki sürümde de ilerlemenizi kaydediyor. O yüzden yolda oyun oynamak için bir MacBook alabilir, eve gelince de asıl oyun bilgisayarınızla devam edebilirsiniz. Eğer Mac'te olmayan oyunları istiyorsanız, Apple'ın Boot Camp aracıyla Windows'u Apple donanımı üstünde çalıştırabilirsiniz.

Bugüne kadar bilgisayar oyunları dendiğinde hep boynu bükük duran Mac artık atağa geçti ve bu da oyun sektörünün gelişimi için iyi bir şey. Artık Mac'te oyuna burun

Intel'le gelişim

MAC LERİN POWERPC İLE ÇALIŞTIĞI GÜNLER GEÇMİŞTE KALDI

Eskiden Mac'lerin önündeki engellerden biri, Windows'unkinden apayrı bir donanım platformu üzerine kurulmuş olmasıydı. Bir zamanlar Motorola işlemcilerle çalışan Mac'ler daha sonra IBM'in PowerPC yongasına geçmişti. PowerPC yongaları bir süre Intel'le yarışmış, Apple'ın farklı mimariler arasında kıyas söz konusu olduğunda bile üretkenlik hızında geri kalmamasını sağlamıştı. Intel tabanlı alüminyum MacBook Pro serisinden önceki PowerBook G4, IBM'in Power4 RISC işlemcilerini ve ATI Rage grafik kartını kullanıyor, mükemmel bir de performans sunuyordu. 12 inçlik PowerBook muhtemelen gelmiş geçmiş en iyi dizüstü bilgisayarlardandı.

Intel'in Pentium 4 yongalarıyla IBM'in G5 yongası arasındaki saat hızı yarışı anlamını yitirince geleceğe doğru yürümenin tek yolu

Intel olarak görünüyordu. IBM'in, Intel'in Core Duo serisinin performans ve enerji tüketim dengesiyle rekabet edebilecek bir şeyi yoktu.

İlk bilgisayarlar elbette tipik geçiş sorunları yaşadı ama Core 2 Duo'nun çıkışıyla Apple ve Intel bir ahenk tutturdular. O günden beri iki firmanın ilişkilerinde hiç pürüz çıkmadı ve Apple çoğu zaman yeni Intel işlemcileri kullanan ilk üretici oldu.

Intel'e sadık kalmakla birlikte Apple son yıllarda grafik kartı konusunda NVIDIA'dan AMD'ye geçiş yaptı. Firma masaüstü iMac modellerinde bile, dizüstü bilgisayarlardaki gibi ince bir kasa söz konusu olduğundan mobil GPU kullanıyor. Son birkaç yıldır da büyük performans sorunları yaşanmayacaksa büyük olasılıkla güç tüketimini azaltmak için Intel'in entegre grafik çözümlerini tercih ediyor.

G5 işlemcilerin çılgın günleri...

► kıvırmamak, onu uzun zamandır kayıp bir kardeş gibi (ama yokluğunda kendini müziğe ve sanata vermiş bir kardeş gibi) karşılamak gerekiyor.

Çoğu oyuncu hatırlayamaz ama bir zamanlar Mac, harika oyunlar için verimli bir alandı. Maxis düzinelerce Sim oyununu her ay Mac için de yayımlardı. Bungie, sırf Mac'lere oyun yazan bir geliştirici olarak büyüdü ve Microsoft tarafından satın alınmadan kısa süre önce Mac ve Windows için Halo'yu duyurdu. Tüm zamanların en büyük oyunlarından biri olan Myst ise Mac'in "kendini uygulamamı kendin yaz" programlama aracı olan HyperCard'da yazılmış, sonra üstünde ekran olan hemen her platforma taşınmıştı.

Fakat aradan çok zaman geçti.

Windows sırf oyun sayısında bile ezici bir üstünlük yakaladı; önce ucuz ve iyi grafikli, ardından performanslı oyunlar sürdü. Elbette oyunları Mac'lere "port eden" şirketler de vardı fakat Mac oyuncuları daha çok The Sims'le ve ara sıra önlerine konulan Stubbs the Zombie ve Age of Empires gibi kırıntılarla nefis köreltti. Eğer oyun seviyorsanız bu işi Mac üzerinde, hatta aynı odada bile yapmıyordunuz.

DÖNÜM NOKTASI

Ancak bir yıl içinde, Apple bir oyun rönesansına imza atacak iki şey yaptı. Öncelikle, 2006'da Intel CPU kullanmaya başlayarak donanımını Windows'lu makinelerle uyumlu hale getirdi ve 2007'de iPhone'u piyasaya sürdü. Bu iki yenilikten ilki, oyunları taşıma işlemini kesinlikle

Mac'ler üst düzey oyun deneyimi sunabilir mi?

kolaylaştırdı zira Apple'ın eskiden kullandığı PowerPC işlemcileri x86'dan tümüyle farklı bir mimariye sahipti. Kullanıcılar hâlâ DirectX'e bağımlı oldukları için bir gecede her şey değişmediyse de Apple için büyük bir adımdı bu.

Daha da önemli olan iPhone'un çıkışıydı. Yazılım geliştirme kiti (SDK) çıkar çıkmaz iOS App Store'da bir oyun furiası başladı. Apple ile oyun sözcükleri artık aynı cümlede anılır olmakla kalmamış, işin içine "avuç içi konsolların geleceği" gibi laflar serpiştirilir olmuştu. Büyük geliştiriciler de kervanı kaçırmadılar ve en önemlisi, bu işten büyük paralar kazandılar.

O sıralarda PC sektörü yavaşlayıp küçülmeye yüz tutarken Mac satışları ağır ağır yükselişteydi. Yine o sıralarda Apple kullanıcıları da aslında oyun sevdiklerini ve para ödemeye hazır olduklarını gösterdi. Steam'in ortaya çıkışı an meselesiydi ve Steam'in gittiği yere oyunlar da gelirdi. 2010'da Valve mağazasını açtı ve Source oyunlarının büyük kısmını Mac için de yayınladı.

OYUNLAR

Mac hâlâ Windows'a kıyasla ikinci sınıf vatandaş gibi kalıyor ve büyük oyunlara birkaç ay gecikmeli kavuşuyor ama artık en azından kavuşuyor. XCOM: Enemy Unknown, SimCity, BioShock Infinite ve Metro: Last Light gibi oyunların hepsi de Mac'e orijinal çıkış tarihlerinden sadece birkaç ay sonra geldi. Hatta SimCity hepimizin aslında eşit olduğunu vurgulamak istercesine, lansman tarihinde sorunlar bile yaşadı.

Tomb Raider, Total War ve

XCOM'u Mac'e taşıyan Feral Interactive'e göre en çok strateji oyunları satılıyor. O yüzden XCOM: Enemy Within'in Mac'lerde Windows sürümüyle aynı gün çıkmasına hiç şaşırılmamalı.

Oyunlar için birkaç ay beklemek önemsiz gibi gelebilir ama Windows ve Mac kullanıcıları bu konuda birbirlerinden pek de farklı değil. Çoğu zaman PC'de gecikmiş ya da kötü yapılmış konsol oyunları ile yetinmek zorunda kalıyor. Şimdi Mac kullananlara empatiyle yaklaşabiliriz. Bizler için konsol neyse, onların gözünde de Windows öyle.

KONSOL DEYİNCE

Konsol oyunlarının PC'ye gelişinde olduğu gibi, Mac oyunlarının da bir numaralı sorunu bu dönüştürülmüş (port edilmiş) doğru düzgün çalışır hale getirmek için sarf edilen emek. Windows oyunlarında grafikleri mümkün kılan Direct 3D unsurlarının yerini Mac'lerde OpenGL unsurlarının alması ver her şeyin tümüyle apayrı bir yazılım platformunda çalışması gerekiyor.

“Geçmişte, DirectX'in son sürümünde yer alan kimi yeni grafik efektlerinin Mac'lerde OpenGL ile yaratılamadığını gördük.” diyor Feral Interactive'in yöneticisi David Stephen. “Böyle vakalarda aynı etkiyi performansı en az etkileyecek şekilde oluşturmaya özen gösteriyoruz ama genelde bir yerlerde fedakârlık gerekiyor. Bununla beraber Apple'ın Mavericks'te OpenGL 4.0 ve 4.1'i desteklemesi artık daha çok şeyin grafik kartı üzerinde yapılabileceği anlamına geliyor ve bu da kesinlikle performans bakımından yararlı olacak.”

Dönüştürmenin teknik zahmeti için sadece bir yanı. “Gecikmeler genellikle Mac geliştiricisi veya yayıncısının (bu durumda Feral) dönüştürme işlemine başlamak için gerekli kaynaklara, oyunun Windows sürümü yayımlanmadan erişememesinden kaynaklanıyor.” diye açıklıyor David Stephen. Bu adım ancak işe dahil olan tüm firmalar el sıkıştıktan sonra başlayabiliyor ki orası biraz sıkıntılı. “Ortaklarımızla özgün oyun daha

Iris ve Retina

APPLE SONUNA MANTIKLI BİR İŞ YAPARAK INTEL'LE ÇIKMAYA BAŞLADI.

Apple'ın her şeyi olabildiğince inceltip hafifletme ve en az sekiz saat pil ömrü verme arzusu yüzünden bağımsız grafik kartları biraz sıkıntıda. Bu kartlar büyük, sıcak ve bir hayli güç çekiyor. Diğer yandan alternatifleri olan

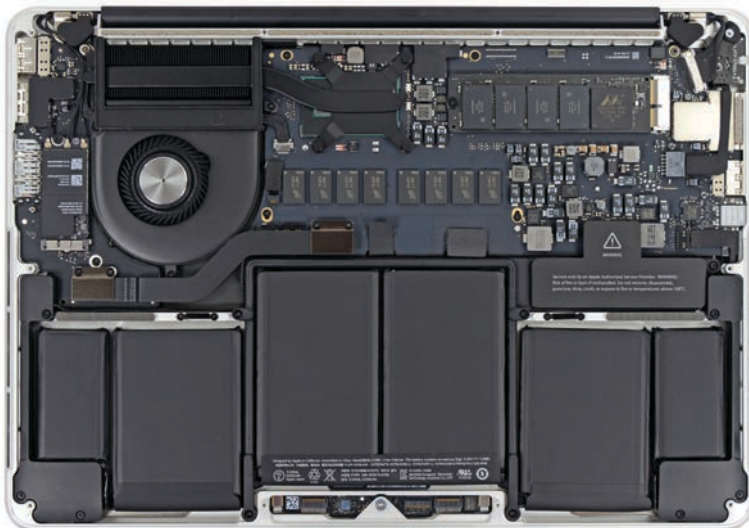
Intel'in Iris yongası yeni bir Apple MacBook'ta.

Intel'in entegre grafik yongasından çok daha performanslılar. O yüzden de 15 inçlik ilk Retina MacBook Pro için çok önemliydiler. Atasının dört katı çözünürlüğe sahip olan Retina MacBook serisinde performansın aynı derecede akıcı olması için bir hayli güçlü bir yonga gerekiyordu.

15 inçlik bilgisayarlarda ise 2.880 x 1.800 çözünürlüklü ekranlar görüyoruz. Bu, ayrı ekran kartı gerektiriyordu ama 13 inçlik sürüm 2.560 x 1.600 gibi bir çözünürlükle çıktığında Apple, Intel'in HD 4000 yongasıyla idare etmeye karar verdi ve bu da hiç şaşırtıcı olmayan bir biçimde performans sorunlarına yol açtı.

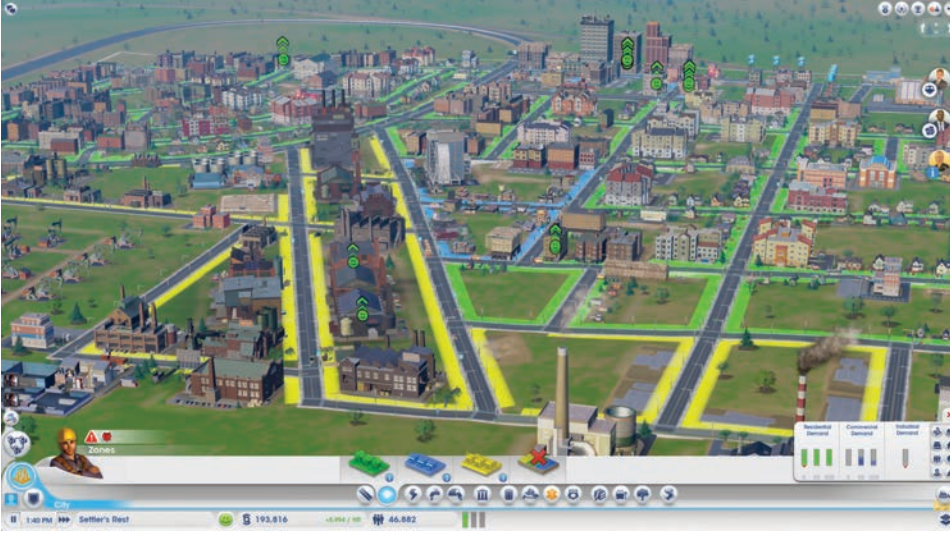
Apple'ın Intel'in grafik becerisini geliştirmesi için en büyük teşvikçisi olduğu söyleniyor. Bunun sonuçlarını şimdi Haswell'de görüyoruz. Iris ve Retina sözcüklerinin yan yana gelmesi rastlantı olmayacak kadar mükemmel görünüyor. 13 inçlik MacBook Pro'larda artık Intel'in (4000'in grafik performansını ikiye katlayan) HD5100'u kullanılıyor. Alt seviye 15 inçlik MacBook Pro'larda ise bir önceki nesilde kullanılan NVIDIA 650M'ye rahatça kafa tutan ama daha az güç harcama potansiyeline sahip yeni Intel Iris Pro GPU bulunuyor. En üstte ise yine bağımsız GPU seçeneği var fakat Iris Pro'ya geçiş Apple'a düşük modellerin fiyatını indirme şansını tanımış ve bu da MacBook Pro'yu her yere taşıyabileceğiniz kadar hafif bir oyun makinesine dönüştürüyor.

Retina ekranlı MacBook'lar hem güçlü hem taşınabilir.

Apple'ın batarya aşkı gözler önüne serildi.

geliştirme aşamasındayken dönüştürme işlemine başlayabilmek için çalışıyor.” diye ekliyor Stephen, ama bunun da kendince potansiyel sorunları var. Eğer oyun etkin geliştirme safhasındayken bir yandan da dönüştürülürse ana geliştirme ekibinin yapacağı değişiklikler dönüştürme işlemi geçersiz kılabilir. Mac sürümünün kendi kalite kontrol aşamasından geçmesi gerekiyor ve bittikten sonra da yayıncının son onayını almak için yine beklemesi gerekiyor.

Belli bazı mağazalarda yayımlanmış Mac oyunlarında gecikme olduğu da biliniyor. Örneğin oyunlar bazen Mac App Store'a Steam'den önce düşebiliyor. Steam ve Steam Play, dönüştürücülerin başını ağrıtabiliyor ve bu sorunların giderilmesi de zaman alıyor. Ayrıca oyun App Store'da yayımlanacaksa Apple'ın Game Center'ına dahil olması ve çoklu oyuncu, başarı kodlarının eklenmesi ya da çıkarılması gerekiyor. O yüzden de en büyük Mac oyun şirketlerinden biri olan Aspyr Media'nın (BioShock Infinite portundan ve başka oyunlardan sorumlu) mühendislik ekibindekinden daha fazla insanı kalite kontrol, satış ve pazarlama kısmında çalıştırmasına şaşmamalı.

YERLİ KODA DÖNÜŞ

Dönüştürme işlemi gerekmiyorsa geliştiricilerin işi doğal olarak kolaylaşıyor. Platformlar arası geliştirmeyi kolaylaştırmak için daha şimdiden motor değişiklikleri yapıyor ve daha küçük, daha hızlı oyunlar bunun faydasını görüyor. Unity her şeyi destekliyor, bu da Gone Home'un ve Sir, You Are Being Hunted'in alfa sürümünün Linux dışında tüm platformlarla birlikte aynı anda Mac'te de yayımlanmasını sağladı.

iPhone, Apple'ın platformlar arası destek konusunda gelişmesini, motor

geliştiricilerinin ürünlerini Apple aygıtlarında çalışacak şekilde geliştirmesini (örneğin iPhone'un iOS'i OS X tabanlı) sağladı.

SteamOS, Mac kullanıcılarına yardımcı dokunacak bir sonraki platform olabilir. Linux ve OS X işletim sistemi olarak aynı sayılmaz ancak bazı oyunların ikili kodda iki sistemde birden çalışabileceği kadar da benziyorlar. Yani geliştiriciler oyunlarını Linux'ta çalışacak şekilde geliştirirse, Mac'e geçmek için çok zahmet gerekmeyecek ve Valve'in mümkün olduğunca fazla oyunu platformlar arası hale getirmek gelecekte oyun desteği konusunda Mac'in Windows'a kafa tutmasını sağlayabilecek.

Çok mantıklı bir şekilde, Apple yerinden kıpırdamazken Valve neden bunun için uğraşsın ki diye

SimCity'nin Mac'te ilk çıktığında sorunları vardı. Ne büyük sürpriz!

20 cm yüksekliğinde, çift grafik işlemcili iş istasyonu

sorabilirsiniz. Apple, iPhone'un satışlarında kilit noktalardan biri olana kadar oyunla hiç ilgilenmemişti bile. Şimdilerde bile oyuncular için harika şeyler yaptığını iddia etmede onlar için bir şeyler yapmaktan daha iyi durumda. Oyun şirketleri ürünlerini Mac'lerde çalıştırmak için uğraşadursun, Apple yardım eli uzatmakta gecikiyor. Sorun kısmen teknik ama kısmen de bilgisayar oyunlarından ne beklendiğini anlayamamakla ilgili.

Steam'in Mac'e geliş kayıtlı dosyalarının bulutta tutulması, sosyal ağ özellikleri ve başarılar gibi alışıldık şeyleri de beraberinde getirdi. Steam'in çıkmasının hemen ardından Apple kendi Mac App Store'unu yayımladı ve buranın da oyun keşfetmek ve satın almak için iyi bir platform olacağı düşünülüyordu, özellikle de Steam'i hiç duymamış olanlar için. Bir dereceye kadar taktik başarılı oldu da, ama sadece Steam'in sunduğu tarzda özelliklere alışkın olmayanlar için.

Steam Cloud'daki çevrimiçi oyun kayıtları gibi bir şey Apple'da yok ve Game Center hizmetine bağlı sosyal özellikler neredeyse hiç kullanılmıyor. En sinir bozucu olan ise tüm Mac App Store oyunlarının “kum havuzunda” çalıştırılması zorunluluğu. Bu da geliştiricilerin oyunları Steam hesabınıza bağlayamaması ve arkadaşlarınızı görüp çok oyunculu oyunlara girememeniz demek. Mac App Store kullanışlı olabilir ama oyun platformu olarak Steam'in eline su dökemiyor.

Yeni MacBook Air taşınabilir, hafif bir oyun bilgisayarı olabilir.

GRAFİKLER

Bir de OS X'te grafik sorunu var. Donanımları çok ince olduğu için Apple çok büyük ve ısınan GPU'lar kullanmaktan çekiniyor. O yüzden de masaüstü bilgisayarlarda bile mobil GPU'ları yeğliyor. Bu yine fena değil çünkü NVIDIA 750M ya da Iris Pro'yla da gayet güzel oyun oynayabilirsiniz, ancak sürücüler Windows'taki sürücülerden daha kötü ve karttan karta değişiyor.

Apple çoğu zaman en yeni OpenGL sürümlerini de geriden takip ediyor. Gerçi bu durum son güncellemeyle değişti. Eskiden Apple OpenGL'i sadece işletim sistemini yenilediğinde yenilerdi ve işletim sistemi güncellemeleri de şimdiye kadar paralıydı. O yüzden yazılımcıların ihtiyaç duyduğu özellikler her kullanıcının bilgisayarında yoktu. Aynı durum sürücüler için de geçerliydi. Ne ilginçtir ki bu durum Microsoft'un DirectX'e karşı tutumuna çok benziyor ama geliştiriciler için iş içinden çıkılmaz bir hal alıyor.

Genelde çoğu oyun Mac'ler üzerinde Windows'lu bilgisayarlarda olduğundan çok daha kötü çalışıyor. Örneğin SimCity'yi Windows'ta düşük grafik ayarlarında, 1080p çözünürlükte bir Intel HD 4000 grafik yongasıyla çok akıcı biçimde oynayabilirsiniz. AMD 6750M GPU'lu bir Mac'te ise oyun aynı ayarlarla ucu ucuna çalışıyor. David Stephen'in daha önce de söylediği gibi, en son işletim sistemiyle gelen gelişmiş API'ler (uygulama programlama arabirimi) bu durum değişebilir.

Performans problemleri her oyunda görülüyor. "Performansın düştüğünü gördüğüm de oldu ama genellikle benim Mac'e dönüştürdüğüm oyunlarda donanıma bağlı olarak performans artışı görülüyor. Elbette bazı OpenGL hataları/darboğazları oldu ama bu kodlarla giderebileceğim bir

şey." diyor XNA oyunlarını Mac ve Linux'a taşımak için MonoGame altyapısı üstünde çalışan bir geliştirici olan ve Fez'i de bu platformlara getiren Ethan Lee.

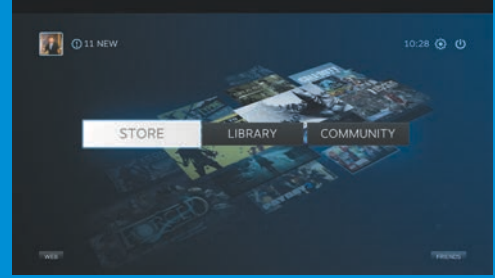
BASLATIRKEN

Oyunlar OS X'te çok iyi çalışmıyorsa geriye tek bir çözüm kalıyor: OS X yerine Windows kullanmak. Apple'ın Boot Camp yazılımı disk sürücünüzü kolayca bölmenizi sağlıyor ve Windows'un Mac'inizde çalışması için gereken tüm sürücülerini içeriyor. Elbette Apple'ın grafik sürücülerinin yerine başka sürücü kullanmanızı öneriyoruz ama ilginç olan, Mac'lerin satın alabileceğiniz en performanslı Windows sistemleri olması. Her şey sorunsuz işliyor ve satın aldığınız tüm Steam Play oyunları Windows'ta çalıştırabiliyorsunuz (kayıtlarınız da eğer destek varsa bulut sayesinde yüklenebiliyor). Dahası, Windows'a özgü oyunları da çalıştırabiliyorsunuz. Eğer SSD'si yetersiz olan nispeten küçük dizüstülerden birinde çift işletim sistemi kurarsanız yer sorunu yaşayabilirsiniz ancak Intel HD 5000 grafik yongasıyla MacBook Air gibi bir bilgisayar bile küçük, bağımsız oyunlar için harika bir oyun sistemi olabilir.

Mac'ler üst düzey oyun performansı isteyenlere pek bir şey sunmuyor ama bu yüzden bir kenara atmak da haksızlık olur. Oyun çeşitliliği şimdiden yabana atılır gibi değil ve giderek de büyüyor. Üstüne üstlük geri kalan oyunlar için Windows çalıştırabilirsiniz. Oyun performansı ile boyut/ağırlık dengesi söz konusuysa MacBook'un karşısında kimse duramıyor. Sevgili okurlar, Mac'i ve kullanıcıları PC oyuncularının arasına katıp bağımıza basma zamanı geldi. Onlar bizim silah arkadaşlarımız. Ne ilginçtir ki aynı adı taşıyan oyun (Brothers in Arms) Mac'te de yayımlandı.

Buhar Mac-inesi

VALVE'İN GELECEK PLANLARI ARASINDA MAC'E DE YER VAR MI?

Apple teknolojilerini kullanacak SteamOS'i birkaç sorun bekliyor.

Valve, Mac oyuncularının potansiyelini gören ilk Windows odaklı şirketlerden biriydi. Öyle de olmak zorundaydı zira PC'de oyun satan başlıca platformun sahibiydi. Mac için Steam, Windows için Steam'in bütün özelliklerine (Big Picture modu dahil) sahip. Mac'lerde BMP'de oyun kumandası desteği geçmişte sorunluydu ancak işletim sisteminin en son sürümü kendi API'leriyle geliyor. Bu özellikle de Apple'ın küçük, ekransız masaüstü bilgisayarı Mac mini için ideal. Sessiz çalışan bu akıllı küçük alüminyum kutudan harika bir medya merkezi bilgisayarı oluyor. Mac mini'nin Iris Pro grafik yongasına terfi etmesini ve böylece gerçekten sağlam bir konsol alternatifi olmasını bekliyoruz. Öyle olsa bile üstünde kolayca SteamOS çalıştırmak mümkün olmayacak zira Apple, Windows'taki gibi çift işletim sistemi kullanımına kolay kolay izin vermeyecek. Çok yazık; zira Mac mini, evin başka bir yerindeki ana oyun bilgisayarınızdan oyunları salona aktarmak için ideal bir aygıt olabilirdi. Sessiz, nispeten az güç tüketiyor ve yer kaplamıyor. Neyse ki Valve sadece SteamOS'li bilgisayarlara değil, tüm platformlardaki Steam istemcilerde de akış iletilmesine izin vererek sorunu çözecek.

Apple'ın Bluetooth'lu set üstü kutusu Apple TV için de bir Steam akış uygulaması olsa daha bile iyi olurdu. Buna bir Steam kontrol aygıtı takıp Steam kanalını seçebilir, sonra kütüphanenize erişebilirsiniz. Peki, hazır hayal kurmaya başlamışken aynısını yapan ve yatakta bile oyun oynamanıza izin veren bir iPad uygulaması fena mı olurdu?

Mac mini, Apple'ın Steam makinesi olabilir mi?

Taşınabilir acil durum kiti

Web araçları işinize yaramadığında pes etmeyin: Doğru programlarla dolu bir USB bellek, bilgisayarınızın derdine deva olabilir.

Eğer USB belleği sadece basit dosya transferleri için kullanıyorsanız bu küçük veri depolarının en iyi kullanım alanlarından birini gözden geçiriyorsunuz demektir. Meraklıları bilir ki USB bellekler son nefesini vermekte olan bir bilgisayara hayat aşılayabilen mükemmel, taşınır çözümlerdir.

Bilgisayarınız bozulursa ya da kötü niyetli bir zararlının kurbanı olup internete bağlanmayı reddederse, internetteki hiçbir uygulama sorununuzu gideremez. Buna rağmen, doğru programlarla dolu bir USB bellek bilgisayarınızı kurtarabilir. Başlı sıkışmış bir akrabanız sizden acilen yardım istediğinde elinizin altında kاپya koşarken cebinize

atabileceğiniz bir “ninja” sürücü olması da iyidir.

Bu yazıda size bir USB belleği acil durumlarda ihtiyaç duyacağınız şeylerle nasıl dolduracağınızı göstereceğiz. Bilgisayarınız bir daha bozulduğunda sakın paniklemeyin. Onun yerine, derin nefes alın, acil durum belleğini takın ve her şeyi rayına oturtmaya başlayın.

PORTABLEAPPS

USB kurtarma belleğinize yüklemeniz gereken ilk şey, masaüstü uygulamaların USB belleklere ve diğer taşınabilir ortamlara kurabilen ücretsiz ve açık kaynak kodlu bir yazılım olan PortableApps (www.portableapps.com).

PortableApps yeni taşınabilir yazılımları USB belleğinize kurma işini üstleniyor ve USB belleği kullandığınızda da arabirim rolüne soyunarak yazılımlar arasında kolayca gezinmenizi, istediğinizi çalıştırmanızı sağlıyor.

Diğer USB belleğiniz: SystemRescueCD

Eğer en korkunç bilgisayar felaket senaryosuna karşı hazırlıklı olmak istiyorsanız, acil durum USB belleği oluşturmaktan bir adım ileri gidebilirsiniz. İkinci bir taşınabilir sürücüye SystemRescueCD işletim sisteminin (www.sysresccd.org) canlı bir kurulumunu yükleyerek, bilgisayarınızın işletim sistemi oturum açmanıza bile izin vermeyecek kadar bozulduğunda

dahi kurtarma işlemlerine girişebilirsiniz.

SystemRescueCD ücretsiz bir canlı (live) işletim sistemi. Bu da demek oluyor ki sabit diske kurmanız gerekmiyor. SystemRescueCD USB belleğini sorun yaşayan bilgisayara takın, bilgisayarı yeniden başlatın ve USB bellekten önyüklemeye yapın. Linux tabanlı bu işletim sistemi, sabit disklerinizdeki verilere erişip

bunları ağda yedekleyebileceğiniz araçların yanı sıra, zarar görmüş işletim sisteminizi mümkün olduğunca ayağa kaldıracak her türden uygulamaya sahip. Dağıtımı hazırlayanlar bir SystemRescueCD canlı sürücüsünü nasıl yükleyip çalıştırabileceğinizi tüm detaylarıyla adım adım anlatmaktan da çekinmemiş (git.pcnet.com.tr/op).

PortableApps, popüler ücretsiz yazılımların yüzlercesinin “taşınabilir” sürümlerinin bir listesini tutuyor. Bunların hepsi de kurulum gerektirmeden çalışan yazılımlar. Tam listeyi görmek isterseniz portableapps.com/apps adresine bakabilirsiniz.

Anlatacağımız yazılımların neredeyse hepsinin adına “Portable” (taşınabilir) ibaresi eklenmiş sürümleri PortableApps platformunda bulunuyor. Bunları verdiğimiz adreslerden indirebilir ya da PortableApps’ı çalıştırıp “Programları Yönet > Daha Fazla Uygulama Edin”e tıklayabilirsiniz. Karşınıza büyük bir liste gelecek. Siz sadece istediklerinizi seçip İleri’ye basın ve hepsinin indirilip kendidliğinden kurulmasını sağlayın.

CHROME PORTABLE

Kurtarma aracı olmasa da, Chrome Portable gibi bir taşınabilir tarayıcı (git.pcnet.com.tr/chromep) acil durum sürücünüz için biçilmiş kaftan. Birçok zararlı web tarayıcılarını hedef aldığı için, büyük olasılıkla sisteminizde ele geçirilecek ya da çalışmaz hale getirilecek ilk bileşen tarayıcıdır. Chrome'un "kum havuzu" denilen güvenlik özelliği ve sizi zararlı sitelerle indirmelerden koruyan Güvenli Tarama özelliği, tarayıcıyı virüs kapmış olma ihtimali bulunan bir sistemi kurtulamak için en uygun araçlardan biri yapıyor.

SPYBOT SEARCH & DESTROY PORTABLE

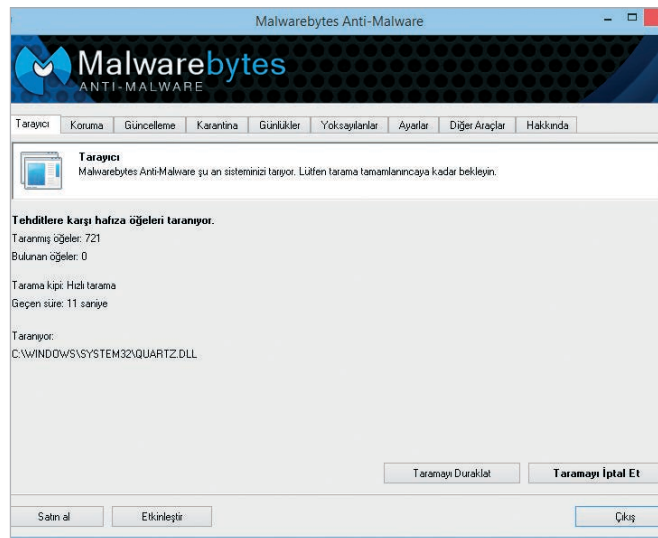
Bilgisayarınız zararlılar yüzünden kağıdı hızında çalışıyorsa Spybot Search & Destroy (git.penet.com.tr/lis) cephaneliğinizdeki ilk ve son silah olabilir. Bu, piyasadaki en eski ve en iyi casus yazılım kaldırma araçlarından biri ve en yavaş bilgisayarlarıdaki zararlıları bile silebiliyor.

CLAMWIN PORTABLE

ClamWin (git.pcnet.com.tr/clamwin) açık kaynak antivirüs motoru Clam için Windows'ta çalışan bir grafiksel arabirim. Bu sürüm kurulu bir anti virüs uygulaması içermediğinden gerçek zamanlı tarama yapamıyor. Yine de şüpheli dosyalar için güvenilir bir

PortableApps taşınabilir ortamlara kurup her bilgisayarda kullanabileceğiniz “taşınabilir” yazılımlara kolay erişim sağlıyor.

Malwarebytes Anti-Malware yeni tehditleri saptayıp silmede geleneksel anti virüs yazılımlarından daha başarılı.

Revo Uninstaller uygulamaları tamamen kaldırıyor ve başka yazılım kaldırıcıların geride bıraktığı izleri de siliyor.

istek üzerine arama özelliği sunuyor.

MALWAREBYTES ANTI-MALWARE

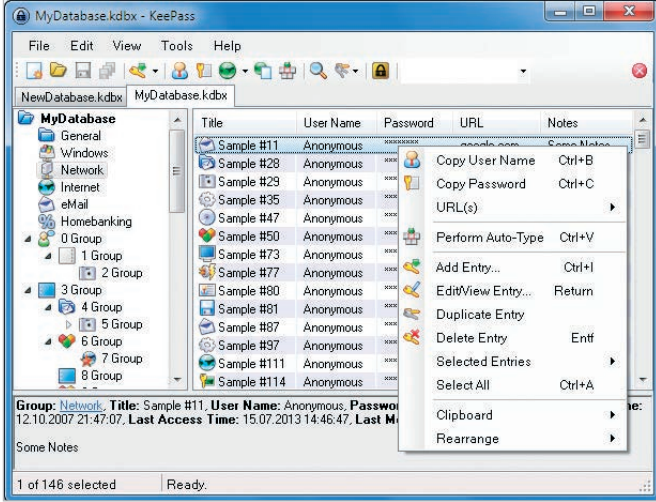
Birçok bilgisayar kurdu
Malwarebytes Anti-Malware'ı
(www.malwarebytes.org)
zararlı yazılımlara karşı
bir numaralı tayarıcı ilan
etse de aracın taşınabilir
sürümü yok. Bununla
birlikte Malwarebytes
Anti-Malware'in kurulum
dosyasını acil durum USB
belleğinize kaydedebilir,
sonra Spybot ve ClamWin'le
bilgisayarı ilk kurtarma
girişiminin ardından
uygulamayı hasta bilgisayara
kurabilirsiniz.

Bilgisayarınızı halihazırda tanıttığımız iki güvenilir programla tarattıktan sonra neden Malwarebytes'i kullanayım ki diye düşünebilirsiniz. Her şeyden önce, virüs kaynayan bir bilgisayarla uğraşıyorsanız bir tarayıcıdan daha zarar gelmez. Daha da önemlisi, testler Malwarebytes'in sıfırinci gün açıklarını (yani tespit edilmemiş açıkları) sıradan antivirüs yazılımlarından daha etkili şekilde ortadan kaldırdığını gösteriyor. Chameleon (bukalemun) özelliği, Malwarebytes'in, geleneksel antivirüs taramalarını engelleyen virüsler karşısında bile çalışmayı sürdürmesini sağlıyor. Malwarebytes bilinen zararlıları ortadan kaldırmakta o kadar başarılı değil, o yüzden diğer güvenlik programlarıyla birlikte kullanmanızı salık veriyoruz.

KASPERSKY TDSSKILLER

Önerdiğimiz önceki yazılımları kullandığınız halde bilgisayarınız şüpheli hata mesajları veriyorsa ya da tarayıcınız kafasına göre sitelere gidiyorsa kardeşinizde bir rootkit olabilir. Sisteminizde çalışan zararlı kodları gizlemek için tasarlanan rootkit'leri saptamak çok güç olabiliyor. Eğer bilgisayarınıza bunlardan birinin bulaştığını düşünüyorsanız Kaspersky'nin TDSSKiller (support.kaspersky.com/5350) adlı rootkit tarayıcısını çalıştırın. Tek yapmanız gereken .exe dosyasını USB belleğe kopyalayıp virüslü

Dosya Taşınabilir acil durum kiti

KeePass Portable parola veri tabanınızı şifreliyor ve tuş kaydedici zararlılara karşı koruyor.

bilgisayarda çalıştırmak. Yazılım çoğu rootkit'i bulup kaldırabiliyor.

FILEASSASSIN

Programları sistemden kaldırmaya çalışmasanız bile virüslü bir sistemde dosya silmek zor olabilir. Windows bir dosyaya erişim hakkınız olmadığını ya da dosyanın bir başka kullanıcı/program tarafından kullanıldığını iddia edebilir, silinmesini istediğiniz dosyanın silinemediğini bir başka mesajla bildirebilir.

FileAssassin (www.malwarebytes.org/fileassassin) bu engelleri aşip istediğiniz dosyayı silmenize yardımcı oluyor; ama siz siz olun, dosyadan gerçekten kurtulmak istediğinizden emin olun.

ERASER PORTABLE

Bazen sorun dosyaları silmemeniz değil, bir dosyanın gerçekten silmek istemeyişidir. Eğer hassas belge veya dosyaları silmek istiyorsanız standart mekanik sabit disklerdeki dosyaları güvenle silip üstüne yazmak için tasarlanmış Eraser (git.pcneta.com.tr/eraser) ile bunu yapabilirsiniz. Katı hal disklerindeki (SSD) yıpranma dengeleme algoritmaları programın verileri güvenli biçimde silmesine engel oluyor.

Eraser, dosyaları güvenli biçimde silmek için, silinen veriyle ilişkili sabit disk sektörlerinin üstüne tekrar tekrar veri yazmak için farklı yöntemlere sahip.

Yazılım belli klasör ve dosyaların silinmesine

izin verse de, isterseniz bir diskteki tüm boş alanı silmek için de kullanabilir, böylece eskiden silmiş olduğunuz dosyaları kurtarılamayacak hale getirebilirsiniz. Yine de neyi sildiğinize dikkat edin.

REVO UNINSTALLER PORTABLE

İşlemez hale gelmiş bir bilgisayarı tekrar akıcı biçimde çalışır hale getirmenin en basit yöntemlerinden biri gereksiz programları kaldırmaktır. Bu yaklaşımın iki faydası var: Sabit diski temizleyerek bilgisayar hızlandırıyor ve başlangıçta çalışan yazılımların sayısını azaltarak bilgisayarın daha hızlı açılmasını sağlıyorsunuz.

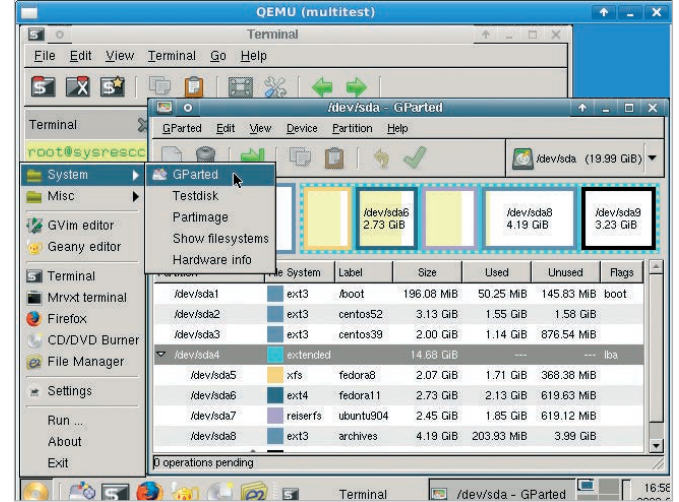
Programları elle de kaldırabilirsiniz ama bu hem yavaş hem de istenmeyen yazılımların tüm bileşenlerini silmeyeabiliyor. Onun yerine Revo Uninstaller'ın (git.pcneta.com.tr/revop) taşınabilir kopyasını el altında bulundurun ve istediğiniz kadar çok

programı bir defada sistemden kaldırın. Revo, yazılımlarla gelen kaldırma özelliğinden çok daha etkili. Çoğu yazılım kaldırıcı geride bilgisayarınızın sağına soluna dağılmış parçalar bırakabiliyor ama Revo bir dosyayla ilişkili ne var ne yok hepsini siliyor. Bilgisayarınızdaki gereksiz dosyalara elveda deyin!

AUTORUNS PORTABLE

Eski sistemlerin giderek yavaşlamasının bir nedeni de açılış sırasında kendiliğinden çalışmak üzere ayarlanmış çok sayıda program ve hizmet birikmesidir. Sysinternals tarafından geliştirilen Autoruns (git.pcneta.com.tr/autorunsp) bilgisayarınızın açılış sırasında başlatılan tüm süreçleri ve tarayıcı araç çubuğu ya da kabuk uzantıları gibi diğer yaygın sorun çıkarıcıları gösteriyor.

Bir sürücünün başlangıçta çalıştırılmasını önlemek için tek yapmanız gereken onay kutusundaki işareti kaldırmak. Gerçi bu

SystemRescueCD, PC'nizde sorun giderme ve kurtarma için GParted'i ve başka yazılımları içeriyor.

basitliğin de bir dezavantajı var: Eraser'da olduğu gibi, tıklamadan önce dikkatli olun yoksa kritik bir başlangıç hizmetini devre dışı bırakabilirsiniz.

KEEPASS PASSWORD SAFE PORTABLE

Eğer parolalarınızı saklamak için KeePass kullanmıyorsanız (kullanmıyorsanız ciddi ciddi düşünmelisiniz) gerek KeePass Password Safe Portable'ı (git.pcneta.com.tr/autorunsp) gerekse parola veri tabanınızı USB bellekte taşınabilir yapabilirsiniz. Bu sayede, hangi bilgisayarı kullanırsanız kullanın, internetteki hesaplarınıza daima erişebileceksiniz. Dahası, KeePass veritabanı şifreli olduğu ve bir ana parola gerektirdiği için, USB belleği kaybetmeniz bile kimlik hırsızlığından yana endişe etmenize gerek yok.

Virüslü olma ihtimali bulunan bilgisayarlarda KeePass'la da oturum açmaktan kaçınmalısınız ama yazılım, basılan tuşları kaydeden programları atlatmak için birtakım zekice numaralara da sahip. Sözgelimi, KeePass'in Autotype özelliği, saklanmış parolalarınızı uygun alanlara kendiliğinden yazıyor ve programın ana parolayı bir Windows Kullanıcı Hesabı Denetimi (UAC) penceresinde sormasını isteyebilirsiniz. O zaman, bilgisayarınızda yönetici haklarıyla çalışmayan tuş kaydedicilere (keylogger) karşı korunmuş oluyorsunuz. ■

ÇOCUKLAR VE VELİLERİ İÇİN EN İYİ iPad KAYNAĞI

PC ÖZEL SAYI

Sayı 03 / 2013 / Fiyat: 10 TL

iPad

Çocuk

EBEVEYN REHBERİ
BİLMENİZ
GEREKEN
HER ŞEY

Eğlence ve eğitim için iPad rehberi

Çocuklar için en iyi iPad uygulamaları

Çocuklara özel ipuçları ve tavsiyeler

iPad'de satın alma kısıtlamaları için kritik ayarlar

Güvenli kullanım için ebeveyn kontrolleri

Çocuklara müziği sevdiren uygulamalar

Eğlenceli ve öğretici video kaynakları

ISSN 1303-4014

9 771303 401009

KKTC FİYAT: 12,5 TL

ÇOCUKLARA ÖZEL İPUÇLARI, EĞLENCELİ VE ÖĞRETİCİ
UYGULAMALAR **iPAD ÇOCUK ÖZEL SAYISINDA**

İZLEYEN İZLEYENE

Şirketler alışverişlerimizi nasıl takip ediyor? Bu bilgiyle ne yapıyorlar ve bu bizim için sorun mu? Yanıtı bulmak için alışverişe çıkıyoruz.

Yerel süpermarketten ya da internetten ne zaman alışveriş yapsak izleniyoruz. Ne zaman kasada para ödesek ya da bir internet mağazasında gezinsek, bu dijital ormanda ekmek kırıntılarından bir iz bırakıyoruz ve bu iz satın alma alışkanlıklarımıza, kişisel bilgilerimize uzanıyor. Şirketler işte bu izi sürerek ilgi alanlarımızı ve satın aldıklarımızı kapsayan profiller oluşturuyor. Peki, toplanan bu verilere ne oluyor? Mademki böylece bir sürü bilgi topluyorlar, kişiye özel teklifler neden hep isabetsiz?

Bugünlerde satın alma alışkanlıklarımızın şöyle ya da böyle kayıt altında olduğunu siz de farkındasınızdır. Kasada ödeme yaparken o mağazaya ait müşteri kartını uzattığınızda, aslında gelecekte satın alacağımız ürünlerden indirim sağlayacak puanlarımızı artırıyor ve karşılığında mahrem alanımızdan biraz daha

vazgeçiyoruz. Benzer şekilde, internetten alışveriş yaparken de kredi kartı bilgisi, e-posta adresi gibi kişisel bilgilerimizi çevrimiçi satıcıya teslim ediyor, karşılığında bize cazip tekliflerle (ücretsiz kargo, indirim kuponu, hediye çeki vb.) gelip bizi tekrar mağazalarına çekmelerine izin veriyoruz.

Peki, hakkımızda tam olarak hangi verilerin toplandığını, nasıl işlendiğini ya da satıcıların bu bilgiyi ilerde ne yapmayı düşündüğünü biliyor muyuz? Muhtemelen yanıt hayır ve çok da endişe etmiyorsak bunun sebebi, satıcıların veriyi kullanmada pek de becerikli olmamaları. Hâlâ satın almayı hayatta aklımızdan geçirmeyeceğimiz şeylerin, ağızımıza bile koymayacağımız yiyeceklerin reklamlarını alıyoruz.

Peki, bunca veriye rağmen neden satıcılar neyi sevip neyi sevmediğimizi öğrenemiyor?

Marks & Spencer'ın Türkiye'de müşteri kartı uygulaması var, İngiltere'de ise müşteri avantajları eklenmiş kendi kredi kartını sunuyor.

Bunu anlamak için verinin nasıl toplanıp işlendiğine bakmamız gerekiyor.

Hedefe kilitlenmek

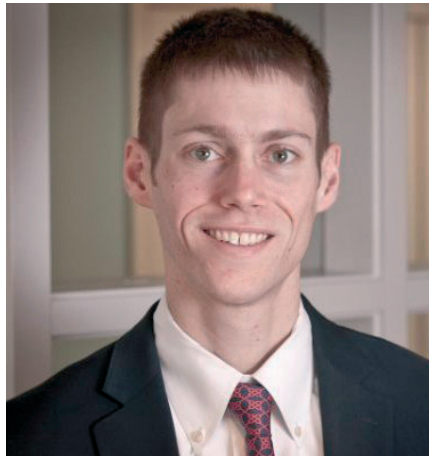
William Weidman dünyanın en büyük satıcılarıyla alışveriş alışkanlığımızı daha iyi takip ve tahmin etmek için çalışan APT (Applied Predictive Technologies) firmasının başkan yardımcısı. APT'nin birlikte çalıştığı firmalar arasında Asda, Barns & Noble, Starbucks ve Staples gibi büyük isimler var. Weidman, bir dükkâna gittiğimizde yaşananları ve nelerin takip edildiğini şöyle örnekliyor: "Kredi kartı ya da müşteri kartı sayesinde elimizde bir 'müşteri tanımlayıcısı' oluyor ama o kişinin kim olduğunu henüz bilmiyoruz." diyor. "Bununla birlikte müşterinin dükkâna şu anda gelip beş ürün aldığını biliyoruz. Dört hafta sonra tekrar gelip üç parça ürün aldığını da. O zaman elimizdeki birincil veri kümesi bu. Satın alınanlar, hangi ürünlerin birlikte alındığı ve bunları hangi müşterinin aldığı."

Birçok kişi sadece müşteri kartıyla (sadakat kartı) yapılan alışverişlerin takip edildiğini düşünüyor ama durum öyle değil. "Müşteri kartı kullanmadan da birçok şeyi öğrenmek mümkün." diyor IBM'in satıcılarla ilgilenen iş analiz müdürü. "Bir kişiyi takip etmek istiyorsanız, alışveriş alışkanlıklarını örneğin kredi kartından da takip etmek mümkün. Bu onlar hakkında çok fazla şeyi ele veriyor."

Müşteri kartıyla yapılan alışverişlerin farkı, satıcının bu bilgiyi müşteriyi temsil eden anlamsız bir rakamla değil de müşterinin kim olduğuyula ilişkilendirebilmesi. Bu da zaman içinde alışverişlerimizin daha kolay takip edilmesini sağlıyor.

Bu türden bir izleme masum görünüyor olabilir ama zaman içinde satıcılar hakkımızda çok ayrıntılı profiller çıkarabiliyor. Örneğin bir mağaza, sizin 45-50 yaşlarında, iki kedisizle yaşayan bir kadın olduğunuzu, oğlunuzun ya da kızınızın yakında doğum yaptığını ve 50 kilometre uzakta oturduğunu anlayabiliyor. Bu kadar isabetli bir profili nasıl mı oluşturuyor? Çünkü müşteri kartı

William Weidman şirketlerin alışveriş davranışlarımız hakkında milyarlarca veri kümesi kaydettiğini belirtiyor.

APT, Starbucks gibi firmalar için müşteri verilerini analiz ediyor.

Vivian Braun şirketlerin müşteri kredi kartı numaralarından yola çıkarak tüketici davranışlarını analiz edebileceğini söylüyor.

almak için doldurduğunuz form sayesinde zaten adınızı, yaşınızı ve cinsiyetinizi biliyor. Satın aldığınız kedi mamasının miktarından evinizde kaç hayvan olduğunu, yiyecek alışverişlerinizden de yalnız yaşadığınızı anlıyor. Hatta sizin uzakdaki bir şubeden sürekli bebek malzemesi almanızdan yola çıkarak, kızınızın ya da oğlunuzun yeni çocukları olduğu sonucuna varabiliyor.

İz peşinde

Satıcıların bu verinin peşinde olmasının birçok nedeni var. Hafta sonu gazetenizin içinden çıkan eklerde hangi kampanyaların olacağını, raflara hangi ürünlerin yakın dizileceğini bu sayede belirliyorlar. O yüzden, hazır İtalyan yemeği yemek istediğinizde bir şişe Chianti ve biraz sarımsaklı ekmek el altında oluyor. Bu veriyle yeni şubelerini nerede açacaklarını belirliyor, hatta bazen hepsini size kendi ürünlerini pazarlamak isteyen başka şubelere satıyorlar.

Kulağa çok korkunç geliyor ama toplanan bilgi sızdırılırsa ya da doğru dürüst korunmazsa tehlikeli olabilir. Örneğin 2006'da AOL arama verilerini sızdırılması, sözde isim bilgileri silinerek anonimleştirilmiş verilerin bile birleştirilip sahibinin bulunabileceğini gösterdi. New

Sadakat kartlarının değeri

Müşteri kartı da denilen sadakat kartları (loyalty card), onlarca yıldır tüm dünyada kullanılıyor. Sadakat kartları, adından da anlaşılacağı üzere, müşterilerin belli bir markaya olan sadakatleri (sürekli o mağazadan alışveriş yapmaları) karşılığında müşteriye bazı avantajlar sağlayarak marka bağlılığını teşvik ediyor. Ancak son akademik araştırmalar bu kartların sadakati sağlamada çok az etkili olduğunu gösteriyor.

Aslına bakılırsa müşterilerin bu kartları talep etmelerinin sebeplerinden biri, zaten o markaya sadık olmaları. Çoğu ülkede sadakat kartlarının ödülleri oldukça düşük ve genelde toplam alışveriş miktarının yüzde biri kadar indirim sağlıyorlar.

Sadakat kartlarının firma için değeri tüketici için olandan çok daha yüksek, çünkü kartlar sayesinde topladıkları bilgilerle müşterilerini yakından tanımakla kalmıyor, bu bilgileri üçüncü şahıslara da satarak ek gelir elde edebiliyorlar. Gizlilik taraftarları

tarafından sürekli topa tutulsa da bu uygulama ne yazık ki oldukça yaygın.

York Times, 4417749 numaralı müşterinin, sırf yaptığı aramalardan yola çıkarak Georgia'da yaşayan 62 yaşındaki dul Thelma Arnold olduğunu buldu (ve kendisinden izin alarak açıkladı). Doğal olarak veri izlemeye yönelik büyük bir mahremiyet hareketi başlatıldı ve verilerin daha fazla anonimleştirilmesinden şirketlerin müşteri hareketlerini takibinin yasaklanmasına kadar birçok talepte bulunuldu.

Ancak veri toplamının kötülüklerini duydukları, elde edilen verinin gerçekte satıcılar tarafından ne kadar isabetli kullanıldığıyla ilgili soru işaretleri oluşuyor. Biz müşteriler için veri izleme her zaman kötü bir şey değil. Bazen bir sitenin hoşumuza gidecek yeni filmleri, okumadığımız ama sevebileceğimiz kitapları önermesini, hep kullandığımız temizlik malzemesinin daha ucuz alternatifini göstermesini isteyebiliriz. Ne yazık ki şirketler bu konuda, veri toplamaya başlamadan önceki hallerinden çok da ileri gidememiş görünüyor.

Hakkımızda herkesten çok şey bilen Google bile reklam verenleri hedefe yönelik reklamların faydaları konusunda ikna etmekte zorlanıyor. En son rakamlar, arama yaptığınızda karşınıza çıkan AdSense reklamları için reklamcılarının tıklama başına giderek daha az ödeme yaptığını gösteriyor. Hedefli reklamcılık konusunda AdSense en hızlı, en basit ve en doğrudan örnek; çünkü sizin arama kutusuna yazdıklarınız doğrultusunda belirleniyor.

Hedefi ıskalarken

Peki, o zaman veri toplamadaki patlamaya karşılık neden daha isabetli, daha yararlı indirimler, teklifler ve kuponlar almıyoruz? Bunun bir nedeni, şirketlerin şu anki müşteri takip düzeyi kapasitesinin, işleyemeyecekleri kadar çok veri toplaması.

APT'den Weidman, şirketlerin verileri hangi sıklıkta kaydettiği sorulunca, "Her zaman, her şeyi kaydediyorlar." diye yanıtıyor. "Çok büyük şirketler için milyarlarca veri kümesinden söz ediyoruz. Bu kadar çok verinin izini sürebilmek bundan birkaç yıl önce mümkün hale geldi. Daha fazla satıcı ayrıntılı takibe başlayınca, tüm bu veriyi anlamlı sonuçlar elde edecek şekilde işleme sorunu çıktı."

Veriyi sırf kaydetmiş olmak için kaydetmemek, bundan bir şeyler çıkarmak için zor yanı. Verinin miktarı da büyük bir sorun ama başka faktörler de var. "Şirketler ve bu tür verileri kaydeden organizasyonlar anlamlı sonuçlara ulaşip müşterileri için kişiselleştirilmiş bir deneyime dönüştürmek için var güçleriyle çabalıyorlar." diyor SAP Müşteri İlişkileri Yönetimi Müdürü Kris McKenzie.

Şirket en büyük satıcılarla, ürünlerin raflara konuşundan satın aldıklarımızın kasada toplanmasına kadar birçok konuda işbirliği yapıyor.

"Veri hacmi bir sorun ama verinin dağınıklığı da önemli." diyor McKenzie. "Genellikle bu veriler tek bir yerde değil, birden çok veri sistemine yayılmış durumda oluyor. O yüzden, çoğu satıcının pazarlama için birçok kanalı var ve her kanal aslında bir depo."

Bu yüzden de örneğin paralı TV yayını yapan bir şirketi aradığımızda çağrı merkezi genelde web sitesinden satışın yapıldığı sistemden ayrı bir sistem üstünde çalışıyor. Eğer telefonda sizin için uygun yayın paketini belirleyip alışverişinizi web sitesinden tamamlamak isterseniz karşınıza farklı fiyat çıkabiliyor çünkü sistemler birbirinden bağımsız çalışıyor.

"Eğer çağrı merkezini ararsanız, sizin web sitesinden alışveriş yapmakta olduğunuz şahıs olduğunu anlamaları çok güç." diyor McKenzie. "Farklı sistemlerde, farklı süreçlerden geçen ve farklı veri tabanlarında tutulan bu iki bilgiyi nasıl bir araya getireceksiniz?"

IBM'den Braun, alışveriş yöntemlerimizdeki artışın müşterilerle başa çıkmayı güçleştirdiğini söylüyor. "Bence şu an satıcılar için en önemli sorun, satış kanallarının çoğalması." diyor. "Müşteriler onlara farklı yollardan geliyor: cep telefonu, internet ve mağaza. Müşterilerine tutarlı, bir bütün oluşturan, memnuniyet verici alışveriş deneyimi yaşatmaya çalışıyorlar fakat müşteri araştırmasını internetten yapar, ertesi gün dükkâna gider, sonra tekrar internetten sipariş verirse bununla başa çıkmak güç."

Ana hatlar

Bir başka sorun da belli müşterilere odaklanmanın pratik olmayışı. Onun yerine satıcılar bizi geniş ve genelde

İngiltere'nin en büyük sadakat kartı ağı Nectar'ın desteklediği markalar arasında Apple, Dell, eBay, Ford gibi devler de var.

Müşteri izleme sürekli iyiye gidiyor olabilir ama kişiselleştirilmiş indirimler hâlâ gelişigüzel görünüyor.

isabetsiz profil kategorilerine sokup verileri böyle analiz ediyor. "Bu verilerin birçoğu gruplara ayırmanın sonucu." diyor APT'den Weidman. "Gruplama ise alışveriş profilinize göre yapılıyor: mağazaya gelme sıklığınız, alışverişte sepetinizin büyüklüğü, satın aldığınız mal türleri..."

Daha güncel sistemlere sahip olanların daha kişisel tekliflerde bulunabildiğini söylüyor Weidman. "Kimileriye 'X ürününü aldığınız için Y ürününün onun yanında iyi gideceğini düşünüyoruz ve size Y ürününde özel indirim sunuyoruz.' diyebilecekleri bireysel müşteri düzeyine inebiliyor." Ancak kimi zaman buna satıcıların geri kafalılığı engel oluyor. Biz müşterilerin kampanya ve indirim olarak ne istediğine değil de, belli ürünlere aşırı odaklanıyorlar.

"Müşteri perspektifinden bakıldığında, sevildiğinizi, önemsendiğinizi ve satıcının sizi tanıdığını bilmek istiyorsunuz." diyor Braun. "Ama bir yandan da satıcının sizi gereksiz ya da aşırı fazla teklife boğmamasını istiyorsunuz. Sorun şu ki satıcılar genelde hepsini birden yapmaya kalkışıyor. 'Harika bir kampanya hazırladık!' deyip ellerindeki 20 milyon e-posta adresine birden yolluyorlar."

Paul Alexander, sahipleri arasında Visa Europe'un da bulunduğu ve satıcılara kaydettikleri müşteri verilerinden anlam çıkarmada yardımcı olan Beyond Analysis firmasının CEO'su. Birçok şirketin veriyi doğru düzgün işleyip müşteriyle temasa geçmeden önce anlamak yerine, ürünleri insanlara ulaştırmaya odaklandığını belirtiyor.

"Benim için bu kopukluk çok temel bir sorun ve nereye baksak görüyoruz." diyor. "Verileri kaydediyorsam ne anlama geldiklerini ya da tüketici davranışını anlıyorum mantığı bu. Sırf bir e-posta

pazarlama veri tabanına kayıtlı müşterileri var diye, satacak ürünleri var diye herkese bir sürü teklif gönderebileceklerini sanıyorlar. Veri toplamının ardından anında harekete geçiyorlar."

Şirketler bizi spam teklifleriyle bombardımana tutmaya değil de özel olarak bize hitap etmeye karar verdiklerinde bile hedefi tutturmaları güç. "Peki, bu verileri farklı müşteri kesimlerine nasıl ayıracaksınız? Öyle ki, bu ürünün şu kümedeki değil de bu kümedeki müşterilere uygun olduğunu düşünüyorum nasıl diyacaksınız?" diye soruyor APT'den Weidman. "Milyonlarca müşteriyi elekten geçiriyorsanız, mantıklı bir gruplama yapmak çok zor."

Braun birçok satıcının elinde devasa veri depoları olduğunu, buna karşın birçoğunun (piyasada bulunmasına rağmen) analiz aracı olmadığını dile getiriyor. "Çoğu satıcının elinde dev bir müşteri veri tabanı var ama akıllı bir

gruplama becerisi yok." diyor.

"Gruplamayı posta kodu gibi bir şeye dayalı yapabilirler ama bu da çok karmaşık değil. Herkesin elinde ödeme işlemi verileri var, ama ya daha fazlası? İşlem verilerini her şeyden ayrı mı tutuyorlar? Bu işlemle daha ne kadar bilgiyi eşleştirebiliyorlar? Bir müşteri kesimiyle eşleştirebiliyorlar mı? Ellerinde e-posta adresi ya da telefon numarası var mı? Birçok satıcıda hâlâ bunlar eksik, o yüzden de sorun var."

Ölçülü tepki

Satıcılar hangi kampanyaların gerçekten başarılı olduğunu anlamakta da genelde güçlük çekiyor. Örneğin, belli bir bira markasının reklamını yapıyorlar. Bira iyi satılıyor ama promosyon yüzünden mi, yoksa havanın sıcak oluşu ve insanların mangal partisi yapması yüzünden mi bira satışları yükseliyor, orasını bilemiyorlar. "Tüm bu değişkenleri hesaba katıp fazlalıklardan ve diğer faktörlerden kurtulmak, bunu denedik ve yararını gördük demek zor." diyor Weidman.

Buna rağmen uzmanlar bir konuda hemfikir. Satıcılar ilerleyen yıllarda bu verileri çok daha akıllıca kullanacak. Bunun da bir dizi nedeni var. Öncelikle, hesaplama gücü giderek ucuzluyor ve hızlanıyor. Hatta bilgilerimizi içeren devasa veri tabanlarını RAM'de tutup çok hızlı erişmek mümkün. Bu, kasa fişlerinin üstünde kişiye özel indirimler gibi yeni uygulamaların önünü açacak. Örneğin İngiltere'deki Boots mağazalarında bu zaten uygulanıyor.

Ayrıca, şirketlerin veri madenciliği için kullandığı yazılımlar yeni algoritmalar geliştirildikçe daha da zeki bir hal alıyor. Bir yandan da daha kolay kullanılabilir hale geliyorlar ki bu da firmaların indirim kuponlarıyla, hediye çekleriyle ve diğer kampanyalarla hangi müşterileri hedefleyeceğini belirlemesini kolaylaştırıyor.

Şöyle ya da böyle, serbest ve gelişigüzel veri toplamının böyle devam etmesi olanaklı görünmüyor. Biz tüketiciler hem veri izlemenin olumsuz yanlarını hem de kişisel verilerimizin maddi değerini

AB'nin çerez yasası

Avrupa merkezli bazı web sitelerini ziyaret ettiğinizde "o sitenin çerezleri kullandığını" açıklayan uyarı mesajları ile karşılaşmışsınızdır. Çerezler (cookie), çoğu web sitesi tarafından, o sitedeki gezintinizle ilgili ufak bilgileri bilgisayarınızda depolamak için kullanılan metin dosyaları. Çoğu çerez zararsız ama çerezler, hangi reklamları gördüğünüzü ve hangi siteleri ziyaret ettiğinizi takip etmek için reklam ağları tarafından da kullanılabilir.

Avrupalı sitelerde son aylarda görmeye başladığımız bu mesaj, Avrupa Birliği Direktifi 2009/136/EC ile getirilmiş bir zorunluluk ve Türkiye'yi doğrudan bağlamamasına rağmen

Türk ziyaretçiler de bu mesajlarla karşılaşabiliyor. Bu direktif, AB vatandaşlarının çerez kullanan siteleri hemen tanıyabilmesi ve çerezleri kabul edip etmemeyi seçebilmesi üzerine tasarlanmıştır. Ancak bir son dakika değişikliğiyle kurallar gevşetildi ve çerezlerin yine otomatik olarak kaydedilmesine, kullanıcıya sadece bilgi verilmesi karar verildi. Dolayısıyla "Bu siteyi ziyaret ettiğinizde çerezlerin kullanımını kabul etmiş oluyorsunuz." gibi mesajlarla karşılaşılıyor. Privacy International adlı gizlilik taraftarı grup, bu düzenlemenin hiçbir işe yaramayacağı görüşünde.

daha iyi anlıyoruz. Hükümetlerin de bir noktada devreye girip kişisel verilerin nasıl saklanacağı ve kullanılacağı konusunda yasaları sıkılaştırması olası.

Sektörün içinden bazıları bunun zaten sorumlu bir şekilde çalışan, örneğin kullanıcı rızasına bağlı uygulamalardan, mesela müşteri kartlarından faydalanan şirketleri olumsuz etkilemeyeceğini söylüyor. APT'den Weidman "Daha fazla yasa çıkması çok muhtemel." diyor. "Bence bu işi iyi beceren firmaların müşteri sadakati programları var. Müşteriler bunlara bilinçli olarak katılıyor ve sadece bu program kapsamında indirim alıyor. Yasaların bu durumu değiştireceğini hiç sanmıyorum."

Yasal engeller

Bununla birlikte OFT (İngiliz Adil Ticaret Kurumu) müşterilerin internetten takip edilmesini ve satıcıların farklı müşterilere farklı fiyat verdiği kişiselleştirilmiş fiyat uygulamalarını mercek altına alacağını duyurdu. Amazon ta Eylül 2000'de farklı müşterilere DVD'lerde farklı fiyat uygulayarak bu teknolojiyi denemiş, ancak kullanıcılar uyanıp da tüm olay bir halkla ilişkiler felaketine dönüşmek üzereyken hemen rafa kaldırmıştı. OFT, başka firmaların şu anda bunu uygulamasından çekiniyor.

"Firmaların bireysel müşteriler hakkındaki bilgileri pazarlama amacıyla kullandığını biliyoruz." diyor OFT'nin başındaki Clive Maxwell. "Hem müşteriler hem de firmalar için önemli potansiyel faydası var bunun. Fakat verinin toplanma ve kullanım biçimi hızla evrim geçiriyor.

Müşterilerin kendi profilleri üzerindeki denetimini ve firmaların bu profilleri kullanarak mallar ya da hizmetler için farklı ücret talep edip etmediğini iyice anlamalıyız." Yeni yasaların çıkması uzun zaman alabilir ve bazıları sektörün bundan önce, sırf tüketicinin baskısı yüzünden değişeceğini düşünüyor. Beyond Analysis'ten Alexander, "Bana kalırsa hükümetler yasa çıkarmada toplumun duygularının gerisinde kalıyor. Hükümet halkın sesidir, o yüzden yasaların da yetişeceğine inanıyorum ama tüketici varmak istediği yere yasalardan önce varacak. Önünde sonunda bu serbesti satıcıların elinden alınacak ve tüketici kendi verisi ve neyi alıp almayacağı

konusunda söz sahibi olacak." diyor. "Satıcılar dizginlerin müşterinin eline geçmesine bugünden alışsalar iyi olur, çünkü gelecekte hep böyle olacak."

Alexander, tüketicinin ağır ağır kendi kişisel veri kasalarını oluşturacağını, verilerini internette güvenli olarak depolayacağını ve kullanılmasını istediğinde şirketlere bu bilgiyi açacağını düşünüyor. Böylece, örneğin bir firmaya adresinizi ürünün kargolanması için vereceksiniz ancak kalıcı olarak saklamalarına izin vermeyeceksiniz.

Bu fikir giderek ilgi görüyor ve bir dizi genç şirket bu kavramı piyasaya taşımaya hazırlanıyor. Bunlardan bazıları Singly (www.singly.com), Personal (www.personal.com), Mydex (www.mydex.org) ve Qiy (www.qiy.com). Ne var ki bu firmaların hepsi de daha gelişimlerinin erken aşamalarında ve birçoğunun daha çiçeği burnunda. O yüzden başarılı olup olamayacakları, ne kadar başarılı olabilecekleri ve kişisel verilerimizin yönetiliş tarzını değiştirip değiştiremeyecekleri gibi sorular, çokuluslu satıcıların en zeki yazılımlarıyla ve müşteri düşüncesine dair bilgisiyle bile yanıtlanamıyor. ■

Beyond Analysis'ten Paul Alexander er ya da geç kişisel verilerimizi veri kasalarında saklayarak dizginleri elimize alacağımıza inanıyor.

BÜYÜK DOSYALARI PAYLAŞMANIN 10 YOLU

E-postaya sığmayacak kadar büyük dosyaları bu harika hizmetlerle yollayın.

1 DROPBOX

Dropbox (www.dropbox.com) o kadar popüler ki insanlar nasıl görüntü düzenlemeye "Photoshop'lama" diyorlarsa herhalde dosya paylaşımı ve çevrimiçi depolamaya da "Dropbox'lama" diyecekler. Dropbox'a üye olduğunuzda 2 GB bedava depolama alanı kazanıyor, diğer kayıtlı Dropbox üyelerine dosya ya da klasörlerin bağlantısını yollayabiliyorsunuz. Ayrıca aylık 9,99 dolardan başlayan fiyatlarla 100 GB ek alan satın alabilirsiniz. Dropbox'ın yaygın desteği (en azından birinci ve üçüncü parti uygulamalarda) programın albenisini daha da artıran bir unsur. O zaman durmayın, siz de üye olun, paylaşımaya başlayın!

Sign in

Free

Starting at 2 GB
Up to 18 GB (500 MB per referral)

[Get Dropbox now!](#)

Pro

Plans at 100, 200, or 500 GB
Starting at \$9.99/month

[Upgrade](#)

Business

Plans start at 1 TB for 5 users
Centralized billing and admin tools

[Learn more](#)

KUTUNUN İÇİNE Dropbox hizmeti basitlik ilkesi gözetilerek tasarlanmıştır. Kolay kullanımlı arabirim sayesinde dosya depolamak ve başkalarıyla paylaşmak adeta çocuk oyuncağı.

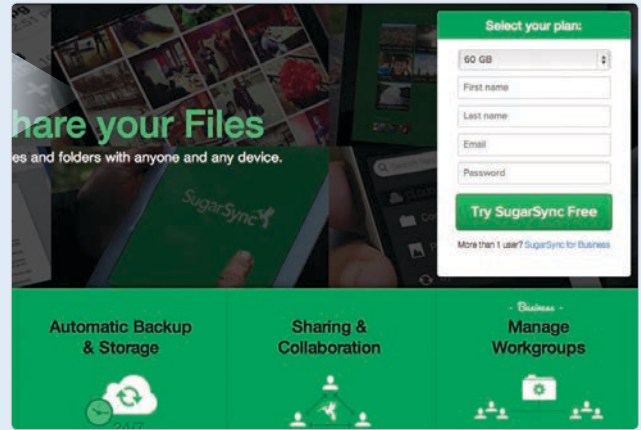
KUTUDAN ÇIKANLAR 10 GB bedava depolama alanı her kullanıcının sevineceği bir haber ama dosya başı 250 MB sınırlaması bazı istekleri karşılamayabilir.

2 BOX

Box adlı hizmet (www.box.com) paylaşma işlevi bakımından Dropbox'a benzese de, ücretsiz sürümüyle kullanıcılara tam 10 GB sunuyor. Ne yazık ki dezavantajı, paralı hesaba geçmedikçe 250 MB'den daha büyük dosya depolayamamamız. Ücretli planlarda ortaklaşa çalışma seçenekleri de (dosyalar indirildiğinde ya da yorum bırakıldığında e-posta uyarısı) yer alıyor. Ücretsiz seçenek, güvenli paylaşım için yine de harika.

3 SUGARSYNC

SugarSync hizmetinin (www.sugarsync.com) kimi bakımlardan Dropbox'a benzediğini düşünebilirsiniz ama onu denemeye değer kılan benzersiz özellikleri de var. Önemli bir artısı, sadece dosyalarla sınırlı kalmayıp, istediğiniz tüm klasörleri buluta yedekleyebilmemiz. Hesabınızın kapasitesi dışında bir boyut sınırlaması yok (Aylık 7,49 dolarlık en ucuz seçenek 60 GB yer sağlıyor.) ve kurumsal müşteriler ya da grup çalışması için araçlar düşünülmüş.

ŞEKER GİBİ SugarSync belgelerinizi saklamak ve eşitlemek için bir sürü özellik sunuyor ama ücretsiz sürümü artık yok.

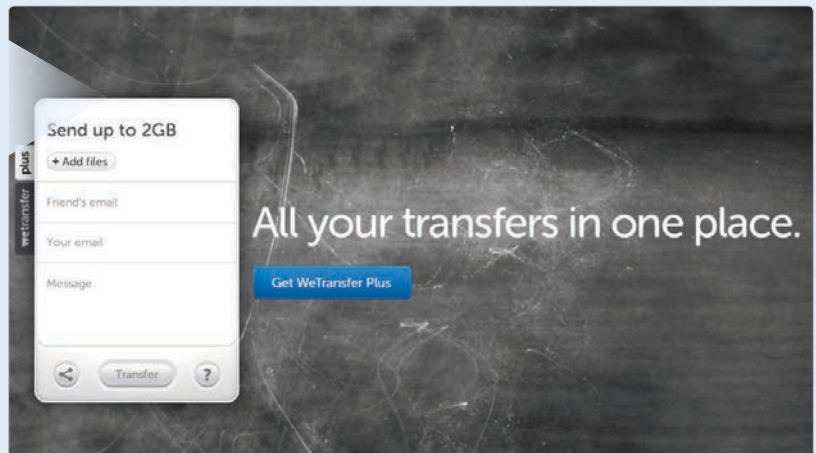

4 MEDIAFIRE

Ortaklaşa çalışma konusunda gelişmiş seçeneklerden olan MediaFire (www.mediafire.com) size ücretsiz 10 GB alan sunuyor ve 200 MB'ye varan dosyalar aktarmanıza izin veriyor. Aylık 2,49 dolar ödemeye uzun dönem depolamaya sahip oluyor, reklamlardan kurtuluyor ve başkalarıyla içerik paylaşmanızı sağlayan yükleyiciyi indirebiliyorsunuz. Belge düzenleme özelliği de var.

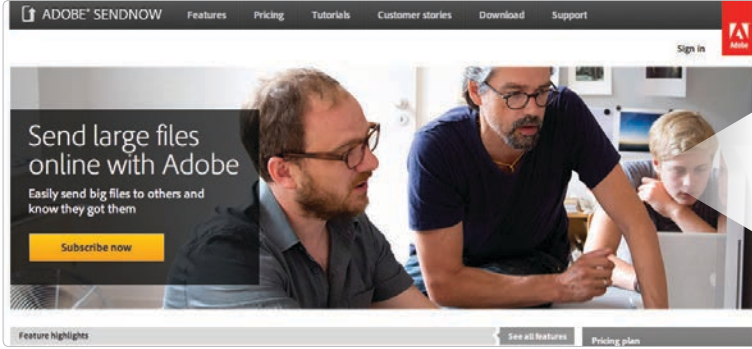
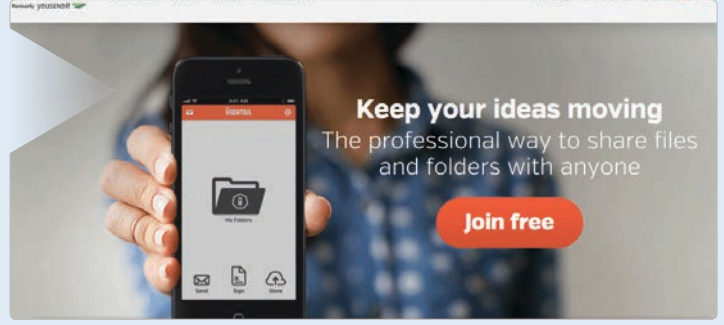
5 WETRANSFER

WeTransfer'ı (www.wetransfer.com) çok seviyoruz. Tahmin edeceğimiz gibi ücretsiz sürüm reklamlarla destekleniyor ama kayıt gerektirmeden tek seferde 2 GB dosya aktarımına olanak tanıyor. Yüklemler WeTransfer sunucularında yedi gün tutuluyor. Eğer Plus sürümünü satın alırsanız (yıllık 120 avro) 5 GB'lık parola korumalı aktarım ve 50 GB'lık uzun dönem depolama özelliklerine erişebiliyorsunuz. Firmanın hızlı belge düzeltme özellikleri de fena değil.

6 HIGHTAIL

Eskiden YouSendIt adıyla bilinen Hightail (www.hightail.com) "internette büyük dosya yollama" furiasında öne ilk çıkan firmalardan biriydi ve 2004'te hizmete girişinden bu yana hızla büyüdü. Ücretsiz "lite" plan (50 MB dosya aktarımı, 2 GB depolama) günümüz için epey bir kısıtlı gözükse de kurumsal özellikleri hiç şüphesiz birçok şirkete cazip gelecektir.

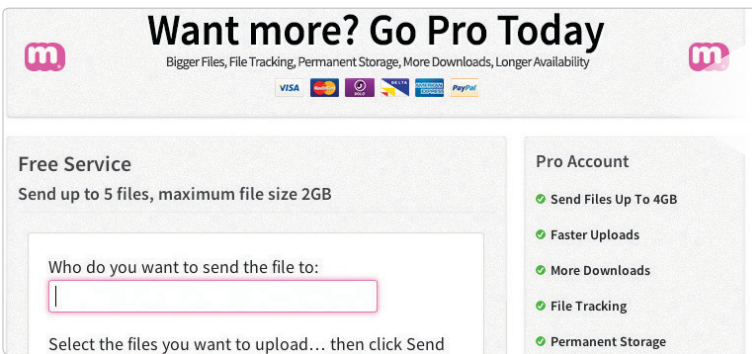

7 ADOBE SENDNOW

Tasarım sektöründe çalışıyorsanız büyük dosyalar hayatınızın önemli bir parçasıdır. Devasa yüksek çözünürlüklü görüntüler, ses, video, dergi PDF'leri de öyle. Adobe yıllık 19,95 dolar karşılığında doğrudan göndermenin ötesinde dosya takibi ve çok kullanışlı bir "PDF'e dönüştür" özelliği sunuyor.

8 EGNYTE

Büyük belgeler yollama amaçlı çoğu hizmet mümkün olan en geniş kitleye erişmeye çalışıyor. Egnite ise (www.egnyte.com) tümüyle kurumsal çalışma odaklı. 5 ila 24 kullanıcılı şirketlerde çalışan başına aylık 8 dolardan başlayan fiyatıyla Egnite, karşılığında 1 TB depolama ve azami 2,5 GB dosya boyutu sunuyor.

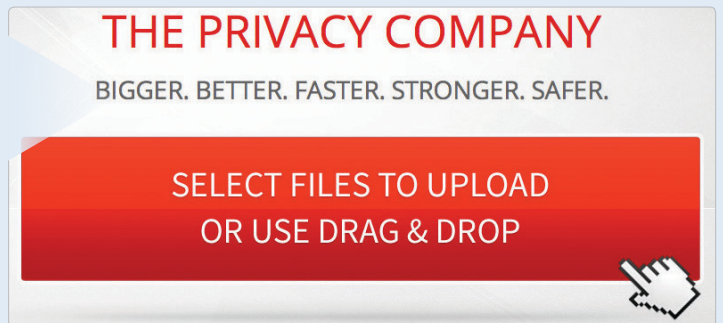

9 MAILBIGFILE

Ne yalan söyleyelim, bizi bu İngiliz şirketine çeken öncelikle ismi oldu. Ancak MailBigFile'in (www.mailbigfile.com) kullanımı da harika. Hizmet, yararlı dosya bırakma ve kullanışlı süre/yüklemeye göstergeleri sunuyor. Toplamda 2 GB'yi bulan beş dosya ücretsiz gönderilebiliyor ve paralı Pro hesabında (aylık 2,99 sterlin) toplam sınırı 4 GB'ye yükseltiyor. Bu paralı sürüm dosya aktarımını hızlandırıp ekstra depolama alanı veriyor.

10 MEGA

Megaupload'un kurucusu Kim Dotcom'un kurduğu Mega (www.mega.co.nz), denilenler doğrusu açıldığı saat içinde 100.000 kullanıcı topladı. İlk başta güvenilirlik ve hız sorunları olduysa da hizmet popülerliğini yitirmedi. Tabii bunda karşıya yüklenen dosyaları şifrelemesinin de önemi var. Paralı hesaplar ayda 10 avrodan başlıyor.

Hazırlayan: Can Barış ÇEVİK

KASIM YENİ ÇIKAN EĞLENCELİKLER

**The Beatles
ON AIR: LIVE AT THE BBC
MÜZİK 62,5 TL (4 CD)**
The Beatles'in en güzel şarkıları BBC stüdyosunda. Grup efsanevi stüdyoda kayda geçiyor. The Beatles ve klasik rock sevenler kaçırmamalı.

**Beyoncé -
Beyoncé
MÜZİK 23,5 TL (CD + DVD)**

Beyoncé'un kendisiyle aynı ismi taşıyan albümü bu ay müzik marketlerdeki yerini aldı. Beyoncé'un ilk görsel albümünde 14 yeni şarkının yanı sıra 17 nefes kesen video kaydı da yer alıyor.

**Scorpions - MTV
Unplugged
MÜZİK 23,5 TL (2 CD)**

Rock müziğin efsane gruplarından Scorpions, MTV Unplugged dahilinde şarkılarını akustik olarak kayda aldı. Rock You Like A Hurricane, Still Loving You bu kez akustik performansla...

Black Sabbath Live... Gathered in Their Masses

MÜZİK 48 TL (CD + Blu-ray)

Heavy metal'in ağır toplanından Black Sabbath geçtiğimiz yıl tekrar bir araya geldi ve yeni albümleri 13'ü yaptı, çok da iyi etti! Müzik tarihinin en agresif ve etkileyici performanslarından birkaçına sahip Black Sabbath, orijinal kadrosuyla hem yeni albümü hem de konser programıyla müzik severlere heavy metal'i hatırlattı. Grup 2013'ün sonunda Gathered in Their Masses adında çift disklik canlı performans CD'si yayınladı. DVD ve Blu-ray formatında yüksek kaliteyle Black Sabbath konserine tanık olacağınız Gathered in Their Masses'da War Pigs, Snowblind, N.I.B, Iron Man gibi klasiklerin yanı sıra God is Dead gibi yeni albümden şarkılar da bulunuyor.

**Ustam ve Ben – Elif Şafak
KİTAP 22 TL**

Sevilen yazarlarımızdan Elif Şafak, yeni kitabı Ustam ve Ben'i piyasaya çıkardı. Doğan Kitap etiketiyle çıkan Ustam ve Ben, yazarın geçmişteki tarzını devam ettiren bir kitap olacak.

**Elif Şafak
USTAM VE BEN**

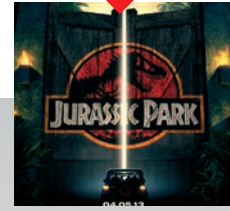
**Jurassic Park
FİLM 54 TL
(3D BLU-RAY)**

Tüm zamanların en çok konuşulan filmlerinden Jurassic Park, 3D Blu-ray seçeneğiyle tekrar piyasaya çıktı. Steven Spielberg'in efsanevi filmiyle dinazorların dünyasını üç boyutlu keşfedeceksiniz.

**Muhafif Başkan
FİLM 18 TL (DVD)**

Tiyatro üstadı Ferhan Şensoy'un son filmi Muhafif Başkan, DVD olarak piyasaya çıktı. Şensoy, eleştirirken güldürmeyi başarak komediyi bu filmde de başarıyla sergiliyor.

**PENGUEN KARİKATÜR
YILLIĞI 2013
KİTAP 15 TL**

Türkiye'nin yoğun bir gündemle geçirdiği 2013'ü Penguen çizirlerinin kaleminden hem eleştirel hem de komik şekilde hatırlayın.

HOBBIT: BEKLENMEDİK YOLCULUK

Orta Dünya'da yolculuk vakti

FİLM 10 TL (DVD), 90 TL (3D Blu-ray)

Tolkien'in Yüzüklerin Efendisi serisini yazmadan önce kaleme aldığı Hobbit romanının film uyarlaması DVD, Blu-ray ve 3D Blu-ray formatlarında piyasaya çıktı. İkinci filminin sinemalarda gösterimde olduğu şu günlerde eğer Hobbit'in ilk filmini izlemediyseniz iyi bir şans olarak karşınızda duruyor.

Kitabına sadık olarak beyaz perdede aktarılan Hobbit, fantastik hikâyeleri seven okuyucularımıza hitap edecek. Hem Hobbit'in maceralarına tanıklık edecek hem de Gandalf gibi Yüzüklerin Efendisi'nden tanıdığınız kahramanları tekrar izleyeceksiniz.

Hobbit üçlemesinin yönetmenliğini, Yüzüklerin Efendisi üçlemesini de yöneten Peter Jackson üstleniyor.

Bu sayfadaki fiyatlar
dr.com.tr ve
hepsiburada.com
sitelerinden derlenmiş
internet satış fiyatlarıdır.

Full HD ekran

Cihazdaki net ve keskin Full HD ekranı çok beğendik. Dokunma özelliği Başlangıç ekranı başta olmak üzere her yerde iyi işliyor.

Klavye ve trackpad

Maalesef Samsung ATIV Book 7 ile sunulan klavye ve trackpad alanından pek memnun kalmadık.

Özel grafik yongası

AMD grafik yongası eklendiği için çoğu Ultrabook'ta eksik kalan yüksek grafik performansını sunmayı başarıyor.

Fırçalı alüminyum

ATIV Book 7, piyasadaki en iyi görünüme sahip Ultrabook'lardan biri. Tasarım çizgisi cihazın tümünü içine alıyor.

Samsung ATIV Book 7

2.400 TL www.samsung.com.tr

Yüksek fiyatını karşılamak için elinden geleni yapan, stil sahibi bir dizüstü.

1 3 inç ekranlı Samsung ATIV Book 7 (NP730U3E) ile ilgili özelliklerin tümü üst düzey yapıyı belli etmeyi başarıyor. Gerçekten de öyle olmalı çünkü ürün oldukça pahalı! Fiyatıyla Asus Zenbook, Dell XPS 13 ve Apple MacBook Air gibi cihazlara rakip oluyor. Apple MacBook Air'in bir

diğer avantajı, OS X yüklü gelse de istendiğinde Windows 7 veya 8 de çalıştırabilmesi. ATIV Book 7 ise Windows 8 Pro ile sunuluyor.

Fiyata sebep olan ana neden çok sayıdaki üst düzey özelliğin bir araya toplanması. Önde gelen nedense 1,8 GHz Intel Core i5 işlemciye ek olarak Ultrabook anlayışına sıradışı bir

yaklaşım olan AMD Radeon HD 8500M grafik yongası. Sunduğu özel grafik yongasıyla piyasadaki en performanslı 13 inç dizüstü bilgisayarlardan biri olmayı başarıyor. En yeni oyunlar haricinde tüm oyunları sorunsuz biçimde oynayabilirsiniz. AMD imzalı grafik işlemcisi, 1920 x 1080 piksel dokunmatik ekranın akıcı biçimde görüntü sunmasına olanak veriyor. Dokunmatik arabirim son derece başarılı ama Windows 8 içeren diğer cihazlarda olduğu gibi masaüstü modunda dokunmatik ekran pek anlam ifade etmiyor. Buna rağmen fotoğraflar arasında gezinti ve Windows 8 Başlangıç ekranında

dolaşım sorunsuz. Ekrandaki görüntü kalitesi muhteşem, renkler canlı ve keskin.

İnce ve keskin

ATIV Book 7'nin genel tasarımı ince ve köşeler keskin. Bu durum Samsung açısından tipik. Hoş görünen fırçalanmış metal görünümü ekran etrafındaki çirkin siyah çerçeve dışında her alanda. 1,9 cm'yi aşmayan cihaz hayli ince ve bağlantı noktaları uygun biçimde tasarlanmış. İki tonlu alt gövde kısmı portları gizliyor. Ağ bağlantısı portunu gizleyen bir kapak kullanılmış. Mini DisplayPort, standart HDMI, birleşik kulaklık çıkışı/mikrofon girişi, biri USB 3.0 olan toplam üç USB portu gibi yeterli sayıda bağlantı içeriyor. Böyle bir üst düzey modelde USB portlarının tümünün 3.0 destekli olmaması şaşırtıcı. SD kart yuvası da var ama özel bir plastik kapak arkasında gizleniyor. Zayıf bulduğumuz bu kapak zamanla kopup düşebilir. JBL ses teknolojisini esas alan dahili hoparlör normalden daha iyi sonuçlar elde edebiliyor.

Hayal kırıklığı yaratan tek özellik, düşük kapasiteli depolama alanı. Bu derece pahalı bir Ultrabook için 128 GB SSD sıradışı değil ama ATIV Book 7 ana bilgisayarınız olacaksa ciddi sınırlama yaratıyor. Fazla sayıda müzik ve fotoğrafınız varsa harici bir disk ve muhtemelen bulut depolama alanı

kullanmanız gerekecek. Bu fiyat seviyesinde daha geniş SSD'ler görmeyi sabırsızlıkla bekliyoruz. SSD'lerin tercih edilmesinin sebebi yüksek performans. ATIV Book 7, hem SSD hem de 1,8 GHz Core i5 işlemci sayesinde uçuşa geçiyor. Samsung'un ufak bir SSD ile yüksek kapasiteli bir sabit disk bir arada kullanmamış oluşunu anlıyoruz. Book 5 de dahil olmak üzere çoğu modelde bu yol izleniyor.

Pil ömrü de hayli iyi. Altı saate kadar kullanabildik ama ekran parlaklığını düşürüp diğer seçenekleri kapatırsanız sekiz saate kadar çıkabilirsiniz. Bu kategorideki bazı diğer bilgisayarların gerisine düşmekten kurtulamıyor. Yeni MacBook Air rahatlıkla sekiz saate kadar kullanım süresi sunuyor.

"Ekran muhteşem ve sunduğu canlı, keskin renklere hayran kaldık"

Hissedilir ağırlık

ATIV Book 7'nin bir diğer eksiği şaşırtıcı derecede belirgin olan 1,6 kg'lık ağırlığı. XPS 13 gibi rakiplere kıyasla birkaç yüz gram, Samsung NP900X3C gibi çok hafif Ultrabook'lara kıyasla neredeyse yarım kg daha ağır. Klavye kullanım sırasında süngerimsi tepki veriyor ama

zamanla alışıyorsunuz. Trackpad alanındaki ana sorun, tuşların yumuşak ve hassas olması. Trackpad'le işlem yaparken istenmeyen sonuçlar elde edebilir ve hata yapabilirsiniz.

Yükklü gelen bazı Samsung uygulamaları var ve çoğu can sıkıcı olmasa da Norton güvenlik yazılımı rahatsız edici olmayı başarıyor. Her alanda açılan pencereler karşınıza çıkabiliyor ve deneme sürümünü kabul etmesek de tarayıcıya ve masaüstüne kendini eklemeyi başardı.

Bize göre Samsung ATIV Book 7'yi öne çıkaran ana nedenler Full HD ekran ve harici AMD grafik işlemcisi. Böylece diğer Ultrabook seçeneklerinden ayrılmayı başarıyor ama yüksek fiyata sebep olan özellik işte bu. Her şeyden önce kolay taşınabilirliğe önem veriyorsanız başka bir cihaza yönelmelisiniz. ATIV Book 7'nin performans sorunu yok ama ağırlık açısından bazı sorunlar var.

Fiyatı epey yüksek ama üst seviye grafik yongasının getirdiği performans artışı hayli belirgin.

PC net puanı

ALİŞVERİŞ REHBERİ

Hafif ve ince

Kalınlığı sadece 12 mm ve ağırlığı ancak 1 kg olan Sony VAIO Pro 13 dengeli biçimde üretilmiş bir cihaz. Intel Core işlemcisiyle harika performans sunuyor.

Full HD ekran

1920 x 1080 piksel dokunmatik ekran yeterince duyarlı. Biraz daha parlak olmasını istedik ama renkler canlı, görüntüler net ve sorunsuz.

Ferah klavye

Ultra taşınabilir dizüstü bilgisayarların çoğu sıkışık klavye sunuyor ama bu konforlu tuşlarla saatlerce yazı yazabilirsiniz.

SSD

Standart olarak son derece hızlı bir 128 GB SSD geliyor. Motorlu sabit disk olmadığından sistem akıcı biçimde işliyor ve hızlı tepki veriyor.

dinlendirme alanı, çerçeve etrafında parlak cam ve tuşlar etrafında mat plastik kullanılmış.

Sony VAIO Pro 13

4.891 TL www.sony.com.tr

Şık tasarımlı Sony VAIO Pro 13'u kullanmak büyük bir zevk.

Sony VAIO Pro 13'ü kutusundan çıkarıp da etkilenmemek imkânsız. Şu ana kadar gördüğümüz en ince dizüstü bilgisayarlardan biri olan 13,3 inç ekranlı cihaz, klasik katlanır yapıyı esas alıyor. Pro 13'ün kardeşi olan Sony VAIO Duo 13 dahil olmak üzere son nesil Windows 8 işletim sistemli tabletlerle farklı yapılarla karşımıza çıkmakta. Bununla birlikte geleneksel kalın dizüstü bilgisayarlardan çok farklı. Ekran tamamen dokunmatik ve elde

edilen Windows 8 deneyimi muhteşem. VAIO Pro 13, son nesil melez modeller kadar etkileyici bir taşınabilir bilgisayar.

Kapalı durumdayken ince bir plastik levhayı andırıyor. Adındaki Pro kelimesiyle uyumlu olacak biçimde işadamlarının beğeneceği, sade bir siyah renk seçilmiş ama işletmelere yönelik diğer cihazların aksine sıradan bir bilgisayar değil. Tüm yüzeyler özel olarak şekillendirilmiş, iç kısımda fırçalı metal etkisi içeren plastik bilek

Tüygibi hafif

En kalın yerinde sadece 12 mm gelen VAIO Pro 13 tartıda zorla 1 kilogram değerine ulaşıyor. Şaşırtıcı biçimde hafif ve benzer ürünlere kıyasla yaklaşık 200 gram daha hafif olduğundan bu fark hemen hissediliyor.

En hafif malzemelerle ince tasarımı birleştiren dizüstü bilgisayarların büyük kısmı kullanım sırasında can sıkıcı miktarda esneme yapabiliyor ve "üst düzey" hissi ortadan kayboluyor. Burada durum öyle değil. Çok hafif ve ince olsa da sadece ciddi anlamda zorlama olursa esniyor, güven verici biçimde sağlam ve dayanıklı hissettiriyor. Intel'in dördüncü nesil Core mobil işlemcisi içeren VAIO Pro 13 günlük uygulamalarda yeterli güce sahip. Normalde 1,6 GHz hızında çalışan düşük güç tüketimli bir işlemci ve video izleme ya da fotoğraf düzenleme gibi işlemlerde hızını 2,3

GHz'e çıkarabiliyor. Testlerimizde beklenen sonuçları elde etti. Uygulamalar hızlı yükleniyor ve Windows 8 kullanırken gecikme yaşanmıyor.

İnce gövde ve güçlü işlemciye rağmen batarya ömrü mükemmel. Tek bir şarjla 278 dakika film izledik. Demek oluyor ki 5 saat internet gezintisi ve ofis uygulaması mümkün. Acer Aspire P3 gibi melez Windows 8 tabletlere kıyasla iki kat yüksek performans sunuyor, geleneksel tasarıma sahip dizüstü bilgisayarların ölmediğini ispatlıyor.

Harika görünüm

Grafik performansı da iyi seviyede. Core i5 işlemciye grafik yongası görüntü ve video işleme için yeterli kapasitede ve Sim City gibi oyunları oynayabilirsiniz. Elbette kaliteli bir HD ekran olmadan grafik performansı anlam ifade etmiyor. Sony VAIO Pro 13'ün bu konuda da hayal kırıklığı yaratmadığını söylemeliyiz. Piyasadaki en iyi model olmasa da panelin

sunduğu renkler başarılı.

En yüksek değerde bile çok parlak değil ve parlak kaplamadan ötürü aydınlık ortamda kullanmak zorlu ama bu derece ince ve hafif bir cihaza göre iyi sonuç veriyor.

Windows 8 içeren VAIO Pro 13'ün dokunmatik ekranı doğru sonuçlar veriyor, kolayca kullanılabilir ve şaşırtıcı biçimde uzun süreli kullanımda bile parmak izlerine direnç gösteriyor.

Windows 8 yüklü bazı melez cihazların sıkışık klavyeleri sorun çıkarabiliyor. VAIO Pro 13'ün en büyük avantajlarından biri geleneksel katlanır yapı. Klavye, şu ana kadar gördüğümüz en iyi modellerden geri kalmıyor. Hafif ve tepkisi iyi olan klavye tuşları yeterli aralığa sahip ve konforlu. Kısa süre içinde hızlı ve doğru yazı yazmaya başlayabilirsiniz.

Dizüstü bilgisayarın trackpad alanı da mükemmel ve parmakla

“İnce gövde ve güçlü işlemciye rağmen pil ömrü mükemmel.”

yakınlaştırmaya, kaydırma gibi zaman kazandıran birçok kısayolu destekliyor. Kullanım sırasında kısayolların yanlış algılanmasına dair sorun yaşamadık.

Pro 13 bağlantı anlamında üstün değil ama ihtiyacınız olan temel seçenekleri içeriyor. Muhteşem aktarım hızları sunan çift USB 3.0 portu, standart HDMI çıkışı ve SD kart yuvası var. Sony VAIO Pro 13, melezlerin yaygın olduğu günümüzde klasik modellerin hâlâ geleceğinin olduğunu ispatlıyor. Bu muhteşem cihaz, yüksek performans, başarılı pil ömrü ve inanılmaz kullanılabilirliği ince ve hafif bir gövdede bir araya topluyor.

Geleneksel dizüstü bilgisayarları kullanmayı tercih ediyorsanız Sony VAIO Pro 13 harika bir seçenek.

PCnet puanı

OYUN KONSOLU

Sony PlayStation 4

PlayStation 4'ün pek çok anlamda yeni bir dönem başlattığı ortada.

En güçlü donanımları bir kutu içinde toplayan Sony PlayStation 4, iki katlı endüstriyel tasarımıyla tek bir şeyi amaçlıyor: oturma odanızı fethetmek. İnce, düz ve siyah renkli cihazın boyutu ikinci nesil PlayStation 3'le hemen hemen aynı. Cihazın tam ölçüleri 275 x 53 x 305 mm. 2,75 kg ağırlığındaki PS4, yaklaşık iki MacBook Air'e denk ağırlığa sahip. Bu arada PS4'ün mühendislerini tebrik etmemiz gerekiyor: Güç kaynağını cihazın içine sokmayı başarmışlar. Yani harici bir güç tuğlası taşımak zorunda kalmıyorsunuz.

Konsolun ön tarafında slot yüklemeli bir Blu-ray disk sürücüsü bulunuyor. Sağ taraftaysa iki USB 3.0 portu var. Bu portlarla sistem kapalıyken dahi DualShock 4 gamepad'lerinizi şarj edebilirsiniz. Bu işlevselliğin eksikliğini PlayStation 3'te sıkça hissediyorduk. Üstte ise konsolu açtığınızda yanan mavi bir ışık var. Bu sayede cihazın soğuk, endüstriyel tasarımı bir miktar sıcaklık kazanıyor. PS4'ün içine baktığı-

mızda tek yongadan oluşan, sekiz çekirdekli x86-64 AMD "Jaguar" işlemci ve AMD'nin Radeon teknolojisini temel alan 1,84 teraflop GPU ile geldiğini görüyoruz. Bu işlemci gücü, 8 GB'lık GDDR5 RAM ve 500 GB'lık mekanik sabit diskle destekleniyor. Sony'ye göre PS4'ün toplam performansı PS3'ünün 10 katını buluyor.

Denediğimiz oyunlarda grafikler çok akıcıydı. Bunun yanında grafik konusundaki geliştirmeler, oyunların yeni bir seviyeye geçiş yaptığını gösteriyordu. Bahsettiğimiz iki USB portu, PS4'ün ön taraftaki yegâne bağlantıları. Arka tarafta ise HDMI, Ethernet, dijital optik ses çıkışı ve PlayStation Camera için özel bir bağlantı noktası bulunuyor. Konsol, Wi-Fi için 802.11b/g/n standardını, kablosuz DualShock 4 denetimleri içinse Bluetooth 2.1 standardını destekliyor. Konsol, oyunları ve filmleri hızla önünüze getirebiliyor, sizi PlayStation 4 Network üzerinden arkadaşlarınızla ve diğer çevrimiçi oyuncularla bağlayabiliyor.

Bilgi

Sony PlayStation 4

Fiyat: 1.400 TL

Web: www.sony.com.tr

Dağıtıcı: Sony Türkiye

Öne çıkanlar: Yeni tasarım, mükemmel oyun performansı, DualShock 4, Remote Play özelliği

PC net puanı

Özellikler	★★★★★
Performans	★★★★★
Fiyat	★★★★★

SSD

Seagate 600 Serisi

Türkiye SSD pazarına giren Seagate'in ilk modeli 600 serisi SSD test merkezimizdeydi.

incelediğimiz Seagate 600 SSD, üç farklı kapasite seçeneğine sahip. Elimizdeki model 480 GB kapasiteli olanı. Ayrıca 120 ve 240 GB seçenekleri de bulunan 600 SSD nasıl bir performans gösteriyor, yakından bakalım.

Sağlam ve şık bir gövdeden oluşan Seagate 600 SSD, metalik bir malzemeye sahip. Bazı modeller plastik gövdeleriyle karşımıza çıkıyor ama en iyisi metal gövde. Bu yüzden Seagate iyi bir seçim yapmış. 7 mm kalınlığındaki diske beraber bir çerçeve gelmiyor. Bu nedenle 9 mm'ye yükseltmek isterseniz başka bir çözüm bulmanız gerekecek. Bazı markalar diskin yanında hem ek çerçeve hem de 3,5 mm'lik yuvalara takılabilmesi için adaptör sunuyorlar. Seagate aksesuar anlamında biraz cömert davranmamış diyebiliriz. Elbette bizim için daha önemli olan diskin gösterdiği performans.

600 SSD, 8 kanallı Link A Media LM87800 kontrolcüyü kullanıyor. Bu yeni bir kontrolcü değil, aynı kontrolcüyü daha

önce Corsair'in Neutron ve Neutron GTX modellerinde de görmüştük. Konu SSD olunca, okuma ve yazma hızları olarak 500 MB/sn civarı rakamları görmeye alıştık. Mekanik disklerle kıyasladığımızda bu hızlar arada elbette uçurum yaratıyor ama elbette bizim için rakip SSD'lerle arada olan hız farkları da çok önemli. Hemen söyleyelim, Seagate 600 SSD bu konuda iyi bir disk. 600 SSD'nin 500 MB/sn sıralı okuma ve 400 MB/sn sıralı yazma performansı gösterdiği belirtilen ürün, yaptığımız testlerde daha da başarılı çıktı. Yaptığımız sıralı okuma testinde 513 MB/sn'yi gören 600 SSD, sıralı yazma testinde de 437 MB/sn'de çalıştı. Bu arada farklı kapasite seçeneklerinde farklı performanslar elde edeceğinizi de söyleyelim. Örneğin bu okuma ve yazma hızları 240 GB'lık modelde yine yakın seyrederken, 128 GB'lık modelde yazma hızı 300 MB/sn civarına düşüyor. Son olarak 600 SSD'nin 3 yıllık bir garanti süresine sahip olduğunu da söyleyelim.

Bilgi

Seagate 600 Serisi

Fiyat: 1.089 TL

Web: www.seagate.com/tr

Dağıtıcı: Seagate Türkiye

Öne çıkanlar: Başarılı hız, metalik gövde, garanti süresi

PC net puanı

Özellikler	★★★★★
Performans	★★★★★
Fiyat	★★★★★

KULAKLIK

Goldmaster HP-199 BT

microSD kart desteğiyle dikkat çeken bu Bluetooth kulaklığı beğeneceksiniz.

Bluetooth kulaklık pazarında pek çok ürün bulunuyor. Bu ailede yer alan GoldMaster'ın HP-199 BT modeli de bunlardan biri. Cep telefonuyla konuşabilme ve müzik dinleyebilme ve MP3 çalabilme özellikleri gösteren GoldMaster HP-199 BT, böylece büyük kolaylık sağladığı gibi eğlenceyi mobil ortamlarda da sürdürebilmenizi sağlıyor. Dahili mikrofonu da bulunan HP-199 BT, Bluetooth üzerinden görüşmelerinizi yapabileceğiniz ve ardından da müziğe kaldığınız yerden devam edebileceğiniz bir kulaklık seti. GoldMaster HP-199 BT, Bluetooth 3.0 desteğine sahip. Yaklaşık 3 saatte şarj olabilen kulaklık, 11 saate kadar Bluetooth üzerinden cep telefonu-nuzla görüşme yapabileceğiniz olanak tanıyor. Müzikal seanslarınızda da 10 saate kadar pil ömrü sunan kulaklık, 250 saate kadar bekleme süresine sahip.

GoldMaster HP-199 BT'nin en can alıcı noktalarından biri, üzerinde microSD kart girişi bulundurması. 16 GB'ye kadar

olan microSD kartlarınızı takabileceğiniz kulaklık, böylece mobil yalnızca cep telefonunuz üzerinden değil, microSD karta depolayacağınız müzikleri de dinleyebilmenizi sağlıyor.

Siyah ve kırmızı renklere sahip bir gövdeden oluşan GoldMaster HP-199 BT, dönebilir kulak ünitelerine sahip. Böylece sürücülerden birini kullanmadığınızda başınızı arkasına atabilirsiniz. Tüm komut tuşları sürücülerden birinin üzerinde kullanıma hazır bekliyor. Bunlar arasında çağrı cevaplama, ses, çalma ve ileri / geri butonları bulunuyor. Tuşlar oldukça büyük ve benzer. Bu nedenle kullanmaya ilk başladığınızda hangi tuşa bastığınızı fark etmemeniz mümkün. Kısa bir kullanım sonrası bunu aşabilirsiniz. Ayrıca düğmeler oldukça sert. Daha yumuşak ve kullanışlı olabilirdi diye düşünüyoruz. Sürücüler, başarılı bir ses yalıtımı gerçekleştiriyor. Kulaklığı taktığınızda çevre gürültülerinden kısmen de olsa kurtulabiliyorsunuz.

TELEFON EKLENTİSİ

Apptoyz appDrive

Yarış oyunu sevenlere özel appDrive direksiyonla test sürüşüne çıktık.

Akıllı telefon ve tabletlerle birlikte mobil platformlar için de pek çok oyun apararı çıkıyor. Bunlardan biri de yarış oyunlarına ilgi duyanların dikkatini çekebilecek appDrive direksiyon. iPhone veya iPod touch sahibiyse ve yarış oyunlarından hoşlanıyorsanız appDrive size de hitap ediyor. appDrive hiçbir elektronik aksama sahip değil. Tamamen plastik bir yapıya sahip olan appDrive, ortasında telefonu yerleştirebileceğiniz bir bölüm bulunduruyor. Buraya iPhone veya iPod'u yerleştiriyor ve ardından hemen lastik yakmaya başlayabiliyorsunuz.

appDrive'in plastik yapısı açıkçası pek çekici görünmüyor. Bu noktada ürünün malzeme kalitesinden memnun kalmadığımızı söylemeliyiz. Daha kaliteli plastik ve kauçuk malzemeler kullanılarak özelleştirilebilir ve daha iyi bir elde tutuş hissi yaratılabilir diye düşünüyoruz. Diğer yandan, direksiyon, hafifliğini de bu basit plastik yapısına

borçlu. appDrive mobil bir oyun aparatı olduğu için, oyun esnasında elinizde taşımanız gereken bir ürün. Yalnızca 243 gram ağırlığa sahip olmasıyla bu konuda herhangi bir rahatsızlık yaratmıyor.

appDrive'daki dört düğmeden ikisine direksiyonun üzerinde, ikisine ise arkasında yer verilmiş. Oyunlara göre gaz, fren ve vites işlevlerini atayabileceğiniz bu düğmelerin de malzeme kalitesi benzer, fakat işlevsellikleriyle oyunlarda avantaj yarattığını söyleyelim. appDrive'in desteklediği beş farklı oyun var: Asphalt 7, MX Offroad, Ricky Carmichael Motorcross, Supercross ve Trophy Literally. Bu oyunları oynarken appDrive'in üzerindeki düğmeleri kullanarak oyuna müdahale edebiliyorsunuz. Ancak elbette appDrive'i daha pek çok oyunda kullanmanız mümkün. appDrive'i yalnızca direksiyon olarak tüm yarış oyunlarında kullanabilirsiniz ama ilerleyen zamanlarda daha fazla yarış oyunu appDrive'a tam olarak destek verecektir.

Bilgi

Goldmaster HP-199 BT

Fiyat: 149 TL

Web: www.goldmaster.com.tr

Dağıtıcı: GoldMaster

Öne çıkanlar: Bluetooth iletişimi, microSD kart desteği, ses kalitesi

PC puanı

Özellikler ★★★★★
Performans ★★★★★
Fiyat ★★★★★

Bilgi

Apptoyz appDrive

Fiyat: 49 TL

Web: www.apptoyz.com

Dağıtıcı: Xapptoyz

Öne çıkanlar: Eğlenceli yapı, kolay kullanım, dayanıklılık, hafif gövde

PC puanı

Özellikler ★★★★★
Performans ★★★★★
Fiyat ★★★★★

POWERLINE ADAPTÖRÜ

ZyXEL PLA4231 Kit

Kablosuz ağınızın ulaşamadığı noktalara interneti götüren paket.

Kablosuz ağınız evinizin bazı noktalarına ulaşmıyorsa mevcut elektrik şebekeniz üzerinden bağlantıyı dağıtmak çok pratik bir çözüm. Bunun için "powerline" adaptörleri kullanılıyor. HomePlug standardıyla uyumlu olan bu adaptörler genelde ikili kitler halinde satılıyor. Bu kit, ZyXEL'in PLA4231 ve PLA4201 model numaralı iki adaptöründen oluşuyor. PLA4231, aynı zamanda kablosuz erişim noktası özelliği olan biraz daha büyük bir adaptör.

Test senaryomuzda, iki katlı bir evin üst katında bulunan kablosuz ADSL modem, alt kattaki bazı odalara sinyal ulaştırıyordu. Bu sorunu ZyXEL'le çözmek için, üst kattaki modeme Ethernet kabloyla PLA4201'i bağladık. (Tüm powerline adaptörlerini prize tek başına bağlamanız gerektiğini hatırlatalım. Çoklu prize bağlarsanız sinyal zayıflar.)

Ardından alt kattaki bir prize PLA4231'i bağladık ve adaptörler otomatik olarak birbirini tanıdı, tek bir düğmeye basa-

rak şifrelemeyi etkinleştirdik. Ardından PLA4231 üzerinde yeni bir Wi-Fi ağı kurduk. Hatırlatalım ki PLA4231 kablosuz kapsama alanınız içindeyse WPS özelliğini kullanarak kablosuz ağı tek bir düğmeye basarak genişletebilirsiniz.

PLA4231 üzerinde iki adet 100 Mbit Ethernet portu bulunuyor ve ürünün kutusundan iki Ethernet kablosu çıkıyor, dolayısıyla PLA4231'ya kabloyla bağlantı kurabilirsiniz. Üründe Gigabit Ethernet portu kullanılsaydı hayranlığımız artacaktı portlar 100 Mbps hızında. Dolayısıyla kutuda yazan 500 Mbit değeri teorik kalıyor ve kablolu hızımız 100 Mbit ile sınırlanıyor. Kablosuz ağdaysa 100 Mbit'in üstüne verimli ve kesintisiz bir şekilde çıkabildik.

Sonuç olarak kalitesini kanıtlayan ZyXEL PLA4231 Kit'le tam istediğimiz şekilde amacımıza ulaştık ve iki katı kapsayan onlarca metrelik kablo döşeme zahmetinden kurtularak, kablolu ağdan daha hızlı çalışan bir kablosuz ağ kurduk.

Bilgi

ZyXEL PLA4231 Kit

Fiyat: 230 TL

Web: www.zyxel.com.tr

Dağıtıcı: ZyXEL

Öne çıkanlar: 2 dakikada kurulum, güç tasarrufu modu, WPS ile anında ağ genişletme

PC puanı

Özellikler ★★★★★

Performans ★★★★★

Fiyat ★★★★★

TARAYICI

IRIScan Mouse

Standart bir fare gibi görüldüğüne bakmayın. O, aynı zamanda bir tarayıcı!

Hem bir fare hem bir tarayıcı olarak görev yapan IRIScan Mouse, gayet rahat bir kullanım sunuyor. A3 boyutunda ve 300 dpi çözünürlükte tarama işlemi yapabilen cihaz, taşınabilir olmasıyla da avantajlı. Tarama işlemi için IRIScan Mouse'un yanındaki "Scan" düğmesine basmanız ve ardından fareyi belgenin üzerinde kaydırmanız yeterli. Tabii önce IRIScan Mouse'un beraberinde gelen yazılımı bilgisayarınıza yüklemeniz gerekiyor. Kurulumun ardından tarayıcı özelliği kazanan IRIScan Mouse, taradığınız belgeyi anlık olarak yazılım ekranına aktarıyor. Tarama işleminin ardından yazılım üzerinden istediğiniz bölgeyi kesip orijinal belgeyi dijital ortama aktarım işlemini tamamlayabiliyorsunuz. Hemen hatırlatalım, belge tarama işlemini düz bir zemin üzerinde yapmanız şart. Aksi halde lazer algılayıcı belgeyi düzgün algılayamıyor.

Aynı zamanda bir fare görevi de gören IRIScan Mouse, bu

anlamdaki kullanımını da tasarımıyla olumlu yönde etkiliyor. 1200 dpi lazer algılayıcıya sahip fareyi USB üzerinden bilgisayarınıza bağlayabiliyorsunuz, ancak gelişmiş fare özellikleri beklemeyin. Standart fare görevi gören IRIScan Mouse, normal kullanımlar için ideal.

Microsoft Office ve Adobe Photoshop uygulamalarını destekleyen cihaz; PDF, JPG, TIFF, BMP, PNG, XLS ve DOC biçimlerinde dosya kaydedebiliyor. Cihaz, Türkçe metinleri de tanıyabiliyor.

IRIScan Mouse'un diğer bir dikkat çekici özelliği ise taradığı dosyaları hızlı bir şekilde paylaşabilmenize olanak tanıması. Yazılım üzerinden "Yapıştır" menüsünden taradığınız belgeyi resim veya metin olarak paylaşabiliyorsunuz. Diğer yandan yine belgeyi e-posta, Twitter, Facebook ve Flickr üzerinden de paylaşabilen cihaz, Evernote ve Google Translate ile de bütünleşik çalışabiliyor. Böylece kullanıcının daha kısa sürede sonuç alması mümkün oluyor.

Bilgi

IRIScan Mouse

Fiyat: 212 TL

Web: www.irislink.com

Dağıtıcı: Datastar

Öne çıkanlar: Kullanım kolaylığı, konforlu tasarım, basit yazılım, Türkçe dil desteği

PC puanı

Özellikler ★★★★★

Performans ★★★★★

Fiyat ★★★★★

MOBİL ŞARJ CİHAZI

Tunçmatik Powertube 2600

Dışarıda dolaşırken şarj sıkıntısı yaşamaktan bunaldıysanız basit bir çözümü var.

A kılı telefonların büyüyen ekranlarının, genişleyen özelliklerinin ve gittikçe incelen tasarımları yüzünden pilleri bir gün içinde bile tükenebiliyor. Powertube 2600, silindirik şeklinde tasarımı ve farklı renk seçenekleriyle dikkat çekici bir mobil şarj cihazı. Metalik gri, pembe, yeşil, mavi ve siyah renk seçenekleri var.

Dayanıklı bir alüminyum kasaya sahip olan Powertube 2600, silindirik şeklinde tasarlanmış, 23 x 105 mm boyutlara sahip olan cihazın ağırlığı 90 gram. Bu özellikleriyle Powertube 2600 kolayca taşınabiliyor.

Üzerinde bir micro USB ile bir tam boyutlu USB bağlantısı bulunan Powertube 2600, akıllı telefonlar başta olma üzere tablet, dijital kamera, MP3 çalar gibi birçok cihazı marka ayrımı yapmadan şarj edebiliyor. Ürünle birlikte, ürünün kendisi kadar şık ve taşınabilir görüldüğünü söyleyemeyeceğimiz bir micro USB kablo da geliyor. Şarj etmeden

önce dikkat etmeniz gereken nokta ise cihazın 5V 1A değerleriyle şarj olup olmayacağı. Aksi halde şarj gücü yetersiz kalabilir.

Powertube'un içini açtığımızda Samsung SDI tarafından üretilen 2600 mAh kapasiteli silindirik bir lityum-iyon pil içerdiğini gördük. Samsung SDI'nın bu pilleri aşırı şarj, deşarj, yüksek ısı ve kısa devre koruma özelliklerine sahip, güvenilir piller. Ancak açıkçası 2600 mAh kapasitenin çok tatmin edici olduğunu söyleyemeyiz. Örneğin iPhone 5S'in 1570 mAh kapasiteli pilini iki kez doldurmak mümkün olmuyor. Tabii piyasada daha düşük veya daha yüksek kapasiteli telefon pilleri de mevcut.

Powertube 2600 yaklaşık 500 şarjlık ömre sahip, bu da ürünü muhtemelen birkaç yıl kullanabileceğiniz anlamına geliyor. Pili bittiğinde yaklaşık 3 ila 5 saat arasında şarj olabilen Powertube 2600, gözlemlerimize göre daha yüksek kapasiteli farklı modellere göre biraz daha yavaş şarj oluyor.

Bilgi

Tunçmatik Powertube 2600

Fiyat: 61 TL

Web: www.tuncmatik.com

Dağıtıcı: Tunçmatik

Öne çıkanlar: Kullanım kolaylığı, estetik tasarım, tak-çalıştır yapısı, çoklu cihaz desteği

PC puanı

POWERLINE ADAPTÖRÜ

TP-LINK TL-WPA4220KIT

Ağ cihazlarınızda çekim sorunu varsa Wi-Fi genişleticiyle ağınıza genişletebilirsiniz.

Powerline ürünlerinin kullanımında amacınız kablolu ağı farklı bir noktada kablosuzla dönüştürmek olabileceği gibi, Wi-Fi menzilinizi genişletmek de olabilir. TL-WPA4220KIT ile bunu da sağlayabiliyorsunuz, zira TL-WPA4220KIT'in Wi-Fi klonlama özelliği bulunuyor. TL-WPA4220KIT, iki adaptörden oluşan bir kit halinde satılıyor. Wi-Fi klonlama özelliğiyle, mevcut internet kaynağı sağlayan kablolu veya kablosuz modemin ağını kopyalayarak kolayca menzil genişletme olanağı sağlayabilen bu cihaz, 300 metreye kadar mesafede elektrik hattı üzerinden veri aktarımı yapıyor. Kutu üzerinde 500 Mbps kablolu ve 300 Mbps kablosuz hız değerleri sizi yanıltmasın, bu değerler teorik. Adaptörler üzerinde Gigabit yerine 100 Mbit Ethernet portları bulunduğu için kablolu hız 100 Mbps, Wireless N standardı sayesinde kablosuz hız da 100-150 Mbps civarında oluyor. Bu değerlerle HD videolarda rahat bir

performans sağlayabilen cihaz, online oyunlar için de ideal.

Bağlantınızı klonlayan adaptörünün üzerinde iki Ethernet portu bulunduran TL-WPA4220KIT, böylece kablosuz bağlantının yanı sıra televizyon, bilgisayar veya oyun konsolu gibi toplamda iki ürüne kadar kablolu olarak bağlanma olanağı da sunuyor. Ethernet portları daha fazla sayıda tutulabilse daha iyi olurmuş ama bu, ürünün büyümesine ve fiyatının da artmasına sebep olabilirdi. Diğer yandan, cihaz üzerinde bir USB bağlantısı bulunsa ve bu bağlantı ile taşınabilir diskler NAS olarak tanımlanabilse hoş olurdu.

Güvenliğe önem veren kullanıcıların "Elektrik hattı üzerinden verilerin apaçık dolaşması" diye endişelenmesine gerek yok. Elektrik hattı üzerinden aktarılan verileri 128 bit AES şifrelemesi ile korumaya alan cihaz, böylece yetkisi olmayan diğer olası adaptörlerin aynı ağı kullanmasını ve verilere ulaşmasını engelliyor.

Bilgi

TP-LINK TL-WPA4220KIT

Fiyat: 199 TL

Web: www.tp-link.com.tr

Dağıtıcı: TP-Link Türkiye

Öne çıkanlar: Kolay kullanım, tak ve çalıştır, ağ genişletme ve klonlama

PC puanı

ANAKART

Asus Maximus VI Impact

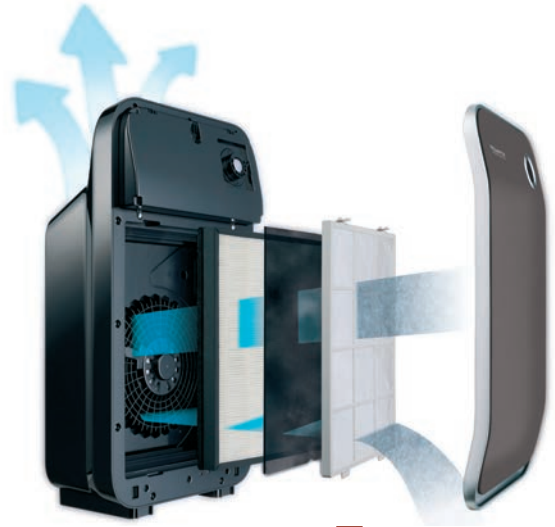
Asus'un ROG serisinde sunduğu Mini-ITX form yapılı anakartı abilerini aratmıyor.

K artın boyutlarına bakıp da çok basit olduğu izlenimine kapılmanız kesinlikle mümkün değil, zira kartın üzerindeki öğeler oldukça kalabalık. Devasa anakartların yanında adeta el kadar boyda sahip olan Asus Maximus VI Impact, 17x17 cm boyutlu bir kart. Kutusunda pek çok malzeme birlikte geliyor.

Kutu içerisinde yer alan öğelerden özellikle ikisinden bahsetmek istiyoruz: Bunlardan biri mPCIe Combo II, diğeri ise SupremeFX Impact. Harici olarak gelen mPCIe Combo II birimiyle anakarta Wi-Fi özelliği kazandırmanız mümkün. Bunun yanında Bluetooth 4.0 desteği de bulunan kartın yanında ayrıca bir Wi-Fi anteni getiriyor. mPCIe Combo II'yi anakartın üzerindeki yuva yerleştiriyor, ardından da kabloları Wi-Fi antenine bağlıyorsunuz. 802.11a/b/g/n standartlarının yanında en yeni ac standardını da destekleyen anakart, böylece hızlı bir ağ deneyimi yaşıyor. Kartın kutusundan çıkan diğer aparat

olan SupremeFX Impact ise daha iyi bir ses deneyimi için sunulmuş.

Asus Maximus VI Impact, Haswell işlemci desteği sunan, güçlü bir kart. LGA 1150 soket yapılı Intel işlemcileri konumlandırabileceğiniz kart, i7, i5 ve i3 işlemcilere uygun. RAM yuvalarına baktığımızda iki adet DDR3 DIMM yuvasıyla karşılaşırız. Maximus VI Impact, overclock'lu olarak 3000 MHz'e kadar bellek hız desteği sunuyor. Temelde ise 1600 ile 1333 MHz'i görüyoruz. İşlemciyle birlikte gelen dahili grafik işlemcisi kullanmak istemeyenler için üzerinde bir PCIe 3.0 x16 slotu da bulunduran anakart, dört adet 6 Gbps SATA arabirimi de sahip. Anakartın üzerinde dört adet USB 3.0 girişi görüyoruz. Arka tarafta 4 adet USB 2.0 girişi bulunan kartta tek HDMI çıkışına yer verilmiş. Ayrıca eSATA, DisplayPort, Ethernet, S/PDIF ve Impact Control birimlerini de burada görebiliyoruz. Özellikle anakartın BIOS ekranı çok kullanışlı.

HAVA TEMİZLEYİCİ

Rowenta Intense Pure Air PU2120

Rowenta'nın toz, polen ve sigara kokusunu yok edebilen hava temizleyicisi çok farklı.

G ünlük yaşamımızın %80'ini kapalı alanlarda geçiriyor ve günde yaklaşık 10.000 litre hava soluyoruz. Zamanımızın büyük bölümünü geçirdiğimiz kapalı alanlarda hava, açık alanlara oranla yaklaşık on kat daha kirli. Bu durum, özellikle pencere-leri açma imkânının kısıtlı olduğu kış aylarında sağlıksız bir ortamda nefes almamız anlamına gelir. Soluduğumuz havayı temizleyerek havanın kalitesini artırmak, sağlığımızı korumak açısından büyük önem taşıyor. Rowenta Intense Pure Air Hava Temizleyici havadaki polenleri, tozu, sigara dumanını ve benzer kirleri temizliyor; oluşabilecek alerji, astım ya da solunum zorluklarını önlemeye yardımcı oluyor ve kimyasal kirlere maruz kalmanıza engel oluyor. Ürünün kapağını açtığımızda polen, toz, saç vb. toplayabilecek bir ön filtre; koku, duman, kimyasal molekülleri toplayabilecek bir aktif karbon filtre; toz maytaları, polen tozları, sigara parçacıklarını toplayacak bir

Hepa filtre görüyoruz.

7,3 kg ağırlığında olan ve 83 W güç tüketen ünitenin şık bir görünümü var. Hava girişi kapağın yanlarından yapılırken, üst kısımdan hava çıkışı sağlanıyor. En dikkat çeken özellik, cihazın kirlilik düzeyini algılayarak çalışma gücünü ayarlaması.

Üzerindeki alıcıda üç ayrı renk var. Mavi renk havanın temiz olduğunu, mor ışık hafif kirli olduğunu, kırmızı ise oldukça kirli olduğunu belirtiyor. Rowenta Intense Pure Air PU2120'in 3 ayrı fan hızı var: düşük, yüksek ve otomatik. Bulunduğunuz odanın durumuna göre otomatik temizlik süresi değişebilir. Üretici bir saatte temizlediğini belirtse de temiz bir odayı birkaç dakikada temizleyebiliyor. Özellikle elektronik eşyaların bol bulunduğu odada bu süre uzayabiliyor. Cihaz düşük hızda çalışırken 38 db gibi düşük bir gürültü düzeyinde çalışıyor ama ikinci fan hızında veya otomatik modunda hava kirliliğe bir saç kurutma makinesi kadar gürültülü olabiliyor.

Bilgi

Asus Maximus VI Impact

Fiyat: 741 TL

Web: www.asus.com.tr

Dağıtıcı: Asus Türkiye

Öne çıkanlar: Yüksek performans, zengin kutu içeriği, 802.11ac ve Bluetooth 4.0

**PC
net** puanı

Özellikler	★★★★★
Performans	★★★★★
Fiyat	★★★★★

Bilgi

Rowenta Intense Pure Air PU2120

Fiyat: 650 TL

Web: www.rowenta.com.tr

Dağıtıcı: Rowenta Türkiye

Öne çıkanlar: Sigara dumanı ve kokusunu önleme, alerjik maddeleri temizleme, otomatik alıcı

**PC
net** puanı

Özellikler	★★★★★
Performans	★★★★★
Fiyat	★★★★★

ÜCRETSİZ VE İNTERAKTİF TEKNOLOJİ DERGİSİ

15
GÜNDE
BİR
TÜM SAYILAR
BEDAVA

HER AYIN 1 VE 15'İNDE ÇIKAN
TEKNOLOJİ DERGİSİ **NEXXT**'İ
İPHONE, İPAD VE ANDROID
CİHAZLARINIZDA OKUYABİLİRSİNİZ.

APP STORE'DAN VEYA GOOGLE PLAY'DEN
HEMEN İNDİRİN

Panasonic Lumix DMC-GX7

Fiyat 1.000 \$ (ABD fiyatı) www.panasonic.com.tr

Panasonic'ın şu ana kadar geliştirdiği en iyi CSC (Kompakt Sistem Kamerası) olan 16 MP MFT (Micro Four Thirds) alıcılı cihaz, fiyat ve özellikler açısından E-P5 ile çekişme halinde. Öne çıkan özellikler, yukarı açılıp göz seviyesine gelen vizör ve açılabilir dokunmatik ekran. Üstelik her ikisi de yüksek çözünürlüklü.

Wi-Fi bağlantısına özel bir düğme yer alıyor. Bu dahil toplam üç düğme özelleştirebiliyor. Seçenekler arasında NFC bağlantısı; mobil cihazlarla uzaktan kontrol; TV, akıllı telefon, PC, bulut servisi, sosyal medya hesabı ve yazıcılara kablosuz aktarım yer alıyor. Aynı zamanda paylaşmaya değer son derece ayrıntılı fotoğraflar ve Full HD videolar çekilebiliyor.

BAS, ÇEK, PAYLAŞ

Kablosuz fotoğraf paylaşımı giderek standart hale geliyor, ama en iyi bağlantıyı sunan hangisi?

Samsung NX2000

Fiyat 1.500 TL www.samsung.com.tr

Samsung'un Android işletim sistemli Galaxy dijital fotoğraf makinelerinden çok daha ucuz olmasına rağmen 3,7 inç geniş dokunmatik ekran, NFC ve aynı zamanda Wi-Fi bağlantı ve özel bir Direct Link düğmesi içeriyor. Geçen yılki NX1000 modelinde de gördüğümüz APS-C tipi büyük 20,3 MP alıcısıyla teste katılan en iddialı model.

Bu sayede fotoğraflar kaliteden ödün vermiyor ve herhangi bir sorun olmadan Wi-Fi destekli cihazlarla bağlantı kurabiliyor. Menüler ve seçenekler sade ve anlaşılır. Çekim modlarını uygulamalara benzer semboller şeklinde görebiliyoruz. Panasonic veya Olympus'un modellerine bütçeniz yetmiyorsa harika bir seçenek.

Canon PowerShot N

Fiyat 800 TL www.canon.com.tr

12,1 MP alıcı, 8x yakınlaştırma ve açılabilir dokunmatik ekran içeren kübist PowerShot N, herhangi bir yönde tutulup kullanılabilir ve pantolon cebine sığmayı başarıyor.

Wi-Fi aracılığıyla dosya yükleme, yedekleme ve doğrudan cihazdan yazıcıya çıktı gönderme, akıllı telefon ve tabletlere veri gönderip coğrafi etiketleme ve sosyal ağlarda paylaşma için ideal olan ufak boyutlu Canon'lardan biri. Bunları yapmak için, Android veya iOS'te çalışan ücretsiz CameraWindows uygulamasını yüklemeniz şart. Saniyeler içinde kablolu ağları bulabilen N'in fotoğraf kalitesi başarılı. Şipşak çekimler zaman almıyor ama görüntü net. Maalesef özelliklerine göre biraz pahalı ve kullanım sırasında kimi zaman kafanız karışabilir.

Nikon Coolpix S9500

Fiyat 940 TL www.nikon.com.tr

0,5 inç CMOS alıcılı bu 18 MP'lik "seyahat cihazı", az yer kaplamasına rağmen tam 22x optik yakınlaştırma yapabiliyor. Wi-Fi ve Eye-Fi kart uyumluluğu var. Fotoğraflara konum bilgisi eklemek için GPS alıcısı da mevcut.

Bir diğer artı, 3 inç genişliğinde ve 614 bin piksel sahip sabit OLED ekran. LCD ekranlara kıyasla siyahlar çok daha keskin ve kontrast oranı yüksek.

Her nasılsa Wi-Fi ile ilgili seçenekler menü içinde derinlere gizlenmiş ve erişim zor. Wireless Mobile Utility adlı uygulamayla telefon ve tabletlere fotoğraf gönderebilir veya cihazı uzaktan kontrol edebilirsiniz. Görüntü kalitesi açısından Canon ile benzerlik gösteriyor.

Olympus E-P5

Fiyat 3.300 TL www.olympus.com.tr

Hem fiyat hem de özellikler, malzeme ve görüntü kalitesi anlamında Panasonic'in modelinden bir gömlek daha üstün olan 16 MP alıcıya sahip bu CSC'nin 1 milyon piksel içeren açılabilir dokunmatik ekranı var. Olympus'un Wi-Fi özelliği sunan ilk seçeneği.

Fotoğraflar kablolu olarak telefonlara gönderilebiliyor. Image Share uygulamasını yardımıyla otomatik odaklama sistemi ve deklanşör telefonla yönetilebiliyor. Wi-Fi için özel bir düğme yok ama ekrandaki ilgili sembole tıklayınca amacınıza ulaşıyorsunuz.

Fotoğraflardaki görüntü kalitesi mükemmel. Kötü çekimler yapsanız bile ortaya çıkan sonuç orta seviye bas-çek cihazların ötesinde. Canon ve Nikon üretimi dijital fotoğraf makinelerine kıyasla kullanımı çok daha basit.

F1 2013

Codemasters'tan yepyeni bir klasik!

Öncelikle gamepad kullananlar için tasarlanmış olsa da, F1 2013 direksiyon ve pedal kullanan simülasyon meraklılarını da unutmamış. Böylece onlar da iRacing'e ara verip F1 2013'e zaman ayırabilirler. Codemasters'ın EGO 3.0 grafik motoru yeni nesil simülasyonların motorlarıyla teknik olarak yarışmaya da ince dokunuşlarla harika bir iş çıkartıyor. ABS freni ve yol tutuş kontrollerini kapatarak titreşimli direksiyonunuzun hakkını sonuna kadar verebilirsiniz. Oyundaki dinamik hava şartları ve yoğun yağmur, mücadelelere dramatik bir hava veriyor ve insan kendini Rush filminden bir sahnenin içinde bulabiliyor.

F1 2013'ün en büyük özelliği Formula 1'deki 11 takımın, 22 sürücünün ve 19 pistin lisans sorunu olmadan, gerçek isimleriyle oyunda yer alması. Codemasters, gerçekten aldığı lisansın hakkını vermiş, Lewis

TEMEL BİLGİLER

- ❑ Fiyat: 50 \$
- ❑ Geliştirici: Codemasters
- ❑ Yayıncı: Codemasters
- ❑ Web: www.formula1-game.com
- ❑ Çoklu oyuncu: Steam üzerinden en fazla 16 kişi + 6 yapay zekâ
- ❑ DRM: Steam
- ❑ Önerilen sistem: Dört çekirdekli CPU, 4 GB RAM, DirectX 10 destekli 1 GB grafik kartı

Hamilton'ın Petronas Mercedes'inden Fernando Alonso'nun Ferrari'sine kadar her şeyi tekerlek somunlarına kadar birebir modellemiş ve oyuncuya şu ana kadar PC ekranlarında görebileceği en iyi grafikli Formula arabalarını sunmuş.

Pist grafiklerinde F1 delilerini mutlu edecek kadar detay kullanılmış. Ortalama bir bilgisayarda dahi oyun gayet akıcı şekilde oynanabiliyor. Biz, Radeon HD 5850 ve 4 GB RAM'e sahip çift çekirdekli sistemde bile tüm grafik ayarlarını maksimuma getirip rahat rahat oyunu oynayabildik. Codemasters adının hakkını vermiş, gerçekten güzel iş çıkartmış.

Hayalet sürücüler

F1 2013'ün en göz alıcı özelliklerinden biri, onlarca yıl öncesine ait klasik Grand Prix arabalarıyla da yarışabilmemiz. Alan Jones'un FW07B Williams'ıyla Brands Hatch pistinin Paddock Hill virajına girmek ya da Circuito de Jerez'de Gerhard Berger'in

turbo şarj Ferrari F1/87'sinin lastiklerinden duman çıkarmak, sanırım her F1 hayranını heyecanlandırmaya yetecektir. Standart oyun bu canavarlardan beşini sürmemize ve 1980'lerden iki pisti denememize izin veriyor. Classic Edition'ı kurarsak 1990'lardan beş arabaya ve iki piste daha erişebiliyoruz. Yerine göre klasik arabalar güçsüz kalıyor olsa da yaşattığı nostalji için bile onlarla oynamaya değer.

Çoklu oyuncu seçeneklerine gelirsek; oyunda Young Drivers Test, Career, Time Trial, Time Attack ve Season Challenge olmak üzere beş seçenek bulunuyor. Codemasters ayrıca oyuncuların özlediği tam sezon Grand Prix modunu da yeni oyuna tekrar ekledi. Tek başına oynamayı seven oyuncular içinse yapay zekâ ciddi ölçüde geliştirildi. Böylece yarışırken karşımda hiç hata yapmayan robotlar ordusu bulunduğu hissinden biraz kurtulmuş olduk. Hata yapabilen ama daha zeki olan rakipler,

Dinamik hava durumu
korkutucu derecede şahane.

Tam F1 2013 lisansının tadını
çıkarmak istiyorsanız
oyununuz bu.

Dünyanın bütün
poligonlarını getirin
bana.

Stormtrooper'lardan
harika pit ekibi olur.

Direksiyonda neler var?

Dünden bugüne gösterge panelleri

Formula araçlarında, küçük bir uzay mekiğine yetecek kadar düğme, şalter ve kadran bulunuyor. Zaten bu araçlarda da uzay teknolojisi kullanılıyor desek yalan olmaz. Günümüz Formula 1 arabalarının karbon fiber direksiyonları bile ortalama bir arabadan daha pahalı. F1 2013 oyuncuya 70'lerin, 80'lerin, 90'ların kokpitlerini sunuyor. Tabii isterseniz aracınızı 2013'teki Formula araçlarında olduğu gibi direksiyondan kontrollü vitesler, elden kontrollü debriyaj ve motor yönetim sistemleriyle donatabilirsiniz.

1976 Ferrari 312T Neredeyse Alcantara derinin kokusu geliyor.

2013 Ferrari F138 Ortadaki kadran Facebook sayfanızı güncelliyor.

1980 Williams FW07B İnce zevke sahip İngiliz işçiliği.

2013 Williams FW35 Bu arabayı kullanırken telefonda konuşmayın.

eminiz herkesin çok hoşuna gidecektir. Ayrıca F1 2012'de özellikle ıslak yüzeylerin bulunduğu yarışlarda yaşanan frame atlama ve grafiklerin bozulması gibi sorunlar F1 2013'te halledilmiş gibi görünüyor.

Oyun genel anlamda başarılı ama... Evet, yine geldik o meşhur "ama"lara! Ama oyun çok kısa, görüntü tekrarları kaydedilemiyor, konsol arayüzüne göre tasarlandığı için fare kullanımı bulunmuyor. Başka... Başkası yok! Görüleceği üzere oyunun ciddi bir problemi yok, Formula 1'i ya da yarış simülasyonlarını seven herkese şiddetle tavsiye ederiz.

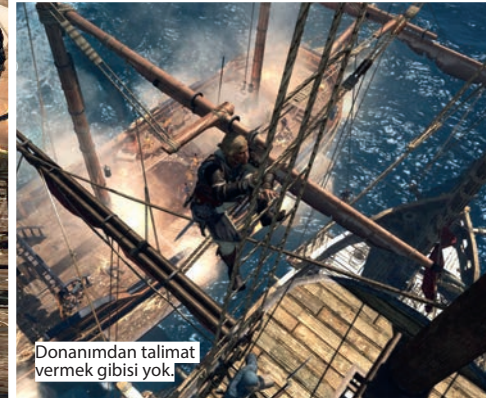
Kaydedilemeyen
tekrarlara yazık oluyor.

PC net puanı

Modern F1 yarışlarına sadık bir uyarılama. F1 hayranları ayrıntılara bayılacak.

Aranma düzeyinizi düşürmek için tutsakları serbest bırakın.

Donanımdan talimat vermek gibisi yok.

Assassin's Creed IV: Black Flag

Herkesin beklediği korsan macerası karşınızda.

Assassin's Creed 4'ün tıpkı öncekiler gibi bir suikast oyunu olduğunu düşünüyorsanız, kesinlikle yanılıyorsunuz. AC4'ün böyle bir amacı yok. Çünkü Haşhaşiler ile Tapınak Şövalyeleri arasındaki güç mücadelesini konu alan senaryolar artık eskimeye başladı. İkinci oyunda Vatikan'ın altında gizlenmiş bir uzaylı hologramına ulaşmak için papanın ağzını yüzünü dağıttığımızı düşünersek, dördüncü oyunda korsanlar gibi farklı bir dünyaya geçilmesi normal.

AC4'ün kahramanı Edward Kenway, macera, şöhet ve servet uğruna kız arkadaşını geride bırakarak Karayipler'e doğru yola çıkar. Katıldığı savaşıardan birinde içinde bulunduğu korsan gemisi batar, Edward bir adaya

TEMEL BİLGİLER

- Fiyat: 72 TL
- Geliştirici: Ubisoft Montreal
- Yayıncı: Ubisoft
- Web: assassinscreed.ubi.com
- Çoklu oyuncu: 4 oyuncu birlikte
- DRM: Steam / Uplay
- Önerilen sistem: Dört çekirdekli CPU, NVIDIA GeForce GTX470 / Radeon HD 5850, 4 GB RAM, 30 GB alan

düşer. Orada tesadüf eseri, bir suikastçıya ait kukuletalı kıyafeti ve bıçaklı bileklikleri bulur. Daha sonra esir alınmış bir tüccarı kurtarır ve tüccarın gemisiyle Havana'ya doğru yola çıkar. Bu sırada Tapınak Şövalyeleri, istenilen kişinin yerini gösteren Observatory adlı kadim bir cihazın peşindedir. Haşhaşiler (suikastçılar) ise Tapınak Şövalyeleri'nin bu cihazı ele geçirmesini engellemeye çalışmaktadır. İşte tam bu noktada kahramanımız da daha fazla servet için yeryüzündeki en değerli cihazın peşine düşer ve olaylar gelişir.

Buraya kadar anlatılanlar "Bu ne biçim korsan hikâyesi böyle?" dedirtse de endişelenmeyin, çünkü karşımızda gerçekten Seadogs'un ya da Sid Meier's Pirates'in süper grafikli modu

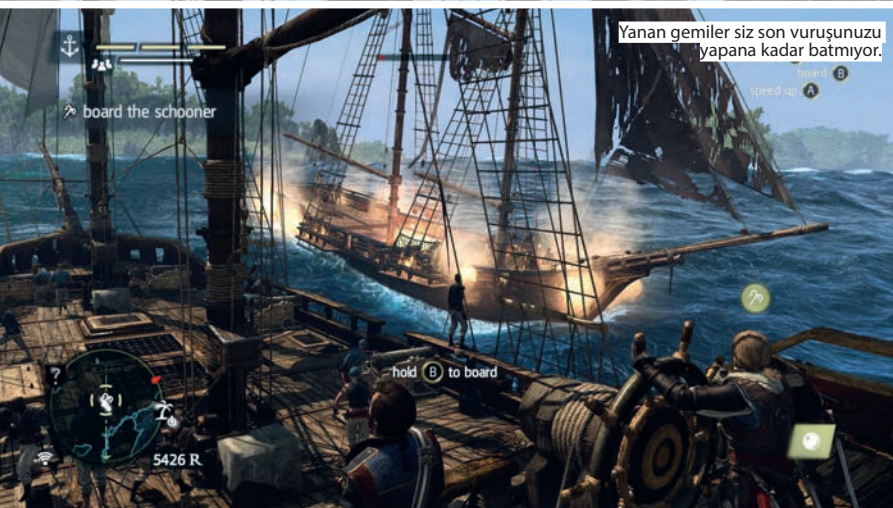
var. Nassau denen korsan cennetinde uzun bir maceraya hazır olun.

Kahramanımız Kenway aslen bir korsan, gerçek bir suikastçı değil ama genetik olarak bir suikastçının tüm çevikliğine, hoplama zıplama ve öldürme yeteneklerine sahip. Bu sayede senaryo oyuncuya korsanlar gibi hareket etme olanağı sunuyor. Göz alıcı grafiklere sahip bu tropik dünyanın hakkını verin. Okyanusa açılın, gemilere saldırın, İngilizlerle savaşın, kaleleri ele geçirin, balina avlayın, sahilleri keşfedin, hazine için Aztek tapınaklarını yağmalayın... Denizler sizin!

Define adaları

Karada ise Black Flag daha tanıdık bir yapı sergiliyor ama maalesef Havana ve Nassau gibi ana şehirler, önceki oyunlarda yer alan Roma ya da İstanbul'un yanında çok küçük kalıyor. Yine de bu şehirlerde keşfedilmeyi bekleyen pek çok yer bulunuyor. Bölgeleri aynı önceki oyunlardaki gibi yüksek yerlere ve kulelere çıkarak keşfediyoruz.

AC4'te gizlice hareket etme dinamikleri biraz daha sıkı tutulmuş. Tropik ormanlardaki yoğun bitki örtüsü çoğu yerde gizlenmeyi daha kolay hale getiriyor. Kenway'in askerleri duvarların içinden görmesini sağlayan kartal görüşü özelliği (eagle

vision) de böylesi alanlarda büyük avantaj sağlıyor. Önceki oyunlarda bulunan uzak mesafeden bıçak fırlatarak öldürme seçeneği ise yerini, hedefi kısa süreliğine uyutan ya da onları delirten tüftüfe bırakmış.

Kenway pek çok üstün özelliğe sahip olsa da yüksek kulelere mevzilenmiş keskin nişancılara karşı bazı anlarda çaresiz kalabiliyor. İşlerin çirkinleşmesini istemiyorsanız askerlerin alarm vermesini mutlaka engelleyin. Gerçi tüftüfe karşı tüfek ama... Olsun o kadar, kahraman olmak her zaman kolay olmuyor.

Yelkenler fora!

Karada yapacak pek çok şey var ama oyundaki zamanımızın yarısını gemimiz Jackdaw'da geçiriyoruz. Adalar arasındaki bölgeleri de karadaki harita gibi keşfetmedikçe göremiyoruz. Bu nedenle o bölgedeki kaleyi ele geçirmek gerekiyor. Ancak bundan sonra o bölgedeki balina avlama noktalarını, ticaret konvoylarını ve batık gemileri görebiliyoruz. Batıklardaki hazinelere dalgıç çanını kullanarak ulaşabiliyoruz. Tabii dipteyken köpek balıklarına dikkat etmeyi ve dalgıç çanında nefes yenilemeyi unutmayın!

Okyanusa yelken açın dediyseniz bir gemi simülasyonu beklemeyin. AC4'te gemiler otobüsten hallice sürülüyor, rüzgâr yönü, akıntı şiddeti gibi dış etkenler gemiye tesir etmiyor. Hatta gemiler çapa bile atmadan el freni çekilmiş gibi şak diye durabiliyor. Gemimiz ilerlerken tayfalar şarkı söylüyor, hatta istersek repertuarlarındaki bir başka şarkıya geçiyorlar. Oyunda bunun gibi pek çok güzel detay var ama oyundan beklentiniz bir gemicilik simülasyonuysa Black Flag'ın böyle olmadığını belirtelim. Amacınız sadece eğlenmekse o konuda garanti verebiliriz.

Korsanlık yaparken elde ettiğimiz materyalleri ve parayı, silahlarımızı ve zırhımızı geliştirmek için kullanıyoruz. Böylece daha büyük gemilere ve dolayısıyla da daha başka deniz savaşlarına katılabiliyoruz. Büyük gemilerde daha gelişmiş silahlar ve kaptanlar, gözcü kulelerine mevzilenmiş keskin nişancılar gibi zorlu düşmanlar bulunuyor. Oyunda korsanlık yaptıkça kelimize konulan ödül artıyor ve peşimize daha fazla ödül avcısı takılıyor. İleri seviyelerde haritada gizlenmiş devasa, efsanevi

gemilere bile kafa tutabiliyoruz.

Black Flag getirdiği eğlenceli yenilikleri ne yazık ki her yere taşıyamamış. Oyunun yakın gelecekte, Animus dışında geçen bölümleri biraz zayıf kalmış. Bu sefer Desmond Miles yerine, Desmond'un geçmişini araştıran bir Abstergo çalışanını FPS olarak yönlendiriyoruz. Oyunda neredeyse her saat başı 4-5 dakikalığına, kendimizi bu eğlencesiz, zaman kaybı niteliğindeki bölümde buluyoruz.

Black Flag'i genel olarak özetleyecek olursak, Ubisoft'un sahip olduğu oyunların ve teknolojinin bir kolajı gibi olmuş diyebiliriz. Sea Dogs, Sid Meier's Pirates ve Assassin's Creed'i tek potada eriten, açık dünyada oynanan, eğlenceli bir korsan oyunu arıyorsanız AC4'e mutlaka bir şans tanımalısınız. Bu sefer Tapınak Şövalyeleri'ni ve Haşhaşiler'i boş verin, okyanusların, yağmanın ve korsanlığın tadını çıkartın. Aaarrggghh!

PC puanı

İlginç 18. yüzyıl ayrıntılarıyla süslü bir, eğlenceli bir açık dünyada geçen harika bir korsanlık simülasyonu.

Sistem Sihirbazı

Yeni bir bilgisayar alacaklar veya güncelleme yapacaklar için ideal kılavuz.

PC sahibi olmanın en avantajlı yanlarından biri, gerekli olduğunda istediğiniz biçimde güncelleme yapabilmek. Oyunlarda daha akıcı görüntülere mi gerek duyuyorsunuz? Yeni bir ekran kartına geçiş yapın. Başka bir işlem için daha fazla performans mı gerekli? İşlemciyi değiştirin veya eski günlerin favorisi olan bellek eklemeyi deneyin. Bilgisayarınızı canlandıracak çok sayıda farklı alternatif var. Bütçenize uyan biçimde kademeli olarak güncelleme yapabilirsiniz. Bu yüzden bir sistemi uzun süre değiştirmeden kullanmak zorunda değilsiniz. İçinden çıkılmaz bir hâl aldığında ya da en iyi yol bilgisayarı camdan

fırlatıp yepyeni bir sistem toplamak.

Ne tür bir bilgisayar oluşturmalısınız? Hangi bileşenler önemli? Hangileri birbiriyle uyumlu çalışabilir? Ne kadar masraf yapmanız lazım? Çok sayıda soru var ve en doğru cevapları almak için tüm eğilimleri araştırıp doğru bir analiz yapmak gerekiyor. Bu iş için kolları sıvamadan önce sayfalarımıza göz atın deriz. Sizler için detaylı araştırmalar yaptık ve üç ayrı bütçeye hitap eden sistemler hazırladık.

En önemlisi, bu sistemlerin her biri DirectX 11 ile uyumlu ve yıllar boyu işinize görecektir temel gereksinimleri karşılıyorlar. Önerdiğimiz sistemlerin tümü birkaç yıl işinizi görecektir kapasitede.

NASIL SEÇİLMELİ? LCD MONİTÖR

Yapacağınız en önemli satın almalarından biri monitör. PC'nizi kullanırken sürekli olarak bakacağınız parça olan monitörün iyi bir model olduğuna emin olmalısınız. Aynı zamanda büyük olasılıkla seçeceğiniz kaliteli bir monitör, kurduğunuz sistemi güncelleseniz de yerinde kalmaya devam edecek. PC'lerin birkaç nesil değişimi söz konusu olduğunda bile monitörler değiş-tililmeden kullanılabilir ve bu sayede diğer parçalarla kıyasla daha uzun vadeli bir yatırıma dönüşüyor.

O zaman ne yapmalısınız? Sahip olduğunuz ekran kartı en pahalı modellerden biri değilse 2560 x 1440 piksel sunan yüksek çözünürlüklü panelleri tercih etmeniz pek anlaşıyor. Yüksek çözünürlükten ötürü GPU üstüne binen ek iş yükü hayli fazla. Bunun yerine ucuz olanlardan değil de VA veya IPS panel içeren 1080p destekli harika monitörlerden birine yönelebilirsiniz. Çözünürlükte değişime gitmeden daha geniş monitörleri de tercih edebilirsiniz. Uygun fiyatlı 27 inç 1080p monitörler düşünülebilir.

**1.720
TL**

EKONOMİK SİSTEM

Bütçe sınırlı olduğunda dikkatli biçimde seçim yapmak daha da önemli.

ANAKART Gigabyte GA-970A-DS3 205 TL AMD'nin giriş seviyesi sistemlerde söz sahibi olmaya başladığı ortada ve Gigabyte da buna destek sağlıyor. SATA 6 Gbps ve USB 3.0 desteği olan bu anakart tüm beklentileri karşılıyor.	İŞLEMCI AMD FX-6300 288 TL Ekonomik sistem önerimiz bu ay ciddi bir terfi yaşadı ve altı çekirdekli işlemci kullanmaya başladı. Hız aşırma uyulayarak tek komut için geçerli olan performansı arttırabilirsiniz.
BELLEK Kingston 4 GB DDR3-1600 104 TL Bellek fiyatları epey düştü ve DDR3 bellek almanın tam zamanı. Çift kanallı bir kit almak en doğru seçim. 64 bit işletim sistemi olacaksa 4 GB tercih edilebilir.	EKRAN KARTI NVIDIA GTX 650 Ti Boost 446 TL Bu ufak boyutlu ama harika performans sunan ekran kartına 400 TL civarı ödeme yapmak hiç de abartı değil. GTX 650 yerine GTX 660'a daha çok benziyor ve parasının karşılığını veriyor.
SABİT DİSK 500 GB 3,5 inç 7200 devir 120 TL Yeni anakartlarla gelen SATA 6.0 Gbps bağlantıyı değerlendirebilen son nesil sabit diskler SSD performansını sunamıyor olsa da hiç fena değil ve oyunlar için yeterli boş alana sahipler.	GÜÇ KAYNAĞI High Power ECO 500W 94 TL Normalde bütünlük grafik yongası içeren bir sistemle kasa içindeki standart güç kaynağını kullanabilirsiniz ama önerdiğimiz ekran kartı için 500 Watt'lık bir modelin altına inmeyin.
KASA Corsair Carbide 200R 147 TL Kasanın estetik açısından bir üstünlüğü yok ama beklentileri karşılayacak kapasitede. Üstelik fiyatına kıyasla ucuz bir görüntü sunmuyor. Güç kaynağı da dahil.	MONİTÖR AOC E2250 21,5 inç 270 TL 21.5 inç genişlikli panelin standart çözünürlüğü 1920 x 1080 piksel ve hangi masada olursa olsun göz alıcı duruyor. Filmler izlemek için de oyunlar oynamak için ideal.
OPTİK SÜRÜCÜ LG GH24NS95 SATA DVD-RW 46 TL Optik sürücülerin önemi azalıyor ama onları da olmuyor. Oyunlar ve işletim sistemleri USB bellekte sunulana kadar kullanmaya devam. Yedekleme desteği de cabası.	CPU SOĞUTUCUSU AMD Standart Soğutucu Üst seviye işlemcilerin sınırlarını zorlamak isteyenler için işlemci soğutucuları önemli rol oynuyor. İşlemciyle gelen standart OEM soğutucu bu sistem için uygun olacak.

3.821 TL

11.023 TL

ORTA SEVİYE SİSTEM

Harika bir sistem oluşturmak için servetinizi ortaya dökmeniz gerekmiyor.

ÜST SEVİYE SİSTEM

Eğer gerçekten kendinizi şımartmak istiyorsanız aradığınız çözüm burada!

ANAKART 550 TL MSI Z87 GD65 Gaming

MSI Gaming gibi kaliteli Z87 anakartları ortaya çıkmaya başladığına göre orta seviyedeki oyun sistemimizde Haswell işlemciye geçme zamanı geldi.

İŞLEMCI 606 TL Intel Core i5-4670K

Dört çekirdekli bu işlemcide Hyper-Threading desteği yok ama yeni bir oyun sistemi kuracaklar için Haswell serisi Core i5 mükemmel. Core i7'nin fiyat farkı çok fazla.

BELLEK 228 TL Corsair Vengeance LP 8GB

Çok fazla yatırım yapmadan, çift 4 GB bellekten oluşan bu kitle yüksek performans elde edebilirsiniz. Sadece çift yuva dolu olacağından terfi etme imkanınız engellenmiyor.

EKRAN KARTI 690 TL NVIDIA GTX 760

Maalesef eski dostumuz HD 7870XT'yi bulmak zorlaştı ve kartın fiyatı arttı. Neyse ki GTX 760'ın fiyatı düştü ve bu kart oyunlarda çok iyi sonuçlar veriyor.

DEPOLAMA 432 TL Samsung 840 250 GB

SSD pazarının başlangıç noktasında fiyatlar düşmeye devam ediyor. 250 GB kapasiteli Samsung SSD'de GB başına fiyat 1,78 TL ediyor. 250 GB alan çok sayıda uygulama ve oyun için yeterli.

GÜÇ KAYNAĞI 198 TL Seasonic S12II 80+ Bronze

Performanslı bir sistem toplamak istiyorsanız güç kaynağını ihmal etmeyin. Güçlü bir PSU almanız şart. 500 Watt ve üstü seçenekler işinizi görecektir. Seasonic'in bu modeli son derece sessiz.

KASA 282 TL Cooler Master CM690 II

Cooler Master'in efsane modeli CM 690'un yeni versiyonu CM 690 II ile çok sayıda soğutma seçeneği geliyor. Orta seviye bir sistem için ideal kasalardan biri ve iç alan hayli geniş.

MONİTÖR 565 TL ViewSonic VX2370SMH-LED

Yıllardır IPS panelli monitörlerin TN panelli ucuz modellerden daha iyi görüntü sunduğunu ifade ettik. Artık 450 TL civarına böyle bir IPS monitör alma imkanınız var.

KLAVYE 169 TL Microsoft SideWinder X6

Harika görünüyor ve hem yazı yazarken hem de oyun oynarken çok iyi sonuçlar veriyor. Çıkarılabilir sayısal tuş takımı klavyenin sol veya sağına eklenebiliyor. Gerçek zamanlı makro kayıt desteği de var.

CPU SOĞUTUCUSU 126 TL Cooler Master Hyper T

Son nesil Soket 1151 işlemcileri bile destekleyen Hyper T4 ile bakır ısı boruları ve çekirdek temas teknolojisi sunuluyor. Aynı zamanda gürültüsüz çalışmayı başarıyor.

ANAKART 782 TL Asus P9X79 PRO

Asus'un X79 yonga setli anakartları piyasayı işgal etti. Çok sayıda farklı model var ve bunların büyük kısmı başarılı. P9X79 PRO da hayli iyi performans sunan modellerden biri.

İŞLEMCI 2614 TL Intel Core i7-4960X

Önceki seride olduğu gibi altı çekirdek içerdiğinden performans anlamında belirgin bir fark yok ama şu anda alabileceğiniz en hızlı işlemciyi istiyorsanız çözüm bu.

BELLEK 425 TL Kingston HyperX 16 GB

Dört kanal bellek yeniliğini X79 yonga setiyle birlikte kullanmaya başlıyoruz. RAM üreticileri yeni kitleler sunmaya başladı. XMP 1.3 uyumlu bu kitin toplam kapasitesi 16 GB.

EKRAN KARTI 2564 TL NVIDIA GTX Titan

Bu ekran kartının en yüksek performansı sunduğunu söylemek mümkün değil ama para derti olmayanlar için tavsiye edebileceğimiz en iyi model. Son nesil yüksek oyun performansları olan ve aranan bir seçenek.

DEPOLAMA 1.221 TL Samsung 840 EVO 750 GB

Artık sabit disklerle yaklaşılan kapasitelerde SSD'ler bulabiliyoruz. Etkileyici algoritmalar kullanan 840 EVO performans konusunda da iddialı.

GÜÇ KAYNAĞI 457 TL CM Silent Pro M2 1000W

Cooler Master'in güç kaynakları bizi etkilemeye devam ediyor. Bu harikalar kutusu çok başarılı özellikler sunuyor ve 80Plus Silver onayı bulunuyor.

KASA 1.104 TL CM Cosmos 2 Ultra

Cooler Master her zaman için etkileyici kasalar tasarlamayı başardı. Bu yeni modelle birlikte bir kez daha farkını ortaya koydu. Pahalı bir kasa ama alma gücünüz varsa bağımlısı olacaksınız.

MONİTÖR 1.340 TL Dell U2713HM 27 inç IPS

Dell'in 27 inç genişlikli üst seviye 2.560 x 1.440 piksel monitörün de maliyet arka plana itiliyor. En yüksek oyun performansını elde edebilmek için çift GeForce GTX Titan kullanmanız şart olacak.

KLAVYE 164 TL Tt eSports Challenger PRO

Dört farklı şiddet seviyesinde kırmızı renk aydınlatma sistemi içeren ve 40 makro tuşuyla oyunlarda kolaylık sağlayan bu klavyede ele üfleyen soğutucu bile var.

CPU SOĞUTUCUSU 352 TL Corsair Hydro H100i

5 GHz üstü frekanslara çıkmak mümkün neden daha azıyla yetinesiniz? Bu hazır soğutma sisteminin kurulumu kolay ve soğutma performansı oldukça iyi. Aynı zamanda sessiz çalışıyor.

ALİŞVERİŞ REHBERİ

HIZ ÖLÇÜMÜ www.greatis.com/bootracer

BootRacer

Windows'un açılış hızını ölçerek zaman içindeki değişimi ve yeni programların etkisini görün.

BootRacer'in tek ve basit bir amacı var: bilgisayarınızın açılış hızını ölçmek. Yazılımı kurduktan sonra bilgisayarınızı her açtığınızda veya yeniden başlattığınızda Windows'un tamamen açılmasına kadar geçen süre ölçülüp size bildiriliyor ve açılış hızına 5 üzerinden bir puan veriyor. Ayrıca bu süre dahilinde Windows önyüklemesinin, parola girişinin ve masa-

üstü programlarının yüklenmesinin ne kadar sürdüğünü ayrı ayrı görebiliyorsunuz. Program, her açılış süresini kaydederek bir rapor oluşturuyor. Böylece zaman içindeki değişimi takip edebilir veya yeni kurduğunuz/kaldırdığınız bir programın açılış etkisini kolayca görebilirsiniz. Windows 2000, XP, 2003, Vista, 7, 2008, 8 ve 8.1 işletim sistemleri destekleniyor.

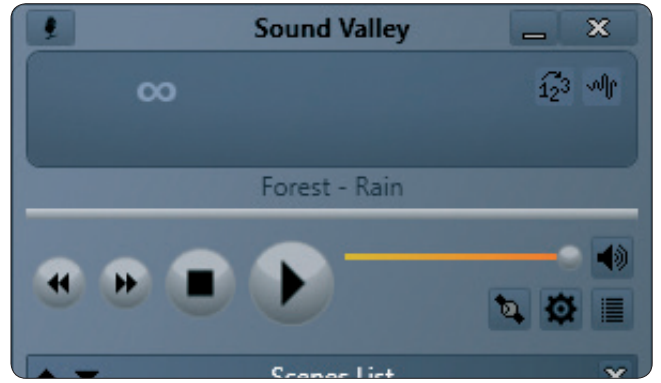
OYUN deadmanwalkingstudios.com/the-unknown

The Unknown

Korkunuza yenik düşmeden Morpheus'un labirentinden kurtulmanız gerekiyor.

Bir korku oyunu olan The Unknown, tek bir geliştirici tarafından 48 saat içinde programlanmış. Oyuna başladığınız anda kendinizi ürperti nesneler ve varlıklarla dolu bir labirentin içinde buluyorsunuz. İçinizdeki panik hissine karşı koyarak Morpheus'un labirentinden kurtulmak zorundasınız. Oyuna her başladığınızda mekânlar rastgele oluşturulduğu

için, oyunun sunduğu her şeyi görmek için birkaç kez oynamanızı öneriyoruz. Bu özellik nedeniyle bazen çok kolay veya bitmesi imkânsız oyunlar da karşınıza çıkabiliyor. Yürümek için W, A, S, D; zıplamak için boşluk; duvarları işaretlemek için T; çıkmak için F4 tuşlarını ve eylem için sol fare düğmesini kullanabilirsiniz. Amacınız korkudan ölmeden önce üç altını toplamak.

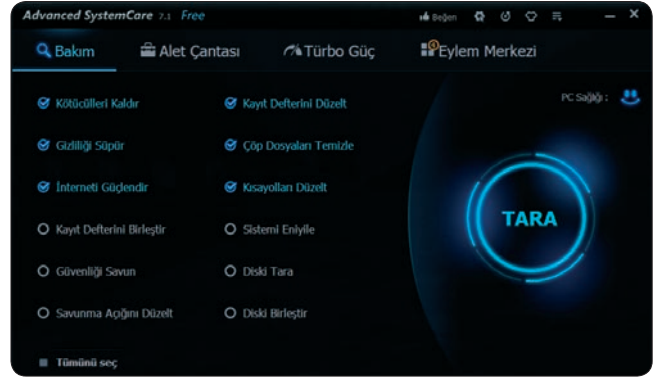
MÜZİK www.gromworks.net/products/soundvalley/

Sound Valley

Arka planda çalan doğa sesleriyle çalışma ortamınızı rahatlatabilirsiniz.

Doğa sesleri çoğu kişi tarafından dinlendirici ve rahatlatıcı bulunuyor. İşte Sound Valley; kuş cıvıltısı, rüzgâr, akan nehir, yağmur, fırtına gibi toplam 215 ses örneğini bir araya getiren bir yazılım. Bu 215 sesi tek tek dinlemek rahatsız edici olacağı için, bunun yerine 6 "sahne" oluşturulmuş ve sesler bunların içine serpiştirilmiş. Mevcut sahneler arasında orman-gün-

düz, orman-gece, orman-yağmur, orman-fırtına, deniz-gündüz ve deniz-gece var. Basit bir medya oynatıcıya benzeyen arayüz, istediğiniz sahneye çift tıkladığınızda onu çalmaya başlıyor. Tercihler menüsünden sahne uzunluğunu ve uykuya geçme süresini belirleyebilirsiniz. Sağ üstteki düğme sizi rahatsız edebilecek yüksek seslerin çalınmasını önleyebiliyor.

PERFORMANS ARACI www.iobit.com

Advanced SystemCare 7 Free

Sistem performansınızı artıracak onlarca temizlik ve bakım aracı bir arada.

IObit'in popüler ince ayar ve performans artırma aracı güncellendi. Öncelikle hatırlatalım ki yazılım; kayıt defterini ve çöp dosyaları temizleme, kötü amaçlı yazılımları kaldırma, internetteki gizliliğinizi artırma, kısayolları düzeltme gibi temel iyileştirme işlevlerini sunmaya devam ediyor. Yeni sürümle gelen özelliklerden biri Kurulum Kaldırıcı 3. Bu araç, programları ve tarayıcı eklentileri-

ni sınıflandırarak kolayca kaldırabiliyor. Bir diğer yenilik olan Sürücü Güçlendirici, sisteminizdeki eski donanım sürücülerini tespit edip güncellemenizi sağlıyor. Program Devredışı Bırakıcı ise başlangıçta çalışmasını istemediğiniz programları devre dışı bırakmanıza yardımcı oluyor. Giriş Sayfası Koruyucu ise tarayıcınızın giriş sayfasının istem dışı değiştirilmesini önüyor.

Item	Slot #1	Slot #2	Slot #3	Slot #4
Ram Type	DOR3	Not Populated	DOR3	Not Populated
Maximum Clock Speed (MHz)	800.00 (year)		800.00 (year)	
Maximum Transfer Speed (MHz)	DOR3-1600		DOR3-1600	
Maximum Bandwidth (MB/s)	PC3-12800		PC3-12800	
Memory Capacity (MB)	2048		2048	
Jedec Manufacture Name	Kingston		Kingston	
Search Amazon.com	Search!		Search!	
SPD Revision	1.0		1.0	
Registered	No		No	
ECC	No		No	
Dimm Slot #	1		3	
Manufactured	Week 34 of Year 2010		Week 34 of Year 2010	
Module Part #	9905402-096.A01LF		9905402-096.A01LF	
Module Revision	0x0		0x0	
Module Serial #	0x3E3809E9		0x3E3809E9	
Module Manufacturing Location	4		4	
# of Rows Addressing Bits	14		14	
# of Columns Addressing Bits	10		10	
# of Banks	8		8	

BELLEK ARACI

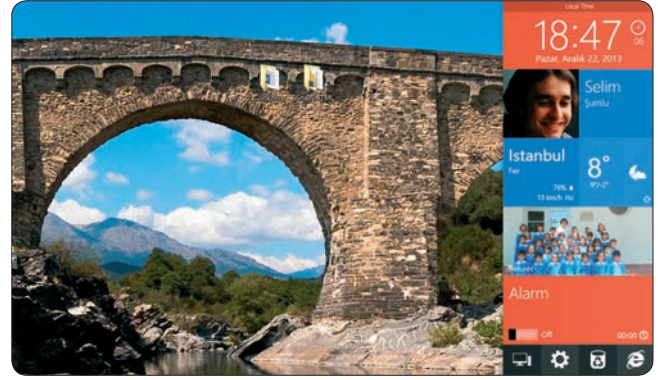
<http://git.pcnet.com.tr/rammon>

RAMMon

Sisteminizdeki RAM modüllerini en ince ayrıntısına kadar tanımak istiyorsanız bu yazılımı kullanın.

Bilgisayarınızın performansını artırmak için yapabileceğiniz en kolay donanım terfisi, fiziksel belleği (RAM) artırmaktır. Hemen her yerden satın alabileceğiniz RAM modüllerini kendi başınıza ve dakikalar içinde hem masaüstü hem de dizüstü bilgisayara takabilirsiniz. Tabii bunun için öncelikle hangi RAM'i alacağınızı bilmemiz gerekiyor. RAMMon, bilgisayarınızda mevcut bulunan

modüller hakkında her türlü teknik bilgiyi karşınıza getiriyor. Sisteminiz saniyeler içinde analiz edildikten sonra kaç RAM yuvasının olduğunu ve hangilerini dolu olduğunu görebilirsiniz. Marka, kapasite, saat hızı, bant genişliği, üretim tarihi, zamanlamalar gibi pek çok bilgi de karşınıza geliyor. Export/Copy düğmesiyle bu bilgileri dosya olarak kaydedebilir veya kopyalayabilirsiniz.

KENAR ÇUBUĞU

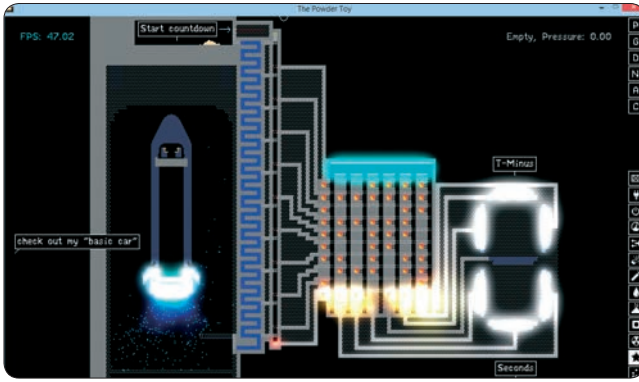
www.metrosidebar.com

MetroSidebar

Windows 8'in canlı kutucuklarıyla Windows Vista'nın kenar çubuğu bu yazılımda buluşuyor.

MetroSidebar, Windows 8'in Başlangıç ekranındaki "canlı kutucuk" mantığını alarak modern görünümlü bir kenar çubuğuna dönüştürüyor. Varsayılan olarak saat, hava durumu, fotoğraf ve alarm kutucukları hazır geliyor. Onların hemen altında da uygulama başlatıcı var. Kutucukların sırasını değiştirmek ve ayarlarını yapmak için sol alttaki kalem düğmesine

tıklamak gerekiyor. Yeni kutucuk eklemek için çark düğmesine tıklayıp "Add tiles" seçebilirsiniz. Pil durumu, medya oynatıcı, güç seçenekleri, Bing araması gibi kutucuklar var. Kenar çubuğunu görmek için fareyi ekranın sağ üst veya alt köşesine götürüp tıklamanız gerekiyor. Çubuğun alt kısmındaki minik dairelere tıklayarak diğer sayfaya geçebilir, kutucukları sayfalara ayırabilirsiniz.

TASARIM OYUNU

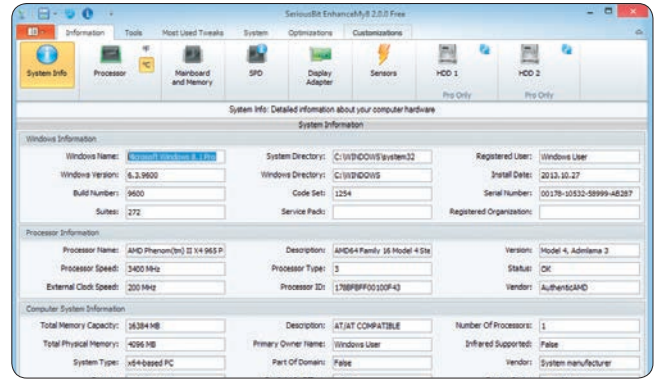
<http://powdertoy.co.uk>

The Powder Toy

Gerçekçi fizik simülasyonları tasarlayarak yeni bir dünya yaratmak elinizde.

Kendi tasarladığınız bir mekânı istediğiniz şekilde patlatmayı hayal ettiniz mi? Peki ya kendi işlemcinizi tasarlamayı ya da bir roket fırlatmayı? The Powder Toy'la bunları ve daha fazlasını yapabilirsiniz. Bir fizik tasarım oyunu olan The Powder Toy; hava basıncı, hız, ısı, yerçekimi ve farklı maddelerin birbiriyle etkileşimi gibi birçok şeyi gerçeğe yakın biçimde simüle edebiliyor. Oyun

size çok sayıda malzeme, sıvı, gaz, elektronik bileşen gibi madde sunuyor ve bunları özgürce bir araya getirerek gerçekçi makineler, silahlar, mekânlar, bombalar tasarlayabiliyorsunuz. Kendine "oyun" dese de aslında oldukça karmaşık bir yazılım. Kendi tasarımlarınıza başlamadan önce sol alttaki "open" menüsünden başkalarının tasarladığı oyunları deneyerek keşfedin.

SİSTEM ARACI

www.seriousbit.com/enhancemy8

EnhanceMy8 Free

Windows 8'in görünümünü ve performansını değiştirecek ince ayarlar yapın.

Windows 8 ve 8.1 sürümleri için bir ince ayar yazılımı olan EnhanceMy8, şimdiye kadar gördüğümüz en ayrıntılı ince ayar seçeneklerini sunmasa da düzenli bir şekilde sunduğu özelleştirme seçenekleri ve araçlarla beğenimizi kazandı. Programı çalıştırdığınız anda her ihtimale karşı bir sistem geri yükleme noktası oluşturuluyor. Information sekmesi size sisteminiz ve

donanımlarınızla ilgili ayrıntılı bilgiler veriyor. Tools sekmesi, çalışan işlemleri ve hizmetleri yönetmenin yanı sıra kayıt defteri temizleyici, disk temizleyici ve disk birleştirme araçlarını barındırıyor. Most Used Tweaks ise en sık kullanılan performans, güvenlik ve ağ ince ayarlarını sunuyor. Customizations sekmesindeyse görev çubuğu ve masaüstüne yönelik özelleştirmeler var.

Gözlük

En iyi Türkçe haber kaynakları tek uygulamada bir arada.

isteklerinize uyum sağlayacak, reklamlar ve çöp haberler yerine sadece sizin ilgi duyduklarınızı gösterecek bir haber uygulaması bulamamaktan mı yakınıyorsunuz? Gözlük, şu ana dek gördüğümüz en iyi Türkçe haber takip uygulamalarından biri.

Kaliforniya'da Türk mühendisler tarafından geliştirilen Gözlük'ün temel amacı, sizin seçtiğiniz kategorilerde öne çıkan haberleri mobil cihazınızda en kolay okunacak şekilde karşınıza getirmek. Gözlük dahilinde, editörler tarafından önceden seçilmiş yüzden fazla kaliteli Türkçe haber kaynağı var. Uygulamayı ilk kurduğunuzda görmek istediğiniz kategorileri seçiyorsunuz. Seçenekler arasında gündem, köşe yazarları, yabancı kaynaklar, kültür sanat, spor, siyaset, magazin, teknoloji, dünya, ekonomi ve mizah var. Elbette görmek

istediğiniz veya istemediğiniz yayınları tek tek seçme şansınız var.

Uygulamanın ana ekranında haber başlıkları görselleriyle birlikte akıyor. Dokunduğunuz haber, kolay Gözlük'e özel ve kolay okunan bir biçimde açılıyor. İsterseniz sağ üstteki gözlük simgesine dokunarak orijinal sayfayı da açabilirsiniz. Her haber için yorum yazma, haberi paylaşma ve beğenme olanağınız var. Gözlük, ücretsiz bildirimlerle de gündemden kopmanızı sağlıyor.

"Profil" seçeneği o günün haberlerine ne kadar hâkim olduğunuz, en çok hangi kategorileri okuduğunuz gibi bilgileri gösteriyor.

Uygulamanın bizce tek kötü yanı, haber akışını ve haber görünümünü hiçbir şekilde özelleştirememek. Her haberin görselinin indirilmesi mobil internet kotanızı gereksiz yere harcabiliyor. Haber görünümünde

Avukatlardan Taksim'de büyük

de bazı ekranlar çok boş görünüyor. Uygulamanın Android sürümüne de yolda.

Bilgi

Platform:
iPhone
Fiyat: Bedava
Geliştirici:
Emre Kazdağlı

PC net puanı

Repix

Fotoğraflara efekt eklemenin keyifli bir yolu.

Platform: iPhone, Android, iPad Fiyatı: Bedava Geliştirici: Sumoing

Repix, çektikleri fotoğraflar üzerinde sonradan oynamalar yaptıktan hoşlananlar için harika bir uygulama. Uygulamanın öne çıkan özelliği ise fotoğraflarınız üzerine çok kolay şekilde uygulayabileceğiniz, özel efekt gibi görünen fırçalar. Uygulamanın kendisi ve fırçaların bir kısmı ücretsiz ama fırçaların tamamını açmak isterseniz 11 TL ödememiz gerekiyor. (Fırça gruplarını ayrı ayrı da satın alabilirsiniz.)

Ücretsiz fırçalar arasında en beğendiğimiz, portre fotoğraflarınızı "pop art" a dönüştüren Dotter oldu. Ayrıca pus, ışık yansıması, su damlası gibi fırçalar da mevcut. Fırçaları aşırı kullanırsanız fotoğrafı berbat edebilirsiniz ama doğru kullanıldığında az sayıda efektle çarpıcı görüntüler elde edilebiliyor.

Alt menüdeki ilk düğmeye

dokunursanız Instagram benzeri fotoğraf filtrelerine ulaşacaksınız. İkinci düğme ise parlaklık, kontrast, doygunluk gibi renk ayarlarını yapmanızı sağlıyor. Son iki düğmeyi kullanarak fotoğrafa çerçeve ekleyebilir veya fotoğrafı kırabilirsiniz.

The Room Two

Bulmaca oyunlarını sevenler bu oyuna bayılacak.

Platform: iPad Fiyatı: 8,99 TL Geliştirici: Fireproof Studios

2012'de App Store'un en iyi oyunu seçilen The Room'un devam oyunu The Room Two, 2013'ün son günlerinde çıktı ve anında "2013'ün en iyileri" listesine girmeyi başardı.

The Room Two, oynanış mantığı ilkiyle tamamen aynı olan bir gizem-bulmaca oyunu. Bu oyunda, "AS" rumuzlu esrarengiz bilim adamının mektuplarından yola çıkarak onun izini sürüyor ve yine doğaüstü bir maddeyi keşfetmeye çalışıyoruz. Tamamen dokunmatik ekranlar için tasarlanan basit ve yenilikçi kontroller, 3B mekânlardaki ayrıntılı nesnelerle etkileşime geçmeyi daha da keyifli kılıyor. Mektuplar ve ipuçları dışında İngilizce bir konuşma veya metin olmadığından, oyundan zevk almak için fazla İngilizce bilmeniz de şart değil.

İlkinden daha uzun süren oyunu yaklaşık 3 saatte bitirdik. The Room Two'dan keyif almak için ilki oyunu bitirmeniz şart değil. Şimdilik sadece iPad sürümü bulunan oyunun Android sürümü Ocak'ta, iPhone sürümü de ondan sonra çıkacak.

RADYO / ALARM <http://ensightapps.com>

RadiON

Klasik alarm sesi yerine sevdiğiniz müziklerle uyanın.

Radyo, internet sayesinde tüm cihazlarımıza girip yeniden popüler bir yayın platformuna dönüştü. Üstelik internet radyosu arşivleri sayesinde kanal kanal gezmeden, istediğiniz müziği çalan istasyonlara kolayca ulaşabiliyorsunuz. RadiON, dünya çapında 50.000'den fazla radyo istasyonuna erişmenizi sağlıyor. (Bazı istasyonların çalışmadığı dikkatimizi çekti.)

Uygulamayı açtığınızda karşınıza klasik bir radyo görünümü geliyor. Uygulama arayüzü kısmen Türkçe. CH+ düğmesine dokunarak ülkeye veya türe göre istasyonlar arasında gezinip dinlemeye başlayabilir, istediğiniz istasyonları favori listenize ekleyebilirsiniz. Radyoyu açmak için ana ekranda RADIO düğmesine dokunmanız yeterli. Station sekmesinde istasyon adını, Title sekmesinde çalan şarkıyı göreceksiniz. Sağ üstteki

"vol" sürgüsüyle ses düzeyini ve "bri" ile ekran parlaklığını ayarlayabilirsiniz.

RadiON'u farklı kılan yanı, aynı zamanda radyolu alarm olarak kullanılabilmesi. Sevdiğiniz bir müzikle uyandırılmak istiyorsanız bu uygulama tam size göre. Ayarlardan "Alarmlar"a girerek istediğiniz sayıda alarm kurabilir; çalınmasını istediğiniz radyo istasyonunu ve MP3'ü, erteleme süresini, ses düzeyini belirleyebilirsiniz. Ayrıca "Sallama" ayarını açarak, telefonunuzu sallamadan alarmın susmasını sağlayabilir, böylece uyandırıldığınızdan emin olabilirsiniz. Alarmın sağlıklı çalışması için telefonunuzu uygulama açıkken kilitlemelisiniz. "Sleep" (Otomatik Kapatma) özelliği ise radyo veya doğa sesleriyle uykunuza eşlik ediyor ve belirlediğiniz sürenin sonunda kendiliğinden kapanıyor. iPhone ve Android dışında iPad'e

özel RadiON HD adlı bir sürümü ve sadece radyo dinlemek için RadiON Free adlı ücretsiz bir sürümü de var.

Bilgi

Platform: iPhone, Android, iPad
Fiyat: 1,79 TL
Geliştirici: EnSight Media

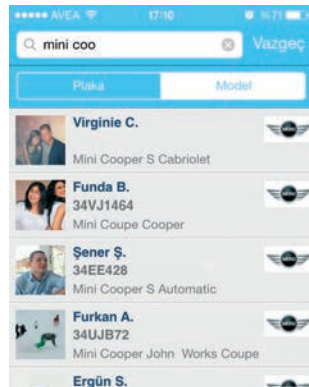
SOSYAL AĞ <http://plate.im>

plate.im

Arabalar üzerine kurulu bir sosyal ağ.

Platform: iPhone Fiyat: Bedava Geliştirici: plate.im

Araba sahiplerine, araba severlere ve trafikte fazla vakit geçirenlere özel bir sosyal ağ diyebileceğimiz plate.im'in iPhone uygulamasına arabası olan ya da olmayan herkes üye olabiliyor. Üyelik işlemi sırasında -varsa- aracınızın plaka, marka, model, renk ve yıl gibi bilgilerini giriyorsunuz. Uygulama içinde plaka ve model olarak iki arama seçeneği bulunuyor. Plaka seçeneği sayesinde trafikte gördüğünüz kişinin plakasını yazarak o kişinin profiline ulaşabiliyorsunuz. Model seçeneğiyle ise hayranı olduğunuz araç sahiplerine, sizinle aynı aracı kullanan birine ya da satın almayı düşündüğünüz modelle ilgili bilgi almak istediğiniz araç sahiplerine ulaşmanız mümkün. Uygulama içinde kullanıcıların birbirleriyle Facebook, Twitter,

Instagram, telefon, SMS ve e-posta bilgilerini profillerine girebiliyor. 7 dili destekleyen uygulamanın çoğunluğu Türkiye'de olmak üzere 11.000 üyesi var. Üye sayısı arttıkça kullanım da daha keyifli hale gelecektir.

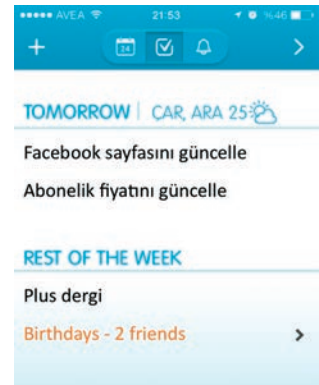
GÖREV YÖNETİCİSİ www.twentyfour.me

24me

Türkçe konuşmayı tanıyan görev yöneticisi.

Platform: iPhone Fiyat: Bedava Geliştirici: 24me Ltd

24me, akıllı takvim ve yapılacaklar listesi uygulamalarını tek bir uygulamada birleştiriyor. Bir görev yöneticisinden beklediğiniz tüm temel işlevler 24me'de mevcut: Görevlere tarih verebilir, alarm kurabilir, not ve etiket ekleyebilirsiniz. 24me, iOS'in Anımsatıcılar ve Takvim uygulamalarıyla bütünleşiyor ve Facebook etkinlikleriyle Facebook'taki doğum günlerini de kullanıyor. Yeni bir görev eklerken buluşma, arama, mesaj yazma veya e-posta göndermeyi seçerseniz o göreve rehberinizden bir kişi de ekleyebilir; buluşmayı seçerseniz buluşma yerini ekleyebilirsiniz. Ardından görevlerinizi paylaşmak mümkün. Görev olarak fotoğraf da ekleyebilirsiniz. İlginç bir özellik, mikrofon

düğmesine dokunduktan sonra Türkçe konuşarak da görev ekleyebilirsiniz; fakat bu özellik sadece konuşmayı metne döküyor, örneğin "Yarın 11.00'de Facebook sayfasını güncelle" dediğinizde o görevi yarın 11.00'e ekleyemiyor.

AYIN WEB SİTELERİ

Hazırlayan: Can Barış ÇEVİK

YEME İÇME

Zomato

www.zomato.com

İstanbul ve Ankara'nın yeni restoran arama motoru

H Hindistan'da kurulan restoran arama motoru Zomato; İstanbul ve Ankara'daki restoranları da sitesine katarak Türkiye pazarına giriş yaptı. Masaüstü bilgisayarların yanı sıra iOS, Android, Windows Phone ve BlackBerry üzerindeki mobil uygulamalarıyla hareket halindeyken de en iyi restoranı seçmenize imkân vererek iştahına düşkünler tarafından sevilcek.

Zomato; İstanbul'da 16 bin, Ankara'da 4 binin üzerinde yeme-içme mekânı için menü, fotoğraf, yol tarifi, iletişim bilgisi, kullanıcı yorumu ve restoran puanlamalarını içeren bir bilgi kaynağı. Yurtdışında geniş bir ülke ağına yayılan Zomato, Türkiye'ye de güçlü adımlarla giriş yaptı. Öyle ki site Türkiye için 37 milyon dolarlık bir yatırım aldı. Bu da demek oluyor ki gelecekte Zomato'nun adını daha da sık duyacağız.

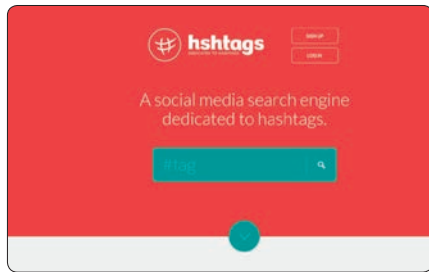
Zomato, zengin ve doğru içerik politikasına odaklanarak menü bilgilerini, fotoğraflarını ve mekânların yol tariflerini kendi kadrosuyla oluşturuyor. Bu sayede de sitedeki bilgilerin doğruluk oranını arttırmayı hedefliyor. Ayrıca site kullanıcılardan ilgi gördükçe müşteri yorumlarını ve mekânlara verdikleri puanları detaylı olarak göreceksiniz ve yeni mekânları keşfedebileceksiniz.

MOBİL UYGULAMALAR HAZIR

Mekân seçerken kararsız kaldığınız her an akıllı telefonunuz varsa Zomato da yanınızda. iOS, Android, Windows Phone ve BlackBerry'ye yönelik mobil uygulamalarıyla İstanbul ve Ankara'nın neresinde olursanız olun kendinize uygun bir mekân bulacaksınız.

< > >
Erken uyardın ve açıldı

2014 YILBAŞI

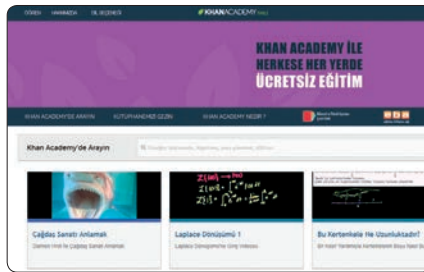

SOSYAL MEDYA TAKİBİ

Hshtags

www.hshtags.com

Ücretsiz olarak hizmet veren Hshtags, sosyal medyada belli bir etiket (hashtag) aramanızı ve o etikete gelen yorumları incelemenizi sağlayan kullanışlı ve kompakt bir internet sitesi. İster kendi oluşturduğunuz etiketin ne kadar popüler olduğunu inceleyin, isterseniz de sosyal medyada popülerliğini merak ettiğiniz bir etiketi takip edin. Hshtags, farklı sosyal medya kanallarında içerik, fotoğraf ve video üzerinden filtreleme yaparak etiketleri aramanıza da imkân tanıyor. Seçtiğiniz sosyal medya platformunda konuşulan her şeyi kolay şekilde inceleyebilirsiniz. Facebook, Twitter ve son dönemin yükselen platformlarından Instagram, Hshtags üzerinde analiz edebileceğiniz en popüler sosyal medya siteleri olarak karşımıza çıkıyor.

EĞİTİM

Khan Academy

khanacademy.org.tr

Khan Academy, alışlagelen eğitim sistemini değiştirip geliştirmeyi ve özgürleştirmeyi hedefleyen, kâr amacı gütmeyen bir organizasyon. Khan Academy'nin amacı kullanıcılarının internet ortamı sayesinde her yerde yüksek standartlarda eğitime ücretsiz şekilde ulaşabilmesi. Khan Academy mesleğiniz ve yaşınız ne olursa olsun siteden ücretsiz olarak faydalanmanızı amacıyla kuruldu. Khan Academy'nin sunduğu kişiye özel öğrenim içerikleriyle kendinizi geliştirebilir, ders çalışabilir, sınava hazırlanabilirsiniz. Khan Academy'nin geniş, ücretsiz ve Türkçe eğitim içeriğine örnek olarak şu başlıkları sayabiliriz: ekonomi, finans, tıp ve sağlık, kozmoloji, astronomi, bilgisayar bilimi, keşifler, buluşlar, ters mühendislik, robot yapımı...

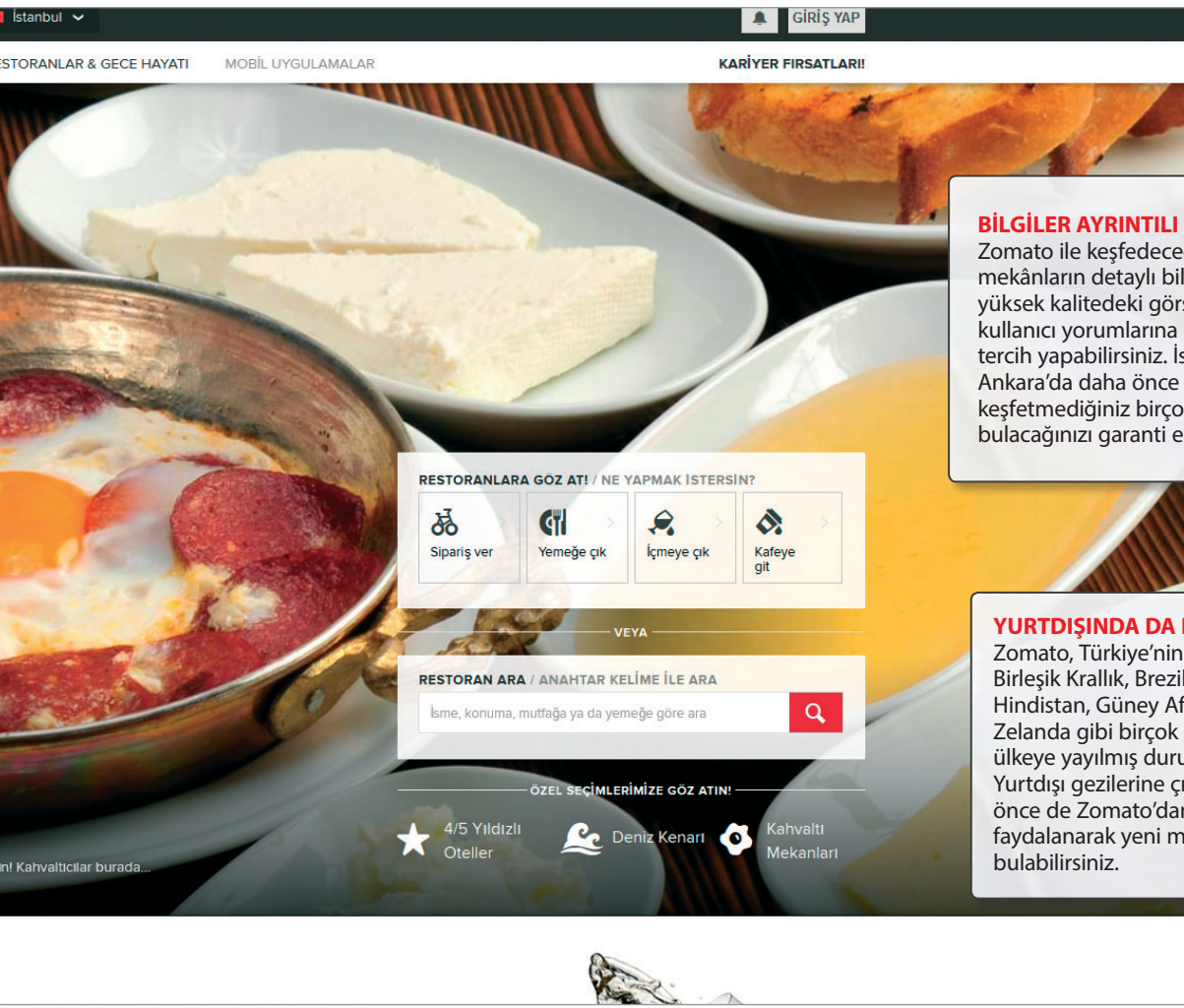

ETKİNLİK AJANDASI

Sinyalciz

www.sinyalciz.biz

Sinyalciz.biz şehirdeki ücretsiz etkinlikleri okuyucuları ile paylaşan ilginç bir site. Adından bile anlayabileceğiniz gibi eğlenceli fakat bir yandan da kültürel etkinlikleri okuyucuları ile paylaştığı için ciddi bir site. Henüz sadece İstanbul ve Ankara'daki etkinlikleri paylaşan Sinyalciz.biz'de ücretsiz olarak gerçekleştirilen konser, seminer, kongre, konferans, gezi planları ve fuarlar yer alıyor. Henüz tam olgunluğuna ulaşmasa da iyi bir amaçla kurulan sitenin yöneticileri Sinyalciz.biz'i neden kurduklarını şu cümlelerle açıklıyor: "Öğrencilik zamanlarımızda cebimizdeki son bilet parasıyla kaçırdığımız konser ve tiyatrolara inat oluşturduk." Siz de etkinlikleri aynı nedenle kaçıırıyorsanız bu siteyi takip etmenizi öneririz.

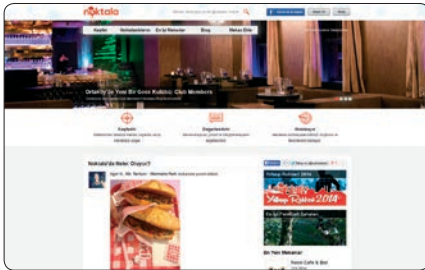

BİLGİLER AYRINTILI

Zomato ile keşfedeceğiniz mekânların detaylı bilgilerine, yüksek kalitedeki görsellerine ve kullanıcı yorumlarına bakarak tercih yapabilirsiniz. İstanbul ve Ankara'da daha önce hiç keşfetmediğiniz birçok mekânı bulacağınızı garanti edebiliriz.

YURTDIŞINDA DA FAYDALI

Zomato, Türkiye'nin yanı sıra Birleşik Krallık, Brezilya, Filipinler, Hindistan, Güney Afrika ve Yeni Zelanda gibi birçok kıtadan ülkeye yayılmış durumda. Yurtdışı gezilerine çıkmadan önce de Zomato'dan faydalanarak yeni mekânlar bulabilirsiniz.

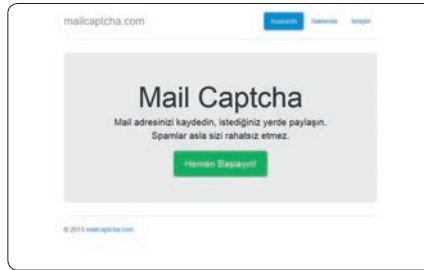

YEME İÇME

Noktala

www.noktala.net

2003 yılından bu yana yayın hayatını sürdüren Noktala, gittiğiniz mekânları seçip puanlamanızı sağlıyor. Beğendiğiniz mekânlarla ilgili olumlu görüşlerinizi paylaşırken, beğenmediğiniz mekânlarla ilgili eleştirilerinizi de sitenin diğer kullanıcılarıyla paylaşabiliyorsunuz. Bu sayede hem diğer kullanıcılar sizin eleştirilerinizden faydalıyor hem de sitede değerlendirme yapanların görüşlerinden siz faydalaniyorsunuz. Noktala ile gittiğiniz mekânları değerlendirebilir, yorum yapabilir ve beğendiklerinizi "noktalayarak" favori listenizi oluşturabilirsiniz. Noktala, yemek kültürüne düşkün kullanıcılar için keyifli bir sosyal ağ özelliği de gösteriyor. Bu sitede keyifli mekânlar bulmanızın yanı sıra yemek zevki kendinize uyan arkadaşlar da edinebilirsiniz.

YARDIMCI ARAÇ

Mail Captcha

www.mailcaptcha.com

Mail Captcha, e-posta adreslerinizi şifreleyerek internette ve forumlarda güvenle paylaşmanızı sağlıyor. Mail Captcha ile paylaştığınız e-posta adresinizi botlar tarafından görünmez kılınıyor ve spam'le mücadele etmenizdeki fark yaratılıyor. Sistemin ne olduğunu bilmeyen kullanıcılarımız için kısaca bahsedelim: Mail Captcha sitesine e-posta adresinizi yazıp "Başla" düğmesine tıklıyorsunuz ve site saniyeler içinde e-posta adresinizi farklı ortamlarda güvenli şekilde paylaşmanız için paylaşım linki, forum linki ve HTML koduna çeviriyor. Oluşturulan kodlar e-posta adresinizi doğrudan göstermediği için adres toplayan botlara anlamsız geliyor. Mail Captcha bilgisayarla fazla haşır neşir olmayan okurlarımızın bile kolaylıkla kullanabileceği bir site.

GEZİ

Tatilkeyif

www.tatilkeyif.com

Ziyaretçilerini tatil ve oteller hakkında bilgilendiren site, hem yurtiçi hem de yurtdışı tatillerinizi planlarken size kolaylık sağlamak için kurulmuş. Tatilkeyif'in amacı, tatile gidecek kişilere en doğru bilgiyi vererek keyifli bir tatil geçirmelerini sağlamak. Hızla büyüyen turizm sektöründe en iyi alternatifleri kullanıcılarına aktarmayı hedefleyen Tatilkeyif'te tatil yerleri, yaz ve kış tatili, oteller, tatil rehberi, ucuz tatil ve erken rezervasyon gibi başlıklar altında temellenmiş içerikler sunuluyor. Tatilkeyif, modern tasarımı ve kaliteli görselleriyle de seyahat planlarınızı yaparken keyif alarak gezebileceğiniz bir site olarak karşımıza çıkıyor. Siz de önümüzdeki kış tatilinizi planlarken siteden faydalanarak rotanızı seçebilirsiniz.

En kötü 21 teknolojik alışkanlık ve kurtulma yolu

Kötü alışkanlıklar sadece çevrimdışı hayatınızı değil, dijital hayatınızı da karartabilir. İşte en büyük suçlular ve onların üstesinden gelme yöntemleri...

Tırmak yeme, işyerinde pasaklılık, kronik geç kalma... Hepimizin gerçek hayatta kötü alışkanlıkları var. Teknoloji bunlara neden çare bulmuyor? Teknolojinin tüm kötü alışkanlıklara çözüm olması gerekirken, çoğu zaman yaptığı şey işleri daha da beter hale getirmek. Teknoloji, yanlış yaptığımız şeyleri düzeltereğine, kötü davranışlarımızı devam ettirecek yeni bir mecra sunuyor. Sizin de mi kötü teknolojik alışkanlıklarınız var? İşte bunların en kötü 21 tanesi ve potansiyel çözümleri...

1 Aletleri göz önünde bırakmak
Teknolojik alet hırsızlığı genellikle önceden tasarlamakla, dikkatli planlarla olmaz. Birkaç saniye içinde gerçekleşir ve başlıca sebebi aletleri gözünüzün önünden ayırmamızdır. Kafenin köşesindeki sıcakık, pencere kenarı masanız güzel ama siz yeni kahve almak için kasaya gidin de bir görün. Bir hırsız hemen ortaya çıkıp aleti kaparak kayıplara karışabilir. Aletler siz vücut taraması beklerken havaalanı güvenlik bantlarından da (hatta bazen görevlilerin kendisi tarafından) çalınabilir. Arabanızın kilitli olması da engel değil. Hevesli bir hırsız gözünü bile kırpmadan camınızı kırıp yolcu koltuğundaki dizüstü bilgisayarını güpegündüz yürütebilir. Çözüm: Dizüstü bilgisayarları ve diğer aygıtları açıkta bırakmayın, ya güvendiğiniz birine emanet edin ya da tuvalete giderken bile yanınıza alın. Kafede çalışan personele

birkaç dakikalığına tezgâhın arkasına bir şey bırakıp bırakamayacağınızı sorabilirsiniz. Ama siz siz olun, "Şuna biraz göz kulak olur musun?" deyip masadaki bilgisayarınızı uzaktan göstermeyin.

2 Kendinizi aygıtlara kaptırmak
Sokaktaki kapkaççılar telefonları böyle çalışıyor. Metro çıkışında merdiven başını tutuyor ya da siz bir kafedeyken arkanızdan sinsice yaklaşıyorlar. Öyle ya da böyle, siz akıllı telefonunuzun Facebook haber akışına burnunuza kadar gömüldüğünüz için ruhunuz bile duymuyor. Sonra suratınıza bir yumruk yiyorsunuz, hırsızlar da yakındaki bir arabaya atlayıp kaçıyor. Şüphelilerin eşkâlini verebilir misiniz? Hayır, çünkü son gördüğünüz şey yavru bir köpeğin fotoğrafıydı. **Çözüm:** Herkes tel efonunu her yerde kullanıyor, o yüzden trende ya da geceleyin eve yürürken cebinizden çıkarmakta sorun yok. Fakat elektronik aygıtlar karaborsada en çok el değiştiren şeylerden biri olduğu için şüpheli ortamlarda ihtiyatlı olmak en iyisi. Cep telefonu kullanımınızı kapkaç saldırısına kurban gitmeyeceğiniz yerlerle sınırlandırabilirsiniz. Aynısı araba sürerken cep telefonu kullanma konusunda da geçerli. Siz de istatistiklerdeki bir rakam olmayın!

3 Aygıtları kirli ellerle kullanmak
Cep telefonunu bir çocuğa veren herkes bilir ki geri aldığınızda

alet baştan aşağı kir, kırıntı, çikolata ve burun spreyine bulanmış olur. Ama sizin de durumunuz bundan farklı değil. Dürüm yerken Candy Crush oynarsanız telefonunuz pek de güzel görünmez ve telefonu konuşurken yanağınızda yasıyorsanız geride yağlı bir leke kalabilir.

İğrenç olmakla kalmıyor, sağlık risklerini de beraberinde getiriyor. Klavyenizin tuvaletten daha kirli olduğuna ilişkin söylenenler telefonunuz için de geçerli. Geçen yılki bir haber, Ugandalı bir hırsızın çalıntı bir telefondan Ebola virüsü kapıldığını anlatıyordu.

Çözüm: Elektronik aygıt temizleme sıvısını masanızdan eksik etmeyin. Cep telefonunuzu, tabletinizi ve diğer dokunmatik ekranlı aygıtları günü güne temizleyin. Ne zaman gözle fark edilir bir kirlenme olsa hemen silin.

4 Aygıtları temizlememek
Kirli dokunmatik ekran konusuna zaten 3. maddede değindik. (Windows 8 çağında giderek büyüyen bir sorun bu.) Peki ya diğer aygıtlar? Neredeyse tüm ileri teknoloji aygıtlar kirden ve tozdan etkilenir. Kir, her türden aralığa ve çatlağa girmekle kalmaz, en çok da soğutma için hava girişi bulunan dizüstü ve masaüstü bilgisayarları, hatta yazıcıları etkiler. Toz genellikle elektronik aygıtlara zarar vermese de fanları, optik sürücülerin mekanizmalarını ve diğer hareketli parçaları tıkayarak bozabilir veya fanlar doğru düzgün çalışmazsa aşırı ısınmaya yol açabilir.

Tarayıcılardaki ve yazıcılardaki toz, yaptığınız baskının kalitesini olumsuz etkileyebilir. Çözüm: Ekipmanınızı temizlemek zor değil ama bunu bir şeyler aşırı birikmeden, düzenli olarak yapmalısınız. Yılda bir iki defa yeterli. Unutup duruyor musunuz? Bilgisayarınızı klimanıza ya da kombinize bakım yaptırdığınız ya da arabanızın yağını değiştirdiğiniz gün temizleyin. Bilgisayardaki bir takvime not almak da işinize yarayabilir.

5 Bilgisayar başında yanlış oturmak
Belli ki duruş dersleri, göz korkutma amaçlı öyküler ve ergonomik aygıtlar geçen 30 yılda bize hiçbir şey öğretmemiş. O yüzden de karpal tünel sendromu, adına tuzak nöropati denen bir tür sinir rahatsızlığının en yaygın formu ve tüm halkın %5,8'ini etkiliyor. Çok ciddi olmayan vakalarda bile tipik tedavi yöntemi cerrahi. Hepsi de dik oturmadığınız için. **Çözüm:** Bu sorunu çözmek için düzgün bir çalışma ortamı şart. Iskemleniz dizlerinizin 90 derecelik açıyla büküleceği yükseklikte olmalı, ayaklarınız yere tam basmalı, monitörünüzün üst kısmı göz hizanızda ve tam karşınızda olmalı, klavyeniz ise bileklerinizin yere paralel duracağı şekilde yerleştirilmeli.

Söylemesi yapmasından kolay tabii. Her şeye rağmen acı çekmeye devam ediyorsanız bir ortopedi uzmanına görünün. Vücudunuza destek olacak ortopedik destek ürünleri veya farklı bir çözüm önerebilir.

6 Ara vermemek
Çoğu anne baba hiç çekinmeden çocuklarının bilgisayar başında geçirdiği zamanı kısıtlar ama iş yüzünden (ya da Angry Birds oynamak için) dizüstü bilgisayarının ya da cep telefonunun başından kalkmaz.

Molalar sağlık için elzemdir. Arada bir değişiklik yapmak adale ve dolaşım sisteminize, eklemlerinize, gözlerinize iyi gelir. Aynı konumda uzun süre oturmak kan pıhtılarına (hatta bazen ölümcül pıhtılara) yol açabilir. Ekrana saatler boyu bakmak ise

“Göz korkutma amaçlı öyküler ve ergonomik aygıtlar geçen 30 yılda bize hiçbir şey öğretmemiş.”

görüşünüzü kalıcı olarak etkileyebilir ve eve dönüşte araba kullanmanızı tehlikeli hale getirebilir.

Çözüm: Neyse ki Scirocco Take a Break (git.pcnet.com.tr/scirocco) gibi programlar, mobil uygulamalar ve web tarayıcı eklentileri var. Bunlar teknolojik aygıtların başından kalkıp bacaklarınızı esnetmenizi, su içmenizi ya da bilgisayara o günlük veda etmenizi hatırlatabiliyor. Soruna basit bir çözüm de çalışma masanızın üstünde koca bir bardak su bulundurmak (su içmeme kötü alışkanlığının da çözümü). Bu bardaktan düzenli olarak su içmek sizi ara sıra tuvalet

molası vermeye mecbur edecek.

7 Dizüstü bilgisayarı kucağa almak
Evet, adı üstünde, dizüstü ama adı öyle diye dizinizin üstünde durması gerekmiyor. Dizüstü bilgisayarı dizüstünde kullanmak, birçoğu aygıtların alt kısımdan yaydığı ısıya bağlı sürüyle soruna yol açabiliyor. Bunların arasında basit cilt kuruluğu ve lekelenmeden tutun da sperm sayısında düşüşe ve (tartışmalı da olsa) kansere kadar birçok şey var.

Tek sorun ısı değil. Ağır bir nesneyi bacaklarınızın üstünde saatlerce tutmak, özellikle de geleneksel kucakta dizüstü duruşuyla birleşince (iki büküm, bacaklar uzatılmış, boyun öne çıkarılmış) sinirsel hasara yol açabiliyor. Zaman içinde arterit, yani mafsal iltihabı da gelişebiliyor.

Çözüm: Çalışma masanızı salona taşıyıp bir yandan Game of Thrones izlemeye razı değilseniz çözüm biraz zor. Onun yerine, bacaklarınızı ısıdan koruyan bir dizüstü altlığı alın ve 6. maddede sözünü ettiğimiz mola talimatlarına uyun. Dizüstü bilgisayarınızı sırayla önce bir, sonra diğer bacağınızın üstüne almak da iyi olabilir. Ayaklarınızı sehpa uzatıp dizüstünün kucağınıza almayın çünkü sinir ve adale sisteminiz ayağınız yere basarken, dizleriniz bükülmüşken daha iyi çalışır.

8 Verileri yedeklememek
Eğer bunu daha önce duymadıysanız şaşarız. Her şey tıkırında giderken bir gün dünya

Dosya En kötü teknolojik alışkanlıklar

başınıza yıkılır. Belki sabit disk bozulur, belki sisteme bir zararlı yazılım bulaşmıştır, belki de dizüstü bilgisayarınız hırsızlığa kurban gitmiştir. Öyle ya da böyle, verilerinizin üstüne bir bardak soğuk su içer, keşke zamanında yedek alsaydım diye dövünürsünüz.

Veri yedeklememe bahaneleri gittikçe azalıyor. İster PC kullanın ister tablet ya da akıllı telefon, dosyalarınızı bir bulut depolama sistemiyle kendiliğinden eşitleyecek olan bir sürü çevrimiçi yedekleme hizmeti var. Aygıt üstünde önemli bir şeyim yok deyip geçmeyin. Bebeğinizin unuttuğunuz bir fotoğrafı ya da oyunda %99'a geldiğinizde kaydettiğiniz dosya uçtu mu kendinizi kötü hissedersiniz.

Çözüm: Artık çoğu yedekleme sisteminde uygulamayı kurup ayarları yapmaktan başka hiçbir şeye el sürmüyorsunuz. Ona bile üşeniyorsanız belki de kâğıt kalemle çalışmanız daha iyi.

9 Aynı parolayı tekrar tekrar kullanmak

Bu kötü alışkanlık hepimizde var. Yoksa katıldığınız en son sosyal ağın yüzüncü farklı parolasını nasıl hatırlayacaksınız? Kolayı seçip yıllardır kullandığınız parolayı girerek tabii. Parolanın "sağlamlığı" biraz da illüzyon. Parolaları güvenle saklamayan bir tek web sitesinin hack'lenmesi ya da içindekiler iyice silinmeden elden çıkarılmış eski bir sabit disk bir anda her şeyi tepetlak edebilir. Bu durumda parolanızın kaç rakamdan, büyük harften, özel karakterden oluştuğu da bir şeyi değiştirmez.

Çözüm: Bunun çözümü, kullanacağınız her

siteye göre değişen benzersiz bir parola sistemi geliştirmek. Temel bir sözcüğünüz olsun, üstüne her bir site için benzersiz bir şey ekleyin. Diyelim ki Oukl&rgl3r sözcüğünü temel alacaksınız. Facebook için sonuna fb8, Twitter içinse tw7 ekleyin (sondaki rakam, site adının kaç harften oluştuğunu gösteriyor). İşte bu kadar. Artık hem unutmayacağınız hem de kırılması neredeyse olanaksız bir parolanız var.

10 Tek hesapta çok kullanıcı
Çocuğuna bilgisayarını kullandıran ana babanın genelde yaptığı şey, bilgisayarı verip başına bir şey gelmemesini ummaktan

ibarettir. Ardından anne adres defterinin nereye kaybolduğunu arar, patronuysa neden içinde saçma sapan sözcükler olan 20 tane e-posta aldığını.

Çözüm: Windows'ta birden çok kullanıcı hesabı açmak zor değil ve bilgisayarı birden çok insan kullanacaksa kesinlikle başvurulması gereken bir önlem. Korsanlık meselesini bir yana bırakın, kazalar bir bilgisayarı paylaşan yetişkinlerin başına da gelebilir. İki farklı kişinin "özgeçmiş.doc" dosyasını kaydetmesinin sonu hiç iyi değildir. Çocuklar içinse güvenlik ve emniyet daha önemli faktörler. Çocuklara yönetici değil de standart kullanıcı hesabı açmak, istenmeyen yazılımların kurulmasını engeller ve bilgisayarda aile korumasını ayarlamanıza izin verir. O yüzden sizin ufaklık bilgisayarınızı "hemen bir şeye bakmak için" istediğinde ona evet yanıtı verin ve kendi hesabını açın.

11 Güncellemeleri yapmamak

Günümüzde yayımlanan yazılımlar neredeyse kesintisiz olarak güncelleniyor. Akıllı telefonunuzda ya da tabletinizde onlarca uygulama varsa her gün güncelleme indirmeyi kanıksamışsınızdır, tabii hiçbir şeyi güncellemeyen insanlardan değilseniz. Yazılımsal güncellemelerin yayımlanmasının birçok nedeni var. Uygulamayı geliştirenler özellikler ekliyor, hataları gideriyor, güvenlik açıklarını kapatıyor. Güncellemeleri, özellikle de sistem ve güvenlik yazılımı güncellemelerini çıktığı anda yapmak aygıtlarınızın sorunsuz çalışmasını ve güvenli olmasını sağlar.

Çözüm: Her uygulamanın güncellemesi gerekiyor, o yüzden size rahat vermeyen kurulum ve yeniden başlatma uyarılarına kulak asmazsanız size kıyamayız. Otomatik güncellemeler kullanıcıyı biraz rahatlatır da çoğu uygulamanın hâlâ elle güncellenmesi gerekiyor. Bu derdin kolay bir çaresi yok. Eğer uygulamaları sistem bildirim alanında ya da telefonda görüldüğü anda yapmak bilgisayar kullanım alışkanlığınıza uymuyorsa haftalık bir alışkanlığa dönüştürün ve hepsini birden güncelleyin.

12 Her şeyin çıktısını almak

Birçok e-posta iletilisinin altında şu ibareyi görmüşsünüzdür: "Lütfen bu e-postayı yazdırmadan önce çevreyi düşünün." 2014'te bu gerekli mi sizce? Çevreyi düşünmeyen mi kaldı? Daha da önemlisi, e-postalarını yazdıran mı kaldı?

Terabayt kapasiteli sabit disklerin fiyatı 200 liraya kadar inmişken, bulutta sonsuz depolama mümkünken, halihazırda dijital formatta olan bir şeyi (sözelimi e-posta) neden kâğıda aktararsınız ki? Banka dekontlarınız bile (çoğu zaman yıllarca) internette arşivleniyor zaten. Üstelik, evinizdeki dosya dolaplarından çok daha güvenli bir şekilde...

Peki, neyin yazdırılması mantıklı? Aklımıza gelen tek şey, bir yerlere fiziksel olarak yollanacak ürünler için etiket ve bu etiketin yanında gidecek faturaları bastırmak. Ara sıra da çerçeveletip duvara asmak

"Bilgisayarı birden çok kişi kullanacaksa her kullanıcı için ayrı bir Windows kullanıcı hesabı açılmalıdır."

İPUCU

Kucağınızdaki dizüstü, kötü duruşa ve ısı yüzünden sperm kalitesinin düşmesine bile yol açabilir.

isteyebileceğiniz fotoğraflar.

Çözüm: Yazıcınızı söküp bir haftalığına dolaba kaldırın. Kâğıt olmadan da yapabiliyorsanız bir taşla iki kuş vurdunuz demektir.

13

Faks çekmek

Belge yazdırmak kötü bir alışkanlıksa faks çekmek onun da beteri. Burada karşınıza kâğıt döngüsünden çıkma fırsatı çıkıyor ama devam ettirmekle aynı kâğıtları çoğaltıyor ve üstüne telefon faturası da ödöyorsunuz. Faks cihazına laf yok, yıllardan beri işyerlerinin vazgeçilmezi oldu. Ancak artık çevirmeli modem gibi modası geçmiş bir ürün. Doğru, teknoloji ilerledi, artık renkli faks bile çekebiliyorsunuz ama kalite ilerlemedi. Fakslanmış çoğu belge hâlâ doğru dürüst okunmuyor, aletten eğri bögür çıkıyor ve kâğıt sıkışması ya da telefon hattındaki sorunlar yüzünden yarıda kalıyor. Çoğu kişi faksı imzalı belge göndermek için tercih ediyor bu son çare olmalı.

Çözüm: Neyse ki çoğu insan için faks çekmek, bırakması kolay bir alışkanlık. Çoğu işyerine gelen gereksiz faks yığınının şöyle bir bakmak bile yeterli motivasyonu sağlıyor. Faks makineniz normalde çok yararlı bir hepsi bir arada yazıcıya bağlıysa telefon kablosunu çıkarın ve ayda birkaç lira tasarruf edin. Bazı ofis tipi yazıcılar, taranan belgeyi anında e-postayla gönderme özelliğine sahip. Bu olmasa da bile taradığınız belgeyi e-postaya ekleyip göndermek hiç zor değil. İllaki faks çekecekseniz dijital faks göndermenize izin veren bir sürü ucuz hizmet var.

14

Bilgisayar donanımlarını çöpe atmak

Uzun süredir bilgisayar kullanıyorsanız muhtemelen evinizde düzinelerce eski aygıt, tarihi cep telefonu, kablo yığını ve modası geçmiş ya da bozuk dizüstü vardır. Peki ya satın aldığınız modemlerle gelen onca telefon kablosuna ne demeli? Ya tarih öncesine ait video kaydedicilerin kırmızı-beyaz-sarı AV kabloları? Bunların büyük kısmı ne yazık ki çöpe atılıyor. Telefon kablosu gibi bazı şeyler zararlı değil ama içinde pil ya da devre kartı bulunan her şeyin muhtemelen çevreye zararı var. Modern elektronik aygıtlar eskileri kadar zehirli değil ama siz zaten yenileri değil eskileri atıyorsunuz, değil mi?

Çözüm: İyi haber, bu çerçöpün büyük kısmının, hatta kopuk kabloların ve bozuk yazıcıların bile geri dönüştürülebilmesi. Önce bunları bağışlayabileceğiniz bir yer olup olmadığını düşünün. Yoksa, e-atık veya elektronik hurda kabul eden bir merkezle iletişime geçmeyi deneyin. Yalnız geri

dönüşüme vereceğiniz sabit disklerdeki ve USB belleklerdeki kişisel verilerinizi kurtarılamayacak biçimde silmeyi unutmayın. Disk Wipe (www.diskwipe.org) gibi çok geçişli bir silme aracı önemli bilgilerinizin başkasının eline geçmesine engel olur.

15

SSS'leri okumadan geçmek

Kullanıldığımız bir üründe veya serviste sorun çıktı mı -ki hep çıkar- ilk yapılan şey destek hattına telefon etmek ya da e-posta göndermektir. Ardından yarım saatinizi size pek de faydası dokunmayacak biriyle telefonda konuşarak geçirirsiniz.

Çözüm: Öncelikle ilgili ürünün ya da servisin web sitesindeki Yardım/SSS bölümünü gözden geçirin. Firmalar Sıkça Sorulan Sorular sayfalarını çok seviyor çünkü bunlar bir sürü sık görülen soruna gerçekten yanıt oluyor. Kimi SSS'ler diğerlerinden daha ayrıntılı ama size özgü olduğuna inandığınız soruna hızlı bir çözüm bulamadıysanız mutlaka bir bakın. Tarayıcınızın arama özelliğini kullanarak büyük belgelerin içinde anahtar sözcük arayabilirsiniz.

16

Sosyal medyada aşırı paylaşım

Ayağınızdaki şişin inmesine çok sevindik. Sabahki krepin üstüne döktüğünüz şerbetin fotoğrafına bayıldık. Yeni aldığınız, viyaklayan oyuncak köpeğin öyküsü ise paha biçilmezdi. Evet, Facebook'ta ve diğer sosyal medya sitelerinde banal haberler, fotoğraflar ve yorumlar yapıp dert yanmak en büyüğünden bir "birinci dünya sorunu"na dönüştü. Fakat sosyal medyayla iş hayatının ne kadar iç içe geçtiğini düşünürseniz bundan en çok zarar görecekt kişi yine çenesini tutamayan oluyor.

Çözüm: Eğer dış dünyadaki imajınızla biraz olsun ilgileniyorsanız yorumlarınız beklenmedik ve benzersiz olsun. Facebook'ta "Bunları yapmazsanız şunlar olun" gibi iletileri ödev gibi kopyalayıp yapıştırmamanın tüm arkadaşlarınıza zincir e-posta göndermekten bir farkı yok. Sosyal medyadaki paylaşımlarınızı günde birkaç mesajla sınırlayın ki arkadaşlarınız sıkılıp kaçmasın. Komplo teorilerinizin geri kalanını blogunuzdan insanları bıktırana kadar paylaşabilirsiniz.

17

Masada mesaj yazmak

Gerçekten o kadar önemli mi? Hepimiz akıllı telefonlarımızı seviyoruz ama masada başkaları varken, özellikle de onlarla yemekten telefon kullanmak düpedüz kabalık. (Aynı zamanda iğrenç. 3. madde bakın.) Peki, telefonu masanın altında tutsanız? Hayır, hiç kimse yutmaz. Bu okulda, işte ya da birileriyle ayaküstü sohbet ederken bile geçerli.

Çözüm: Sesli ya da yazılı bir görüşme yapmanız gerekiyorsa bunu bir başka odada yapın. "Yemek masasında telefon olmaz" kuralını kendiniz dahil, evinizin tüm bireyleri için uygulayın.

18

Telefonunuzu ya da tabletinizi kılıfız kullanmak

Kullanırsanız ne mi olur?

Telefonunuz ya da tabletiniz illaki bozulacak. Pili patlayabilir, CPU'su eriyebilir, kozmik ışınlar RAM'ini kızartabilir... Ama gerçekçi olmak gerekirse, büyük ihtimalle telefonunuzu düşürürsünüz.

Eliniz ne kadar sağlam olursa olsun, aygıtlarınıza ne kadar sahip çıkarsanız çıkan bir gün mutlaka cebinizden kayacak ya da birinin dirseği dokunduğunda elinizden düşecekler.

Çözüm: Tek çözüm elektronik aygıtlarınız için kalın ve sağlam kılıflar kullanmak. iPad'in Smart Cover'ı çocuğunuz elinden parkenin üstüne düşürdüğünde hiçbir işe yaramaz. Aygıtın her köşesini kaplayan lastik ya da silikon kılıfları tercih edin. Mesela Otterbox Defender. Daha ince bir plastik kılıf da iş görebilir ama zarar gördüğünde değiştirmeniz kaydıyla.

19

Telefonu açmamak

Telefon çalışıyor, numaraya bakıyor ama tanıımıyorsunuz. Telesekretere düşmesine izin

veriyorsunuz, sonra o küçük kırmızı ışık bütün gün telefonunuzda yanıp duruyor, neden sonra mesajı dinliyorsunuz.

Teknoloji birbirimizle iletişim kurmak için bize bir sürü yeni yöntem sundu ama en hızlı ve en verimli olan yöntemi, yani telefonu unutuyoruz. Artık neden kimsenin telefonu açmadığını anlamak kolay. Muhtemelen pazarlamacılarla ya da robot satıcılarla konuşmak istemiyor.

Çözüm: Masada telefonla mesaj yazmama kuralına (17. madde) karşı gelmekten söz etmiyoruz ama gelen hiçbir çağrıya yanıt vermemek de anlamlı değil. Telefonda basit bir soruya yanıt vermek upuzun bir e-posta iletisini okuyup yanıtlamaktan ne kadar daha hızlı, siz düşünün. Diyelim ki arayan müdürünüz. Size 30 saniyede telefonda söyleyebileceği şeyi 10 dakikada e-postayla anlatmasını mı tercih edersiniz?

20

Telefonunu susturmayı unutmak

Bugünlerde sinema, tiyatro, konser gibi tüm performanslar izleyicilere cep telefonlarını kapatma ya da sessize alma uyarısıyla başlıyor. Üstünden yarım saat geçmeden "Marimba"nın unutulmaz cıngılı çalmaya başlıyor ve telefonun gafil avlanan sahibi rezil oluyor.

Cep telefonlarının en münasebetsiz anlarda çalışması kültürel bir salgına dönüştü ve komik olan, telefonlarımızı susturmamız için çok fazla ikaz ediliğimizden artık bunu duymuyor oluşumuz.

Çözüm: Yanınızda oturan kişinin davranışını belki düzeltemezsiniz ama kendiniz sorunun parçası olmayabilirsiniz. Varsayılan ayarlarda

telefonunuz titreşimde olsun. Zil sesini sadece telefonunuz cebinizde değil, uzakta olacağı zaman açın.

21

Sistemi hiç yeniden başlatmamak

Güvenilirlik konusundaki tüm ilerlemelere karşılık elektronik aygıtlarımız hâlâ her türden ufak hataya maruz kalıyor. Windows uygulamalarında RAM'inizi doldurup kullanılmaz hale getiren bellek sızıntıları hâlâ yaşanıyor. Birçok uygulama hâlâ kurulum ya da güncelleme sonrası sistemi yeniden başlatmak istiyor ve siz başlatana kadar da böylece kalıyor.

Windows 8'in yeniden başlama süresi ve sıklığı azaltılmış ama her işletim sistemi (ister masaüstü için olsun ister taşınabilir aygıtlar) ara sıra yeniden başlatılmak ister. Bunu aygıtınız için sıkı bir gece uykusu gibi görebilirsiniz. Yeniden başlatma, aygıtınızın dijital yükünü azaltır, yeni bir sayfa açmasını sağlar. Yeniden başlatmak aygıtlarınızın pil ömrünü iyileştirebilir.

Çözüm: Gün sonunda, yatmadan önce bilgisayarınızı yeniden başlatmayı alışkanlık edin. Yeniden başlatarak her şeyi yenileyin. Daha da iyisi, aleti tamamen kapatıp güç tasarrufu yapın.

KÖTÜ E-POSTA ALIŞKANLIKLARI

SPAM'E YANIT VERMEK

Üye olduğunuz e-posta listeleri ve promosyon bültenleriyle spam arasında fark var. İlk kategoridekilerden çıkabilirsiniz, oysa ikincisinden çıkamazsınız. İlk için listeden çıkma bağlantılarına tıklayın, spam içinse bir filtre kullanın. Eğer spam başa çıkmayacağınız bir soruna dönüşüyse gemileri yakın, e-posta adresinizi değiştirin.

GELEN KUTUSUNU DOLU BIRAKMAK

Gelen kutunuz da çalışma masanız gibi olmalı, yani sadece o anda ihtiyaç duyduğunuz şeyleri görmelisiniz. Bunun dışında kalan her şeyi arşivleyin, silin ya da takvime taşıyın. Kimi görev yönetim yaklaşımları "sıfır gelen"i (gelen kutusunun tümüyle boş olması) benimserken, birçok kişi için "ekran kaymasını" hedefi (tüm gelen kutusu içeriğinin tek bir ekrana sığması) daha erişilebilir.

ANINDA YANIT VERMEK

E-postaları anında yanıtlayıp önünüzden (ve gelen kutunuzdan) silmek cazip gelebilir ama böyle yapmakla kendi başınıza sorun açabilirsiniz. E-posta istemcinizi alma/gönderme işlemini 10-15 dakika geciktirecek şekilde ayarlayın. Bu size mesajınızı düzenleme, bir şeyler ekleme (böylece ikinci bir posta göndermeyeceğinizden, gönderdiğiniz mesaj sayısı da azalacak) ve "Kazara yollamışım!" gafına düşme fırsatı tanıyacaktır. Daha da önemlisi, aradaki gecikme karşı tarafın etrafıca düşünüp yanıtladığını düşünmesini sağlar.

HER ŞEYİ YANITLAMAK

Gelen kutularımızın bu kadar dolmasının bir nedeni de çok fazla e-posta göndermek. Bir kişi kendisine kimin yardım edebileceğini bilmediğinden on kişiye e-posta atıyor, sonra hepsi birden yanıt veriyor. "Tüm alıcılara yanıtla" seçeneğini nadiren kullanın ve gönderdiğiniz yanıtı herkesin okumasının gerekip gerekmediğini bir kez daha düşünün.

IPUCU

Masadaysanız ve birisiyle konuşurken telefonda mesajlaşıyorsanız bu affedilmez bir şey.

DVD'de bu ay

5 yıllık PCnet arşivi bu ayki DVD'nizde!

PCnet PDF arşivi, görsel eğitimler, bedava yazılımlar ve oyun demoları bu ay DVD'mizde sizi bekliyor. "Teknolojiyi seviyoruz" diyenlerin dergisi PCnet, 15 yıldır bilişim ve teknoloji dünyasındaki tüm gelişmeleri okurlarıyla buluşturuyor. Ocak 2009'dan Aralık 2013'e kadar yayımlanan tüm sayılarımızı PDF biçiminde bir araya getirdiğimiz bu çok özel arşiv, kaçırdığınız sayılara göz atmanıza olanak tanıyacak ve teknolojinin nasıl değiştiğini kısa sürede gözlemlemenizi sağlayacak.

Tam sürüm Ashampoo Burning Studio 2014, bir optik disk yazma yazılımından bekleyeceğiniz tüm temel özellikleri sunuyor. Türkçe destekli yazılımı kullanarak veri CD'leri, DVD'leri ve Blu-ray diskleri yazabilir; mevcut disklerin kopyalarını çıkarabilirsiniz. Yazılım, bunların yanı sıra müzik CD'leri ve film DVD'leri oluşturmaya da yardımcı oluyor ve disk kalıplarını (imaj) yazabiliyor. Kapak tasarım aracı sayesinde diskleriniz için şık kapaklar da oluşturup çıktı alabilirsiniz.

Bu ay Görsel TV tarafından iki eğitim serisine eşzamanlı olarak başlıyoruz: HTML Öğreniyorum ve CSS Öğreniyorum. İlk eğitimle tüm web sitelerinin yapıtaşı olan HTML dilini öğrenerek web tasarımcılığına ilk adımı atabilirsiniz. Eğitimde temel HTML etiketleri detaylı olarak anlatılmakta ve yeni HTML5 etiketleri tanıtılmakta.

İkinci eğitimle ise sıfırdan CSS öğrenebilirsiniz. Modern web sayfalarında vazgeçilmez olan stil dosyası dili CSS, daha şık ve verimli web sayfaları tasarlamaya yardımcı oluyor. Web tasarımına yeni başlayanlara yönelik bu eğitimlerin devamını da önümüzdeki ay PCnet DVD'sinde bulacaksınız.

Görsel TV tarafından hazırlanan "Kendi E-ticaret Siteni Geliştir" ve "PHP ile Kendi Stok Yönetim Sistemini Geliştir" eğitimlerine bu ay DVD'mizde yer kalmaması nedeniyle ara verdik ama bu eğitimler de önümüzdeki ay kaldığı yerden devam edecek.

Her zaman olduğu gibi dergimizde adı geçen yazılımlar ve güncel oyunların demoları da DVD'mizde sizi bekliyor.

PCnet Ocak DVD'sinin içeriği

TAM SÜRÜM

■ Ashampoo Burning Studio 2014

PCNET ARŞIVI

■ Son 5 yılda yayımlanan 60 sayının tamamı PDF biçiminde DVD'de

EĞİTİMLER

■ HTML Öğreniyorum (1. kısım)
■ CSS Öğreniyorum (1. kısım)

OYUN DEMOLARI

■ Battle Worlds: Kronos
■ Goodbye Deponia
■ Stasis

Avantajlı Abonelik Fırsatları

1. SEÇENEK

9 sayı fiyatına 12 sayı, kargoyla imza karşılığı evinize gelsin!

~~94 TL~~
79 TL

2. SEÇENEK

Ontek'ten 1 yıllık Linux hosting (40 TL değerinde)

ontek

Hediyeli
abonelik
82 TL

ABONE FORMU Ocak 2014

adı / soyadı:

firma adı:

mesleği / görevi: doğum tarihi:/...../.....

dergi teslim adresi:

posta kodu: semt:

şehir: e-posta:

tel: faks:

ÖDEME ŞEKLİ

☐ havale gönderiyorum:

Türkiye İş Bankası
İstanbul Kurumsal Şubesi
IBAN : TR13 000 64 00000 11111 00 39936

☐ abonelik bedelini kredi kartımdan çekiniz.

☐ visa

☐ master

☐ eurocard

*dekontunuzu bize ulaştırmayı unutmayınız

ABONELİK TİPİ

☐ 9 sayı fiyatına 12 sayı: 63 TL

☐ Ontek'ten 1 yıllık Linux hosting hediye: 66 TL

kart sahibinin adı / soyadı:

kredi kartı no:

son kullanma tarihi:

fatura bilgileri:

☐ adıma düzenleyiniz

☐ firma adına düzenleyiniz

imza:

fatura adresi:

posta kodu: semt:

şehir: vergi no: vergi dairesi:

Merkezimize her ayın 20'sine kadar ulaşan abone müradları ilk çıkacak sayıdan itibaren, 20'sinden sonraki kayıtlar ise bir sonraki ay için geçerlidir.

Doğan Burda Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş. Trump Towers Kule 2 Kat 21-24 34387 Şişli / İstanbul
tel: (212) 478 0 300 faks: (212) 410 35 12-13 / web: PCnet.com.tr / e-posta: abone@doganburda.com

İcra Kurulu Başkanı

Mehmet Y. YILMAZ

Yayın Direktörü

Gökhan SUNGURTEKİN

Yayın Yönetmeni (Sorumlu) Erdal KAPLANŞEREN erdal@PCnet.com.tr**Yazı İşleri Müdürü** Selim ŞUMLU selim@PCnet.com.tr**Grafik Tasarım** Hasan KAYA hkaya@doganburda.com**Katkıda Bulunanlar**

A. Kıvanç TANRIKÜLU, Görkem YILDIRIM, Can Barış ÇEVİK, Ömür İklim DEMİR, Eren KAPLANŞEREN, Murat DELİGÖZ, Müge UÇAR, Ahmet Lokman URAL, Berna YILAZ

Ankara Temsilcisi Erdal İPEKŞEN 0 (312) 207 00 71-207 00 95**Web:** www.PCnet.com.tr E-posta: PCnet@PCnet.com.tr**YÖNETİM****Genel Yayın Koordinatörü** Yeşim DENİZEL**Projeler Direktörü:**

(Tüzel Kişi Temsilcisi) Ferit ÖZKAŞIKÇI

Satış Direktörü Orhan TAŞKIN**Finans Direktörü** Didem KURUCU**Üretim Direktörü** Servet KAVASOĞLU**REKLAM****Grup Başkanı** Viki HABİF**Grup Başkan Yardımcısı** Koray BİLİCİ**Reklam Satış Müdürleri**

Hatice TARHAN Tel: 0 212 336 53 37, Sevil HOŞMAN Tel: 0212 336 53 17

Reklam Teknik Müdürü

Nusret KIRIMLIOĞLU Tel: 0 212 336 53 60 (3 hat) Faks: 0 212 336 53 90

Kurumsal İletişim Direktörü

Neslihan SADIKOĞLU

Rezervasyon

Tel: 0 212 336 53 00 - 57 - 59 Faks: 0 212 336 53 92 - 93

Ankara Reklam Tel: 0 (312) 207 00 72-73

İzmir Reklam Tel: 0 232 463 78 30

Hedef Sayfalar Tel: 0 212 336 53 70 Faks: 0 212 336 53 91

ULUSLARASI REKLAM SATIŞ TEMSİLCİLERİMİZ**Almanya/Merkez: Vanessa Noetzel**

T. +49 89 9250 3532, vanessa.noetzel@burda.com

Michael Neuwirth

T. +49 89 9250 3629, michael.neuwirth@burda.com

Avusturya/İsviçre: Goran Vukota

T. +41 44 81 02 146, goran.vukota@burda.com

Fransa/Lüksemburg: Marion Badolle-Feick

T. +33 1 72 71 25 24, marion.badolle-feick@burda.com

İtalya: **Mariolina Siclari**

T. +39 02. 91 32 34 66, mariolina.siclari@burda.com

İngiltere/İrlanda: Jeannine Soeldner

T. +44 20 3440 5832, jeannine.soeldner@burda.com

ABD+Kanada+Meksika: Salvatore Zammuto

T. +1 212 884 48 24, salvatore.zammuto@burda.com

Yönetim Yeri

Trump Towers Kule 2 Kat 21-24 34387 Şişli / İstanbul

Tel: 0 212 410 35 74 / Faks: 0 212 410 33 57

Baskı: Doğan Ofset Yayıncılık ve Matbaacılık A.Ş.

Sanayi Mahallesi 1650. Sokak No:2 Doğan Medya Tesisleri

Esenyurt/İstanbul

Dağıtım: Yaysat A.Ş. 0 212 622 22 22 Yayın Türü: Yerel, süreli, aylık

© PCnet Dergisi Doğan Burda Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş. tarafından T.C. yasalarına uygun olarak yayımlanmaktadır. PCnet Dergisi'nin isim ve yayın hakkı, Doğan Burda Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş.'ye aittir. Dergide yayımlanan yazı, fotoğraf, harita, illüstrasyon ve konuların her hakkı saklıdır. İzinsiz, kaynak gösterilerek dahi alıntı yapılamaz.

FİPP üyesidir.**DB Abone Hizmetleri Hattı**

Tel: 0 212 478 0 300 Faks: 0 212 410 35 12 - 13 abone@doganburda.com

Pazar hariç her gün 09.00 - 18.00 arasında hizmet verilmektedir.

DB Okur Hizmetleri Hattı

Tel: 0 212 478 0 300 okurhizmetleri@doganburda.com Dergimizle birlikte aldığınız

DVD'lerdeki sorunlar için Okur Hizmetleri Hattı'mızla iletişime geçebilirsiniz.

Test: 8 inç altı tabletler

Akıllı telefon bilimi

Xbox One mı, PlayStation 4 mü?

